

**САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

644

На основу члана 17. и члана 22 став 1. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), на приједлог Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 105. сједници одржаној 12.3.2026. године, донио је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ФОРМИРАЊУ
ИНТЕРРЕСОРНЕ РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ИЗРАДУ
ОКВИРНОГ ЗАКОНА О САРАДЊИ СА
ИСЕЉЕНИШТВОМ ИНСТИТУЦИЈА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

У Одлуци о формирању Интерресорне радне групе за израду Оквирног закона о сарадњи са исељеништвом институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 14/25 и 59/25), у члану 3. став (1) тачка б) алинеја 2) мијења се и гласи:

"1) Мелиха Пандић, члан"

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 65/26
12. марта 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 17. и члана 22 став 1. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), на приједлог Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 105. сједници одржаној 12.3.2026. године, донijело је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О FORMIRANJU
INTERRESORNE RADNE GRUPE ZA IZRADU
OKVIRNOG ZAKONA O SARADNJI SA
ISELJENIŠTVOM INSTITUCIJA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Члан 1.

У Одлуци о формирању Interresorne radne grupe за израду Оквирног закона о сарадњи са исељеништвом институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 14/25 и 59/25), у члану 3. став (1) тачка б) алинеја 2) мијења се и гласи:

"1) Meliha Pandžić, члан"

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 65/26
12. марта 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Вјећа министара БиХ
Borjana Krišto, с. р.

Na temelju članka 17. i članka 22 stavak 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici održanoj 12.3.2026. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O FORMIRANJU
INTERRESORNE RADNE SKUPINE ZA IZRADU
OKVIRNOG ZAKONA O SURADNJI S ISELJENIŠTVOM
INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.

U Odluci o formiranju Interresorne radne skupine za izradu Okvirnog zakona o suradnji s iseljeništvom institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 14/25 i 59/25), u članku 3. stavak (1) točka b) alineja 2) mijenja se i glasi:

"1) Meliha Pandžić, član"

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 65/26
12. ožujka 2026. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

645

Na osnovu člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Zaključkom Savjeta ministara Bosne i Hercegovine sa 19. sjednice održane 29.10.2020. godine, Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici, održanoj 12.3.2026. godine, donio je

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IMENOVANJU ČLANOVA
MEĐURESORNE RADNE GRUPE ZA IZRADU NACRTA
ZAKONA O RAZVOJNOJ I HUMANITARNOJ
POMOĆI BOSNE I HERCEGOVINE TREĆIM
ZEMLJAMA**

Član 1.

U Odluci o imenovanju članova Međuresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o razvojnoj i humanitarnoj pomoći Bosne i Hercegovine trećim zemljama ("Službeni glasnik BiH", broj 20/25), u članku 2. stav (1) tač. a), b), k), t) i u) mijenja se i glase:

- "a) Emina Merdan, Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine, predsjedavajuća;
- b) Slaven Soldo, Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine, zamjenik predsjedavajuće;
- k) Sečida Huseinović, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica;
- t) Katica Baotić, Vlada Posavskog kantona;
- u) Radmila Štrbac, Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske."

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

CM broj 68/26
12. marta 2026. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Savjeta ministara BiH
Borjana Krišto, s. p.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 19. sjednice održane 29.10.2020. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici, održanoj 12.3.2026. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IMENOVANJU ČLANOVA
MEĐURESORNE RADNE GRUPE ZA IZRADU NACRTA
ZAKONA O RAZVOJNOJ I HUMANITARNOJ POMOĆI
BOSNE I HERCEGOVINE TREĆIM ZEMLJAMA**

Član 1.

U Odluci o imenovanju članova Međuresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o razvojnoj i humanitarnoj pomoći Bosne i Hercegovine trećim zemljama ("Službeni glasnik BiH", broj 20/25), u članku 2. stav (1) tač. a), b), k), t) i u) mijenja se i glase:

- "a) Emina Merdan, Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, predsjedavajuća;
- b) Slaven Soldo, Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, zamjenik predsjedavajuće;
- k) Sedžida Huseinović, Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica;
- t) Katica Baotić, Vlada Posavskog kantona;
- u) Radmila Štrbac, Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske."

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 68/26
12. marta 2026. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 19. sjednice, održane 29.10.2020. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici, održanoj 12.3.2026. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IMENOVANJU ČLANOVA
MEĐURESORNE RADNE SKUPINE ZA IZRADU
NACRTA ZAKONA O RAZVOJNOJ I HUMANITARNOJ
POMOĆI BOSNE I HERCEGOVINE TREĆIM
ZEMLJAMA**

Članak 1.

U Odluci o imenovanju članova Međuresorne radne skupine za izradu Nacrta zakona o razvojnoj i humanitarnoj pomoći Bosne i Hercegovine trećim zemljama ("Službeni glasnik BiH", broj 20/25), u članku 2. stavku (1)) tač. a), b), k), t) i u) mijenja se i glase:

- "a) Emina Merdan, Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, predsjedateljica;
- b) Slaven Soldo, Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, zamjenik predsjedateljice;
- k) Sedžida Huseinović, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica;
- t) Katica Baotić, Vlada Posavskog kantona;
- u) Radmila Štrbac, Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu suradnju Republike Srpske."

Чланак 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 68/26
12. ožujka 2026. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

646

На основу члана 75. став (2) Закона о граничној контроли ("Службени гласник БиХ", број 7/25) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Министарства безбједности Босне и Херцеговине, на 105. сједници, одржаној 12.3.2026. године, донио је

ПРАВИЛНИК**О НАЧИНУ ОБАВЉАЊА КОНТРОЛЕ ПРЕНОСА ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ ПРЕКО ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Овим правилником прописује се начин обављања контроле преноса оружја и муниције преко државне границе Босне и Херцеговине, коју проводе полицијски службеници Граничне полиције Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ГПБиХ) и царински службеници Управе за индиректно опорезивање (у даљем тексту: УИО) приликом контроле држављана Босне и Херцеговине и страних држављана.

Члан 2.

(Употреба израза у мушком и женском роду)

Ријечи које су ради прегледности у овом правилнику наведене у једном роду, без дискриминације се односе и на мушки и на женски род.

Члан 3.

(Дефиниције)

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следећа значења:

- а) кратко или краткоцијевно ватрено оружје је оружје чија цијев није дужа од 30 цм, а укупна дужина не прелази 60 цм;
- б) спортско оружје је ватрено, ваздушно и хладно оружје и оружје с тетивом или опругом које се користи у стрелаштву и другим спортовима, у складу с посебним прописима;
- ц) ловачко оружје је ватрено оружје, с оптичким нишаном или без њега, с којим се смије ловити дивљач у складу с прописима о ловству;
- д) муницијом у смислу овог правилника сматрају се: меци, патроне, чауре с капислама, каписле, зрна, зрна (куглице-дијаболо) за ваздушно оружје, кугле, сачма, барут, као и сигнална, анестетична и гасна пуњења, чија је основна намјена коришћење за оружја наведена у члану 4. став (1) овог правилника;
- е) пренос оружја и муниције преко државне границе (улаз/излаз/транзит) подразумијева преношење оружја и муниције, држављана Босне и Херцеговине или страних држављана, који приликом контроле посједују потребну документацију;
- ф) надлежним органом у смислу овог правилника сматрају се институције и тијела надлежна за поступање по прописима у Босни и Херцеговини који се односе на оружје и муницију.

Члан 4.

(Врсте оружја и муниције)

- (1) Оружје у смислу овог правилника разврстава се на:
 - а) кратко или краткоцијевно ватрено оружје,
 - б) спортско оружје,
 - ц) ловачко оружје.
- (2) Муниција у смислу овог правилника разврстава се на:
 - а) метке,
 - б) патроне,
 - ц) чауре с упалаљачем/капислом,
 - д) каписле,
 - е) зрна,
 - ф) зрна за ваздушно оружје,
 - г) кугле,
 - х) сачме,
 - и) барут и
 - ј) сигнална, анестетична и гасна пуњења.

Члан 5.

(Надлежни органи)

У смислу овог правилника надлежни органи су:

- а) Министарство безбједности Босне и Херцеговине,
- б) Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине,
- ц) Министарство иностраних послова Босне и Херцеговине,
- д) дипломатско-конзуларно представништво Босне и Херцеговине (ДКПБиХ),
- е) Управа за индиректно опорезивање,
- ф) Гранична полиција Босне и Херцеговине,
- г) Федерално министарство унутрашњих послова,
- х) Министарство унутрашњих послова Републике Српске,
- и) Полиција Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине,
- ј) кантонална министарства унутрашњих послова,
- к) други органи и тијела надлежна за поступања у вези с преносом оружја и муниције преко државне границе.

Члан 6.

(Документи)

Документи које су издали надлежни органи из члана 5. овог правилника, а који се приликом контроле преноса оружја и муниције провјеравају, у зависности од сврхе преношења оружја и муниције, су:

- а) одобрење за уношење оружја и муниције,
- б) одобрење за изношење оружја и муниције,
- ц) одобрење за привремени увоз/извоз/транзит оружја и муниције,
- д) одобрење за набавку оружја и муниције,
- е) дозвола за држање и ношење оружја и муниције,
- ф) одобрење за транзит оружја и муниције (ДКПБиХ),
- г) важећа путна исправа,
- х) одобрење боравка,
- и) позив ловачког друштва,
- ј) позив организатора спортског такмичења,
- к) потврда о примопредаји оружја и муниције (авион/брод).

Члан 7.

(Гранични прелази за преношење оружја и муниције)

- (1) Преношење оружја и муниције из члана 4. овог правилника може се вршити на свим међународним граничним прелазима у Босни и Херцеговини.
- (2) Оружје и муниција не могу се преносити преко граничних прелаза за погранични саобраћај, ако није другачије одређено међународним споразумом.

ДИО ДРУГИ - КОНТРОЛА ПРЕНОСА ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ**Члан 8.**

(Контрола преноса кратког или краткоцијевног ватреног оружја и муниције)

- (1) Приликом преноса кратког или краткоцијевног ватреног оружја и муниције преко државне границе Босне и Херцеговине, полицијски службеник ГПБиХ и царински службеник УИО заједно врше контролу и провјеравају да ли лице које преноси оружје и муницију посједује одговарајуће одобрење издато од надлежног органа.
- (2) У случају када лице из става (1) овог члана посједује потребну документацију, попуњава образац захтјева за преношење оружја и муниције преко државне границе (прилог 1 овог правилника), у три примјерка, и предаје царинском службенику УИО на даљње поступање.
- (3) Наконведеног царинског поступка, царински службеник УИО образац захтјева за преношење оружја и муниције преко државне границе из става (2) овог члана овјерава на прописани начин.

Члан 9.

(Контрола преноса ловачког оружја и муниције)

- (1) Приликом преношења ловачког оружја и муниције преко државне границе Босне и Херцеговине, полицијски службеник ГПБиХ и царински службеник УИО заједно врше контролу и провјеравају да ли лице које преноси оружје и муницију посједује одобрење издато од надлежног органа за ношење оружја и позив ловачког друштва из Босне и Херцеговине или доказ о чланству у ловачком друштву друге државе.
- (2) У случају када лице из става (1) овог члана посједује потребну документацију, попуњава образац захтјева за преношење оружја и муниције преко државне границе (прилог 2 овог правилника), у три примјерка, и предаје царинском службенику УИО на даљње поступање.
- (3) Наконведеног царинског поступка, царински службеник УИО образац захтјева за преношење оружја и муниције преко државне границе из става (2) овог члана овјерава на прописани начин.

Члан 10.

(Контрола преноса спортског оружја и муниције)

- (1) Приликом преношења оружја и муниције стрелачких друштава, спортског оружја и муниције преко државне границе Босне и Херцеговине, полицијски службеник ГПБиХ и царински службеник УИО заједно врше контролу и провјеравају да ли лице које преноси оружје и муницију посједује одобрење издато од надлежног органа за ношење оружја и позив организатора спортског такмичења.
- (2) У случају када лице из става (1) овог члана посједује потребну документацију, попуњава образац захтјева за преношење оружја и муниције преко државне границе (прилог 2 овог правилника), у три примјерка, и предаје царинском службенику УИО на даљње поступање.
- (3) Наконведеног царинског поступка, царински службеник УИО образац захтјева за преношење оружја и муниције преко државне границе из става (2) овог члана овјерава на прописани начин.

Члан 11.

(Контрола преношења оружја и муниције бродом или авионом)

- (1) У случају када лице авионом напушта Босну и Херцеговину, примопредаја оружја и муниције врши се у складу с одредбама посебног прописа који регулише прихват, чување и транспорт оружја и муниције на

аеродромима у Босни и Херцеговини, а након проведене процедуре из чл. 8, 9. и 10. овог правилника.

- (2) У случају када лице авионом долази у Босну и Херцеговину и посједује потребну документацију за преношење оружја преко државне границе, примопредаја оружја и муниције врши се у складу с одредбама прописа из става (1) овог члана, након чега се проводи поступак из чл. 8, 9. и 10. овог правилника.
- (3) У случају када лице бродом или другим пловилом у међународном воденом саобраћају напушта Босну и Херцеговину, након проведене процедуре из чл. 8, 9. и 10. овог правилника, полицијски службеник ГПБиХ прима оружје и муницију, те издаје потврду о пријему оружја и муниције ради превоза (прилог 3 овог правилника). Један примјерак потврде издаје лицу од којег је примљено оружје за превоз, два примјерка капетану пловила уз оружје и муницију који се превозе, а један примјерак задржава за службене потребе ГПБиХ, те врши евидентирање у прописану евиденцију из члана 18. овог правилника.
- (4) У случају када лице бродом или другим пловилом у међународном воденом саобраћају долази у Босну и Херцеговину, примопредаја оружја и муниције врши се на тај начин да полицијски службеник ГПБиХ од капетана пловила преузима оружје и муницију, потписује и преузима један примјерак потврде и оружје/муницију, предаје лицу које га преноси, уз потпис на потврди да су оружје и муниција примљени, након чега се проводи поступак из чл. 8, 9. и 10. овог правилника, уколико лице посједује потребну документацију за преношење оружја преко државне границе. Полицијски службеник ГПБиХ врши евидентирање у прописане евиденције из члана 18. овог правилника.

Члан 12.

(Предаја, евидентирање и чување образаца)

- (1) Након обављене контроле из чл. 8, 9. и 10. овог правилника, теведеног царинског поступка, царински службеник УИО један примјерак попуњеног и овјереног обрасца о преносу оружја, код увоза/извоза/транзита (прилог број 1 или 2 овог правилника), уручује лицу које преноси оружје и муницију, један примјерак предаје полицијском службенику ГПБиХ с којим је обављао контролу преноса оружја, а један примјерак задржава за службене потребе, одлаже по редослиједу издавања и чува пет година од дана издавања.
- (2) Лице којем је, након обављене контроле из чл. 8, 9. и 10. овог правилника, одобрен пренос оружја и муниције преко државне границе, приликом повратка у Босну и Херцеговину, односно одласка из Босне и Херцеговине дужно је царинском службенику УИО дати на увид (уз оружје и муницију) образац из прилога 1 и 2 овог правилника ради раздужења царинског поступка. Копију овјереног обрасца (прилог 1 или 2 овог правилника), након раздужења царинског поступка, царински службеник УИО враћа лицу које је преносило оружје и муницију, те евидентира раздужење. Царински службеник УИО сачињава једну копију за полицијског службеника ГПБиХ с којим је обављао контролу преноса оружја и муниције и исту му предаје на даљње поступање.
- (3) Полицијски службеник ГПБиХ, који је вршио заједничку контролу преноса оружја и муниције с царинским службеником УИО и који је запримио примјерак обрасца о преносу оружја и муниције преко државне границе из ст. (1) и (2) овог члана, податке из

обрасца уноси у евиденцију прописану чланом 78. став (1) тачка и) Закона о граничној контроли.

Члан 13.

(Обавјештавање надлежног органа)

- (1) Када оружје из чл. 8, 9. и 10. овог правилника преко државне границе преноси странац стално настањен у БиХ или странац који има одобрен привремени боравак у Босни и Херцеговини на период дужи од шест мјесеци, полицијски службеник ГПБиХ дужан је да одмах у писаној форми обавјести надлежни орган унутрашњих послова по мјесту пребивалишта/боравишта тог странца.
- (2) Обавјештење из става (1) овог члана треба да садржи: гранични прелаз преко којег је извршен пренос оружја и муниције, датум и вријеме преласка, личне податке о лицу, број путне исправе, број стикера одобрења боравка, важење боравка, врсту оружја, марку, фабрички број, калибар оружја, врсту муниције, количину и калибар муниције.

ДИО ТРЕЋИ - ПРИВРЕМЕНО ОДУЗИМАЊЕ ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ

Члан 14.

(Одузимање оружја и муниције)

- (1) У случају када лице из члана 8. став (1), члана 9. став (1) и члана 10. став (1) овог правилника, приликом преношења оружја и муниције преко државне границе, не посједује потребну документацију, полицијски службеник ГПБиХ од истог привремено одузима оружје и муницију, попуњава образац потврде о привременом одузимању предмета, те даље поступа у складу с одредбама Закона о граничној контроли и других прописа.
- (2) У случају када лице из члана 8. став (1), члана 9. став (1) и члана 10. став (1) овог правилника, приликом преношења оружја и муниције преко државне границе, полицијском службенику ГПБиХ или царинском службенику УИО не пријави оружје и муницију прије почетка обављања граничне контроле, полицијски службеник ГПБиХ од истог одузима оружје и муницију, попуњава образац потврде о привременом одузимању предмета, те даље поступа у складу с одредбама Закона о граничној контроли.

Члан 15.

(Губитак или отуђење пренесеног оружја)

- (1) У случају да лице приликом преласка државне границе, односно изласка из Босне и Херцеговине, полицијском службенику ГПБиХ или царинском службенику УИО пријави губитак, нестанак или крађу оружја и муниције, за које му је издат образац о преносу оружја и муниције (прилог 1 или 2 овог правилника), лице ће се упутити надлежном органу по мјесту пребивалишта/боравишта или мјесту нестанка оружја и муниције или у најближи мјесно надлежни орган ради пријаве нестанка оружја/муниције, осим у случају да код себе већ посједује потврду-доказ надлежног органа унутрашњих послова о пријави нестанка тог оружја/муниције.
- (2) Примјерак потврде-доказа надлежног органа о пријављеном нестанку оружја и муниције полицијски службеник ГПБиХ и царински службеник УИО, након обављене контроле и савјештања, одлажу уз образац захтјева за преношење оружја и муниције (прилог 1 или 2 овог правилника) који је издат том лицу, те евидентирају у прописане евиденције.
- (3) Прелазак државне границе, односно излазак из Босне и Херцеговине неће се дозволити лицу из става (1) овог члана уколико код себе не посједује оружје и муницију

за коју му је издат образац о преносу оружја и муниције (прилог 1 или 2 овог правилника) или одговарајућу потврду, односно други доказ надлежног органа унутрашњих послова о пријави нестанка тог оружја и муниције.

Члан 16.

(Поступање по другим прописима)

Поступање полицијских службеника ГПБиХ и царинских службеника УИО у складу с овим правилником не искључује поступања у складу с другим прописима који регулишу област промета оружја, муниције, војне опреме, опасних и експлозивних материја.

ДИО ЧЕТВРТИ - ПРИКУПЉАЊЕ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА И ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 17.

(Прикупљање, обрада и коришћење података)

- (1) Приликом обављања контроле преноса оружја и муниције преко државне границе и других послова из овог правилника, полицијски службеници ГПБиХ овлашћени су да непосредно прикупљају личне податке од лица која преносе оружје и муницију, похрањују и обрађују те податке у евиденцијама, те користе личне и друге податке из евиденција.
- (2) ГПБиХ је дужан да се при прикупљању, обради и коришћењу података из става (1) овог члана придржава одредби Закона о заштити личних података.

Члан 18.

(Вођење евиденција)

Поред евиденција прописаних чланом 78. став (1) тачка и) Закона о граничној контроли, ГПБиХ води и сљедеће евиденције:

- а) евиденцију о издатим потврдама о преносу оружја и муниције у ваздушном саобраћају;
- б) евиденцију о издатим потврдама о преносу оружја и муниције у воденом саобраћају.

Члан 19.

(Лични подаци)

У евиденцији из члана 18. став (1) тач. а) и б) овог правилника прикупљају се, похрањују и обрађују сљедећи подаци: име и презиме, подаци о рођењу, држављанство, подаци о исправама на основу којих је утврђен идентитет, подаци о врсти, марки, фабричком броју, калибру и додатку оружја, подаци о врсти, количини и калибру муниције, број лета и аеродром поласка/доласка, број пловне руте линије и лука поласка/доласка.

Члан 20.

(Рокови чувања података)

Подаци у евиденцијама из овог правилника чувају се у складу с одредбама из члана 78. став (5) Закона о граничној контроли.

Члан 21.

(Упоредивање података)

- (1) С циљем контроле примјене одредби овог правилника ГПБиХ и УИО, на граничним прелазима, једанпут мјесечно врше поређење података из евиденција о преносу оружја и муниције, те о томе извјештавају Главну канцеларију ГПБиХ и Главну канцеларију УИО.
- (2) У случају да се приликом поређења података из става (1) овог члана појаве разлике, Главна канцеларија ГПБиХ и Главна канцеларија УИО предузимају службене радње ради утврђивања разлога настанка разлике у евиденцијама.

ДИО ПЕТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

преко државне границе ("Службени гласник БиХ", број 32/10).

Члан 22.

(Прилог Правилника)

Саставни дио овог правилника чине:

- а) образац захтјева за преношење оружја и муниције преко државне границе (прилог 1 и 2);
- б) потврда о пријему оружја и муниције ради превоза (прилог 3).

Члан 23.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о начину контроле преноса оружја и муниције

Члан 24.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 66/26
12. марта 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

Прилог 1.

Презиме/очево име/ и име подносиоца захтјева
Адреса.....
Број идентификационе исправе.....

Но.....

ЗАХТЈЕВ

За привремени увоз/привремени извоз/транзит кратког или краткоцијевног ватреног оружја и муниције

Презиме/очево име/ и име особе која рукује оружјем

Адреса на коју се оружје отпрема или транспортује

Документ о идентификацији кратког или краткоцијевног ватреног оружја и то

Средство транспорта (врста и рег. ознаке).....

Датум поласка и процијењени датум повратка

Гранични пријелаз на који ће ући.....на који ће изаћи.....

Ред. Назив, опис и други подаци о кратком или краткоцијевном

Количина/јединица мјере

Број ватреног оружју и муницији

Мјесто:

Датум:

Потпис подносиоца захтјева

ОВЈЕРА ОД ЦАРИНСКОГ ОРГАНА

Код уласка у поступак привременог увоза/извоза

Код поновног извоза/увоза

Датум и вријеме:
Потпис и сл.шифра:

М.П.

Датум и вријеме:
Потпис и сл.шифра: М.П.

Прилог 2.

Презиме/очево име/и име подносиоца захтјева.....
 Адреса.....
 Број идентификационе исправе.....
 (врста исправе, број и од кога је издата)

Но.....

ЗАХТЈЕВ**За привремени увоз/привремени извоз/транзит спортског и ловачког оружја и муниције***

Презиме/очево име/и име особе која рукује оружјем.....
 Адреса на коју се оружје отпрема или транспортује.....
 Документ о идентификацији спортског и ловачког оружја и то.....
 Средство транспорта(врста и рег. ознаке).....
 Датум поласка и процијенени датум повратка.....
 Позив организатора на име лица.....
 Гранични прелаз на који ће ући..... на који ће изаћи.....

Ред. број	Назив, опис и други подаци о спортском и ловачком оружју и муницији	Количина/ јединица мјере
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Мјесто: _____

Потпис подносиоца захтјева

Датум: _____

ОВЈЕРА ОД ЦАРИНСКОГ ОРГАНА

Код уласка у поступак привременог увоза/извоза*

Код поновног извоза/увоза*

Датум и вријеме:
Потпис и сл. шифра:

М.П.

Датум и вријеме:
Потпис и сл. шифра: М.П.

Напомена: Привремени увоз, привремени извоз и транзит спортског и ловачког оружја и муниције регулисани су Упутством о начину и поступку регулисања привременог увоза, извоза и транзита спортског и ловачког оружја и муниције („Сл. Гласник БиХ“, број 19/10)

*Непотребно прецртати

Прилог 3

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО БЕЗБЕДНОСТИ
ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА
ТЕРЕНСКИ УРЕД
ЈЕДИНИЦА _____

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF SECURITY
BORDER POLICE
FIELD OFFICE
BORDER UNIT

Број / Нумбер:
Мјесто и датум
Place and date

На основу члана 74. става (2) Закона о граничној контроли ("Службени гласник БиХ" број 07/25) и члана 11. овог Правилника, издаје се
According to Article 74. paragraph (2) of Law on Border Control ("Official gazette No. 07/25), and Article 11 of this Book of Rules, we issue

П О Т В Р Д А
О ПРИЈЕМУ ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ РАДИ ПРЕВОЗА
C E R T I F I C A T E
OF RECEIVING ARMS AND AMMUNITION FOR TRANSPORT

ПРИМЉЕНО ОД ПУТНИКА

Received from passenger	(име и презиме)	(name and surname)
ДАТУМ РОЂЕЊА	МЈЕСТО РОЂЕЊА	
Date of birth	Place of birth	
ДРЖАВЉАНСТВО	ВРСТА, БРОЈ ИСПРАВЕ О ИДЕНТИТЕТУ	
Citizenship	Type, and number of identification document	

Лука поласка (укрцаја) / доласка (искрцаја):

Loading port/discharging port _____

ПРИМЉЕНО ОРУЖЈЕ И МУНИЦИЈА
ARMS AND AMMUNITION RECEIVED

- _____ (врста оружја) (маржа оружја) (творнички број) (калибар) (комеда муниције) / (type) (make) (ser. nr.) (calibre) (quantity of amm.)
- _____ (врста оружја) (маржа оружја) (творнички број) (калибар) (комеда муниције) / (type) (make) (ser. nr.) (calibre) (quantity of amm.)
- _____ (врста оружја) (маржа оружја) (творнички број) (калибар) (комеда муниције) / (type) (make) (ser. nr.) (calibre) (quantity of amm.)

ПОТПИС ОВЛАШТЕНЕ ОСОБЕ Signature of authorized person	М.р. Seal	ПОТПИС ЗАПОВЈЕДНИКА ПЛОВИЛА Captains signature
ПОТПИС ЗАПОВЈЕДНИКА ПЛОВИЛА Captains signature		ПОТПИС ОВЛАШТЕНЕ ОСОБЕ Signature of authorized person

ОРУЖЈЕ И МУНИЦИЈА ПРИМИО ПУТНИК
Arms and ammunition received by passenger

БРОЈ РУТЕ / ЛИНИЈЕ _____ Number of route _____

Na osnovu člana 75. stav (2) Zakona o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH", broj 7/25) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici, održanoj 12.3.2026. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O NAČINU OBAVLJANJA KONTROLE PRIJENOSA ORUŽJA I MUNICIJE PREKO DRŽAVNE GRANICE DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

Ovim pravilnikom propisuje se način obavljanja kontrole prijenosa oružja i municije preko državne granice Bosne i Hercegovine, koju provode policijski službenici Granične policije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: GP BiH) i carinski službenici Uprave za indirektno oporezivanje (u daljnjem tekstu: UIO) prilikom kontrole državljana Bosne i Hercegovine i stranih državljana.

Član 2.

(Upotreba izraza u muškom i ženskom rodu)

Riječi koje su radi preglednosti u ovom pravilniku navedene u jednom rodu, bez diskriminacije se odnose i na muški i na ženski rod.

Član 3.

(Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) kratko ili kratkocijevno vatreno oružjeje oružje čija cijev nije duža od 30 cm, a ukupna dužina ne prelazi 60 cm;
- b) sportsko oružje je vatreno, zračno i hladno oružje i oružje s tetivom ili oprugom koje se koristi u streljaštvu i drugim sportovima, u skladu s posebnim propisima;
- c) lovačko oružje je vatreno oružje, s optičkim nišanom ili bez njega, s kojim se smije loviti divljač u skladu s propisima o lovstvu;
- d) municijomu smislu ovog pravilnika smatraju se: meci, patrone, čahure s kapislama, kapisle, zrna, zrna (kuglice-dijabole) za zračno oružje, kugle, sačma, barut, kao i signalna, anestetična i gasna punjenja, čija je osnovna namjena korištenje za oružja navedena u članu 4. stav (1) ovog pravilnika;
- e) prijenos oružja i municije preko državne granice (ulaz/izlaz/tranzit) podrazumijeva prenošenje oružja i municije, državljana Bosne i Hercegovine ili stranih državljana, koji prilikom kontrole posjeduju potrebnu dokumentaciju;
- f) nadležnim organom u smislu ovog pravilnika smatraju se institucije i tijela nadležna za postupanje po propisima u Bosni i Hercegovini koji se odnose na oružje i municiju.

Član 4.

(Vrste oružja i municije)

- (1) Oružje u smislu ovog pravilnika razvrstava se na:
 - a) kratko ili kratkocijevno vatreno oružje,
 - b) sportsko oružje,
 - c) lovačko oružje.
- (2) Municija u smislu ovog pravilnika razvrstava se na:
 - a) metke,
 - b) patrone,
 - c) čahure s upaljačem/kapislom,

- d) kapisle,
- e) zrna,
- f) zrna za zračno oružje,
- g) kugle,
- h) sačme,
- i) barut i
- j) signalna, anestetična i gasna punjenja.

Član 5.

(Nadležni organi)

U smislu ovog pravilnika nadležni organi su:

- a) Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine,
- b) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine,
- c) Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine,
- d) diplomatsko-konzularno predstavništvo Bosne i Hercegovine (DKPBiH),
- e) Uprava za indirektno oporezivanje,
- f) Granična policija Bosne i Hercegovine,
- g) Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova,
- h) Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske,
- i) Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- j) kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova,
- k) drugi organi i tijela nadležna za postupanja u vezi s prijenosom oružja i municije preko državne granice.

Član 6.

(Dokumenti)

Dokumenti koje su izdali nadležni organi iz člana 5. ovog pravilnika, a koji se prilikom kontrole prijenosa oružja i municije provjeravaju, u zavisnosti od svrhe prenošenja oružja i municije, su:

- a) odobrenje za unošnje oružja i municije,
- b) odobrenje za iznošenje oružja i municije,
- c) odobrenje za privremeni uvoz/izvoz/tranzit oružja i municije,
- d) odobrenje za nabavku oružja i municije,
- e) dozvola za držanje i nošenje oružja i municije,
- f) odobrenje za tranzit oružja i municije (DKPBiH),
- g) važeća putna isprava,
- h) odobrenje boravka,
- i) poziv lovačkog društva,
- j) poziv organizatora sportskog takmičenja,
- k) potvrda o primopredaji oružja i municije (avion/brod).

Član 7.

(Granični prijelazi za prenošenje oružja i municije)

- (1) Prenošnje oružja i municije iz člana 4. ovog pravilnika može se vršiti na svim međunarodnim graničnim prijelazima u Bosni i Hercegovini.
- (2) Oružje i municija ne mogu se prenositi preko graničnih prijelaza za pogranični saobraćaj, ako nije drugačije određeno međunarodnim sporazumom.

DIO DRUGI - KONTROLA PRIJENOSA ORUŽJA I MUNICIJE

Član 8.

(Kontrola prijenosa kratkog ili kratkocijevnog vatreng oružja i municije)

- (1) Prilikom prijenosa kratkog ili kratkocijevnog vatreng oružja i municije preko državne granice Bosne i Hercegovine, policijski službenik GP BiH i carinski službenik UIO zajedno vrše kontrolu i provjeravaju da li lice koje prenosi oružje i municiju posjeduje odgovarajuće odobrenje izdato od nadležnog organa.
- (2) U slučaju kada lice iz stava (1) ovog člana posjeduje potrebnu dokumentaciju, popunjava obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije preko državne granice (prilog 1

ovog pravilnika), u tri primjerka, i predaje carinskom službeniku UIO na daljnje postupanje.

- (3) Nakon provedenog carinskog postupka, carinski službenik UIO obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije preko državne granice iz stava (2) ovog člana ovjerava na propisani način.

Član 9.

(Kontrola prijenosa lovačkog oružja i municije)

- (1) Prilikom prenošenja lovačkog oružja i municije preko državne granice Bosne i Hercegovine, policijski službenik GP BiH i carinski službenik UIO zajedno vrše kontrolu i provjeravaju da li lice koje prenosi oružje i municiju posjeduje odobrenje izdato od nadležnog organa za nošenje oružja i poziv lovačkog društva iz Bosne i Hercegovine ili dokaz o članstvu u lovačkom društvu druge države.
- (2) U slučaju kada lice iz stava (1) ovog člana posjeduje potrebnu dokumentaciju, popunjava obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije preko državne granice (prilog 2 ovog pravilnika), u tri primjerka, i predaje carinskom službeniku UIO na daljnje postupanje.
- (3) Nakon provedenog carinskog postupka, carinski službenik UIO obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije preko državne granice iz stava (2) ovog člana ovjerava na propisani način.

Član 10.

(Kontrola prijenosa sportskog oružja i municije)

- (1) Prilikom prenošenja oružja i municije streljačkih društava, sportskog oružja i municije preko državne granice Bosne i Hercegovine, policijski službenik GP BiH i carinski službenik UIO zajedno vrše kontrolu i provjeravaju da li lice koje prenosi oružje i municiju posjeduje odobrenje izdato od nadležnog organa za nošenje oružja i poziv organizatora sportskog takmičenja.
- (2) U slučaju kada lice iz stava (1) ovog člana posjeduje potrebnu dokumentaciju, popunjava obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije preko državne granice (prilog 2 ovog pravilnika), u tri primjerka, i predaje carinskom službeniku UIO na daljnje postupanje.
- (3) Nakon provedenog carinskog postupka, carinski službenik UIO obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije preko državne granice iz stava (2) ovog člana ovjerava na propisani način.

Član 11.

(Kontrola prenošenja oružja i municije brodom ili avionom)

- (1) U slučaju kada lice avionom napušta Bosnu i Hercegovinu, primopredaja oružja i municije vrši se u skladu s odredbama posebnog propisa koji reguliše prihvatanje, čuvanje i transport oružja i municije na aerodromima u Bosni i Hercegovini, a nakon provedene procedure iz čl. 8., 9. i 10. ovog pravilnika.
- (2) U slučaju kada lice avionom dolazi u Bosnu i Hercegovinu i posjeduje potrebnu dokumentaciju za prenošenje oružja preko državne granice, primopredaja oružja i municije vrši se u skladu s odredbama propisa iz stava (1) ovog člana, nakon čega se provodi postupak iz čl. 8., 9. i 10. ovog pravilnika.
- (3) U slučaju kada lice brodom ili drugim plovilom u međunarodnom vodenom saobraćaju napušta Bosnu i Hercegovinu, nakon provedene procedure iz čl. 8., 9. i 10. ovog pravilnika, policijski službenik GP BiH prima oružje i municiju, te izdaje potvrdu o prijemu oružja i municije radi prijevoza (prilog 3 ovog pravilnika). Jedan primjerak potvrde izdaje licu od kojeg je primljeno oružje za prijevoz, dva primjerka kapetanu plovila uz oružje i municiju koji se prevoze, a jedan primjerak zadržava za službene potrebe GP

BiH, te vrši evidentiranje u propisanu evidenciju iz člana 18. ovog pravilnika.

- (4) U slučaju kada lice brodom ili drugim plovilom u međunarodnom vodenom saobraćaju dolazi u Bosnu i Hercegovinu, primopredaja oružja i municije vrši se na taj način da policijski službenik GP BiH od kapetana plovila preuzima oružje i municiju, potpisuje i preuzima jedan primjerak potvrde i oružje/municiju, predaje licu koje ga prenosi, uz potpis na potvrdu da su oružje i municija primljeni, nakon čega se provodi postupak iz čl. 8., 9. i 10. ovog pravilnika, ukoliko lice posjeduje potrebnu dokumentaciju za prenošenje oružja preko državne granice. Policijski službenik GP BiH vrši evidentiranje u propisane evidencije iz člana 18. ovog pravilnika.

Član 12.

(Predaja, evidentiranje i čuvanje obrazaca)

- (1) Nakon obavljene kontrole iz čl. 8., 9. i 10. ovog pravilnika, te provedenog carinskog postupka, carinski službenik UIO jedan primjerak popunjenog i ovjerenog obrasca o prijenosu oružja, kod uvoza/izvoza/transzita (prilog 1 ili 2 ovog pravilnika), uručuje licu koje prenosi oružje i municiju, jedan primjerak predaje policijskom službeniku GP BiH s kojim je obavljao kontrolu prijenosa oružja, a jedan primjerak zadržava za službene potrebe, odlaže po redoslijedu izdavanja i čuva pet godina od dana izdavanja.
- (2) Lice kojem je, nakon obavljene kontrole iz čl. 8., 9. i 10. ovog pravilnika, odobren prijenos oružja i municije preko državne granice, prilikom povratka u Bosnu i Hercegovinu, odnosno odlaska iz Bosne i Hercegovine dužno je carinskom službeniku UIO dati na uvid (uz oružje i municiju) obrazac iz priloga 1 i 2 ovog pravilnika radi razduženja carinskog postupka. Kopiju ovjerenog obrasca (prilog 1 ili 2 ovog pravilnika), nakon razduženja carinskog postupka, carinski službenik UIO vraća licu koje je prenosilo oružje i municiju, te evidentira razduženje. Carinski službenik UIO sačinjava jednu kopiju za policijskog službenika GP BiH s kojim je obavljao kontrolu prijenosa oružja i municije i istu mu predaje na daljnje postupanje.
- (3) Policijski službenik GP BiH, koji je vršio zajedničku kontrolu prijenosa oružja i municije s carinskim službenikom UIO i koji je zaprimio primjerak obrasca o prijenosu oružja i municije preko državne granice iz st. (1) i (2) ovog člana, podatke iz obrasca unosi u evidenciju propisanu članom 78. stav (1) tačka i) Zakona o graničnoj kontroli.

Član 13.

(Obavještanje nadležnog organa)

- (1) Kada oružje iz čl. 8., 9. i 10. ovog pravilnika preko državne granice prenosi stranac stalno nastanjen u BiH ili stranac koji ima odobren privremeni boravak u Bosni i Hercegovini na period duži od šest mjeseci, policijski službenik GP BiH dužan je da odmah u pisanoj formi obavijesti nadležni organ unutrašnjih poslova po mjestu prebivališta/boravišta tog stranca.
- (2) Obavještenje iz stava (1) ovog člana treba da sadrži: granični prijelaz preko kojeg je izvršen prijenos oružja i municije, datum i vrijeme prelaska, lične podatke o licu, broj putne isprave, broj stikera odobrenja boravka, važenje boravka, vrstu oružja, marku, fabrički broj, kalibar oružja, vrstu municije, količinu i kalibar municije.

DIO TREĆI - PRIVREMENO ODUZIMANJE ORUŽJA I MUNICIJE

Član 14.

(Oduzimanje oružja i municije)

- (1) U slučaju kada lice iz člana 8. stav (1), člana 9. stav (1) i člana 10. stav (1) ovog pravilnika, prilikom prenošenja oružja i

municije preko državne granice, ne posjeduje potrebnu dokumentaciju, policijski službenik GP BiH od istog privremeno oduzima oružje i municiju, popunjava obrazac potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, te dalje postupa u skladu s odredbama Zakona o graničnoj kontroli i drugih propisa.

- (2) U slučaju kada lice iz člana 8. stav (1), člana 9. stav (1) i člana 10. stav (1) ovog pravilnika, prilikom prenošenja oružja i municije preko državne granice, policijskom službeniku GP BiH ili carinskom službeniku UIO ne prijavi oružje i municiju prije početka obavljanja granične kontrole, policijski službenik GP BiH od istog oduzima oružje i municiju, popunjava obrazac potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, te dalje postupa u skladu s odredbama Zakona o graničnoj kontroli.

Član 15.

(Gubitak ili otuđenje prenesenog oružja)

- (1) U slučaju da lice prilikom prelaska državne granice, odnosno izlaska iz Bosne i Hercegovine, policijskom službeniku GP BiH ili carinskom službeniku UIO prijavi gubitak, nestanak ili krađu oružja i municije, za koje mu je izdat obrazac o prijenosu oružja i municije (prilog 1 ili 2 ovog pravilnika), lice će se uputiti nadležnom organu po mjestu prebivališta/boravišta ili mjestu nestanka oružja i municije ili u najbliži mjesno nadležni organ radi prijave nestanka oružja/municije, osim u slučaju da kod sebe već posjeduje potvrdu-dokaz nadležnog organa unutrašnjih poslova o prijavi nestanka tog oružja/municije.
- (2) Primjerak potvrde-dokaza nadležnog organa o prijavljenom nestanku oružja i municije policijski službenik GP BiH i carinski službenik UIO, nakon obavljene kontrole i savjerenja, odlazu uz obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije (prilog 1 ili 2 ovog pravilnika) koji je izdat tom licu, te evidentiraju u propisane evidencije.
- (3) Prelazak državne granice, odnosno izlazak iz Bosne i Hercegovine neće se dozvoliti licu iz stava (1) ovog člana ukoliko kod sebe ne posjeduje oružje i municiju za koju mu je izdat obrazac o prijenosu oružja i municije (prilog 1 ili 2 ovog pravilnika) ili odgovarajuću potvrdu, odnosno drugi dokaz nadležnog organa unutrašnjih poslova o prijavi nestanka tog oružja i municije.

Član 16.

(Postupanje po drugim propisima)

Postupanje policijskih službenika GP BiH i carinskih službenika UIO u skladu s ovim pravilnikom ne isključuje postupanja u skladu s drugim propisima koji regulišu oblast prometa oružja, municije, vojne opreme, opasnih i eksplozivnih materija.

DIO ČETVRTI - PRIKUPLJANJE LIČNIH PODATAKA I EVIDENCIJE

Član 17.

(Prikupljanje, obrada i korištenje podataka)

- (1) Prilikom obavljanja kontrole prijenosa oružja i municije preko državne granice i drugih poslova iz ovog pravilnika, policijski službenici GP BiH ovlašteni su neposredno prikupljati lične podatke od lica koja prenose oružje i municiju, pohranjivati i obrađivati te podatke u evidencijama, te koristiti lične i druge podatke iz evidencija.

- (2) GP BiH je dužan pri prikupljanju, obradi i korištenju podataka iz stava (1) ovog člana pridržavati se odredbi Zakona o zaštiti ličnih podataka.

Član 18.

(Vođenje evidencija)

Pored evidencija propisanih članom 78. stav (1) tačka i) Zakona o graničnoj kontroli, GP BiH vodi i sljedeće evidencije:

- a) evidenciju o izdatim potvdama o prijenosu oružja i municije u zračnom saobraćaju;
- b) evidenciju o izdatim potvdama o prijenosu oružja i municije u vodenom saobraćaju.

Član 19.

(Lični podaci)

U evidenciji iz člana 18. stav (1) tač. a) i b) ovog pravilnika prikupljaju se, pohranjuju i obrađuju sljedeći podaci: ime i prezime, podaci o rođenju, državljanstvo, podaci o ispravama na osnovu kojih je utvrđen identitet, podaci o vrsti, marki, fabričkom broju, kalibru i dodatku oružja, podaci o vrsti, količini i kalibru municije, broj leta i aerodrom polaska/dolaska, broj plovne rute linije i luka polaska/dolaska.

Član 20.

(Rokovi čuvanja podataka)

Podaci u evidencijama iz ovog pravilnika čuvaju se u skladu s odredbama iz člana 78. stav (5) Zakona o graničnoj kontroli.

Član 21.

(Usporedba podataka)

- (1) U cilju kontrole primjene odredbi ovog pravilnika GP BiH i UIO, na graničnim prijelazima, jedanput mjesečno vrše usporedbu podataka iz evidencija o prijenosu oružja i municije, te o tome izvještavaju Glavni ured GP BiH i Središnji ured UIO.
- (2) U slučaju da se prilikom usporedbe podataka iz stava (1) ovog člana pojave razlike, Glavni ured GP BiH i Središnji ured UIO preduzimaju službene radnje radi utvrđivanja razloga nastanka razlike u evidencijama.

DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22.

(Prilog Pravilnika)

Sastavni dio ovog pravilnika čine:

- a) obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i municije preko državne granice (prilog 1 i 2);
- b) potvrda o prijemu oružja i municije radi prijevoza (prilog 3).

Član 23.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu kontrole prijenosa oružja i municije preko državne granice ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10).

Član 24.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 66/26
12. marta 2026. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, s. r.

Prilog 1.

Prezime/očevo ime/ i ime podnosioca zahtjeva

Adresa.....

Broj identifikacione isprave.....

No.....

ZAHTJEV**Za privremeni uvoz/privremeni izvoz/tranzit kratkog ili kratkocijevnog vatrenog oružja i municije**

Prezime/očevo ime/ i ime lica koja rukuje oružjem

Adresa na koju se oružje otprema ili transportuje.....

Dokument o identifikaciji kratkog ili kratkocijevnog vatrenog oružja i to

Sredstvo transporta (vrsta i reg. oznake).....

Datum polaska i procijenjeni datum povratka:

Granični prelaz na koji će ući.....na koji će izaći.....

Red.	Naziv, opis i drugi podaci o kratkom ili kratkocijevnom vatrenom
	Količina/jedinica mjere
Broj	oružju i municiji
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Mjesto: _____

Datum: _____

Potpis podnosioca zahtjeva

OVJERA OD CARINSKOG ORGANA**Kod ulaska u postupak privremenog uvoza/izvoza****Kod ponovnog izvoza/uvoza**

Datum i vrijeme

Potpis i sl.šifra M.P.

Datum i vrijeme

Potpis i sl.šifra M.P.

BOSNA I HERCEGOVINA
 MINISTARSTVO SIGURNOSTI
 GRANIČNA POLICIJA
 TERENSKI URED _____
 JEDINICA _____

Prilog 3
 BOSNIA AND HERZEGOVINA
 MINISTRY OF SECURITY
 BORDER POLICE
 FIELD OFFICE
 BORDER UNIT

Broj / Number: _____
 Mjesto i datum _____
 Place and date

Na osnovu članka 74. stav (2) Zakona o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH" broj 07/25) i članka 11. ovog Pravilnika, izdaje se
 According to Article 74. paragraph (2) of Law on Border Control ("Official gazette No. 07/25), and Article 11. of this Book of Rules, we issue

POTVRDA
O PRIJEMU ORUŽJA I STRELJIVA RADI PRJEVOZA
CERTIFICATE
OF RECEIVING ARMS AND AMMUNITION FOR TRANSPORT

PRIMLJENO OD PUŠNIKA

Received from passenger	(ime i prezime)	(name and surname)
DATUM ROĐENJA	MJESTO ROĐENJA	
Date of birth	Place of birth	
DRŽAVLJANSTVO	VRSTA, BROJ ISPRAVE O IDENTITETU	
Citizenship	Type, and number of identification document	
Luka polaska (ukrcaja)/ dolaska (iskrcaja): _____ / _____		
Loading port/discharging port		

PRIMLJENO ORUŽJE I MUNICIJA
 ARMS AND AMMUNITION RECEIVED

- _____ (vista oružja) (marka oružja) (tvornički broj) (kalibar) (komada municije/streljiva) / (type) (make) (ser. nr.) (calibre) (quantity of amm.)
- _____ (vista oružja) (marka oružja) (tvornički broj) (kalibar) (komada municije/streljiva) / (type) (make) (ser. nr.) (calibre) (quantity of amm.)
- _____ (vista oružja) (marka oružja) (tvornički broj) (kalibar) (komada municije/streljiva) / (type) (make) (ser. nr.) (calibre) (quantity of amm.)

POTPIS OVLAŠTENE OSOBE Signature of authorized person	M.p. Seal	POTPIS ZAPOVEDNIKA PLOVILA Captains signature
POTPIS ZAPOVEDNIKA PLOVILA Captains signature		POTPIS OVLAŠTENE OSOBE Signature of authorized person

ORUŽJE I MUNICIJU PRIMIO PUŠNIK
 Arms and ammunition received by passenger

BROJ RUTE / LINIJE _____ Number of route _____

Na temelju članka 75. stavak (2) Zakona o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH", broj 7/25) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, na 105. sjednici, održanoj 12.3.2026. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O NAČINU OBAVLJANJA KONTROLE PRIJENOSA ORUŽJA I STRELJIVA PREKO DRŽAVNE GRANICE DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Pravilnika)

Ovim pravilnikom propisuje se način obavljanja kontrole prijenosa oružja i streljiva preko državne granice Bosne i Hercegovine, koju provode policijski službenici Granične policije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: GPBiH) i carinski službenici Uprave za neizravno oporezivanje (u daljnjem tekstu: UNO) prilikom kontrole državljana Bosne i Hercegovine i stranih državljana.

Članak 2.

(Uporaba izraza u muškom i ženskom rodu)

Riječi koje su radi preglednosti u ovome pravilniku navedene u jednom rodu, bez diskriminacije se odnose i na muški i na ženski rod.

Članak 3.

(Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovome pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) kratko ili kratkocijevno vatreno oružjeje oružje čija cijev nije dulja od 30 cm, a ukupna duljina ne prelazi 60 cm;
- b) sportsko oružje je vatreno, zračno i hladno oružje i oružje s tetivom ili oprugom koje se koristi u streljaštvu i drugim sportovima, sukladno posebnim propisima;
- c) lovačko oružje je vatreno oružje, s optičkim nišanom ili bez njega, s kojim se smije loviti divljač sukladno propisima o lovstvu;
- d) streljivomu smislu ovoga pravilnika smatraju se: meci, patrone, čahure s kapislama, kapisle, zrna, zrna (kuglice-dijabole) za zračno oružje, kugle, sačma, barut, kao i signalna, anestetična i plinska punjenja, čija je osnovna namjena korištenje za oružja navedena u članku 4. stavak (1) ovoga pravilnika;
- e) prijenos oružja i streljiva preko državne granice (ulaz/izlaz/tranzit) podrazumijeva prenošenje oružja i streljiva, državljana Bosne i Hercegovine ili stranih državljana, koji prilikom kontrole posjeduju potrebnu dokumentaciju;
- f) nadležnim tijelom u smislu ovoga pravilnika smatraju se institucije i tijela nadležna za postupanje po propisima u Bosni i Hercegovini koji se odnose na oružje i streljivo.

Članak 4.

(Vrste oružja i streljiva)

- (1) Oružje u smislu ovog pravilnika razvrstava se na:
 - a) kratko ili kratkocijevno vatreno oružje,
 - b) sportsko oružje,
 - c) lovačko oružje.
- (2) Streljivo u smislu ovoga pravilnika razvrstava se na:
 - a) metke,
 - b) patrone,
 - c) čahure s upaljačem/kapislom,

- d) kapisle,
- e) zrna,
- f) zrna za zračno oružje,
- g) kugle,
- h) sačme,
- i) barut i
- j) signalna, anestetična i plinska punjenja.

Članak 5.

(Nadležna tijela)

U smislu ovoga pravilnika nadležna tijela su:

- a) Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine,
- b) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine,
- c) Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine,
- d) diplomatsko-konzularno predstavništvo Bosne i Hercegovine (DKPBiH),
- e) Uprava za neizravno oporezivanje,
- f) Granična policija Bosne i Hercegovine,
- g) Federalno ministarstvo unutarnjih poslova,
- h) Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske,
- i) Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- j) županijska ministarstva unutarnjih poslova,
- k) drugi organi i tijela nadležna za postupanja u vezi s prijenosom oružja i streljiva preko državne granice.

Članak 6.

(Dokumenti)

Dokumenti koje su izdala nadležna tijela iz članka 5. ovoga pravilnika, a koji se prilikom kontrole prijenosa oružja i streljiva provjeravaju, u ovisnosti o svrsi prenošenja oružja i streljiva, su:

- a) odobrenje za unošenje oružja i streljiva,
- b) odobrenje za iznošenje oružja i streljiva,
- c) odobrenje za privremeni uvoz/izvoz/tranzit oružja i streljiva,
- d) odobrenje za nabavu oružja i streljiva,
- e) dozvola za držanje i nošenje oružja i streljiva,
- f) odobrenje za tranzit oružja i streljiva (DKPBiH),
- g) važeća putna isprava,
- h) odobrenje boravka,
- i) poziv lovačkog društva,
- j) poziv organizatora sportskog natjecanja,
- k) potvrda o primopredaji oružja i streljiva (zrakoplov/brod).

Članak 7.

(Granični prijelazi za prenošenje oružja i streljiva)

- (1) Prenošnje oružja i streljiva iz članka 4. ovoga pravilnika može se vršiti na svim međunarodnim graničnim prijelazima u Bosni i Hercegovini.
- (2) Oružje i streljivo ne mogu se prenositi preko graničnih prijelaza za pogranični promet, ako nije drugačije određeno međunarodnim sporazumom.

DIO DRUGI - KONTROLA PRIJENOSA ORUŽJA I STRELJIVA

Članak 8.

(Kontrola prijenosa kratkog ili kratkocijevnog vatrene oružja i streljiva)

- (1) Prilikom prijenosa kratkog ili kratkocijevnog vatrene oružja i streljiva preko državne granice Bosne i Hercegovine, policijski službenik GPBiH i carinski službenik UNO zajedno vrše kontrolu i provjeravaju posjeduje li osoba koja prenosi oružje i streljivo odgovarajuće odobrenje izdano od nadležnog tijela.
- (2) U slučaju kada osoba iz stavka (1) ovoga članka posjeduje potrebnu dokumentaciju, popunjava obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva preko državne granice (prilog 1

ovoga pravilnika), u tri primjerka, i predaje carinskom službeniku UNO na daljnje postupanje.

- (3) Nakon provedenog carinskog postupka, carinski službenik UNO obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva preko državne granice iz stavka (2) ovoga članka ovjerava na propisani način.

Članak 9.

(Kontrola prijena lovačkog oružja i streljiva)

- (1) Prilikom prenošenja lovačkog oružja i streljiva preko državne granice Bosne i Hercegovine, policijski službenik GPBiH i carinski službenik UNO zajedno vrše kontrolu i provjeravaju posjeduje li osoba koja prenosi oružje i streljivo odobrenje izdano od nadležnog tijela za nošenje oružja i poziv lovačkog društva iz Bosne i Hercegovine ili dokaz o članstvu u lovačkom društvu druge države.
- (2) U slučaju kada osoba iz stavka (1) ovoga članka posjeduje potrebnu dokumentaciju, popunjava obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva preko državne granice (prilog 2 ovoga pravilnika), u tri primjerka, i predaje carinskom službeniku UNO na daljnje postupanje.
- (3) Nakon provedenog carinskog postupka, carinski službenik UNO obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva preko državne granice iz stavka (2) ovoga članka ovjerava na propisani način.

Članak 10.

(Kontrola prijena sportskog oružja i streljiva)

- (1) Prilikom prenošenja oružja i streljiva streljačkih društava, sportskog oružja i streljiva preko državne granice Bosne i Hercegovine, policijski službenik GPBiH i carinski službenik UNO zajedno vrše kontrolu i provjeravaju posjeduje li osoba koja prenosi oružje i streljivo odobrenje izdano od nadležnog tijela za nošenje oružja i poziv organizatora sportskog natjecanja.
- (2) U slučaju kada osoba iz stavka (1) ovoga članka posjeduje potrebnu dokumentaciju, popunjava obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva preko državne granice (prilog 2 ovoga pravilnika), u tri primjerka, i predaje carinskom službeniku UNO na daljnje postupanje.
- (3) Nakon provedenog carinskog postupka, carinski službenik UNO obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva preko državne granice iz stavka (2) ovoga članka ovjerava na propisani način.

Članak 11.

(Kontrola prenošenja oružja i streljiva brodom ili zrakoplovom)

- (1) U slučaju kada osoba zrakoplovom napušta Bosnu i Hercegovinu, primopredaja oružja i streljiva vrši se sukladno odredbama posebnog propisa koji regulira prihvata, čuvanje i transport oružja i streljiva na aerodromima u Bosni i Hercegovini, a nakon provedene procedure iz čl. 8., 9. i 10. ovoga pravilnika.
- (2) U slučaju kada osoba zrakoplovom dolazi u Bosnu i Hercegovinu i posjeduje potrebnu dokumentaciju za prenošenje oružja preko državne granice, primopredaja oružja i streljiva vrši se sukladno odredbama propisa iz stavka (1) ovoga članka, nakon čega se provodi postupak iz čl. 8., 9. i 10. ovoga pravilnika.
- (3) U slučaju kada osoba brodom ili drugim plovilom u međunarodnom vodenom prometu napušta Bosnu i Hercegovinu, nakon provedene procedure iz čl. 8., 9. i 10. ovoga pravilnika, policijski službenik GPBiH prima oružje i streljivo, te izdaje potvrdu o prijemu oružja i streljiva radi prijevoza (prilog 3 ovoga pravilnika). Jedan primjerak potvrde izdaje osobi od koje je primljeno oružje za prijevoz, dva primjerka kapetanu plovila uz oružje i streljivo koji se prevoze, a jedan primjerak zadržava za službene potrebe

GPBiH, te vrši evidentiranje u propisanu evidenciju iz članka 18. ovoga pravilnika.

- (4) U slučaju kada osoba brodom ili drugim plovilom u međunarodnom vodenom prometu dolazi u Bosnu i Hercegovinu, primopredaja oružja i streljiva vrši se na taj način da policijski službenik GPBiH od kapetana plovila preuzima oružje i streljivo, potpisuje i preuzima jedan primjerak potvrde i oružje/streljivo, predaje osobi koja ga prenosi, uz potpis na potvrdi da su oružje i streljivo primljeni, nakon čega se provodi postupak iz čl. 8., 9. i 10. ovoga pravilnika, ako osoba posjeduje potrebnu dokumentaciju za prenošenje oružja preko državne granice. Policijski službenik GPBiH vrši evidentiranje u propisane evidencije iz članka 18. ovoga pravilnika.

Članak 12.

(Predaja, evidentiranje i čuvanje obrazaca)

- (1) Nakon obavljene kontrole iz čl. 8., 9. i 10. ovoga pravilnika, te provedenog carinskog postupka, carinski službenik UNO jedan primjerak popunjenog i ovjerenog obrasca o prijenu oružja, kod uvoza/izvoza/transita (prilog broj 1 ili 2 ovoga pravilnika), uručuje osobi koja prenosi oružje i streljivo, jedan primjerak predaje policijskom službeniku GPBiH s kojim je obavljao kontrolu prijena oružja, a jedan primjerak zadržava za službene potrebe, odlaže po redosljedu izdavanja i čuva pet godina od dana izdavanja.
- (2) Osoba kojoj je, nakon obavljene kontrole iz čl. 8., 9. i 10. ovoga pravilnika, odobren prijenos oružja i streljiva preko državne granice, prilikom povratka u Bosnu i Hercegovinu, odnosno odlaska iz Bosne i Hercegovine dužna je carinskom službeniku UNO dati na uvid (uz oružje i streljivo) obrazac iz priloga 1 i 2 ovoga pravilnika radi razduženja carinskog postupka. Presliku ovjerenog obrasca (prilog 1 ili 2 ovoga pravilnika), nakon razduženja carinskog postupka, carinski službenik UNO vraća osobi koja je prenosila oružje i streljivo, te evidentira razduženje. Carinski službenik UNO sačinjava jednu presliku za policijskog službenika GPBiH s kojim je obavljao kontrolu prijena oružja i streljiva i istu mu predaje na daljnje postupanje.
- (3) Policijski službenik GPBiH, koji je vršio zajedničku kontrolu prijena oružja i streljiva s carinskim službenikom UNO i koji je zaprimio primjerak obrasca o prijenu oružja i streljiva preko državne granice iz st. (1) i (2) ovoga članka, podatke iz obrasca unosi u evidenciju propisanu člankom 78. stavak (1) točka i) Zakona o graničnoj kontroli.

Članak 13.

(Obavještavanje nadležnog tijela)

- (1) Kada oružje iz čl. 8., 9. i 10. ovoga pravilnika preko državne granice prenosi stranac stalno nastanjen u BiH ili stranac koji ima odobren privremeni boravak u Bosni i Hercegovini na razdoblje dulje od šest mjeseci, policijski službenik GPBiH dužan je odmah u pisanom obliku obavijestiti nadležno tijelo unutarnjih poslova po mjestu prebivališta/boravišta tog stranca.
- (2) Obavijest iz stavka (1) ovoga članka treba sadržavati: granični prijelaz preko kojeg je izvršen prijenos oružja i streljiva, datum i vrijeme prelaska, osobne podatke o osobi, broj putne isprave, broj stikera odobrenja boravka, važenje boravka, vrstu oružja, marku, tvornički broj, kalibar oružja, vrstu streljiva, količinu i kalibar streljiva.

DIO TREĆI - PRIVREMENO ODUZIMANJE ORUŽJA I STRELJIVA

Članak 14.

(Oduzimanje oružja i streljiva)

- (1) U slučaju kada osoba iz članka 8. stavak (1), članka 9. stavak (1) i članka 10. stavak (1) ovoga pravilnika, prilikom

prenošenja oružja i streljiva preko državne granice, ne posjeduje potrebnu dokumentaciju, policijski službenik GPBiH od iste privremeno oduzima oružje i streljivo, popunjava obrazac potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, te dalje postupa sukladno odredbama Zakona o graničnoj kontroli i drugih propisa.

- (2) U slučaju kada osoba iz članka 8. stavak (1), članka 9. stavak (1) i članka 10. stavak (1) ovoga pravilnika, prilikom prenošenja oružja i streljiva preko državne granice, policijskom službeniku GPBiH ili carinskom službeniku UNO ne prijavi oružje i streljivo prije početka obavljanja granične kontrole, policijski službenik GPBiH od iste oduzima oružje i streljivo, popunjava obrazac potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, te dalje postupa sukladno odredbama Zakona o graničnoj kontroli.

Članak 15.

(Gubitak ili otuđenje prenesenog oružja)

- (1) U slučaju da osoba prilikom prelaska državne granice, odnosno izlaska iz Bosne i Hercegovine, policijskom službeniku GPBiH ili carinskom službeniku UNO prijavi gubitak, nestanak ili krađu oružja i streljiva, za koje joj je izdan obrazac o prijenosu oružja i streljiva (prilog 1 ili 2 ovoga pravilnika), osoba će se uputiti nadležnom tijelu po mjestu prebivališta/boravišta ili mjestu nestanka oružja i streljiva ili u najbliže mjesno nadležno tijelo radi prijave nestanka oružja/streljiva, osim u slučaju da kod sebe već posjeduje potvrdu-dokaz nadležnog tijela unutarnjih poslova o prijavi nestanka tog oružja/streljiva.
- (2) Primjerak potvrde-dokaza nadležnog tijela o prijavljenom nestanku oružja i streljiva policijski službenik GPBiH i carinski službenik UNO, nakon obavljene kontrole i savjetovanja, odlaze uz obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva (prilog 1 ili 2 ovoga pravilnika) koji je izdan toj osobi, te evidentiraju u propisane evidencije.
- (3) Prelazak državne granice, odnosno izlazak iz Bosne i Hercegovine neće se dozvoliti osobi iz stavka (1) ovoga članka ako kod sebe ne posjeduje oružje i streljivo za koje joj je izdan obrazac o prijenosu oružja i streljiva (prilog 1 ili 2 ovoga pravilnika) ili odgovarajuću potvrdu, odnosno drugi dokaz nadležnog tijela unutarnjih poslova o prijavi nestanka tog oružja i streljiva.

Članak 16.

(Postupanje po drugim propisima)

Postupanje policijskih službenika GPBiH i carinskih službenika UNO sukladno ovome pravilniku ne isključuje postupanja sukladno drugim propisima koji reguliraju područje prometa oružja, streljiva, vojne opreme, opasnih i eksplozivnih materija.

DIO ČETVRTI - PRIKUPLJANJE OSOBNIH PODATAKA I EVIDENCIJE

Članak 17.

(Prikupljanje, obrada i korištenje podataka)

- (1) Prilikom obavljanja kontrole prijenesa oružja i streljiva preko državne granice i drugih poslova iz ovoga pravilnika, policijski službenici GPBiH ovlašteni su neposredno prikupljati osobne podatke od osoba koje prenose oružje i streljivo, pohranjivati i obrađivati te podatke u evidencijama, te koristiti osobne i druge podatke iz evidencija.

- (2) GPBiH je dužan pri prikupljanju, obradi i korištenju podataka iz stavka (1) ovoga članka pridržavati se odredbi Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Članak 18.

(Vođenje evidencija)

Osim evidencija propisanih člankom 78. stavak (1) točka i) Zakona o graničnoj kontroli, GPBiH vodi i sljedeće evidencije:

- a) evidenciju o izdanim potvdama o prijenosu oružja i streljiva u zračnom prometu;
- b) evidenciju o izdanim potvdama o prijenosu oružja i streljiva u vodenom prometu.

Članak 19.

(Osobni podaci)

U evidenciji iz članka 18. stavak (1) toč. a) i b) ovoga pravilnika prikupljaju se, pohranjuju i obrađuju sljedeći podaci: ime i prezime, podaci o rođenju, državljanstvo, podaci o ispravama na temelju kojih je utvrđen identitet, podaci o vrsti, marki, tvorničkom broju, kalibru i dodatku oružja, podaci o vrsti, količini i kalibru streljiva, broj leta i aerodrom polaska/dolaska, broj plovne rute linije i luka polaska/dolaska.

Članak 20.

(Rokovi čuvanja podataka)

Podaci u evidencijama iz ovoga pravilnika čuvaju se sukladno odredbama iz članka 78. stavak (5) Zakona o graničnoj kontroli.

Članak 21.

(Usporedba podataka)

- (1) U cilju kontrole primjene odredbi ovoga pravilnika GPBiH i UNO, na graničnim prijelazima, jedanput mjesečno vrše usporedbu podataka iz evidencija o prijenosu oružja i streljiva, te o tome izvještavaju Glavni ured GPBiH i Središnji ured UNO.
- (2) U slučaju da se prilikom usporedbe podataka iz stavka (1) ovoga članka pojave razlike, Glavni ured GPBiH i Središnji ured UNO poduzimaju službene radnje radi utvrđivanja razloga nastanka razlike u evidencijama.

DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

(Prilog Pravilnika)

Sastavni dio ovoga pravilnika čine:

- a) obrazac zahtjeva za prenošenje oružja i streljiva preko državne granice (prilog 1 i 2);
- b) potvrda o prijemu oružja i streljiva radi prijevoza (prilog 3).

Članak 23.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovoga pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu kontrole prijenesa oružja i streljiva preko državne granice ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10).

Članak 24.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 66/26
12. ožujka 2026. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

Prilog 1.

Prezime/očevo ime/ i ime podnosioca zahtjeva

Adresa

Broj identifikacijske isprave.....

No.....

ZAHTJEV**Za privremeni uvoz/privremeni izvoz/tranzit kratkog ili kratkocijevnog vatrenog oružja i streljiva**

Prezime/očevo ime/ i ime osobe koja rukuje oružjem

Adresa na koju se oružje otprema ili transportira.....

Dokument o identifikaciji kratkog ili kratkocijevnog vatrenog oružja i to:

Sredstvo transporta (vrsta i reg.oznake).....

Datum polaska i procijenjeni datum povratka:

Granični prijelaz na koji će ući..... na koji će izaći.....

Red.	Naziv, opis i drugi podaci o kratkom ili kratkocijevnom vatrenom
	Količina/jedinica mjere
Broj	oružja i streljiva

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mjesto: _____

Datum: _____

Potpis podnosioca zahtjeva

OVJERA OD CARINSKOG ORGANA

Kod ulaska u postupak privremenog uvoza/izvoza

Kod ponovnog izvoza/uvoza

Datum i vrijeme

Potpis i sl.šifra

M.P.

Datum i vrijeme

Potpis i sl.šifra

M.P.

BOSNA I HERCEGOVINA
 MINISTARSTVO SIGURNOSTI
 GRANIČNA POLICIJA
 TERENSKI URED _____
 JEDINICA _____

Prilog 3.
 BOSNIA AND HERZEGOVINA
 MINISTRY OF SECURITY
 BORDER POLICE
 FIELD OFFICE
 BORDER UNIT

Broj / Number: _____
 Mjesto i datum _____
 Place and date

Na temelju članka 74. stavak (2) Zakona o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH" broj 07/25) i članka 11. ovog Pravilnika, izdaje se
 According to Article 74. paragraph (2) of Law on Border Control ("Official gazette No. 07/25), and Article 11. of this Book of Rules, we issue

P O T V R D A
O PRIJEMU ORUŽJA I STRELJIVA RADI PRIJEVOZA
C E R T I F I C A T E
OF RECEIVING ARMS AND AMMUNITION FOR TRANSPORT

PRIMLJENO OD PUTNIKA

Received from passenger	(ime i prezime)	(name and surname)
<hr/>		
DATUM ROĐENJA	MJESTO ROĐENJA	
<hr/>		
Date of birth	Place of birth	
<hr/>		
DRŽAVLJANSTVO	VRSTA, BROJ ISPRAVE O IDENTITETU	
<hr/>		
Citizenship	Type, and number of identification document	

Luka polaska (ukrcaja) / dolaska (iskrcaja): _____ /
 Loading port/discharging port

PRIMLJENO ORUŽJE I STRELJIVO
 ARMS AND AMMUNITION RECEIVED

1. _____
 (vrsta oružja) (marka oružja) (tvornički broj) (kalibar) (komada municije/streljiva) / (type) (make) (ser.nr.) (calibre) (quantity of amm.)
2. _____
 (vrsta oružja) (marka oružja) (tvornički broj) (kalibar) (komada municije/streljiva) / (type) (make) (ser.nr.) (calibre) (quantity of amm.)
3. _____
 (vrsta oružja) (marka oružja) (tvornički broj) (kalibar) (komada municije/streljiva) / (type) (make) (ser.nr.) (calibre) (quantity of amm.)

POTPIS OVLAŠTENE OSOBE Signature of authorized person	M.p. Seal	POTPIS ZAPOVEDNIKA PLOVILA Captains signature
<hr/>		
POTPIS ZAPOVEDNIKA PLOVILA Captains signature		POTPIS OVLAŠTENE OSOBE Signature of authorized person
<hr/>		

ORUŽJE I STRELJIVO PRIMIO PUTNIK
 Arms and ammunition received by passenger

BROJ RUTE / LINIJE _____ Number of route _____

МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

647

На основу члана 61. става 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), тачке 3. Инструкције о коришћењу интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине, број 05-16-2-7293-2/25 од 19. јануара 2026. године те члана 6. става 2. Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне буџетске резерве за период јануар - март 2026. године, број 04-02-2-2166-ЕМ/26 од 26. марта 2026. године, министарка цивилних послова донијела је

ОДЛУКУ О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Овом одлуком додјељују се средства интервентне буџетске резерве за период јануар - март 2026. године Сањину Смрико из Зенице у укупном износу од 2.000,00 КМ (двје хиљаде конвертибилних марака), на име суфинансирања трошкова експедиције "На кров Памира 2026. - донорска порука на висинама изнад облака", с циљем промоције јавноздравствене кампање донорства "Буди донор, Даруј наду, Даруј живот".

Члан 2.

(Реализација одлуке)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 3.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-02-2-2166-3/26

31. марта 2026. године

Сарајево

Министарка

Др. сц. **Дубравка Бошњак**, с. р.

На основу члана 61. става 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), тачке 3. Инструкције о коришћењу интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине, број 05-16-2-7293-2/25 од 19. јануара 2026. године те члана 6. става 2. Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне буџетске резерве за период јануар - март 2026. године, број 04-02-2-2166-ЕМ/26 од 26. марта 2026. године, министарка цивилних послова донијела је

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Овом одлуком додјељују се средства интервентне буџетске резерве за период јануар - март 2026. године Санјину Смрико из Зенице у укупном износу од 2.000,00 КМ (двје хиљаде конвертибилних марака), на име суфинансирања трошкова експедиције "На кров Памира 2026. - донорска порука на висинама изнад облака", с циљем промоције јавноздравствене кампање донорства "Буди донор, Даруј наду, Даруј живот".

Члан 2.

(Provedba odluke)

За provedbu ove odluke zadužuju se Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Члан 3.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Број 04-02-2-2166-3/26

31. марта 2026. године

Сарајево

Министарка

Др. сц. **Дубравка Бошњак**, с. р.

На temelju članka 61. stavka 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), točke 3. Instrukcije o korištenju interventne tekuće pričuve za vrijeme privremenog financiranja institucija Bosne i Hercegovine, broj 05-16-2-7293-2/25 od 19. siječnja 2026. godine, te članka 6. stavka 2. Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne proračunske pričuve za razdoblje siječanj - ožujak 2026. godine, broj 04-02-2-2166-EM/26 od 26. ožujka 2026. godine, ministrica civilnih poslova donijela je

ОДЛУКУ О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ПРОРАЧУНСКЕ ПРИЧУВЕ

Чланак 1.

(Предмет одлуке)

Овом Одлуком додјељују се средства интервентне прорачунске причуве за раздобље сјећанј - оџјак 2026. године Санјину Смрико из Зенице у укупном износу од 2.000,00 КМ (двје тисуће конвертибилних марака), на име суфинансирања трошкова експедиције "На кров Памира 2026. - донорска порука на висинама изнад облака", с циљем промјанја јавноздравствене кампање донорства "Буди донор, Даруј наду, Даруј живот".

Чланак 2.

(Provedba odluke)

За provedbu ove Odluke zadužuju se Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Чланак 3.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Број 04-02-2-2166-3/26

31. оџјка 2026. године

Сарајево

Министарка

Др. сц. **Дубравка Бошњак**, в. р.

648

На темељу члана 72. став (3) Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ" број 58/08), Стручни савјет Агенције за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине, на приједлог директорице Агенције за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине доноси

АГЕНЦИЈА ЗА ЛИЈЕКОВЕ И МЕДИЦИНСКА СРЕДСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ ПРИЈАВЉИВАЊА, ПРИКУПЉАЊА И ПРАЋЕЊА НЕЖЕЉЕНИХ РЕАКЦИЈА НА ЛИЈЕКОВЕ

Члан 1.

(Предмет Правилника)

- (1) Овим правилником уређује се начин и поступак извјештавања о нежељеним реакцијама на лијекове, начин реаговања на њих, обавезе медицинског особља, носилаца дозволе за стављање лијека у промет, правог лица ком је одобрен интервентни увоз лијека и правог лица ком је одобрено клиничко испитивање лијека, начин подношења и садржај периодичног извјештаја, те начин организовања система фармаковигилансе.
- (2) Овим правилником уређује се поступање о нежељеним реакцијама везаним за лијекове с дозволом за промет на тржишту Босне и Херцеговине, лијекове с дозволом за интервентни увоз на тржиште Босне и Херцеговине, те лијекове у поступцима клиничких испитивања и вакцине.

Члан 2.

(Дефиниције)

- (1) Изрази употребљени у овом правилнику, а који нису прописани Законом о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ" број 58/08, у даљем тексту: Закон), имају слиједеће значење:
 - а) Медикацијска грешка је свака спречива грешка у поступку прописивања, издавања, припреме, примјене или надзирања лијека која може довести до штетног учинка на пацијента или до неправилне примјене лијека;
 - б) попатни извјештај (енг. follow-up report) је поступак којим се уопштују информације из иницијалне пријаве, неопходне за детаљнију анализу пријаве или како би се пријава учинила ваљаном;
 - ц) интеракција је промена фармакокинетичких или фармакодинамичких својстава лијека узрокована истовременом примјеном другог лијека, хране или неке друге супстанце;
 - д) нежељени догађај је нежељено искуство које се догодило у периоду примјене лијека и за које узрочно-последична веза с примјеном лијека немора бити доказана. Нежељено искуство представља било који ненамјеровани и нежељени знак (нпр. абнормални лабораторијски налаз), симптом или болест, временски повезан с примјеном лијека;
 - е) озбиљан нежељени догађај је нежељени догађај који има за последицу смрт, непосредну животну угроженост, инвалидност, болничко лијечење, продужетак постојећег болничког лијечења, конгениталне аномалије, односно дефект откривен по рођењу, или захтијева интервенцијске мјере у циљу спречавања наведених последица;
 - ф) спонтано пријављивање подразумијева добровољно пријављивање нежељених реакција на лијекове у промету које су се јавиле током лијечења пацијента. Спонтано пријављивање обављају здравствене установе или здравствени радници;
 - г) обавезно пријављивање је пријављивање које обавља одговорно лице за фармаковигилансу, запослено у правном лицу које је носилац дозволе за стављање лијека у промет или носилац дозволе за интервентни увоз;
 - х) Безбједоносни извјештај о појединачном случају (енг. Individual Case Safety Report, ICSR) је

структурирани извјештај о појединачном случају сумње на нуспојаву, који садржи минимални скуп података потребан за фармаковигилантну процјену и извјештавање;

- и) Сигнал је информација о новој, нежељеној реакцији на лијек или новој проблематици у вези с познатом реакцијом, која се открива анализом података из различитих извора (спонтана пријава, клиничке студије, литература) и захтијева даљу процјену ради утврђивања да ли постоји узрочна веза и потреба за регулаторним мјерама, попут измјена у сажетку описа својстава лијека и у упутству за пацијента;
- ј) Периодични извјештај о нешкодљивости лијека (енг. Periodic Safety Update Report, PSUR) је документ који садржи информације о безбједности лијека, односно нежељеним реакцијама лијека, као и податке о обиму изложености пацијената лијеку, који су прикупљени у прописаном временском периоду ради периодичне процјене безбједности лијека, и предлагања промјена услова из дозволе;
- к) Злупотреба лијека је стална или повремена, намјерна прекомјерна употреба лијека праћена штетним физичким и душевним ефектима;
- л) Неодобрена (енг. off-label, неправилна) примјена лијека је примјена која није у складу с примјеном наведеном у важећем сажетку описа својстава лијека;
- м) Нови лијек је лијек који има дозволу за стављање лијека у промет у Босни и Херцеговини и који је у употреби у хуманој медицини у Босни и Херцеговини мање од пет година проматрајући сваку одвојену индикацију, пут примјене и/или фармацеутски облик;
- н) систем управљања ризиком (енг. Risk Management System, RMS) обухвата фармаковигилантне активности и интервенције које препознају, описују, спречавају и смањују ризике повезане с лијековима, укључујући и оцјену резултата тих интервенција;
- о) План управљања ризиком (енг. Risk Management Plan, RMP) је план који представља детаљан опис система управљања ризиком;
- п) Европска агенција за лијекове (енг. European Medicines Agency, ЕМА) је децентрализовано тијело Европске уније задужено за знанствену процјену, надзор и праћење безбједности лијекова за хуману и ветеринарску примјену на чије одлуке у подручју фармаковигилансе се Босна и Херцеговина реферише, као држава која је кандидат за чланство у Европској унији;
- р) Одбор за процјену ризика у подручју фармаковигилансе (енг. Pharmacovigilance Risk Assessment Committee, PRAC) је стручни одбор Европске агенције за лијекове одговоран за процјену и праћење безбједности лијекова за хуману примјену унутар Европске уније са средишњом улогом у систему фармаковигилансе Европске уније, те даје знанствене препоруке о питањима која се односе на идентификацију, процјену, смањење и комуникацију ризика повезаних са примјеном лијекова, укључујући евалуацију периодичних извјештаја о нешкодљивости лијекова, планова управљања ризиком, сигнала безбједности и постмаркетинских безбједоносних студија;

- с) Одбор за хумане лијекове (енг. Committee for Medicinal Products for Human Use, CHMP) је главни знанствени одбор Европске агенција за лијекове који је одговоран за процјену и давање знанствених мишљења о лијековима намијењеним за примјену код људи;
- т) Нулти дан (енг. Day Zero, Day 0) је дан откад је носилац одобрења за стављање лијека у промет на тржиште Босне и Херцеговине прихватио пријаву сумње на нежељени учинак лијека;
- у) Писмо здравственим радницима (енг. Direct Healthcare Professional Communication - DHPC) је службени документ који носилац одобрења за стављање лијека у промет у Босни и Херцеговини, у договору са Агенцијом за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) упућује здравственим радницима ради благовременог информисања о важним новим безбједносним сазнањима о лијеку;
- в) Смјерница о доброј фармаковигилантној пракси (енг. Guideline on good pharmacovigilance practices, GVP) је скуп европских смјерница које утврђују стандарде и поступке за успостављање, провођење и одржавање система фармаковигилансе ради обезбјеђења континуираног праћења безбједности лијекова;
- з) Колаборативни центар за праћење нежељених реакција лијекова при Свјетској здравственој организацији смјештен у Упсали (енг. World Health Organization - Uppsala Monitoring Centre, WHO-UMC) је центар који прикупља, анализира и процјењује податке о безбједности лијекова из цијелог свијета у оквиру Програма WHO за међународно праћење лијекова;
- аа) Медицински рјечник за регулаторне послове (енг. Medical Dictionary for Regulatory Activities, MedDRA) је стандардизовани међународни медицински рјечник који се користи за кодирање и класификацију нежељених реакција, индикација и других медицинских појмова у регулаторним, клиничким и фармаковигилантним активностима;
- бб) Вијеће међународних организација за медицинске знаности (енг. Council for International Organizations of Medical Sciences, CIOMS) је вијеће које развија глобалне смјернице и стандарде за етику у биомедицини, клиничка испитивања и фармаковигилансу;
- вв) Детаљни опис система фармаковигилансе (енг. Detailed Description of the Pharmacovigilance System, DDPS) је систем кјоји носилац дозволе за промет лијека мора доставити надлежној установи као доказ да има успостављен систем за прикупљање и процјену безбједносних информација о лијеку;
- дд) Главна документација о систему фармаковигилансе (енг. Pharmacovigilance System Master File, PSMF) је документ који садржи цјеловити опис система фармаковигилансе носилаца дозволе за лијекове, укључујући организацијску структуру, процесе, одговорности, уговоре, извјештаје и контролне мјере;
- дд) Попис референтних датума Европске уније (енг. European Union Reference Date List, EURD) је попис учесталости подношења периодичних извјештаја нешкодљивости лијека за поједине активне суп-
станции или њихове комбинације, усвојен на нивоу Европске уније; (EU);
- ее) Привремени попис је попис активних супстанци или њихових комбинација за које се привремено примјењуу претходно утврђени рокови и учесталост подношења периодичних извјештаја о безбједности лијекова, док не буду укључене у попис референтних датума Европске уније;
- фф) Периодични извјештај о нешкодљивости лијека у фази клиничког развоја (енг. Development Safety Update Report, DSUR) је извјештај који се подноси надлежним тијелима како би се обезбједила процјена ризика током испитивања лијека;
- и) Испитивање безбједности лијека након одобрења (енг. Post-Authorisation Safety Study, PASS) је испитивање проведено с циљем идентификације, карактеризације или квантификације ризика повезаних с примјеном лијека у стварној популацији;
- гг) Фактор одјека је библиометријски показатељ који мјери процјени број цитата које добије научни рад објављен у релевантној литератури.

Члан 3.

(Надлежност Агенције)

- (1) Ради заштите здравља становништва, Агенција успоставља и одржава систем фармаковигилансе који јој омогућава увид у нове податке о безбједности лијекова и предузимање одговарајућих мјера. Фармаковигилантни систем из овог члана обухвата и прикупљање свих других података ради њихове процјене и знанствене оцјене, а који могу имати утицај на процјену односа користи и ризика примјене лијека.
- (2) Фармаковигилантни систем Агенције и носилаца дозвола се успоставља и одржава у складу са Смјерницом о доброј фармаковигилантној пракси.

Члан 4.

(Послови фармаковигилансе)

- (1) Агенција у сврху успостављања и одржавања система фармаковигилансе и заштите здравља становништва обавља слиједеће послове:
 - а) Прикупља, обрађује и процјењује податке о нежељеним реакцијама лијекова употребљеним у складу с упутама, а које добија од произвођача лијекова или носилаца дозволе за стављање лијека у промет (у даљем тексту: носилац дозволе), од здравствених радника, од пацијената, из литературе у складу са одредбама овог правилника, или извора других надлежних тијела;
 - б) Прикупља, обрађује и процјењује периодичне извјештаје о безбједности лијекова које добија од носилаца дозвола;
 - в) Прикупља, обрађује и процјењује податке из постмаркетиншких клиничких испитивања лијекова које спонзорира произвођач или носилац дозволе, а које добије од носиоца дозволе;
 - г) Прикупља, обрађује и процјењује податке о неправилној употреби, о неучинковитости лијека и остале податке важне за безбједну употребу лијека и оцјену односа користи и ризика;
 - д) Обавјештава носиоца дозволе о свим озбиљним нежељеним дјеловањима лијека које добије из других извора (нпр. директно од пацијента или удружења пацијената), најкасније 15 дана од дана запримања таквог податка, при чему се дан запримања таквог податка сматра нултим даном;

- ф) Потиче здравствене раднике да пријављују нежељене реакције или сумњу на њих;
 - г) Успоставља и ажурира базу података о пријављеним нежељеним реакцијама лијекова;
 - х) Провјерава систем фармаковигилансе код носилаца дозволе у Босни и Херцеговини.
- (2) На основу прикупљених података и извјештаја из става (1) овог члана, Агенција:
- а) Оцјењује узрочно-последичне везе између примјењеног лијека и нежељене реакције;
 - б) Предузима потребне мјере ради заштите здравља становништва;
 - ц) Издаје детаљне упуте о начину комуникације у оквиру система фармаковигилансе.

Члан 5.

(Мјере заштите здравља становништва)

- (1) Мјере заштите здравља становништва из члана 4. став (2) тачка в), а на основу података о безбједности лијекова добивених од произвођача или носилаца дозволе, здравствених радника, пацијенат, из литературе или других извора, и на основу оцјене односа између користи и ризика, односе се на:
- а) Укидање дозволе за стављање лијека у промет, у складу са чланом 40. став (3) тачке б) и ц) Закона;
 - б) забрану продаје или повлачење из промета одређене серије лијека;
 - ц) предузимање предложених/одобрених хитних безбједносних мјера;
 - д) одобравање и предузимање мјера минимизације ризика;
 - е) Измјене и допуне сажетка описа својстава лијека и упуте за пацијента.
- (2) У случају потребе, Агенција објављује предузете мјере из става (1) овог члана путем службене web странице Агенције.
- (3) Обавјештавање здравствених радника о безбједносним подацима (као што је писмо здравственим радницима и сличне обавијести) убраја се у мјере заштите здравља становништва.
- (4) У свом раду Агенција се у сврху провођења мјера заштите становништва, може ослањати на референтне институције из овог правилника, као што су Комисија за оцјену ризика на подручју фармаковигилансе и Комисија за хумане лијекове, те на Свјетску здравствену организацију.

Члан 6.

(Извјештавање међународних тијела за праћење и прикупљање нежељених реакција на лијекове)

- (1) Агенција нежељене реакције на лијекове, забиљежене у Босни и Херцеговини, прослијеђује Колаборативном центру за праћење нежељених реакција у Упсали, након извршене оцјене узрочно-последичне везе.
- (2) Агенција је у свом раду обавезна користити Медицински рјечник за регулаторне послове, који се темељи на рјечнику Међународног вијећа за усклађивање техничких захтјева за лијекове за хуману употребу.

Члан 7.

(Одговорно лице за фармаковигилансу)

- (1) Носилац дозволе је одговоран за фармаковигилансу лијека за који има дозволу за стављање лијека у промет.
- (2) Носилац дозволе именује одговорно лица за фармаковигилансу са пребивалиштем у Босни и Херцеговини, у складу са чланом 32. Закона.

- (3) Одговорно лице за фармаковигилансу мора имати завршен фармацевтски, медицински или стоматолошки факултет.
- (4) Одговорност одговорног лица за фармаковигилансу у случају лијекова са дозволом за интервентни увоз преузима одговорно лице за фармаковигилансу у правном лицу ком је одобрен интервентни увоз лијека.
- (5) Одговорно лице у правном лицу ком је одобрено клиничком испитивање лијека одговорно је за фармаковигилансу лијека који се клинички испитује.

Члан 8.

(Послови одговорног лица за фармаковигилансу)

- (1) Одговорно лице за фармаковигилансу из члана 7. овог правилника обавља следеће послове:
- а) успоставља, организује и одржава систем прикупљања, обраде, процјене и чувања података о свим нежељеним реакцијама на лијекове и догађајима у вези с примјеном лијека или сумње на њих, који су били пријављени произвођачу, носилацу дозволе, лицима која обављају промоцију лијекова или који су запримљени из објављене литературе без обзира на географско поријекло извора података;
 - б) обавјештава Агенцију о безбједносним извјештајима о појединачном случају (у даљем тексту: ИЦСР), попутним извјештајима, периодичним извјештајима о безбједности лијека (у даљем тексту: ПСУР), плану управљања ризиком и припадајућим додатним мјерама минимализације ризика, извјештајима о безбједности лијека у развоју и комуникацији према здравственим радницима;
 - ц) шаље Агенцији податке о свакој озбиљној нежељеној реакцији лијека или сумње на њу, које добије од здравствених радника или пацијената с подручја Босне и Херцеговине, на обрасцу пријаве и то најкасније 15 календарских дана од нултог дана;
 - д) шаље Агенцији податке о свакој неочекиваној нежељеној реакцији или сумњи на њу, коју добије од здравственог радника или пацијента с подручја Босне и Херцеговине, на обрасцу пријаве и то најкасније први радни дан након нултог дана при чему се радним данима сматрају дани од понедељка до петка;
 - е) обавјештава Агенцију у писменом облику о свим осталим нежељеним реакцијама лијека, догађајима у вези с узимањем лијека или сумњама на њих, без обзира на географско поријекло или извор података и то у оквиру ПСУР-а;
 - ф) обавјештава Агенцију о прикупљеним подацима о безбједности лијека који су добијени постмаркетиншким испитивањима које спонзорира произвођач или носилац дозволе и то у оквиру ПСУР-а;
 - г) обавјештава Агенцију о оцјени фармаковигилантних података у периоду након добијања дозволе о стављању лијека у промет који су од значаја за оцјену односа користи и ризика и обухватају нова знанствено-техничка сазнања и то у оквиру ПСУР-а;
 - х) предлаже Агенцији активности које треба провести на темељу укупне оцјене фармаковигилантних података и осталих података који су потребни за заштиту здравља и то у оквиру ПСУР-а;
 - и) осигурава потпуне и благовремене одговоре на сва питања Агенције или шаље Агенцији све информације везане за процјену односа користи и

- ризика код примјене лијека, као и информације о изложености популације одређеном лијеку на подручју Босне и Херцеговине;
- ј) прати и упућује Агенцији попутни (follow-up) извјештај којим се допуњавају информације из иницијалне пријаве, неопходне за детаљнију анализу пријаве или како би се пријава учинила ваљаном;
 - к) доступна је као контакт лице Агенцији током 24 сата;
 - л) доступна је као контакт лице за фармаковигилантну инспекцију;
- (2) Литература која је предмет претраживања из става (1) тачке а) овог члана односи се на међународне и домаће званствене часописе с фактором одјека једнаким или већим од један.
 - (3) Активности одговорног лица за фармаковигилансу носиоца дозволе за лијек требају осигурати функционисање фармаковигилантног система и у свим осталим дијеловима, укључујући контролу осигурања квалитета, стандардне оперативне процедуре, базе података, уговорне програме, примјену одредби Закона и овога правилника.
 - (4) Одговорно лице за фармаковигилансу мора се стално стручно усавршавати на подручју фармаковигилансе и о томе водити евиденцију.
 - (5) Фармаковигилантна инспекција може код носиоца дозволе провјерити испуњавање услова за одговорно лице за фармаковигилансу у складу са Смјерницама за добру фармаковигилантну праксу и овим правилником.

Члан 9.

(Регистар одговорних лица за фармаковигилансу)

- (1) Носилац дозволе писменим путем обавјештава Агенцију о именовању одговорног лица за фармаковигилансу и свим промјенама везаним за одговорно лице за фармаковигилансу подношењем захтјева за измјену дозволе за стављање лијека у промет.
- (2) Агенција води и одржава регистар одговорних лица за фармаковигилансу са свим прибављеним подацима.
- (3) Носилац дозволе може именовати замјеника одговорног лица за фармаковигилансу.
- (4) Носилац дозволе обавјештава Агенцију о именовању замјеника одговорног лица за фармаковигилансу.
- (5) Замјеник одговорног лица за фармаковигилансу мора испуњавати исте услове, права и одговорности прописана одредбама овог правилника за одговорно лице за фармаковигилансу.
- (6) Замјеник одговорног лица за фармаковигилансу може мијењати одговорно лице за фармаковигилансу у њеним пословима најдуже 60 дана у континуитету, осим у случају замјене током породилског одсуства.
- (7) Све одредбе овог члана аналогно се примјењују и на правна лица којим је дата дозвола за интервентни увоз лијека или дозвола за клиничко испитивање лијека.

Члан 10.

(Детаљни опис система фармаковигилансе носилаца дозволе за лијек и План управљања ризицима)

- (1) Носилац дозволе обавезан је за све одobreне лијекове израдити и одржавати локални детаљни опис система фармаковигилансе и предати га Агенцији на оцјену и прихватање.
- (2) Агенција у поступку и након поступка давања дозволе за стављање лијека у промет може затражити на увид и оцјену цјеловиту главну документацију о систему фармаковигилансе.

- (3) Носилац дозволе у случају измјена детаљног описа система фармаковигилансе доставља измијењени систем Агенцији на процјену, подношењем захтјева за измјену дозволе за стављање лијека у промет.
- (4) Агенција може за носиоце дозволе чији је произвођач изван Босне и Херцеговине затражити на увид глобалну главну документацију о систему фармаковигилансе.
- (5) Носилац дозволе чији је произвођач изван Босне и Херцеговине предаје уз захтјев за давање дозволе за стављање лијека у промет документ који треба садржавати опис глобалног фармаковигилантног система који је израдио произвођач, и опис локалног фармаковигилантног система носиоца дозволе у Босни и Херцеговини.
- (6) Носилац дозволе обавезан је План управљања ризицима (РМП) предати Агенцији на оцјену и прихватање у поступку давања/обнове/измјене дозволе, те га редовно ажурирати током животног циклуса лијека.
- (7) План управљања ризиком (РМП) описује већ идентификоване (познате) и могуће (потенцијалне) ризике примјене одређеног лијека, описује начин како се сви или неки од наведених ризика могу додатно истражити, наводи мјере минимализације односно начин како ће се спријечити или умањити одређени ризик те одређује како ће се мјерити ефикасност одређених мјера минимализације ризика.
- (8) План управљања ризицима се израђује и одржава у складу са Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси, а начин подношења РМП-а Агенцији описан је водичем: План управљања ризиком, који је доступан на службеној веб страници Агенције.

Члан 11.

(Испитивање безбједности примјене лијека након давања дозволе за стављање лијека у промет)

- (1) Сви поступци у вези с испитивањима безбједности примјене лијека након стављања лијека у промет проводе се у складу са овим правилником и Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси.
- (2) Испитивања безбједности примјене лијека након стављања у промет обухватају сва интервенцијска и неинтервенцијска испитивања која се проводе с циљем оцјене безбједности примјене лијека који је одобрен за стављање у промет и за који је носилац дозволе одговоран у погледу започињања, провођења и/или финансирања испитивања.
- (3) Одговорно лице за фармаковигилансу обавезно је укључено у израду, преглед и оцјену плана испитивања за неинтервенцијска испитивања безбједности примјене лијека у складу са Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси.
- (4) Носилац дозволе обавезан је обавијестити одговорно лице за фармаковигилансу о сваком неинтервенцијском испитивању безбједности примјене лијека и имати приступ плану испитивања које проводи носилац дозволе.

Члан 12.

(Периодични извјештај о безбједности лијека)

- (1) Носилац дозволе обавезан је израђивати ПСУР-ове у складу са Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси.
- (2) Периодичност слања ПСУР-а треба бити усклађена с пописом референтних датума Европске уније (у даљем тексту: ЕУРД попис).
- (3) Ако активна супстанца или комбинација активних супстанци није наведена у ЕУРД попису, а наведена је

- на Привременом попису, одредбе овога правилника које се односе на ЕУРД попис су примјењиве на лијекове наведене на Привременом попису.
- (4) За све активне супстанце или комбинације активних супстанци које се не налазе нити на ЕУРД попису нити на Привременом попису, а које имају дозволу за промет на тржишту Босне и Херцеговине, доставља се ПСУР у облику редовног извјештаја.
- (5) ПСУР из става (4) овог члана треба слиједити сљедећу динамику: двапут годишње за вријеме прве двије године од прве дозволе за стављање лијека у промет, једанпут годишње за вријеме сљедеће двије године и једном у трогодишњем периоду за вријеме трајања дозволе за стављање лијека у промет, или кад то захтијева Агенција.
- (6) Обавеза подношења ПСУР-а за лијекове који су одобрени на основу захтјева за генерички лијек, захтјева с библиографским подацима и за хомеопатски лијек, одређена је ЕУРД пописом.

Члан 13.

(Садржај ПСУР-а)

- (1) ПСУР садржи најмање сљедеће податке:
- увод с основним подацима о лијеку;
 - податке о статусу дозволе о стављању лијека у промет на тржиште изван Босне и Херцеговине (важеће дозволе, одузете дозволе, различите индикације итд.);
 - преглед предузетих безбједносних мјера изван Босне и Херцеговине и у Босни и Херцеговини који обухватају датуме, разлоге и врсту предузетих мјера (одузимање дозволе, ограничења, забране клиничких испитивања, варијације, хитне мјере и сл.);
 - промјене које се односе на податке о безбједности лијека као што су нпр. нове контраиндикације, мјере опреза, упозорења, нежељене реакције, интеракције и сл.;
 - податке о обиму продаје лијека у Босни и Херцеговини и ван Босне и Херцеговине, односно о обиму излагања пацијената лијеку;
 - податке о појединачним случајевима озбиљних нежељених реакција за вријеме клиничког испитивања, промета лијека, или из литературе, без обзира на извор података, с анализом података носилаца дозволе;
 - нове информације о безбједности лијека које произилазе из додатних токсиколошких, предклиничких и клиничких испитивања, податке о тим испитивањима и њиховим циљевима;
 - групне податке о осталим нежељеним реакцијама с табеларним прегледом;
 - свеукупну процјену безбједности лијека с критичким мишљењем, оцјену односа користи и ризика као и оцјену постмаркетиншког искуства у односу на сажетак описа својстава лијека (потребно је посебно навести још и нерегистроване токсичне учинке, повећање учесталости већ познатих нежељених реакција, интеракције с другим лијекovima, предозирање и његово лијечење, злоупотребу лијека и овисност, искуство с употребом у трудноћи и дојењу, учинке при дуготрајној употреби, сигурност лијека за ризичне скупине пацијената и сл.);
 - остале додатне информације доступне након датума извјештаја;

- закључак у ком је потребно посебно истаћи који подаци о безбједности мијењају досадашња искуства с лијеком и које мјере треба предузети и зашто;
 - ПСУР у прилогу треба садржавати последњу верзију референтног документа произвођача о лијеку (сажетак описа својстава лијека, упутство за пацијента);
 - ако у закључку ПСУР-а носилац дозволе наведе да су потребне одређене измјене и допуне у сажетку описа својстава лијека и упутству за пацијента, у што краћем року треба поднијети захтјев за измјену или допуну дозволе.
- (2) Уз закључак ПСУР-а из тачке к) претходног става, носилац дозволе истовремено подноси попутно писмо у коме наводи да ће поступак варијације покренути одмах по испуњавању законских критеријума за подношење захтјева за измјену.

Члан 14.

(Подносилац пријаве сумње на нежељену реакцију лијека)

- (1) У Босни и Херцеговини сумњу на нежељену реакцију могу пријавити:
- здравствени радници;
 - носиоци дозволе;
 - пацијенти и корисници лијекова;
 - да за пословно неспособно лице, лице с тежом душевном сметњом или малолетно лице, сумњу на нежељену реакцију може пријавити родитељ, законски заступник, односно скрбник.
- (2) Пријава сумње нежељене реакције лијека из става (1) овог члана може се извршити на један од сљедећих начина:
- попуњавањем обрасца за пријаву нежељене реакције који је доступан на службеној веб страници Агенције, те слањем истог поштом или електронском поштом на адресу Агенције;
 - електронским путем преко службене апликације Агенције за пријаву нежељених реакција.

Члан 15.

(Здравствени радници у процесу фармаковигилансе)

- (1) Здравствене установе и сви здравствени радници обавезни су Агенцији пријавити сваку сумњу на нежељену реакцију лијека.
- (2) Подаци о подносиоцу пријаве сумње на нежељену реакцију, као и подаци о пацијентима, сматрају се пословном тајном и Агенција их користи само за потребе фармаковигилансе и чувања здравља становништва, а обрађују се у складу са позитивним прописима за заштиту личних података.

Члан 16.

(Садржај исправне пријаве сумње на нежељену реакцију лијека)

- (1) Исправна пријава сумње на нежељену реакцију треба садржавати најмање сљедеће податке о:
- пријавитељу којег је могуће идентификовати;
 - пацијенту/кориснику лијека којег је могуће идентификовати (иницијали и/или доб и/или пол);
 - називу лијека под сумњом (незаштићени или заштићени назив лијека);
 - сумњи на нежељену реакцију која се појавила.
- (2) Агенција је дужна контактирати подносиоца пријаве и затражити недостајуће податке у року од 7 дана.
- (3) Уколико се уостављеном року прибаве недостајуће информације, пријава се може сматрати исправном и прослиједити на даље поступање.

Члан 17.

(Обавјештавање Агенције о хитним безбједносним мјерама)

- (1) Одговорно лице за фармаковигилансу хитно, а најкасније 24 сата од запримања исте, обавјештава Агенцију о свакој хитној безбједносној мјери која захтијева брзо реаговање у циљу заштите здравља, без обзира на географско поријекло и извор података, и предлаже мјере које је потребно подузети.
- (2) Ако од Агенције не добије одговор у року 24 часа, предложене мјере се сматрају прихваћеним.
- (3) Податке из ставова (1) и (2) овог члана одговорно лице шаље на образцу на којем је податак био достављен носиоцу дозволе, уз пратеће писмо на једном од три службена језика у Босни и Херцеговини, у ком се наводи проблем и образлажу предложене хитне мјере.
- (4) Хитне безбједносне мјере из става (1) овог члана предузимају се када постоји промјена у односу користи и ризика по здравље која захтијева предузимање мјера из члана 5. овог правилника.

Члан 18.

(Поступак по пријему пријаве нежељене реакције на лијек)

- (1) По пријему пријаве нежељене реакције у вези с примјеном лијека (у даљем тексту: пријава) Агенција предузима сљедеће кораке:
 - а) Контактира подносиоца пријаве уколико је потребно;
 - б) Обрађује нежељену реакцију у складу с интерним актима Агенције;
 - ц) Обавјешћује носиоца дозволе о насталој нежељеној реакцији (уколико је примјењиво);
 - д) Даје оцјену узрочно-последичне везе;
 - е) Обавјешћује Центар за међународни надзор над безбједношћу лијекова Свјетске здравствене организације у Упсали, по донесеној оцјени узрочно-последичне везе између пријављене нежељене реакције на лијек и лијека под сумњом.
- (2) Агенција и носила дозвола су оквиру својих фармаковигилантних система требају имати дефинисане алгоритме за оцјену узрочно-последичне повезаности између штетног догађаја и примјењеног лијека, ако се ради о нежељеној реакцији лијека у складу са Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси.
- (3) Агенција на основу достављених података и података доступних из литературе, обавља процјену степена узрочно-последичне везе између нежељене реакције и примјењеног лијека, и то на сљедећи начин:
 - а) Није могуће процјенити - разред примјењив на појаве нежељених догађаја код којих су доступни подаци недовољни, контрадикторни или непоуздани за процјену узрочно-последичне везе између лијека и догађаја, те се подаци не могу допунити или потврдити;
 - б) Условна - разред примјењив на догађаје за које су доступни одређени подаци, али процјена није могућа без додатних информација које су тренутно у прикупљању или провјери;
 - ц) Није вјероватна - догађај се не појављује у логичном временском слиједу након примјене лијека или би могао бити јасније објашњен другим узроцима као што су болест, друго лијечење, околински или токсични фактори;
 - д) Могућа - догађај се појављује у разумном временском слиједу након примјене лијека, али постоји алтернативно објашњење (нпр. клиничко стање, други лијек, околински фактори) које такође може објаснити реакцију;

- е) Вјероватна - догађај се појављује у јасној временској повезаности с примјеном лијека и вјероватно се не може објаснити другим узроцима, реакција се повлачи или значајно смањује након прекида терапије (енгл. децхалленге), а може се поновно појавити при поновној примјени (енгл. рецхалленге), иако то није нужно за потврду;
 - ф) Сигурна - догађај има јасну временску повезаност с примјеном лијека, не може се објаснити другим факторима и постоји потврђени поврат реакције при поновној примјени лијека, фармаколошки механизам или познати профил лијека подупиру узрочну везу.
- (4) Агенција користи и податке из ПСУР-а у циљу оцјене односа користи и ризика примјене лијека.
 - (5) Агенција на основу достављених података и података расположивих из литературе, оцјењује нежељено дјеловање лијека, као и однос користи и ризика.
 - (6) Агенција на основу оцјене одлучује о мјерама из члана 5. овог правилника.

Члан 19.

(Инспекцијски надзор)

- (1) Инспектор за фармаковигилансу по потреби или у редовним периодима обавља преглед дјеловања система фармаковигилансе код носилаца дозволе.
- (2) У случају утврђених пропуста предлажу се мјере у складу са законским одредбама.

Члан 20.

(Комисија за фармаковигилансу)

Агенција може за потребе рјешавања проблема на подручју фармаковигилансе именовати комисију састављену од стручњака из области фармаковигилансе, која има савјетодавну улогу.

Члан 21.

(Детекција сигнала)

Активности у вези с утврђивањем нових ризика или промјеном познатих ризика примјене лијека (детекција сигнала) Агенција проводи у складу са Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси.

Члан 22.

(Лијекови под додатним праћењем)

Сви лијекови који су подвргнути додатном праћењу, односно лијекови коју су у складу с Правилником о начину и поступку разврставања лијекова означени симболом окренутог једнакоугаоног црног трокута, сматрају се лијековима с додатним праћењем, и на наведене лијекове се примјењују одговарајуће посебности исказане у Смјерници о доброј фармаковигилантној пракси.

Члан 23.

(Пријава терапијског неуспјеха)

- (1) Здравствени радник и носилац одобрења обавезни су пријавити терапијски неуспјех лијека у складу са Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси.
- (2) Случајеви недостатка терапијске ефикасности лијека се не пријављују у облику ИЦСР-а, већ их треба прикупити и анализирати у сљедећем ПСУР-у.
- (3) Одступајући од става (2) овог члана, у облику ИЦСР-а објављују се случајеви који испуњавају услове за пријављивање недостатка терапијске ефикасности лијека унутар рока од 15 календарских дана, при чему се дан пријема таквог податка сматра нултим даном.
- (4) Случајеви који испуњавају услове из става (3) овог члана су:

- а) недостатак ефикасности лијекова који се користе у критичним стањима;
- б) недостатак ефикасности лијекова за лијечење болести опасних по живот;
- ц) недостатак ефикасности вакцина;
- д) недостатак ефикасности контрацептива.

Члан 24.

(Пријаве из клиничких испитивања)

- (1) Наручилац клиничког испитивања обавезан је пријавити све сумње на нежељене реакције лијека у складу с позитивним прописима којим се регулише област клиничких испитивања лијекова у Босни и Херцеговини.
- (2) Здравствени радник који судјелује у неинтервенцијском испитивању лијека у својству испитивача, обавезан је пријавити све сумње на нежељене реакције лијека у складу са Смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси.
- (3) Агенција континуирано прати безбједносни профил лијекова који се налазе у промету и у клиничким испитивањима на подручју Босне и Херцеговине те у вези с тим предузима потребне мјере, прати извршавање обавеза носилаца дозвола и наручиоца клиничког испитивања, или представника наручиоца клиничких испитивања у вези фармаковигилантних обавеза прописаних Законом и овим правилником.

Члан 25.

(Писмо здравственим радницима)

- (1) Писмо здравственим радницима је информација којом се обезбјеђује сигурна и дјелотворна употреба лијекова.
- (2) Писмо из става (1) овог члана доставља носилац дозволе.
- (3) Писмо здравственим радницима не смије садржавати никакав облик оглашавања лијека.
- (4) (Прије доставе Писма носилац дозволе обавезан је са Агенцијом постићи договор у вези са садржајем, планом комуникације, пописом приматеља и распоредом доставе Писма.
- (5) Носиоци дозволе и Агенција обавезни су при изради Писма и у вези начина комуникације према здравственим радницима и јавности поступати у складу са смјерницама о доброј фармаковигилантној пракси, Модул XV - Комуницирање о сигурности примјене лијекова (eng. Guideline on good pharemacovigilance practices (GVP) Module XV - Safety communication).
- (6) Писма здравственим радницима Агенција објављује на својој службеној веб-страници.

Члан 26.

(Годишњи извјештај о пријавама нежељених реакција на лијекове)

- (1) Агенција сваке године објављује извјештај о пријавама нежељених реакција за претходну годину на својој службеној веб-страници.
- (2) Извјештај из става (1) овога члана садржи најмање сљедеће податке:
 - а) укупан број пријава;
 - б) пријаве нежељених реакција лијекова и вакцина;
 - ц) изворе пријава;
 - д) својства пријава нежељених реакција лијекова и вакцина;
 - е) разврставање лијекова;
 - ф) доб и пол пацијената;
 - г) врсте нежељених реакција;
 - х) озбиљност нежељених реакција лијека;
 - и) исход нежељених реакција на лијек;
 - ј) степене узрочно-последичне везе;

- к) нежељене реакције лијекова по органским системима.

Члан 27.

(Измјене и допуне Правилника)

Измјене и допуне овог правилника вршиће се на начин и по поступку за његово доношење.

Члан 28.

(Престанак важења прописа)

Ступањем на снагу овог правилника престаје важити Правилник о начину пријављивања, прикупљања и праћења нежељених реакција на лијекове ("Службени гласник БиХ" број 58/12).

Члан 29.

(Ступање на снагу и објава)

Овај правилник ступа на снагу даном објаве у "Службеном гласнику БиХ".

Број 10-02.3-2812/26
27. марта 2026. године
Бања Лука

Председавајући
Стручног савјета
Ведран Марчинко, с. р.

На temelju člana 72. stav (3) Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Stručni savjet Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, na prijedlog direktora Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK O NAČINU PRIJAVLJIVANJA, PRIKUPLJANJA I PRAĆENJA NEŽELJENIH REAKCIJA NA LIJEKOVE

Члан 1.

(Predmet pravilnika)

- (1) Ovim pravilnikom uređuje se način i postupak izvještavanja o neželjenim reakcijama na lijekove, način reagovanja na njih, obaveze medicinskog osoblja, nosilaca dozvole za stavljanje lijeka u promet, pravnog lica kom je odobren interventni uvoz lijeka i pravnog lica kom je odobreno kliničko ispitivanje lijeka, način podnošenja i sadržaj periodičnog izvještaja, te način organizovanja sistema farmakovigilanse.
- (2) Ovim pravilnikom uređuje se postupanje o neželjenim reakcijama vezanim za lijekove s dozvolom za promet na tržištu Bosne i Hercegovine, lijekove s dozvolom za interventni uvoz na tržište Bosne i Hercegovine, te lijekove u postupcima kliničkih ispitivanja i vaccine.

Члан 2.

(Definicije)

- (1) Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku, a koji nisu propisani Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08, u daljem tekstu: Zakon), imaju sljedeće značenje:
 - а) Medikacijska greška je svaka sprečiva greška u postupku propisivanja, izdavanja, pripreme, primjene ili nadziranja lijeka koja može dovesti do štetnog učinka na pacijenta ili do nepravilne primjene lijeka;
 - б) popratni izvještaj (engl. follow-up report) - postupak kojim se upotpunjuju informacije iz inicijalne prijave, neophodne za detaljniju analizu prijave ili kako bi se prijava učinila valjanom;
 - в) interakcija je promjena farmakokinetičkih ili farmakodinamičkih svojstava lijeka uzrokovana istovremenom primjenom drugog lijeka, hrane ili neke druge supstance;

- d) lijek pod sumnjom je lijek za koji se sumnja da je uzrokovao neželjenu reakciju ili stupio u interakciju koja je dovela do neželjene reakcije;
- e) neželjeni događaj je je neželjeno iskustvo koje se dogodilo u periodu primjene lijeka i za koje uzročno-posljedična veza s primjenom lijeka ne mora biti dokazana. Neželjeno iskustvo predstavlja bilo koji nenamjeravani i neželjeni znak (npr. abnormalni laboratorijski nalaz), simptom ili bolest, vremenski povezan s primjenom lijeka;
- f) ozbiljan neželjeni događaj je neželjeni događaj koji ima za posljedicu smrt, neposrednu životnu ugroženost, invalidnost, bolničko liječenje, produžetak postojećeg bolničkog liječenja, kongenitalne anomalije, odnosno defekt otkriven po rođenju, ili zahtijeva intervencijske mjere u cilju sprečavanja navedenih posljedica;
- g) spontano prijavljivanje podrazumijeva dobrovoljno prijavljivanje neželjenih reakcija na lijekove u prometu koje su se javile tokom liječenja pacijenata. Spontano prijavljivanje obavljaju zdravstvene ustanove ili zdravstveni radnici;
- h) obavezno prijavljivanje je prijavljivanje koje obavlja odgovorno lice za farmakovigilansu, zaposleno u pravnom licu koje je nosilac dozvole za stavljanje lijeka u promet ili nosilac dozvole za interventni uvoz;
- i) Bezbjedonosni izvještaj o pojedinačnom slučaju (engl. Individual Case Safety Report, ICSR) je strukturirani izvještaj o pojedinačnom slučaju sumnje na nuspojavu, koje sadrži minimalni skup podataka potreban za farmakovigilantnu procjenu i izvještavanje;
- j) Signal je informacija o novoj, neželjenoj reakciji na lijek ili novoj problematici u vezi s poznatom reakcijom, koja se otkriva analizom podataka iz različitih izvora (spontana prijava, kliničke studije, literatura) i zahtijeva dalju procjenu radi utvrđivanja je li postoji uzročna veza i potreba za regulatornim mjerama, poput izmjena u sažetku opisa svojstava lijeka i u uputstvu za pacijenta;
- k) periodični izvještaj o neškodljivosti lijeka (engl. Periodic Safety Update Report, PSUR) je dokument koji sadrži informacije o bezbjednosti lijeka, odnosno neželjenim reakcijama lijeka, kao i podatke o obimu izloženosti pacijenata lijeku, koji su prikupljeni u propisanom vremenskom periodu radi periodične procjene bezbjednosti lijeka i predlaganja promjena uslova iz dozvole;
- l) zloupotreba lijeka je stalna ili povremena, namjerna prekomjerna upotreba lijeka praćena štetnim fizičkim ili duševnim učincima;
- m) neodobrena (nepravilna, engl. off-label) primjena lijeka je primjena koja nije u skladu s primjenom navedenom u važećem sažetku opisa svojstava lijeka;
- n) novi lijek je lijek koji ima dozvolu za stavljanje lijeka u promet u Bosni i Hercegovini i koji je u upotrebi u humanoj medicini u Bosni i Hercegovini manje od pet godina promatrajući svaku odvojenu indikaciju, put primjene i/ili farmaceutski oblik;
- o) sistem upravljanja rizikom (engl. Risk Management System, RMS) obuhvata farmakovigilantne aktivnosti i intervencije koje prepoznaju, opisuju, sprečavaju i smanjuju rizike povezane s lijekovima, uključujući i ocjenu rezultata tih intervencija;
- p) plan upravljanja rizikom (engl. Risk Management Plan, RMP) podrazumijeva plan koji predstavlja detaljan opis sistema upravljanja rizikom;
- r) Evropska agencija za lijekove (engl. European Medicines Agency, EMA) je decentralizovani tijelo Evropske unije zaduženo za znanstvenu procjenu, nadzor i praćenje bezbjednosti lijekova za humanu i veterinarsku primjenu na čije odluke u području farmakovigilanse se Bosna i Hercegovina referiše, kao država koja je kandidat za članstvo u Evropskoj uniji;
- s) Odbor za procjenu rizika u području farmakovigilanse (engl. Pharmacovigilance Risk Assessment Committee, PRAC) je stručni odbor Evropske agencije za lijekove odgovoran za procjenu i praćenje bezbjednosti lijekova za humanu primjenu unutar Evropske unije sa središnjom ulogom u sistemu farmakovigilanse Evropske unije, te daje znanstvene preporuke o pitanjima koja se odnose na identifikaciju, procjenu, smanjenje i komunikaciju rizika povezanih s primjenom lijekova, uključujući evaluaciju periodičnih izvještaja o neškodljivosti lijekova, planova upravljanja rizikom, signala bezbjednosti i postmarketinških bezbjedonosnih studija;
- t) Odbor za humane lijekove - (engl. Committee for Medicinal Products for Human Use, CHMP) je glavni znanstveni odbor Evropske agencije za lijekove koji je odgovoran za procjenu i davanje znanstvenih mišljenja o lijekovima namijenjenima za primjenu kod ljudi;
- u) nulti dan (engl. Day Zero, Day 0) je dan od kada je nosilac odobrenja za stavljanje lijeka u promet na tržište Bosne i Hercegovine zaprimio prijavu sumnje na neželjeni učinak lijeka;
- v) pismo zdravstvenim radnicima (engl. Direct Healthcare Professional Communication - DHPC) je službeni dokument koji nosilac odobrenja za stavljanje lijeka u promet, u dogovoru sa Agencijom za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine upućuje zdravstvenim radnicima radi blagovremenog informisanja o važnim novim bezbjedonosnim saznanjima o lijeku;
- z) Smjernica o dobroj farmakovigilantnoj praksi (engl. Guideline on good pharmacovigilance practices, GVP) je skup evropskih smjernica koje utvrđuju standarde i postupke za uspostavljanje, provođenje i održavanje sistema farmakovigilanse radi obezbjeđenja kontinuiranog praćenja sigurnosti lijekova;
- aa) Kolaborativni centar za praćenje neželjenih reakcija lijekova pri Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji smješten u Uppsali (engl. World Health Organization - Uppsala Monitoring Centre, WHO-UMC) je centar koji prikuplja, analizira i procjenjuje podatke o bezbjednosti lijekova iz cijelog svijeta u okviru Programa WHO za međunarodno praćenje lijekova;
- bb) Medicinski rječnik za regulatorne poslove (engl. Medical Dictionary for Regulatory Activities, MedDRA) je standardizirani međunarodni medicinski rječnik koji se koristi za kodiranje i klasifikaciju neželjenih reakcija, indikacija i drugih medicinskih pojmova u regulatornim, kliničkim i farmakovigilantnim aktivnostima;
- cc) Vijeće međunarodnih organizacija za medicinske znanosti (engl. Council for International Organizations of Medical Sciences, CIOMS) je vijeće koje razvija globalne smjernice i standarde za etiku u biomedicini, klinička ispitivanja i farmakovigilansu;
- dd) Detaljni opis sistema farmakovigilanse (engl. Detailed Description of the Pharmacovigilance System, DDPS) je sistem koji nosilac dozvole mora dostaviti nadležnoj ustanovi kao dokaz da ima uspostavljen sistem za

- prikupljanje i procjenu sbezbjedonosnih informacija o lijeku;
- ee) Glavna dokumentacija o sistemu farmakovigilanse (engl. Pharmacovigilance System Master File, PSMF) je dokument koji sadrži cjeloviti opis sistema farmakovigilanse nosilaca dozvole, uključujući organizacijsku strukturu, procese, odgovornosti, ugovore, izvještaje i kontrolne mjere;
- ff) Popis referentnih datuma Evropske unije (engl. European Union Reference Date List, EURD) je popis učestalosti podnošenja periodičnih izvješća o neškodljivosti lijeka za pojedine djelatne tvari ili njihove kombinacije usvojen na nivou Evropske unije (EU);
- gg) Privremeni popis je popis aktivnih supstanci ili njihovih kombinacija za koje se privremeno primjenjuju prethodno utvrđeni rokovi i učestalost podnošenja periodičnih izvještaja o bezbjednosti lijekova dok ne budu uključene u popis referentnih datuma Evropske unije;
- hh) Periodični izvještaj o neškodljivosti lijeka u fazi kliničkog razvoja (engl. Development Safety Update Report, DSUR) je izvještaj koje se podnosi nadležnim tijelima kako bi se obezbjedila procjena rizika tokom ispitivanja lijeka;
- ii) Ispitivanje bezbjednosti lijeka nakon odobrenja (engl. Post-Authorisation Safety Study, PASS) je ispitivanje provedeno s ciljem identifikacije, karakterizacije ili kvantifikacije rizika povezanih s primjenom lijeka u stvarnoj populaciji;
- jj) Faktor odjeka je bibliometrijski pokazatelj koji mjeri prosječni broj citata koje dobije naučni rad objavljen u relevantnoj literaturi.
- proizvođač ili nosilac dozvole, a koje dobija od nosioca dozvole;
- d) prikuplja, obrađuje i procjenjuje podatke o nepravilnoj upotrebi, o neučinkovitosti lijeka i ostale podatke važne za bezbjednu upotrebu lijeka i ocjenu odnosa koristi i rizika;
- e) obavještava nosioca dozvole o svim ozbiljnim neželjenim djelovanjima lijekova koje dobije iz drugih izvora (npr. direktno od pacijenata ili udruženja pacijenata), najkasnije 15 dana od dana zaprimanja takvog podatka, pri čemu se dan zaprimanja takvog podatka smatra nultim danom;
- f) potiče zdravstvene radnike da prijavljuju neželjene reakcije ili sumnju na njih;
- g) obavještava javnost o bezbjednosti lijekova;
- h) uspostavlja i ažurira bazu podataka o prijavljenim neželjenim reakcijama lijekova;
- i) provjerava sistem farmakovigilanse kod nosilaca dozvole za stavljanje lijeka u promet u Bosni i Hercegovini.
- (2) Na temelju prikupljenih podataka i izvještaja iz stava (1) ovoga člana, Agencija:
- a) ocjenjuje uzročno-posljedične veze između primijenjenog lijeka i neželjene reakcije;
- b) preduzima potrebne mjere radi zaštite zdravlja stanovništva;
- c) izdaje detaljne upute o načinu komunikacije u okviru sistema farmakovigilanse.

Član 5.

(Mjere zaštite zdravlja stanovništva)

- (1) Mjere zaštite zdravlja stanovništva iz člana 4. stav(2) tačka c), a na osnovu podataka o bezbjednosti lijekova dobivenih od proizvođača ili nosilaca dozvole, zdravstvenih radnika, pacijenata, iz literature ili iz drugih izvora i na temelju ocjene odnosa između koristi i rizika, odnose se na:
- a) ukidanje dozvole za stavljanje lijeka u promet u skladu sa članom 40. stav (3) tačke b) i c) Zakona;
- b) zabranu prodaje ili povlačenje iz prometa određene serije lijeka;
- c) preduzimanje predloženih/odobrenih hitnih sigurnosnih mjera;
- d) odobravanje i preduzimanje mjera minimizacije rizika;
- e) izmjene i dopune sažetka opisa svojstava lijeka i upute za pacijenta;
- (2) U slučaju potrebe, Agencija objavljuje preduzete mjere iz stava (1) ovog člana putem službene web stranice Agencije.
- (3) Obavještavanje zdravstvenih radnika o bezbjedonosnim podacima (kao što su pismo zdravstvenim radnicima i slične obavijesti) ubraja se u mjere zaštite zdravlja stanovništva.
- (4) U svom radu Agencija se, u svrhu provođenja mjera zaštite zdravlja stanovništva, u svojim odlukama može oslanjati na referentne institucije iz ovog područja, kao što su Komisija za ocjenu rizika na području farmakovigilanse i Komisija za humane lijekove, te na Svjetsku zdravstvenu organizaciju.

Član 6.

(Izveštavanje međunarodnih tijela za praćenje i prikupljanje neželjenih reakcija na lijekove)

- (1) Agencija neželjene reakcije zabilježene u Bosni i Hercegovini prosljeđuje Kolaborativnom centru za praćenje neželjenih reakcija u Uppsali nakon izvršene ocjene uzročno-posljedične veze.
- (2) Agencija je u svom radu obavezna koristiti Medicinski rječnik za regulatorne poslove koji se temelji na rječniku Međunarodnog vijeća za usklađivanje tehničkih zahtjeva za lijekove za humanu upotrebu.
- (Nadležnost Agencije za lijekove Bosne i Hercegovine)
- (1) Radi zaštite zdravlja stanovništva Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) uspostavlja i održava sistem farmakovigilanse koji joj omogućava uvid u nove podatke o bezbjednosti lijekova i poduzimanje odgovarajućih mjera. Farmakovigilantni sistem iz ovog člana obuhvata i prikupljanje svih drugih podataka radi njihove procjene i znanstvene ocjene, a koji mogu imati uticaj na procjenu odnosa koristi i rizika primjene lijeka.
- (2) Farmakovigilantni sistem Agencije i nosilaca dozvole se uspostavlja i održava u skladu sa Smjernicom o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.

Član 4.

(Poslovi farmakovigilanse)

- (1) Agencija u svrhu uspostavljanja i održavanja sistema farmakovigilanse i zaštite zdravlja stanovništva obavlja sljedeće poslove:
- a) prikuplja, obrađuje i procjenjuje podatke o neželjenim reakcijama lijekova upotrijebljenim u skladu s uputama, a koje dobija od proizvođača lijekova ili nosilaca dozvole za stavljanje lijeka u promet (u daljem tekstu: nosilac dozvole) od zdravstvenih radnika, od pacijenata, iz literature u skladu sa odredbama ovog pravilnika, ili izvora drugih nadležnih regulatornih tijela;
- b) prikuplja, obrađuje i procjenjuje periodične izvještaje o bezbjednosti lijekova koje dobija od nosilaca dozvole;
- c) prikuplja, obrađuje i procjenjuje podatke iz postmarketičkih kliničkih ispitivanja lijeka koje sponzorira

Član 7.

(Odgovorno lice za farmakovigilansu)

- (1) Nosilac dozvole je odgovoran za farmakovigilansu lijeka za koji ima dozvolu za stavljanje lijeka u promet.
- (2) Nosilac dozvole imenuje odgovorno lice za farmakovigilansu sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini, u skladu sa članom 32. Zakona.
- (3) Odgovorno lice za farmakovigilansu mora imati završen farmaceutski, medicinski ili stomatološki fakultet.
- (4) Odgovornost odgovornog lica za farmakovigilansu u slučaju lijekova s dozvolom za interventni uvoz preuzima odgovorno lice za farmakovigilansu u pravnom licu kom je odobren interventni uvoz lijeka.
- (5) Odgovorno lice za farmakovigilansu u pravnom licu kom je odobreno kliničko ispitivanje lijeka odgovorno je za farmakovigilansu lijeka koji se klinički ispituje.

Član 8.

(Poslovi odgovornog lica za farmakovigilanciju)

- (1) Odgovorno lice za farmakovigilansu iz člana 7. ovog pravilnika obavlja sljedeće poslove:
 - a) uspostavlja, organizuje i održava sistem prikupljanja, obrade, procjene i čuvanja podataka o svim neželjenim reakcijama na lijekove i događajima u vezi s primjenom lijeka ili sumnje na njih, koji su bili prijavljeni proizvođaču, nosiocu dozvole, licima koja obavljaju promociju lijekova ili koji su zaprimljeni iz objavljene literature bez obzira na geografsko porijeklo izvora podataka;
 - b) obavještava Agenciju o bezbjedonosnim izvještajima o pojedinačnom slučaju (u daljem tekstu: ICSR), popratnim izvještajima, periodičnim izvještajima o bezbjednosti lijeka (u daljem tekstu: PSUR), planu upravljanja rizikom i pripadajućim dodatnim mjerama minimalizacije rizika, izvještajima o bezbjednosti lijeka u razvoju i komunikaciji prema zdravstvenim radnicima;
 - c) šalje Agenciji podatke o svakoj ozbiljnoj neželjenoj reakciji lijeka ili sumnje na nju, koje dobije od zdravstvenih radnika ili pacijenata s područja Bosne i Hercegovine, na obrascu prijave i to najkasnije 15 kalendarskih dana od nultog dana;
 - d) šalje Agenciji podatke o svakoj neočekivanoj neželjenoj reakciji ili sumnji na nju, koju dobije od zdravstvenog radnika ili pacijenta s područja Bosne i Hercegovine, na obrascu prijave i to najkasnije prvi radni dan nakon nultog dana pri čemu se radnim danima smatraju dani od ponedjeljka do petka;
 - e) obavještava Agenciju u pismenom obliku o svim ostalim neželjenim reakcijama lijeka, događajima u vezi s uzimanjem lijeka ili sumnjama na njih, bez obzira na geografsko porijeklo ili izvor podataka i to u okviru PSUR-a;
 - f) obavještava Agenciju o prikupljenim podacima o bezbjednosti lijeka koji su dobijeni postmarketinškim ispitivanjima koje sponzorira proizvođač ili nosilac dozvole i to u okviru PSUR-a;
 - g) obavještava Agenciju o ocjeni farmakovigilantnih podataka u periodu nakon dobijanja dozvole o stavljanju lijeka u promet koji su od značaja za ocjenu odnosa koristi i rizika i obuhvataju nova znanstveno-tehnička saznanja i to u okviru PSUR-a;
 - h) predlaže Agenciji aktivnosti koje treba provesti na temelju ukupne ocjene farmakovigilantnih podataka i ostalih podataka koji su potrebni za zaštitu zdravlja i to u okviru PSUR-a;

- i) osigurava potpune i blagovremene odgovore na sva pitanja Agencije ili šalje Agenciji sve informacije vezane za procjenu odnosa koristi i rizika kod primjene lijeka, kao i informacije o izloženosti populacije određenom lijeku na području Bosne i Hercegovine;
 - j) prati i upućuje Agenciji popratni (follow-up) izvještaj kojim se dopunjavaju informacije iz inicijalne prijave, neophodne za detaljniju analizu prijave ili kako bi se prijava učinila valjanom;
 - k) dostupna je kao kontakt lice Agenciji tokom 24 sata;
 - l) dostupna je kao kontakt lice za farmakovigilantnu inspekciju;
- (2) Literatura koja je predmet pretraživanja iz stava (1) tačke a) ovog člana odnosi se na međunarodne i domaće znanstvene časopise s faktorom odjeka jednakim ili većim od jedan.
 - (3) Aktivnosti odgovornog lica za farmakovigilansu nosioca dozvole za lijek trebaju osigurati funkcionisanje farmakovigilantnog sistema i u svim ostalim dijelovima, uključujući kontrolu osiguranja kvalitete, standardne operativne procedure, baze podataka, ugovorne programe, primjenu odredbi Zakona i ovoga pravilnika.
 - (4) Odgovorno lice za farmakovigilansu mora se stalno stručno usavršavati na području farmakovigilanse i o tome voditi evidenciju.
 - (5) Farmakovigilantna inspekcija može kod nosioca dozvole provjeriti ispunjavanje uslova za odgovorno lice za farmakovigilansu u skladu sa Smjericama za dobru farmakovigilantnu praksu i ovim pravilnikom.

Član 9.

(Registar odgovornih lica za farmakovigilansu)

- (1) Nosilac dozvole pismenim putem obavještava Agenciju o imenovanju odgovornog lica za farmakovigilansu i svim promjenama vezanim za odgovorno lice za farmakovigilansu podnošenjem zahtjeva za izmjenu dozvole za stavljanje lijeka u promet.
- (2) Agencija vodi i održava registar odgovornih lica za farmakovigilansu sa svim pribavljenim podacima.
- (3) Nosilac dozvole može imenovati zamjenika odgovornog lica za farmakovigilansu.
- (4) Nosilac dozvole obavještava Agenciju o imenovanju zamjenika odgovornog lica za farmakovigilansu.
- (5) Zamjenik odgovornog lica za farmakovigilansu mora ispunjavati iste uslove, prava i odgovornosti propisane odredbama ovog pravilnika za odgovorno lice za farmakovigilansu.
- (6) Zamjenik odgovornog lica za farmakovigilansu može mijenjati odgovorno lice za farmakovigilansu u njenim poslovima najduže 60 dana u kontinuitetu, osim u slučaju zamjene tokom porodiljskog odsustva.
- (7) Sve odredbe ovog člana analogno se primjenjuju i na pravna lica kojim je data dozvola za interventni uvoz lijeka ili dozvola za kliničko ispitivanje lijeka.

Član 10.

(Detaljni opis sistema farmakovigilanse nosilaca dozvole za lijek i Plan upravljanja rizicima)

- (1) Nosilac dozvole obavezan je za sve odobrene lijekove izraditi i održavati lokalni detaljni opis sistema farmakovigilanse i predati ga Agenciji na ocjenu i prihvatanje.
- (2) Agencija u postupku i nakon postupka davanja dozvole za stavljanje lijeka u promet može zatražiti na uvid i ocjenu cjelovitu glavnu dokumentaciju o sistemu farmakovigilanse.
- (3) Nosilac dozvole u slučaju izmjena detaljnog opisa sistema farmakovigilanse dostavlja izmijenjeni sistem Agenciji na procjenu, podnošenjem zahtjeva za izmjenu dozvole za stavljanje lijeka u promet.

- (4) Agencija može za nosioce dozvole čiji je proizvođač izvan Bosne i Hercegovine zatražiti na uvid globalnu glavnu dokumentaciju o sistemu farmakovigilanse.
- (5) Nosilac dozvole čiji je proizvođač izvan Bosne i Hercegovine predaje uz zahtjev za davanje dozvole za stavljanje lijeka u promet dokument koji treba sadržavati opis globalnog farmakovigilantnog sistema koji je izradio proizvođač, i opis lokalnog farmakovigilantnog sistema nosioca dozvole u Bosni i Hercegovini.
- (6) Nosilac dozvole obavezan je Plan upravljanja rizicima (RMP) predati Agenciji na ocjenu i prihvatanje u postupku davanja/obnove/izmjene dozvole, te ga redovno ažurirati tokom životnog ciklusa lijeka.
- (7) Plan upravljanja rizikom (RMP) opisuje već identifikovane (poznate) i moguće (potencijalne) rizike primjene određenog lijeka, opisuje način kako se svi ili neki od navedenih rizika mogu dodatno istražiti, navodi mjere minimalizacije odnosno način kako će se spriječiti ili umanjiti određeni rizik te određuje kako će se mjeriti efikasnost određenih mjera minimalizacije rizika.
- (8) Plan upravljanja rizicima se izrađuje i održava u skladu sa Smjericama o dobroj farmakovigilantnoj praksi, a način podnošenja RMP-a Agenciji opisan je vodičem: Plan upravljanja rizikom, koji je dostupan na službenoj web stranice Agencije.

Član 11.

(Ispitivanje bezbjednosti primjene lijeka nakon davanja dozvole za stavljanje lijeka u promet)

- (1) Svi postupci u vezi s ispitivanjima bezbjednosti primjene lijeka nakon stavljanja lijeka u promet sprovode se u skladu sa ovim pravilnikom i Smjericama o dobroj farmakovigilantnoj praksi.
- (2) Ispitivanja bezbjednosti primjene lijeka nakon stavljanja u promet obuhvataju sva intervencijska i neintervencijska ispitivanja koja se provode s ciljem ocjene bezbjednosti primjene lijeka koji je odobren za stavljanje u promet i za koji je nosilac dozvole odgovoran u pogledu započinjanja, provođenja i/ili financiranja ispitivanja.
- (3) Odgovorno lice za farmakovigilansu obavezno je uključeno u izradu, pregled i ocjenu plana ispitivanja za neintervencijska ispitivanja bezbjednosti primjene lijeka u skladu sa Smjericama o dobroj farmakovigilantnoj praksi.
- (4) Nosilac dozvole obavezan je obavijestiti odgovorno lice za farmakovigilansu o svakom neintervencijskom ispitivanju bezbjednosti primjene lijeka i imati pristup planu ispitivanja koje provodi nosilac dozvole.

Član 12.

(Periodični izvještaj o bezbjednosti lijeka)

- (1) Nosilac dozvole obavezan je izrađivati PSUR-ove u skladu sa Smjericama o dobroj farmakovigilantnoj praksi.
- (2) Periodičnost slanja PSUR-a treba biti usklađena s popisom referentnih datuma Evropske unije (u daljem tekstu: EURD popis).
- (3) Ako aktivna supstanca ili kombinacija aktivnih supstanci nije navedena u EURD popisu, a navedena je na Privremenom popisu, odredbe ovoga pravilnika koje se odnose na EURD popis su primjenjive na lijekove navedene na Privremenom popisu.
- (4) Za sve aktivne supstance ili kombinacije aktivnih supstanci koje se ne nalaze niti na EURD popisu niti na Privremenom popisu, a koje imaju dozvolu za promet na tržištu Bosne i Hercegovine, dostavlja se PSUR u obliku redovnog izvještaja.
- (5) PSUR iz stava (4) ovog člana treba slijediti sljedeću dinamiku: dvaput godišnje za vrijeme prve dvije godine od

prve dozvole za stavljanje lijeka u promet, jedanput godišnje za vrijeme sljedeće dvije godine i jednom u trogodišnjem periodu za vrijeme trajanja dozvole za stavljanje lijeka u promet, ili kad to zahtijeva Agencija.

- (6) Obaveza podnošenja PSUR-a za lijekove koji su odobreni na osnovu zahtjeva za generički lijek, zahtjeva s bibliografskim podacima i za homeopatski lijek, određena je EURD popisom.

Član 13.

(Sadržaj PSUR-a)

- (1) PSUR sadrži najmanje sljedeće podatke:
 - a) uvod s osnovnim podacima o lijeku;
 - b) podatke o statusu dozvole o stavljanju lijeka u promet na tržište izvan Bosne i Hercegovine (važeće dozvole, oduzete dozvole, različite indikacije itd.);
 - c) pregled preduzetih bezbjedonosnih mjera izvan Bosne i Hercegovine i u Bosni i Hercegovini koji obuhvataju datume, razloge i vrstu preduzetih mjera (oduzimanje dozvole, ograničenja, zabrane kliničkih ispitivanja, varijacije, hitne mjere i sl.);
 - d) promjene koje se odnose na podatke o bezbjednosti lijeka kao što su npr. nove kontraindikacije, mjere opreza, upozorenja, neželjene reakcije, interakcije i sl.;
 - e) podatke o obimu prodaje lijeka u Bosni i Hercegovini i van Bosne i Hercegovine, odnosno o obimu izlaganja pacijenata lijeku;
 - f) podatke o pojedinačnim slučajevima ozbiljnih neželjenih reakcija za vrijeme kliničkog ispitivanja, prometa lijeka, ili iz literature, bez obzira na izvor podataka, s analizom podataka nosilaca dozvole;
 - g) nove informacije o bezbjednosti lijeka koje proizilaze iz dodatnih toksikoloških, predkliničkih i kliničkih ispitivanja, podatke o tim ispitivanjima i njihovim ciljevima;
 - h) grupne podatke o ostalim neželjenim reakcijama s tabelarnim pregledom;
 - i) sveukupnu procjenu bezbjednosti lijeka s kritičkim mišljenjem, ocjenu odnosa koristi i rizika kao i ocjenu postmarketinškog iskustva u odnosu na sažetak opisa svojstava lijeka (potrebno je posebno navesti i neregistrovane toksične učinke, povećanje učestalosti već poznatih neželjenih reakcija, interakcije s drugim lijekovima, predoziranje i njegovo liječenje, zloupotrebu lijeka i ovisnost, iskustvo s upotrebom u trudnoći i dojenju, učinke pri dugotrajnoj upotrebi, sigurnost lijeka za rizične skupine pacijenata i sl.);
 - j) ostale dodatne informacije dostupne nakon datuma izvještaja;
 - k) zaključak u kom je potrebno posebno istaći koji podaci o bezbjednosti mijenjaju dosadašnja iskustva s lijekom i koje mjere treba preduzeti i zašto;
 - l) PSUR u prilogu treba sadržavati posljednju verziju referentnog dokumenta proizvođača o lijeku (sažetak opisa svojstava lijeka, uputstvo za pacijenta);
 - m) ako u zaključku PSUR-a nosilac dozvole navede da su potrebne određene izmjene i dopune u sažetku opisa svojstava lijeka i uputstvu za pacijenta, u što kraćem roku treba podnijeti zahtjev za izmjenu ili dopunu dozvole.
- (2) Uz zaključak PSUR-a iz tačke k) prethodnog stava, nosilac dozvole istovremeno podnosi popratno pismo u kome navodi da će postupak varijacije pokrenuti odmah po ispunjavanju zakonskih kriterijuma za podnošenje zahtjeva za izmjenu.

Član 14.

(Podnosilac prijave sumnje na neželjenu reakciju lijeka)

- (1) U Bosni i Hercegovini sumnju na neželjenu reakciju mogu prijaviti:
 - a) zdravstveni radnici;
 - b) nosioci dozvole;
 - c) pacijenti i korisnici lijekova;
 - d) za poslovno nesposobno olice, lice s težom duševnom smetnjom ili maloljetno lice, sumnju na neželjenu reakciju može prijaviti roditelj, zakonski zastupnik, odnosno skrbnik.
- (2) Prijava sumnje neželjene reakcije lijeka iz stava (1) ovog člana može se izvršiti na jedan od sljedećih načina:
 - a) popunjavanjem obrasca za prijavu neželjene reakcije koji je dostupan na službenoj web stranici Agencije, te slanjem istog poštom ili elektronskom poštom na adresu Agencije;
 - b) elektronskim putem preko službene aplikacije Agencije za prijavu neželjenih reakcija.

Član 15.

(Zdravstveni radnici u procesu farmakovigilance)

- (1) Zdravstvene ustanove i svi zdravstveni radnici obavezni su Agenciji prijaviti svaku sumnju na neželjenu reakciju lijeka.
- (2) Podaci o podnosiocu prijave sumnje na neželjenu reakciju, kao i podaci o pacijentima, smatraju se poslovnom tajnom i Agencija ih koristi samo za potrebe farmakovigilance i čuvanja zdravlja stanovništva, a obrađuju se u skladu sa pozitivnim propisima za zaštitu ličnih podataka.

Član 16.

(Sadržaj ispravne prijave sumnje na neželjenu reakciju lijeka)

- (1) Ispravna prijava sumnje na neželjenu reakciju treba sadržavati najmanje sljedeće podatke o:
 - a) prijavitelju kojeg je moguće identifikovati;
 - b) pacijentu/korisniku lijeka kojeg je moguće identifikovati (inicijali i/ili dob i/ili pol);
 - c) nazivu lijeka pod sumnjom (nezaštićeni ili zaštićeni naziv lijeka);
 - d) sumnji na neželjenu reakciju koja se pojavila.
- (2) Agencija je dužna kontaktirati podnosioca prijave i zatražiti nedostajuće podatke u roku od 7 dana.
- (3) Ukoliko se u ostavljenom roku pribave nedostajuće informacije, prijava se može smatrati ispravnom i prosljediti na dalje postupanje.

Član 17.

(Obavještanje Agencije o hitnim bezbjedonosnim mjerama)

- (1) Odgovorno lice za farmakovigilansu hitno, a najkasnije 24 sata od zaprimanja iste, obavještava Agenciju o svakoj hitnoj bezbjedonosnoj mjeri koja zahtijeva brzo reagovanje u cilju zaštite zdravlja, bez obzira na geografsko porijeklo i izvor podataka, i predlaže mjere koje je potrebno poduzeti.
- (2) Ako od Agencije ne dobije odgovor u roku 24 sata, predložene mjere se smatraju prihvaćenim.
- (3) Podatke iz stavova (1) i (2) ovog člana odgovorno lice šalje na obrascu na kojem je podatak bio dostavljen nosiocu dozvole, uz prateće pismo na jednom od tri službena jezika u Bosni i Hercegovini, u kom se navodi problem i obrazlažu predložene hitne mjere.
- (4) Hitne bezbjedonosne mjere iz stava (1) ovog člana preduzimaju se kada postoji promjena u odnosu koristi i rizika po zdravlje koja zahtijeva preduzimanje mjera iz člana 5. ovog pravilnika.

Član 18.

(Postupak po prijemu prijave neželjene reakcije na lijek)

- (1) Po prijemu prijave neželjene reakcije u vezi s primjenom lijeka (u daljem tekstu: prijava) Agencija preduzima sljedeće korake:
 - a) Kontaktira podnosioca prijave ukoliko je potrebno;
 - b) Obrađuje neželjenu reakciju u skladu s internim aktima Agencije;
 - c) Obavješćuje nosioca dozvole o nastaloj neželjenoj reakciji (ukoliko je primjenjivo);
 - d) Daje ocjenu uzročno-posljedične veze;
 - e) Obavješćuje Centar za međunarodni nadzor nad bezbjednošću lijekova Svjetske zdravstvene organizacije u Uppsali, po donesenoj ocjeni uzročno-posljedične veze između prijavljene neželjene reakcije na lijek i lijeka pod sumnjom.
- (2) Agencija i nosilac dozvole u okviru svojih farmakovigilantnih sistema trebaju imati definisane algoritme za ocjenu uzročno-posljedične povezanosti između štetnog događaja i primijenjenog lijeka, ako se radi o neželjenoj reakciji lijeka u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilantnoj praksi.
- (3) Agencija na osnovu dostavljenih podataka i podataka dostupnih iz literature, obavlja procjenu stepena uzročno-posljedične veze između neželjene reakcije i primijenjenog lijeka, i to na sljedeći način:
 - a) Nije moguće procijeniti - razred primjenjiv na pojave neželjenih događaja kod kojih su dostupni podaci nedovoljni, kontradiktorni ili nepouzdati za procjenu uzročno-posljedične veze između lijeka i događaja, te se podaci ne mogu dopuniti ili potvrditi;
 - b) Uslovna - razred primjenjiv na događaje za koje su dostupni određeni podaci, ali procjena nije moguća bez dodatnih informacija koje su trenutno u prikupljanju ili provjeri;
 - c) Nije vjerovatna - događaj se ne pojavljuje u logičnom vremenskom slijedu nakon primjene lijeka ili bi mogao biti jasnije objašnjen drugim uzrocima kao što su bolest, drugo liječenje, okolišni ili toksični faktori;
 - d) Moguća - događaj se pojavljuje u razumnom vremenskom slijedu nakon primjene lijeka, ali postoji alternativno objašnjenje (npr. kliničko stanje, drugi lijek, okolišni faktori) koje takođe može objasniti reakciju;
 - e) Vjerovatna - događaj se pojavljuje u jasnoj vremenskoj povezanosti s primjenom lijeka i vjerovatno se ne može objasniti drugim uzrocima, reakcija se povlači ili značajno smanjuje nakon prekida terapije (engl. dechallenge), a može se ponovno pojaviti pri ponovnoj primjeni (engl. rechallenge), iako to nije nužno za potvrdu;
 - f) Sigurna - događaj ima jasnu vremensku povezanost s primjenom lijeka, ne može se objasniti drugim faktorima i postoji potvrđeni povrat reakcije pri ponovnoj primjeni lijeka, farmakološki mehanizam ili poznati profil lijeka podupiru uzročnu vezu.
- (4) Agencija koristi i podatke iz PSUR-a u cilju ocjene odnosa koristi i rizika primjene lijeka.
- (5) Agencija na osnovu dostavljenih podataka i podataka raspoloživih iz literature, ocjenjuje neželjeno djelovanje lijeka, kao i odnos koristi i rizika.
- (6) Agencija na osnovu ocjene odlučuje o mjerama iz člana 5. ovog pravilnika.

Član 19.

(Inspekcijски nadzor)

- (1) Inspektor za farmakovigilansu po potrebi ili u redovnim periodima obavlja pregled djelovanja sistema farmakovigilanse kod nosilaca dozvole.
- (2) U slučaju utvrđenih propusta predlažu se mjere u skladu sa zakonskim odredbama.

Član 20.

(Komisija za farmakovigilansu)

Agencija može za potrebe rješavanja problema na području farmakovigilanse imenovati komisiju sastavljenu od stručnjaka iz oblasti farmakovigilanse, koja ima savjetodavnu ulogu.

Član 21.

(Detekcija signala)

Aktivnosti u vezi s utvrđivanjem novih rizika ili promjenom poznatih rizika primjene lijeka (detekcija signala) Agencija provodi u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilantnoj praksi.

Član 22.

(Lijekovi pod dodatnim praćenjem)

Svi lijekovi koji su podvrgnuti dodatnom praćenju, odnosno lijekovi koju su u skladu s Pravilnikom o načinu i postupku razvrstavanja lijekova označeni simbolom okrenutog jednakostraničnog crnog trokuta, smatraju se lijekovima s dodatnim praćenjem, i na navedene lijekove se primjenjuju odgovarajuće posebnosti iskazane u Smjernici o dobroj farmakovigilantnoj praksi.

Član 23.

(Prijava terapijskog neuspjeha)

- (1) Zdravstveni radnik i nosilac odobrenja obavezni su prijaviti terapijski neuspjeh lijeka u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilantnoj praksi.
- (2) Slučajevi nedostatka terapijske efikasnosti lijeka se ne prijavljuju u obliku ICSR-a, već ih treba prikupiti i analizirati u sljedećem PSUR-u.
- (3) Odstupajući od stava (2) ovog člana, u obliku ICSR-a objavljuju se slučajevi koji ispunjavaju uslove za prijavljivanje nedostatka terapijske efikasnosti lijeka unutar roka od 15 kalendarskih dana, pri čemu se dan prijema takvog podatka smatra nulitim danom.
- (4) Slučajevi koji ispunjavaju uslove iz stava (3) ovog člana su:
 - a) nedostatak efikasnosti lijekova koji se koriste u kritičnim stanjima;
 - b) nedostatak efikasnosti lijekova za liječenje bolesti opasnih po život;
 - c) nedostatak efikasnosti vakcina;
 - d) nedostatak efikasnosti kontraceptiva.

Član 24.

(Prijave iz kliničkih ispitivanja)

- (1) Naručilac kliničkog ispitivanja obavezan je prijaviti sve sumnje na neželjene reakcije lijeka u skladu s pozitivnim propisima kojim se regliše oblast kliničkih ispitivanja lijekova u Bosni i Hercegovini.
- (2) Zdravstveni radnik koji sudjeluje u neintervencijskom ispitivanju lijeka u svojstvu ispitivača, obavezan je prijaviti sve sumnje na neželjene reakcije lijeka u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilantnoj praksi.
- (3) Agencija kontinuirano prati bezbjednosni profil lijekova koji se nalaze u prometu i u kliničkim ispitivanjima na području Bosne i Hercegovine te u vezi s tim preduzima potrebne mjere, prati izvršavanje obaveza nosilaca dozvola i naručioca kliničkog ispitivanja, ili predstavnika naručioca kliničkih ispitivanja u vezi farmakovigilantnih obaveza propisanih Zakonom i ovim pravilnikom.

Član 25.

(Pismo zdravstvenim radnicima)

- (1) Pismo zdravstvenim radnicima je informacija kojom se obezbjeđuje sigurna i djelotvorna upotreba lijekova.
- (2) Pismo iz stava (1) ovog člana dostavlja nosilac dozvole.
- (3) Pismo zdravstvenim radnicima ne smije sadržavati nikakav oblik oglašavanja lijeka.
- (4) Prije dostave Pisma nosilac dozvole obavezan je sa Agencijom postići dogovor u vezi sa sadržajem, planom komunikacije, popisom primatelja i rasporedom dostave Pisma.
- (5) Nosioци dozvole i Agencija obavezni su pri izradi Pisma i u vezi načina komunikacije prema zdravstvenim radnicima i javnosti postupati u skladu sa smjernicama o dobroj farmakovigilantnoj praksi, Modul XV-Komuniciranje o sigurnosti primjene lijekova (eng. Guideline on good pharmacovigilance practices (GVP) Module XV - Safety communication).
- (6) Pisma zdravstvenim radnicima Agencija objavljuje na svojoj službenoj web-stranici.

Član 26.

(Godišnji izvještaj o prijavama neželjenih reakcija na lijekove)

- (1) Agencija svake godine objavljuje izvještaj o prijavama neželjenih reakcija za prethodnu godinu na svojoj službenoj web-stranici.
- (2) Izvještaj iz stava (1) ovoga člana sadrži najmanje sljedeće podatke:
 - a) ukupan broj prijava;
 - b) prijave neželjenih reakcija lijekova i vakcina;
 - c) izvore prijava;
 - d) svojstva prijava neželjenih reakcija lijekova i vakcina;
 - e) razvrstavanje lijekova;
 - f) dob i pol pacijenata;
 - g) vrste neželjenih reakcija;
 - h) ozbiljnost neželjenih reakcija lijeka;
 - i) ishod neželjenih reakcija na lijek;
 - j) stepene uzročno-posljedične veze;
 - k) neželjene reakcije lijekova po organskim sistemima.

Član 27.

(Izmjene i dopune Pravilnika)

Izmjene i dopune ovog pravilnika vršice se na način i po postupku za njegovo donošenje.

Član 28.

(Prestanak važenja propisa)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu prijavljivanja, prikupljanja i praćenja neželjenih reakcija na lijekove ("Službeni glasnik BiH", broj 58/12).

Član 29.

(Stupanje na snagu i objava)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 10-02.3-2812/26
27. marta 2026. godine
Banja Luka

Predsjedavajući
Stručnog vijeća
Vedran Marčinko, s. r.

Na temelju članka 72. stavka (3) Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Stručno vijeće Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, na prijedlog direktora Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK
O NAČINU PRIJAVLJIVANJA, PRIKUPLJANJA I
PRAĆENJA NEŽELJENIH REAKCIJA NA LIJEKOVE

Članak 1.

(Predmet pravilnika)

- (1) Ovim pravilnikom uređuje se način i postupak izvještavanja o neželjenim reakcijama na lijekove, način reagiranja na njih, obveze zdravstvenih radnika, nositelja dozvole za stavljanje lijeka u promet, pravne osobe kojoj je odobren interventni uvoz lijeka i pravne osobe kojoj je odobreno kliničko ispitivanje lijeka, način podnošenja i sadržaj periodičnog izvješća, te način organiziranja sustava farmakovigilancije.
- (2) Ovim pravilnikom uređuje se postupanje o neželjenim reakcijama vezanim za lijekove s dozvolom za promet na tržištu Bosne i Hercegovine, lijekove s dozvolom za interventni uvoz na tržište Bosne i Hercegovine, te lijekove u postupcima kliničkih ispitivanja i cjepiva.

Članak 2.

(Definicije)

- (1) Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku, a koji nisu propisani Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08, u daljnjem tekstu: Zakon), imaju sljedeće značenje:
 - a) Medikacijska greška je svaka sprječiva greška u postupku propisivanja, izdavanja, pripreme, primjene ili nadziranja lijeka koja može dovesti do štetnog učinka na pacijenta ili do nepravilne primjene lijeka;
 - b) popratno izvješće (engl. follow-up report) - postupak kojim se upotpunjuju informacije iz inicijalne prijave, nužne za potanku analizu prijave ili kako bi se prijava učinila valjanom;
 - c) interakcija je promjena farmakokinetičkih ili farmakodinamičkih svojstava lijeka uzrokovana istovremenom primjenom drugog lijeka, hrane ili neke druge tvari;
 - d) lijek pod sumnjom je lijek za koji se sumnja da je prouzročio neželjenu reakciju ili stupio u interakciju koja je dovela do neželjene reakcije;
 - e) neželjeni događaj je neželjeno iskustvo koje se dogodilo u razdoblju primjene lijeka i za koje uzročno-posljedična veza s primjenom lijeka ne mora biti dokazana. Neželjeno iskustvo predstavlja bilo koji nenamjerni i neželjeni znak (npr. abnormalni laboratorijski nalaz), simptom ili bolest, vremenski povezan s primjenom lijeka;
 - f) ozbiljan neželjeni događaj je neželjeni događaj koji ima za posljedicu smrt, neposrednu životnu ugroženost, invalidnost, bolničko liječenje, produžetak postojećeg bolničkog liječenja, kongenitalne anomalije, odnosno urođena mana ili zahtijeva intervencijske mjere s ciljem sprječavanja navedenih posljedica;
 - g) spontano prijavljivanje podrazumijeva dobrovoljno prijavljivanje neželjenih reakcija na lijekove u prometu koje su se javile tijekom liječenja pacijenata. Spontano prijavljivanje obavljaju zdravstvene ustanove ili zdravstveni radnici;
 - h) obvezno prijavljivanje je prijavljivanje koje obavlja odgovorna osoba za farmakovigilanciju, zaposlena u pravnoj osobi koja je nositelj dozvole za stavljanje lijeka u promet ili nositelj dozvole za interventni uvoz;
 - i) sigurnosno izvješće o pojedinačnom slučaju (engl. Individual Case Safety Report, ICSR) je strukturirano izvješće o pojedinačnom slučaju sumnje na nuspojavu, koje sadrži minimalni skup podataka potreban za farmakovigilancijsku procjenu i izvještavanje;

- j) signal je informacija o novoj, neželjenoj reakciji na lijek ili novoj problematici u vezi s poznatom reakcijom, koja se otkriva analizom podataka iz različitih izvora (spontana prijava, klinička ispitivanja, literatura) i zahtijeva daljnju procjenu radi utvrđivanja je li postoji uzročna veza i potreba za regulatornim mjerama, poput izmjena u sažetku opisa svojstava lijeka i u uputstvu za pacijenta;
- k) periodično izvješće o neškodljivosti lijeka (engl. Periodic Safety Update Report, PSUR) je dokument koji sadrži informacije o sigurnosti lijeka, odnosno neželjenim reakcijama lijeka, kao i podatke o obujmu izloženosti pacijenata lijeku, koji su prikupljeni u propisanom vremenskom razdoblju radi periodične procjene sigurnosti lijeka i predlaganja promjena uvjeta iz dozvole;
- l) zloupotreba lijeka je stalna ili povremena, namjerna prekomjerna upotreba lijeka praćena štetnim tjelesnim ili duševnim učincima;
- m) neodobrena (nepravilna, engl. off-label) primjena lijeka je primjena koja nije u skladu s primjenom navedenom u važećem sažetku opisa svojstava lijeka;
- n) novi lijek je lijek koji ima dozvolu za stavljanje lijeka u promet u Bosni i Hercegovini i koji je u upotrebi u humanoj medicini u Bosni i Hercegovini manje od pet godina promatrajući svaku odvojenu indikaciju, put primjene i/ili farmaceutski oblik;
- o) sustav upravljanja rizikom (engl. Risk Management System, RMS) obuhvaća farmakovigilancijske aktivnosti i intervencije koje prepoznaju, opisuju, sprječavaju i smanjuju rizike povezane s lijekovima, uključujući i ocjenu rezultata tih intervencija;
- p) plan upravljanja rizikom (engl. Risk Management Plan, RMP) podrazumijeva plan koji predstavlja potanki opis sustava upravljanja rizikom;
- r) Europska agencija za lijekove (engl. European Medicines Agency, EMA) je decentralizirano tijelo Europske unije zaduženo za znanstvenu procjenu, nadzor i praćenje sigurnosti lijekova za humanu i veterinarsku primjenu na čije se odluke u području farmakovigilancije Bosna i Hercegovina poziva, kao država koja je kandidat za članstvo u Europskoj uniji;
- s) Odbor za procjenu rizika u području farmakovigilancije (engl. Pharmacovigilance Risk Assessment Committee, PRAC) je stručni odbor Europske agencije za lijekove odgovoran za procjenu i praćenje sigurnosti lijekova za humanu primjenu unutar Europske unije sa središnjom ulogom u sustavu farmakovigilancije Europske unije, te daje znanstvene preporuke o pitanjima koja se odnose na identifikaciju, procjenu, smanjenje i komunikaciju rizika povezanih s primjenom lijekova, uključujući evaluaciju periodičnih izvješća o neškodljivosti lijekova, planova upravljanja rizikom, signala sigurnosti i postmarketinških sigurnosnih ispitivanja;
- t) Odbor za humane lijekove - (engl. Committee for Medicinal Products for Human Use, CHMP) je glavni znanstveni odbor Europske agencije za lijekove koji je odgovoran za procjenu i davanje znanstvenih mišljenja o lijekovima namijenjenima za primjenu kod ljudi;
- u) nulti dan (engl. Day Zero, Day 0) je dan od kada je nositelj dozvole za stavljanje lijeka u promet na tržište Bosne i Hercegovine zaprimio prijavu sumnje na neželjeni učinak lijeka;
- v) pismo zdravstvenim radnicima (engl. Direct Healthcare Professional Communication - DHPC) je službeni

- dokument koji nositelj dozvole za stavljanje lijeka u promet, u dogovoru sa Agencijom za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine upućuje zdravstvenim radnicima radi blagovremenog obavještanja o važnim novim sigurnosnim saznanjima o lijeku;
- z) Smjernica o dobroj farmakovigilancijskoj praksi (engl. Guideline on good pharmacovigilance practices, GVP) je skup europskih smjernica koje utvrđuju standarde i postupke za uspostavljanje, provođenje i održavanje sustava farmakovigilancije radi osiguranja stalnog praćenja sigurnosti lijekova;
- aa) Kolaborativni centar za praćenje neželjenih reakcija lijekova pri Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji smješten u Uppsali (engl. World Health Organization - Uppsala Monitoring Centre, WHO-UMC) je centar koji prikuplja, analizira i procjenjuje podatke o sigurnosti lijekova iz cijelog svijeta u okviru Programa WHO za međunarodno praćenje lijekova;
- bb) Medicinski rječnik za regulatorne poslove (engl. Medical Dictionary for Regulatory Activities, MedDRA) je standardizirani međunarodni medicinski rječnik koji se koristi za kodiranje i klasifikaciju neželjenih reakcija, indikacija i drugih medicinskih pojmova u regulatornim, kliničkim i farmakovigilancijskim aktivnostima;
- cc) Vijeće međunarodnih organizacija za medicinske znanosti (engl. Council for International Organizations of Medical Sciences, CIOMS) je vijeće koje razvija globalne smjernice i standarde za etiku u biomedicini, klinička ispitivanja i farmakovigilanciju;
- dd) potanki opis sustava farmakovigilancije (engl. Detailed Description of the Pharmacovigilance System, DDPS) je sustav koji nositelj dozvole mora dostaviti nadležnoj ustanovi kao dokaz da ima uspostavljen sustav za prikupljanje i procjenu sigurnosnih podataka o lijeku;
- ee) Glavna dokumentacija o sustavu farmakovigilancije (engl. Pharmacovigilance System Master File, PSMF) je dokument koji sadrži cjeloviti opis sustava farmakovigilancije nositelja dozvole, uključujući organizacijsku strukturu, procese, odgovornosti, ugovore, izvješća i nadzorne mjere;
- ff) Popis referentnih datuma Europske unije (engl. European Union Reference Date List, EURD) je popis učestalosti podnošenja periodičnih izvješća o neškodljivosti lijeka za pojedine djelatne tvari ili njihove kombinacije usvojen na razini Europske unije (EU);
- gg) Privremeni popis je popis djelatnih tvari ili njihovih kombinacija za koje se privremeno primjenjuju prethodno utvrđeni rokovi i učestalost podnošenja periodičnih izvješća o sigurnosti lijekova dok ne budu uključene u popis referentnih datuma Europske unije;
- hh) Periodično izvješće o neškodljivosti lijeka u fazi kliničkog razvoja (engl. Development Safety Update Report, DSUR) je izvješće koje se podnosi nadležnim tijelima kako bi se osigurala procjena rizika tijekom ispitivanja lijeka;
- ii) Ispitivanje sigurnosti lijeka nakon odobrenja (engl. Post-Authorisation Safety Study, PASS) je ispitivanje provedeno s ciljem identifikacije, karakterizacije ili kvantifikacije rizika povezanih s primjenom lijeka u stvarnoj populaciji;
- jj) Čimbenik odjeka je bibliometrijski pokazatelj kojim se mjeri prosječni broj citata koje dobije znanstveni rad objavljen u relevantnoj literaturi.

Članak 3.

- (Nadležnost Agencije za lijekove Bosne i Hercegovine)
- (1) Radi zaštite zdravlja stanovništva Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) uspostavlja i održava sustav farmakovigilancije koji joj omogućava uvid u nove podatke o sigurnosti lijekova i poduzimanje odgovarajućih mjera. Farmakovigilancijski sustav iz ovoga članka obuhvaća i prikupljanje svih drugih podataka radi njihove procjene i znanstvene ocjene, a koji mogu imati utjecaj na procjenu odnosa koristi i rizika primjene lijeka.
- (2) Farmakovigilancijski sustav Agencije i nositelja dozvole se uspostavlja i održava u skladu sa Smjernicom o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.

Članak 4.

(Poslovi farmakovigilancije)

- (1) Agencija u svrhu uspostavljanja i održavanja sustava farmakovigilancije i zaštite zdravlja stanovništva obavlja sljedeće poslove:
- prikuplja, obrađuje i procjenjuje podatke o neželjenim reakcijama lijekova upotrijebljenim u skladu s uputama, a koje dobiva od proizvođača lijekova ili nositelja dozvole za stavljanje lijeka u promet (u daljnjem tekstu: nositelj dozvole) od zdravstvenih radnika, od pacijenata, iz literature u skladu s odredbama ovog pravilnika ili izvora drugih nadležnih regulatornih tijela;
 - prikuplja, obrađuje i procjenjuje periodična izvješća o sigurnosti lijekova koje dobiva od nositelja dozvole;
 - prikuplja, obrađuje i procjenjuje podatke iz postmarketinških kliničkih ispitivanja lijeka koje sponzorira proizvođač ili nositelj dozvole, a koje dobiva od nositelja dozvole;
 - prikuplja, obrađuje i procjenjuje podatke o nepravilnoj upotrebi, o neučinkovitosti lijeka i ostale podatke važne za sigurnu upotrebu lijeka i ocjenu odnosa koristi i rizika;
 - obavještava nositelja dozvole o svim ozbiljnim neželjenim djelovanjima lijekova koje dobije iz drugih izvora (npr. izravno od pacijenata ili udruženja pacijenata), najkasnije 15 dana od dana zaprimanja takvog podatka, pri čemu se dan zaprimanja takvog podatka smatra nultim danom;
 - potiče zdravstvene radnike da prijavljuju neželjene reakcije ili sumnju na njih;
 - obavještava javnost o sigurnosti lijekova;
 - uspostavlja i ažurira bazu podataka o prijavljenim neželjenim reakcijama lijekova;
 - provjerava sustav farmakovigilancije kod nositelja dozvole za stavljanje lijeka u promet u Bosni i Hercegovini.
- (2) Na temelju prikupljenih podataka i izvješća iz stavka (1) ovoga članka, Agencija:
- ocjenjuje uzročno-posljedične veze između primijenjenog lijeka i neželjene reakcije;
 - poduzima potrebne mjere radi zaštite zdravlja stanovništva;
 - izdaje potanke upute o načinu komunikacije u okviru sustava farmakovigilancije.

Članak 5.

(Mjere zaštite zdravlja stanovništva)

- (1) Mjere zaštite zdravlja stanovništva iz članka 4. stavka (2) točka c), a na osnovu podataka o sigurnosti lijekova dobivenih od proizvođača ili nositelja dozvole, zdravstvenih

- radnika, pacijenata, iz literature ili iz drugih izvora i na temelju ocjene odnosa između koristi i rizika, odnose se na:
- ukidanje dozvole za stavljanje lijeka u promet u skladu s člankom 40. stavkom (3) točke b) i c) Zakona;
 - zabranu prodaje ili povlačenje iz prometa određene serije lijeka;
 - poduzimanje predloženih/odobrenih hitnih sigurnosnih mjera;
 - odobranje i poduzimanje mjera minimalizacije rizika;
 - izmjene i dopune sažetka opisa svojstava lijeka i upute za pacijenta;
- U slučaju potrebe, Agencija objavljuje poduzete mjere iz stavka (1) ovoga članka putem službene mrežne stranice Agencije.
 - Obavještavanje zdravstvenih radnika o sigurnosnim podacima (kao što su pismo zdravstvenim radnicima i slične obavijesti) ubraja se u mjere zaštite zdravlja stanovništva.
 - U svom radu Agencija se, u svrhu provođenja mjera zaštite zdravlja stanovništva, u svojim odlukama može oslanjati na referentne institucije iz ovog područja, kao što su Povjerenstvo za ocjenu rizika na području farmakovigilancije i Povjerenstvo za humane lijekove, te na Svjetsku zdravstvenu organizaciju.

Članak 6.

(Izvištavanje međunarodnih tijela za praćenje i prikupljanje neželjenih reakcija na lijekove)

- Agencija neželjene reakcije zabilježene u Bosni i Hercegovini prosjeđuje Kolaborativnom centru za praćenje neželjenih reakcija u Uppsali nakon izvršene ocjene uzročno-posljedične veze.
- Agencija je u svom radu obvezna koristiti Medicinski rječnik za regulatorne poslove koji se temelji na rječniku Međunarodnog vijeća za usklađivanje tehničkih zahtjeva za lijekove za humanu upotrebu.

Članak 7.

(Odgovorna osoba za farmakovigilanciju)

- Nositelj dozvole je odgovoran za farmakovigilanciju lijeka za koji ima dozvolu za stavljanje lijeka u promet.
- Nositelj dozvole imenuje odgovornu osobu za farmakovigilanciju s prebivalištem u Bosni i Hercegovini, u skladu s člankom 32. Zakona.
- Odgovorna osoba za farmakovigilanciju mora imati završen farmaceutski, medicinski ili stomatološki fakultet.
- Odgovornost odgovorne osobe za farmakovigilanciju u slučaju lijekova s dozvolom za interventni uvoz preuzima odgovorna osoba za farmakovigilanciju u pravnoj osobi kojoj je odobren interventni uvoz lijeka.
- Odgovorna osoba za farmakovigilanciju u pravnoj osobi kojoj je odobreno kliničko ispitivanje lijeka odgovorna je za farmakovigilanciju lijeka koji se klinički ispituje.

Članak 8.

(Poslovi odgovorne osobe za farmakovigilanciju)

- Odgovorna osoba za farmakovigilanciju iz članka 7. ovog pravilnika obavlja sljedeće poslove:
 - uspostavlja, organizira i održava sustav prikupljanja, obrade, procjene i čuvanja podataka o svim neželjenim reakcijama na lijekove i događajima u vezi s primjenom lijeka ili sumnje na njih, koji su bili prijavljeni proizvođaču, nositelju dozvole, osobama koja obavljaju promociju lijekova ili koji su zaprimljeni iz objavljene literature bez obzira na zemljopisno porijeklo izvora podataka;
 - obavještava Agenciju o sigurnosnim izvješćima o pojedinačnom slučaju (u daljnjem tekstu: ICSR),

- popratnim izvješćima, periodičnim izvješćima o sigurnosti lijeka (u daljnjem tekstu: PSUR), planu upravljanja rizikom i pripadajućim dodatnim mjerama minimalizacije rizika, izvješćima o sigurnosti lijeka u razvoju i komunikaciji prema zdravstvenim radnicima;
 - šalje Agenciji podatke o svakoj ozbiljnoj neželjenoj reakciji lijeka ili sumnje na nju, koje dobije od zdravstvenih radnika ili pacijenata s područja Bosne i Hercegovine, na obrascu prijave i to najkasnije 15 kalendarskih dana od nultog dana;
 - šalje Agenciji podatke o svakoj neočekivanoj neželjenoj reakciji ili sumnji na nju, koju dobije od zdravstvenog radnika ili pacijenta s područja Bosne i Hercegovine, na obrascu prijave i to najkasnije prvi radni dan nakon nultog dana pri čemu se radnim danima smatraju dani od ponedjeljka do petka;
 - obavještava Agenciju u pismenom obliku o svim ostalim neželjenim reakcijama lijeka, događajima u vezi s uzimanjem lijeka ili sumnjama na njih, bez obzira na zemljopisno porijeklo ili izvor podataka i to u okviru PSUR-a;
 - obavještava Agenciju o prikupljenim podacima o sigurnosti lijeka koji su dobiveni postmarketinškim ispitivanjima koje sponzorira proizvođač ili nositelj dozvole i to u okviru PSUR-a;
 - obavještava Agenciju o ocjeni farmakovigilancijskih podataka u razdoblju nakon dobivanja dozvole o stavljanju lijeka u promet koji su od značaja za ocjenu odnosa koristi i rizika i obuhvaćaju nova znanstveno-tehnička saznanja i to u okviru PSUR-a;
 - predlaže Agenciji aktivnosti koje treba provesti na temelju ukupne ocjene farmakovigilancijskih podataka i ostalih podataka koji su potrebni za zaštitu zdravlja i to u okviru PSUR-a;
 - osigurava potpune i blagovremene odgovore na sva pitanja Agencije ili šalje Agenciji sve podatke vezane za procjenu odnosa koristi i rizika kod primjene lijeka, kao i podatke o izloženosti populacije određenom lijeku na području Bosne i Hercegovine;
 - prati i upućuje Agenciji popratno (follow-up) izvješće kojim se dopunjavaju podaci iz inicijalne prijave, nužni za potanku analizu prijave ili kako bi se prijava učinila valjanom;
 - dostupna je kao kontakt osoba Agenciji tijekom 24 sata;
 - dostupna je kao kontakt osoba za farmakovigilancijsku inspekciju;
- Literatura koja je predmet pretraživanja iz stavka (1) točke a) ovoga članka odnosi se na međunarodne i domaće znanstvene časopise s čimbenikom odjeka jednakim ili većim od jedan.
 - Aktivnosti odgovorne osobe za farmakovigilanciju nositelja dozvole za lijek trebaju osigurati funkcioniranje farmakovigilancijskog sustava i u svim ostalim dijelovima, uključujući kontrolu osiguranja kvalitete, standardne operativne procedure, baze podataka, ugovorne programe, primjenu odredbi Zakona i ovoga pravilnika.
 - Odgovorna osoba za farmakovigilanciju mora se stalno stručno usavršavati na području farmakovigilancije i o tome voditi evidenciju.
 - Farmakovigilancijska inspekcija može kod nositelja dozvole provjeriti ispunjavanje uvjeta za odgovornu osobu za farmakovigilanciju u skladu sa Smjericama za dobru farmakovigilancijsku praksu i ovim pravilnikom.

Članak 9.

(Očevidnik odgovornih osoba za farmakovigilanciju)

- (1) Nositelj dozvole pisanim putem obavještava Agenciju o imenovanju odgovorne osobe za farmakovigilanciju i svim promjenama vezanim za odgovornu osobu za farmakovigilanciju podnošenjem zahtjeva za izmjenu dozvole za stavljanje lijeka u promet.
- (2) Agencija vodi i održava očevidnik odgovornih osoba za farmakovigilanciju sa svim pribavljenim podacima.
- (3) Nositelj dozvole može imenovati zamjenika odgovorne osobe za farmakovigilanciju.
- (4) Nositelj dozvole obavještava Agenciju o imenovanju zamjenika odgovorne osobe za farmakovigilanciju.
- (5) Zamjenik odgovorne osobe za farmakovigilanciju mora ispunjavati iste uvjete, prava i odgovornosti propisane odredbama ovog pravilnika za odgovornu osobu za farmakovigilanciju.
- (6) Zamjenik odgovorne osobe za farmakovigilanciju može mijenjati odgovornu osobu za farmakovigilanciju u njenim poslovima najduže 60 dana u kontinuitetu, osim u slučaju zamjene tijekom porodiljnog dopusta.
- (7) Sve odredbe ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju i na pravne osobe kojima je izdana dozvola za interventni uvoz lijeka ili dozvola za kliničko ispitivanje lijeka.

Članak 10.

(Potanak opis sustava farmakovigilancije nositelja dozvole za lijek i Plan upravljanja rizicima)

- (1) Nositelj dozvole obavezan je za sve odobrene lijekove izraditi i održavati lokalni potanki opis sustava farmakovigilancije i predati ga Agenciji na ocjenu i prihvatanje.
- (2) Agencija u postupku i nakon postupka davanja dozvole za stavljanje lijeka u promet može zatražiti na uvid i ocjenu cjelovitu glavnu dokumentaciju o sustavu farmakovigilancije.
- (3) Nositelj dozvole u slučaju izmjena potankog opisa sustava farmakovigilancije dostavlja izmijenjeni sustav Agenciji na procjenu, podnošenjem zahtjeva za izmjenu dozvole za stavljanje lijeka u promet.
- (4) Agencija može za nositelje dozvole čiji je proizvođač izvan Bosne i Hercegovine zatražiti na uvid globalnu glavnu dokumentaciju o sustavu farmakovigilancije.
- (5) Nositelj dozvole čiji je proizvođač izvan Bosne i Hercegovine predaje uz zahtjev za davanje dozvole za stavljanje lijeka u promet dokument koji treba sadržavati opis globalnog farmakovigilancijskog sustava koji je izradio proizvođač, i opis lokalnog farmakovigilancijskog sustava nositelja dozvole u Bosni i Hercegovini.
- (6) Nositelj dozvole obavezan je Plan upravljanja rizikom (RMP) predati Agenciji na ocjenu i prihvatanje u postupku davanja/obnove/izmjene dozvole, te ga redovno ažurirati tijekom životnog ciklusa lijeka.
- (7) Plan upravljanja rizikom (RMP) opisuje već identificirane (poznate) i moguće (potencijalne) rizike primjene određenog lijeka, opisuje način kako se svi ili neki od navedenih rizika mogu dodatno istražiti, navodi mjere minimalizacije odnosno način kako će se spriječiti ili umanjiti određeni rizik te određuje kako će se mjeriti učinkovitost određenih mjera minimalizacije rizika.
- (8) Plan upravljanja rizicima se izrađuje i održava u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi, a način podnošenja RMP-a Agenciji opisan je vodičem: Plan upravljanja rizikom, koji je dostupan na službenoj mrežnoj stranici Agencije.

Članak 11.

(Ispitivanje sigurnosti primjene lijeka nakon davanja dozvole za stavljanje lijeka u promet)

- (1) Svi postupci u vezi s ispitivanjima sigurnosti primjene lijeka nakon stavljanja lijeka u promet provode se u skladu s ovim pravilnikom i Smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.
- (2) Ispitivanja sigurnosti primjene lijeka nakon stavljanja u promet obuhvaćaju sva intervencijska i neintervencijska ispitivanja koja se provode s ciljem ocjene sigurnosti primjene lijeka koji je odobren za stavljanje u promet i za koji je nositelj dozvole odgovoran u pogledu započinjanja, provođenja i/ili financiranja ispitivanja.
- (3) Odgovorna osoba za farmakovigilanciju obvezno je uključena u izradu, pregled i ocjenu plana ispitivanja za neintervencijska ispitivanja sigurnosti primjene lijeka u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.
- (4) Nositelj dozvole obavezan je obavijestiti odgovornu osobu za farmakovigilanciju o svakom neintervencijskom ispitivanju sigurnosti primjene lijeka i imati pristup planu ispitivanja koje provodi nositelj dozvole.

Članak 12.

(Periodično izvješće o sigurnosti lijeka)

- (1) Nositelj dozvole obavezan je izrađivati PSUR-ove u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.
- (2) Periodičnost slanja PSUR-a treba biti usklađena s popisom referentnih datuma Europske unije (u daljnjem tekstu: EURD popis).
- (3) Ako djelatna tvar ili kombinacija djelatnih tvari nije navedena u EURD popisu, a navedena je na Privremenom popisu, odredbe ovoga pravilnika koje se odnose na EURD popis su primjenjive na lijekove navedene na Privremenom popisu.
- (4) Za sve djelatne tvari ili kombinacije djelatnih tvari koje se ne nalaze niti na EURD popisu niti na Privremenom popisu, a koje imaju dozvolu za promet na tržištu Bosne i Hercegovine, dostavlja se PSUR u obliku redovnog izvješća.
- (5) PSUR iz stavka (4) ovoga članka treba slijediti sljedeću dinamiku: dvaput godišnje za vrijeme prve dvije godine od prve dozvole za stavljanje lijeka u promet, jedanput godišnje za vrijeme sljedeće dvije godine i jednom u trogodišnjem razdoblju za vrijeme trajanja dozvole za stavljanje lijeka u promet ili kad to zahtijeva Agencija.
- (6) Obveza podnošenja PSUR-a za lijekove koji su odobreni na osnovu zahtjeva za generički lijek, zahtjeva s bibliografskim podacima i za homeopatski lijek, određena je EURD popisom.

Članak 13.

(Sadržaj PSUR-a)

- (1) PSUR sadrži najmanje sljedeće podatke:
 - a) uvod s osnovnim podacima o lijeku;
 - b) podatke o statusu dozvole o stavljanju lijeka u promet na tržište izvan Bosne i Hercegovine (važeće dozvole, oduzete dozvole, različite indikacije itd.);
 - c) pregled poduzetih sigurnosnih mjera izvan Bosne i Hercegovine i u Bosni i Hercegovini koji obuhvaćaju datume, razloge i vrstu poduzetih mjera (oduzimanje dozvole, ograničenja, zabrane kliničkih ispitivanja, varijacije, hitne mjere i sl.);
 - d) promjene koje se odnose na podatke o sigurnosti lijeka kao što su npr. nove kontraindikacije, mjere opreza, upozorenja, neželjene reakcije, interakcije i sl.;
 - e) podatke o obujmu prodaje lijeka u Bosni i Hercegovini i izvan Bosne i Hercegovine, odnosno o obujmu izlaganja pacijenata lijeku;

- f) podatke o pojedinačnim slučajevima ozbiljnih neželjenih reakcija za vrijeme kliničkog ispitivanja, prometa lijeka ili iz literature, bez obzira na izvor podataka, s analizom podataka nositelja dozvole;
 - g) nove informacije o sigurnosti lijeka koje proizlaze iz dodatnih toksikoloških, pretkliničkih i kliničkih ispitivanja, podatke o tim ispitivanjima i njihovim ciljevima;
 - h) skupne podatke o ostalim neželjenim reakcijama s tabličnim pregledom;
 - i) sveukupnu procjenu sigurnosti lijeka s kritičkim mišljenjem, ocjenu odnosa koristi i rizika kao i ocjenu postmarketinškog iskustva u odnosu na sažetak opisa svojstava lijeka (potrebno je posebno navesti i neregistrirane toksične učinke, povećanje učestalosti već poznatih neželjenih reakcija, interakcije s drugim lijekovima, predoziranje i njegovo liječenje, zloupotrebu lijeka i ovisnost, iskustvo s upotrebom u trudnoći i dojenju, učinke pri dugotrajnoj upotrebi, sigurnost lijeka za rizične skupine pacijenata i sl.);
 - j) ostale dodatne podatke dostupne nakon datuma izvješća;
 - k) zaključak u kojem je potrebno posebno istaknuti koji podaci o sigurnosti mijenjaju dosadašnja iskustva s lijekom i koje mjere treba poduzeti i zašto;
 - l) PSUR treba sadržavati posljednju inačicu referentnog dokumenta proizvođača o lijeku (sažetak opisa svojstava lijeka, uputstvo za pacijenta);
 - m) ako u zaključku PSUR-a nositelj dozvole navede da su potrebne određene izmjene i dopune u sažetku opisa svojstava lijeka i uputstvu za pacijenta, u što kraćem roku treba podnijeti zahtjev za izmjenu ili dopunu dozvole.
- (2) Uz zaključak PSUR-a iz točke k) prethodnog stavka, nositelj dozvole istovremeno podnosi popratno pismo u kojem navodi da će postupak varijacije pokrenuti odmah po ispunjavanju zakonskih kriterija za podnošenje zahtjeva za izmjenu.

Članak 14.

(Podnositelj prijave sumnje na neželjenu reakciju lijeka)

- (1) U Bosni i Hercegovini sumnju na neželjenu reakciju mogu prijaviti:
 - a) zdravstveni radnici;
 - b) nositelji dozvole;
 - c) pacijenti i korisnici lijekova;
 - d) za poslovno nesposobnu osobu, osobu s težom duševnom smetnjom ili maloljetnu osobu, sumnju na neželjenu reakciju može prijaviti roditelj, zakonski zastupnik, odnosno skrbnik.
- (2) Prijava sumnje neželjene reakcije lijeka iz stavka (1) ovoga članka može se obaviti na jedan od sljedećih načina:
 - a) popunjavanjem obrasca za prijavu neželjene reakcije koji je dostupan na službenoj mrežnoj stranici Agencije, te slanjem istog poštom ili elektronskom poštom na adresu Agencije;
 - b) elektronskim putem preko službene aplikacije Agencije za prijavu neželjenih reakcija.

Članak 15.

(Zdravstveni radnici u procesu farmakovigilancije)

- (1) Zdravstvene ustanove i svi zdravstveni radnici obavezni su Agenciji prijaviti svaku sumnju na neželjenu reakciju lijeka.
- (2) Podaci o podnosiocu prijave sumnje na neželjenu reakciju, kao i podaci o pacijentima, smatraju se poslovnom tajnom i Agencija ih koristi samo za potrebe farmakovigilancije i

čuvanja zdravlja stanovništva, a obrađuju se u skladu sa pozitivnim propisima za zaštitu osobnih podataka.

Članak 16.

(Sadržaj ispravne prijave sumnje na neželjenu reakciju lijeka)

- (1) Ispravna prijava sumnje na neželjenu reakciju treba sadržavati najmanje sljedeće podatke o:
 - a) prijavitelju kojeg je moguće identificirati;
 - b) pacijentu/korisniku lijeka kojeg je moguće identificirati (inicijali i/ili dob i/ili spol);
 - c) nazivu lijeka pod sumnjom (nezaštićeni ili zaštićeni naziv lijeka);
 - d) sumnji na neželjenu reakciju koja se pojavila.
- (2) Agencija je dužna kontaktirati podnosioca prijave i zatražiti nedostajuće podatke u roku od 7 dana.
- (3) Ukoliko se u postavljenom roku pribave podaci koji nedostaju, prijava se može smatrati ispravnom i prosljediti na dalje postupanje.

Članak 17.

(Obavješćavanje Agencije o hitnim sigurnosnim mjerama)

- (1) Odgovorna osoba za farmakovigilanciju hitno, a najkasnije 24 sata od zaprimanja iste, obavješćava Agenciju o svakoj hitnoj sigurnosnoj mjeri koja zahtijeva brzo reagiranje u cilju zaštite zdravlja, bez obzira na zemljopisno porijeklo i izvor podataka, i predlaže mjere koje je potrebno poduzeti.
- (2) Ako od Agencije ne dobije odgovor u roku 24 sata, predložene mjere se smatraju prihvaćenima.
- (3) Podatke iz stavaka (1) i (2) ovoga članka odgovorna osoba šalje na obrascu na kojem je podatak bio dostavljen nositelju dozvole, uz prateće pismo na jednom od tri službena jezika u Bosni i Hercegovini, u kojem se navodi problem i obrazlažu predložene hitne mjere.
- (4) Hitne sigurnosne mjere iz stavka (1) ovoga članka poduzimaju se kada postoji promjena u odnosu koristi i rizika po zdravlje koja zahtijeva poduzimanje mjera iz članka 5. ovog pravilnika.

Članak 18.

(Postupak po prijemu prijave neželjene reakcije na lijek)

- (1) Po prijemu prijave neželjene reakcije u vezi s primjenom lijeka (u daljnjem tekstu: prijava) Agencija poduzima sljedeće korake:
 - a) Kontaktira podnosioca prijave ukoliko je potrebno;
 - b) Obrađuje neželjenu reakciju u skladu s internim aktima Agencije;
 - c) Obavješćava nositelja dozvole o nastaloj neželjenoj reakciji (ukoliko je primjenjivo);
 - d) Daje ocjenu uzročno-posljedične veze;
 - e) Obavješćava Kolaborativni centar za praćenje neželjenih reakcija lijekova pri Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji smješten u Uppsali po donesenoj ocjeni uzročno-posljedične veze između prijavljene neželjene reakcije na lijek i lijeka pod sumnjom.
- (2) Agencija i nositelj dozvole u okviru svojih farmakovigilancijskih sustava trebaju imati propisane algoritme za ocjenu uzročno-posljedične povezanosti između štetnog događaja i primijenjenog lijeka, ako se radi o neželjenoj reakciji lijeka u skladu sa Smjericama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.
- (3) Agencija na osnovu dostavljenih podataka i podataka dostupnih iz literature, obavlja procjenu stupnja uzročno-posljedične veze između neželjene reakcije i primijenjenog lijeka, i to na sljedeći način:
 - a) Nije moguće procijeniti - razred primjenjiv na pojave neželjenih događaja kod kojih su dostupni podaci nedovoljni, kontradiktorni ili nepouzdana za procjenu

uzročno-posljedične veze između lijeka i događaja, te se podaci ne mogu dopuniti ili potvrditi;

- b) Uvjetna - razred primjenjiv na događaje za koje su dostupni određeni podaci, ali procjena nije moguća bez dodatnih informacija koje su trenutno u prikupljanju ili provjeri;
 - c) Nije vjerojatna - događaj se ne pojavljuje u logičnom vremenskom slijedu nakon primjene lijeka ili bi mogao biti jasnije objašnjen drugim uzrocima kao što su bolest, drugo liječenje, okolišni ili toksični čimbenici;
 - d) Moguća - događaj se pojavljuje u razumnom vremenskom slijedu nakon primjene lijeka, ali postoji alternativno objašnjenje (npr. kliničko stanje, drugi lijek, okolišni čimbenici) koje također može objasniti reakciju;
 - e) Vjerojatna - događaj se pojavljuje u jasnoj vremenskoj povezanosti s primjenom lijeka i vjerojatno se ne može objasniti drugim uzrocima, reakcija se povlači ili značajno smanjuje nakon prekida terapije (engl. dechallenge), a može se ponovno pojaviti pri ponovnoj primjeni (engl. rechallenge), iako to nije nužno za potvrdu;
 - f) Sigurna - događaj ima jasnu vremensku povezanost s primjenom lijeka, ne može se objasniti drugim čimbenicima i postoji potvrđeni povrat reakcije pri ponovnoj primjeni lijeka, farmakološki mehanizam ili poznati profil lijeka podupiru uzročnu vezu.
- (4) Agencija koristi i podatke iz PSUR-a u cilju ocjene odnosa koristi i rizika primjene lijeka.
 - (5) Agencija na osnovu dostavljenih podataka i podataka raspoloživih iz literature, ocjenjuje neželjeno djelovanje lijeka, kao i odnos koristi i rizika.
 - (6) Agencija na osnovu ocjene odlučuje o mjerama iz članka 5. ovog pravilnika.

Članak 19.

(Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspektor za farmakovigilanciju po potrebi ili u redovnim razdobljima obavlja pregled djelovanja sustava farmakovigilancije kod nositelja dozvole.
- (2) U slučaju utvrđenih propusta predlažu se mjere u skladu sa zakonskim odredbama.

Članak 20.

(Povjerenstvo za farmakovigilanciju)

Agencija može za potrebe rješavanja problema na području farmakovigilancije imenovati povjerenstvo sastavljeno od stručnjaka iz područja farmakovigilancije, koje ima savjetodavnu ulogu.

Članak 21.

(Detekcija signala)

Aktivnosti u vezi s utvrđivanjem novih rizika ili promjenom poznatih rizika primjene lijeka (detekcija signala) Agencija provodi u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.

Članak 22.

(Lijekovi pod dodatnim praćenjem)

Svi lijekovi koji su podvrgnuti dodatnom praćenju, odnosno lijekovi koji su u skladu s Pravilnikom o načinu i postupku razvrstavanja lijekova označeni simbolom okrenutog jednakostraničnog crnog trokuta, smatraju se lijekovima s dodatnim praćenjem, i na navedene lijekove se primjenjuju odgovarajuće posebnosti iskazane u Smjernici o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.

Članak 23.

(Prijava terapijskog neuspjeha)

- (1) Zdravstveni radnik i nositelj dozvole obvezni su prijaviti terapijski neuspjeh lijeka u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.
- (2) Slučajevi nedostatka terapijske učinkovitosti lijeka se ne prijavljuju u obliku ICSR-a, već ih treba prikupiti i analizirati u sljedećem PSUR-u.
- (3) Odstupajući od stavka (2) ovoga članka, u obliku ICSR-a objavljuju se slučajevi koji ispunjavaju uvjete za prijavljivanje nedostatka terapijske učinkovitosti lijeka unutar roka od 15 kalendarskih dana, pri čemu se dan prijema takvog podatka smatra nultim danom.
- (4) Slučajevi koji ispunjavaju uvjete iz stavka (3) ovoga članka su:
 - a) nedostatak učinkovitosti lijekova koji se koriste u kritičnim stanjima;
 - b) nedostatak učinkovitosti lijekova za liječenje bolesti opasnih po život;
 - c) nedostatak učinkovitosti cjepiva;
 - d) nedostatak učinkovitosti kontraceptiva.

Članak 24.

(Prijave iz kliničkih ispitivanja)

- (1) Naručitelj kliničkog ispitivanja obavezan je prijaviti sve sumnje na neželjene reakcije lijeka u skladu s pozitivnim propisima kojim se opisuje oblast kliničkih ispitivanja lijekova u Bosni i Hercegovini.
- (2) Zdravstveni radnik koji sudjeluje u neintervencijskom ispitivanju lijeka u svojstvu ispitivača, obavezan je prijaviti sve sumnje na neželjene reakcije lijeka u skladu sa Smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi.
- (3) Agencija trajno prati sigurnosni profil lijekova koji se nalaze u prometu i u kliničkim ispitivanjima na području Bosne i Hercegovine te u vezi s tim poduzima potrebne mjere, prati izvršavanje obveza nositelja dozvola i naručitelja kliničkog ispitivanja, ili predstavnika naručitelja kliničkih ispitivanja u vezi farmakovigilancijskih obveza propisanih Zakonom i ovim pravilnikom.

Članak 25.

(Pismo zdravstvenim radnicima)

- (1) Pismo zdravstvenim radnicima je podatak kojim se osigurava sigurna i djelotvorna upotreba lijekova.
- (2) Pismo iz stavka (1) ovoga članka dostavlja nositelj dozvole.
- (3) Pismo zdravstvenim radnicima ne smije sadržavati nikakav oblik oglašavanja lijeka.
- (4) Prije dostave Pisma nositelj dozvole obavezan je s Agencijom postići dogovor u vezi sa sadržajem, planom komunikacije, popisom primatelja i rasporedom dostave Pisma.
- (5) Nositelji dozvole i Agencija obvezni su pri izradi Pisma i u vezi načina komunikacije prema zdravstvenim radnicima i javnosti postupati u skladu sa smjernicama o dobroj farmakovigilancijskoj praksi, Modul XV-Komuniciranje o sigurnosti primjene lijekova (eng. Guideline on good pharmacovigilance practices (GVP) Module XV - Safety communication).
- (6) Pisma zdravstvenim radnicima Agencija objavljuje na svojoj službenoj mrežnoj stranici.

Članak 26.

(Godišnje izvješće o prijavama neželjenih reakcija na lijekove)

- (1) Agencija svake godine objavljuje izvješće o prijavama neželjenih reakcija za prethodnu godinu na svojoj službenoj mrežnoj stranici.

- (2) Izvješće iz stavka (1) ovoga članka sadrži najmanje sljedeće podatke:
- ukupan broj prijava;
 - prijave neželjenih reakcija lijekova i cjerpiva;
 - izvore prijava;
 - svojsva prijava neželjenih reakcija lijekova i cjerpiva;
 - razvrstavanje lijekova;
 - dob i spol pacijenata;
 - vrste neželjenih reakcija;
 - ozbiljnost neželjenih reakcija lijeka;
 - ishod neželjenih reakcija na lijek;
 - stupnjeve uzročno-posljedične veze;
 - neželjene reakcije lijekova po organskim sustavima.

Članak 27.

(Izmjene i dopune Pravilnika)

Izmjene i dopune ovog pravilnika obavljat će se na način i po postupku opisanom za njegovo donošenje.

Članak 28.

(Prestanak važenja propisa)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu prijavljivanja, prikupljanja i praćenja neželjenih reakcija na lijekove ("Službeni glasnik BiH", broj 58/12).

Članak 29.

(Stupanje na snagu i objava)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 10-02.3-2812/26
27. ožujka 2026. godine
Banja Luka

Predsjedavajući
Stručnog vijeća
Vedran Marčinko, v. r.

АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ ХРАНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

649

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка ц. алинеја л), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме (број: УП-1-50-4-2-4/26 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње која садржи генетички модификоване организме, који је поднио субјекат **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине доноси

РЈЕШЕЊЕ

- Одобрава се субјекту **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **MON 87701** јединственог идентификационог кода **MON-87701-2** (квантификација "Real-time PCR") која ће се користити искључиво као храна за животиње.

- Забрањује се намјерно уношење у животну средину/сјета генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
- Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је обезбједити да:
 - на запакованом производу, на ознаци пише: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-87701-2)";
 - се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-87701-2)" стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
- У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљњој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ, доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га са обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
- У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање, подносилац захтјева дужан је осигурати слједече ознаке на паковању:
 - за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а, натпис "генетички модификована соја (MON-87701-2)", биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
 - за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (MON-87701-2)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
- У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или,

- ако је то примјениво, на паковању, на спремнику или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама, попутном документацијом јасно обиљежити генетички модификовани организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
 8. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима.
 9. Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
 10. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период следеће податке:
 - а) за сваку пошиљку количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;
 - б) за сваку пошиљку копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
 - ц) за сваку пошиљку копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње а који је издан од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
 - д) за сваку пошиљку копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
 - е) копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлашћеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу са Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модифицираних организама и производа који се састоје, садрже или потичу генетички модифицираних организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.
 11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
 12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању са храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
 13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
 14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети

захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.

15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.

16. Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева "**SANO**" савремена исхрана животиња д.о.о., Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу са важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем: УП-1-50-4-2-1/26 од 12.1.2026. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварио увид и оцјену достављене документације те је разматрао наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за доношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14).

У складу с наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложило Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта "**SANO**" савремена исхрана животиња д.о.о., Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број: 04-3-1-50-4-116-1/26 од 27.01.2026. године затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу са чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима. По наведеном захтјеву

очитовали су се: Министарство здравства Тузланског кантона, мејл од 30.01.2026. године број: 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број: 06-03-23-9-40-6/26 од 30.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број: 05-19-18/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број: 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко - неретванског кантона, акт број: 05-19-57/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељења лица и избјеглице Босанско - подрињског кантона, акт број: 08-45-145-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 08-1-37-15-3/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско - санског кантона акт број: 11-19-1642-2/25 од 03.02.2026. године, Управа за заштиту здравља биља Босне и Херцеговине акт број: 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број: 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског кантона акт број: 12-1-19-002290/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број: 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број: 15.4-052-553/26 од 10.02.2026. године и Министарство здравства Зеничко - добојског кантона, акт број: 11-02-1784-4/26 од 11.2.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње, узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од

генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролисања узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да субјекти у пословању с храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво обезбједити да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета за генетички модификоване организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-2-8/26

Директор

23. фебруара 2026. године Др Санин Танковић, с. р.

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1), člana 195.

stav (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), člana 3. stav (2) tačka c. alineja 1), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme (broj UP-1-50-4-2-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat **"SANO" savremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu **"SANO" savremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane soje **MON 87701** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-87701-2** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-87701-2)";
 - b) se na nezapakovanom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-87701-2)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama člana 51. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (MON-87701-2)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za

životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;

- b) za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (MON-87701-2)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama člana 24. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljanje na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na propratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakovanju na spremniku ili na njemu pričvršćenju naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama člana 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.

12. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-2/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-2-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c.

alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanskog kantona, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko - podrinjskog kantona, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanskog kantona akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliče Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-2-8/26
23. februara 2026. godine

Direktor
Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-2-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme

koji je podnio subjekt "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

- Odobrava se subjektu "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **MON 87701** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-87701-2** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
- Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
- Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-87701-2)";
 - se na nezapakiranom proizvodu ponudnom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-87701-2)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
- U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
- U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-87701-2)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-87701-2)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
- U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na

tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.

7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje, a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla, iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke, na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i

označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.

15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-2/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-2-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta **SANO** **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanske županije, akt broj 05-19-57/26 od

03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravlje, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinske županije, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanske županije, akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine, akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanske županije, akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosi zahtjev, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

Člankom 28. Zakona o hrani kao i člankom 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sustavi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom tijelu.

Člankom 48. Zakona o genetski modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uvjete za stavljanje na tržište, obvezu kontroliranja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom

tijelu na njegov zahtjev kao i druge uvjete koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Člankom 20. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uvjete i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu s navedenim, podnosiocu zahtjeva dana je obveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u točki 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnositelj zahtjeva je u obvezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih, na način i u roku kako je navedeno u točki 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na temelju stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu s člankom 195. stavak (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist proračuna Bosne i Hercegovine.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-2-8/26

Ravnatelj

23. veljače 2026. godine

Dr. sci. **Sanin Tanković**, v. r.

650

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка ц. алинеја л), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме (број УП-1-50-4-3-4/26 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње које садржи генетички модификоване организме који је поднио субјекат "SANO" савремена исхрана животиња д.о.о., Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине, доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Одобрава се субјекту "SANO" савремена исхрана животиња д.о.о., Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **A5547-127** јединственог идентификационог кода **ACS-GMØØ6-4** (квантификација "Real-time PCR") која ће се користити искључиво као храна за животиње.
2. Забрањује се намјерно уношење у животну средину/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
3. Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је обезбједити да:
 - а) на запакованом производу на ознаци пише: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (ACS-GMØØ6-4)";
 - б) се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (ACS-GMØØ6-4)" стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
4. У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ, доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га са обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
5. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, подносилац захтјева дужан је обезбједити сљедеће ознаке на паковању:
 - а) за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а натпис "генетички модификована соја (ACS-GMØØ6-4)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
 - б) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (ACS-GMØØ6-4)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примјењиво, на паковању, на спремнику или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама, попратном документацијом јасно обиљежити генетички модификован организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
8. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модифицираним организмима.
9. Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
10. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период сљедеће податке:
 - а) за сваку пошиљку количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;
 - б) за сваку пошиљку копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
 - ц) за сваку пошиљку копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње, а који је издан од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
 - д) за сваку пошиљку копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
 - е) копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлаштеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу с Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од генетички модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).
11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.

12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.
16. Ово рјешење се објављује у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификован организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем УП-1-50-4-3/26 од 06.01.2026. године и допуноу захтјева број УП-1-50-4-3-1/26 од 12.1.2026. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварило увид и оцјену достављене документације те је разматрало наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за подношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14).

У складу са наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификован организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модифициране хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложио Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификовану храну за животиње која садржи генетички модификовани организам, одобрен у складу с важећим прописима Европске

уније, од субјекта **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број 04-3-1-50-4-116-1/26 од 27.01.2026. године затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу с чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима.

По наведеном захтјеву читовали су се: Министарство здравства Тузланског кантона, мејл од 30.01.2026. године број 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број 06-03-23-9-40-6/26 од 30.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број 05-19-18/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко - неретванског кантона, акт број 05-19-57/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељења лица и избјеглице Босанско - подрињског кантона, акт број 08-45-145-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број 08-1-37-15-3/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско - санског кантона акт број 11-19-1642-2/25 од 03.02.2026. године, Управа за заштиту здравља биља Босне и Херцеговине акт број 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број 03-3-273-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског кантона акт број 12-1-19-002290/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број 08-02-4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број 15.4-052-553/26 од 10.02.2026. године и Министарство здравства Зеничко - добојског кантона, акт број 11-02-1784-4/26 од 11.2.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена је потребна документација

која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификован организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима, одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролисања узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да субјекти у пословању са храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво обезбједити да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета за генетички модификоване организме, да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника у складу са чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-3-6/26 Директор
23. фебруара 2026. године Др Санин Танковић, с. р.

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1), člana 195. stav (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), člana 3. stav (2) tačka c. alineja 1), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme (broj UP-1-50-4-3-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane soje **A5547-127** jedinstvenog identifikacijskog koda **ACS-GMØØ6-4** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (ACS-GMØØ6-4)";
 - b) se na nezapakovanom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (ACS-GMØØ6-4)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama člana 51. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima.

5. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
- za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (ACS-GMØØ6-4)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (ACS-GMØØ6-4)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama člana 24. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na prapratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakovanju na spremniku ili na njemu pričvršćenju naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama člana 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
- za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
 - za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku

ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.

- Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
- Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
- Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
- Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
- Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
- Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-3/26 od 6.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-3-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i

Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta **SANO" savremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanskog kantona, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko - podrinjskog kantona, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanskog kantona akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za

životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-3-6/26
23. februara 2026. godine

Direktor
Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni

glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-3-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt **"SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu **"SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **A5547-127** jedinstvenog identifikacijskog koda **ACS-GMØØ6-4** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (ACS-GMØØ6-4)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (ACS-GMØØ6-4)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (ACS-GMØØ6-4)", bit će u zgradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (ACS-GMØØ6-4)" bit će u zgradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljanje na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.

12. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj "SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-3/26 od 6.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-3-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobranju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta "SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po

navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanske županije, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinske županije, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanske županije akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliše Tuzlanske županije akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i

- за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
- б) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (MON-87751-7)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у билешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примјериво, на паковању, на spremнику или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама попратном документацијом јасно обиљежити генетички модификовани организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
8. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима.
9. Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
10. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период сљедеће податке:
- за сваку пошиљку количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;
 - за сваку пошиљку копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
 - за сваку пошиљку копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње животиње, а који је издан од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
 - за сваку пошиљку копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
 - копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО свентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлаштеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу са Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа

који се састоје, садрже или потичу генетички модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).

Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.

- Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
- Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
- Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
- За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
- Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.
- Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева "**SANO**" **савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем: УП-1-50-4-/26 од 07.01.2026. године и допуњу захтјева број УП-1-50-4-4-1/26 од 12.01.2026. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварио увид и оцјену достављене документације те је разматрао наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за подношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14). У складу с наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за

животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложило Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број: 04-3-1-50-4-116-1/26 од 27.01.2026. године затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу са чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима.

По наведеном захтјеву читовали су се: Министарство здравства Тузланског кантона, мејл од 30.01.2026. године број: 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број: 06-03-23-9-40-6/26 од 30.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број: 05-19-18/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчког дистрикта Босне и Херцеговине, акт број: 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство господарства Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко - неретванског кантона, акт број: 05-19-57/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељења лица и избјеглице Босанско - подрињског кантона, акт број: 08-45-145-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 08-1-37-15-3/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско - санског кантона акт број: 11-19-1642-2/25 од 03.02.2026. године, Управа за заштиту здравља биља Босне и Херцеговине акт број: 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број: 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског кантона акт број: 12-1-19-002290/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број: 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број: 15.4-052-553/26 од 10.02.2026. године и Министарство здравства Зеничко - добојског кантона, акт број: 11-02-1784-4/26 од 11.2.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и

хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима одређени су захтјевни који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању са храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролисања узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да субјекти у пословању с храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво обезбједити да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета за генетички модификоване организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за

надлежног органа zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;

- d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
 12. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
 13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
 14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
 15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
 16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem: UP-1-50-4-4/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-4-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i

Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobranju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanskog kantona, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko - podrinskog kantona, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanskog kantona akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za

izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-4-6/26

Direktor

23. februara 2026. godine Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-4-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **MON 87751** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-87751-7** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabraniuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-87751-7)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-87751-7)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.

5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
- za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-87751-7)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-87751-7)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenju naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
- za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
 - za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje, a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla, iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku

ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.

- Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke, na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
- Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
- Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
- Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
- Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
- Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

Podnositelj "SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-4/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-4-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži

genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta **SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanske županije, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinjske županije, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanske županije, akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine, akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanske županije, akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosi zahtjev, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

Člankom 28. Zakona o hrani kao i člankom 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sustavi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom tijelu.

Člankom 48. Zakona o genetski modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uvjete za stavljanje na tržište, obvezu kontroliranja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom tijelu na njegov zahtjev kao i druge uvjete koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Člankom 20. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uvjete i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu s navedenim, podnosiocu zahtjeva dana je obveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u točki 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnositelj zahtjeva je u obvezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih, na način i u roku kako je navedeno u točki 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na temelju stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu s člankom 195. stavak (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist proračuna Bosne i Hercegovine.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-4-6/26

Ravnatelj

23. veljače 2026. godine

Dr. sci. **Sanin Tanković**, v. r.

652

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка ц. алинеја л), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме (број УП-1-50-4-5-4/26 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње које садржи генетички модификоване организме који је поднио субјекат **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине, доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Одобрава се субјекту **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **DAS-81419-2** јединственог идентификационог кода **DAS-81419-2** (квантификација "Real-time PCR") која ће се користити искључиво као храна за животиње.
2. Забрањује се намјерно уношење у животну средину/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
3. Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је обезбједити да:
 - а) на запакованом производу на ознаци пише: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (DAS-81419-2)";
 - б) се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (DAS-81419-2) "стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
4. У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљњој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ, доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га са обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
5. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на

тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, подносилац захтјева дужан је обезбједити сљедеће ознаке на паковању:

- а) за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а натпис "генетички модификована соја (DAS-81419-2)", биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
 - б) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (DAS-81419-2)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примјенљиво, на паковању, на спремици или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
 7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама, попратном документацијом јасно обиљежити генетички модификован организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
 8. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модифицираним организмима.
 9. Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
 10. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период сљедеће податке:
 - а) за сваку пошиљку количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;
 - б) за сваку пошиљку копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
 - ц) за сваку пошиљку копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње, а који је издан од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;

- д) за сваку пошиљку копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
- е) копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлаштеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу с Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од генетички модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).
- Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.
11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.
16. Ово рјешење се објављује у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификован организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем УП-50-4-5/26 од 12.1.2026. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварио увид и оцјену достављене документације те је разматрао наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплатеној накнади за подношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички

модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14).

У складу са наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификован организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модифициране хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложио Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификовану храну за животиње која садржи генетички модификовани организам, одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број 04-3-1-50-4-116-1/26 од 27.01.2026. године затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу с чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима. По наведеном захтјеву читавали су се: Министарство здравства Тузланског кантона, мејл од 30.01.2026. године број 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број 06-03-23-9-40-6/26 од 30.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број 05-19-18/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко - неретванског кантона, акт број 05-19-57/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељања лица и избјеглице Босанско - подрињског кантона, акт број 08-45-145-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број 08-1-37-15-3/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско - санског кантона акт број 11-19-1642-2/25 од 03.02.2026. године, Управа за заштиту здравља биља Босне и Херцеговине акт број 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског кантона акт број 12-1-19-002290/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број 15.4-052-553/26 од 10.02.2026. године и Министарство здравства Зеничко - добојског кантона, акт број 11-02-1784-4/26 од 11.2.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине

и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификован организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима, одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролisaња узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да субјекти у пословању са храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво обезбједити да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета за генетички модификоване организме, да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника у складу са чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-5-6/26

Директор

23. фебраура 2026. године Др **Санин Танковић**, с. р.

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1), člana 195. stav (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), člana 3. stav (2) tačka c. alineja I), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme (broj UP-1-50-4-5-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat "**SANO savremena ishrana životinja d.o.o.**", Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "**SANO savremena ishrana životinja d.o.o.**", Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane soje **DAS-81419-2** jedinstvenog identifikacijskog koda **DAS-81419-2** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:

- a) na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (DAS-81419-2)";
- b) se na nezapakovanom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (DAS-81419-2)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama člana 51. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
- a) za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (DAS-81419-2)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
- b) za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (DAS-81419-2)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama člana 24. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
7. U skladu s odredbama člana 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
- a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
- b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
- c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
- d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
- e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-5/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-5-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o

uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta **SANO" savremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanskog kantona, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko - podrinjskog kantona, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanskog kantona akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje

uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama

Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-5-6/26
23. februara 2026. godine

Direktor
Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-5-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt **"SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu **"SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **DAS-81419-2** jedinstvenog identifikacijskog koda **DAS-81419-2** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (DAS-81419-2)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (DAS-81419-2)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (DAS-81419-2)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (DAS-81419-2)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje, a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla, iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje

za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.

11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke, na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj "SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-5/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-5-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta "SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanske županije, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinske županije, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanske županije akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanske županije akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji

se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

Člankom 28. Zakona o hrani kao i člankom 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sustavi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom tijelu.

Člankom 48. Zakona o genetski modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uvjete za stavljanje na tržište, obvezu kontroliranja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom tijelu na njegov zahtjev kao i druge uvjete koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Člankom 20. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uvjete i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu s navedenim, podnositelju zahtjeva dana je obveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u točki 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnositelj zahtjeva je u obvezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u točki 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na temelju stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu s člankom 195. stavak (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist proračuna Bosne i Hercegovine.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-5-6/26
23. veljače 2026. godine

Ravnatelj
Dr. sc. **Sanin Tanković**, v. r.

653

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка ц. алинеја л), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме (број УП-1-50-4-6-4/26 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње које садржи генетички модификоване организме који је поднио субјекат **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине, доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Одобрава се субјекту **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **DAS-44406-6 јединственог идентификационог кода DAS-44406-6** (квантификација "Real-time PCR") која ће се користити искључиво као храна за животиње.
2. Забрањује се намјерно уношење у животну средину/ сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
3. Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је обезбједити да:
 - а) на запакованом производу на ознаци пише: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (DAS-44406-6)";
 - б) се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (DAS-44406-6) "стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
4. У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљњој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ, доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га са обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
5. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на

- тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, подносилац захтјева дужан је обезбједити сљедеће ознаке на паковању:
- а) за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а натпис "генетички модификована соја (DAS-44406-6)", биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
 - б) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (DAS-44406-6)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примјерљиво, на паковању, на spremнику или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
 7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама, попратном документацијом јасно обилежити генетички модификован организам који је намијењен директном коришћењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
 8. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модифицираним организмима.
 9. Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
 10. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период сљедеће податке:
 - а) за сваку пошиљку количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;
 - б) за сваку пошиљку копију заједничког ветеринаског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
 - ц) за сваку пошиљку копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње, а који је издан од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
 - д) за сваку пошиљку копију записника ветеринаског инспектора при истовару хране за животиње;
 - е) копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлаштеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу с Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од генетички модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).
- Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.
11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
 12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
 13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
 14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
 15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.
 16. Ово рјешење се објављује у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева "SANO" савремена исхрана животиња д.о.о., Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификован организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем УП-1-50-4-6/26 од 07.01.2026. године и допуноу захтјева број УП-1-50-4-6-1/26 од 12.1.2026. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварило увид и оцјену достављене документације те је разматрало наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за подношење захтјева у

складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14).

У складу са наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификован организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модифициране хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложио Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификовану храну за животиње која садржи генетички модификовани организам, одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта "SANO" савремена исхрана животиња д.о.о., Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број 04-3-1-50-4-116-1/26 од 27.01.2026. године затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу с чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима. По наведеном захтјеву читавали су се: Министарство здравства Тузланског кантона, мејл од 30.01.2026. године број 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, грађевинарства и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број 05-19-18/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко - неретванског кантона, акт број 05-19-57/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељања лица и избјеглице Босанско - подрињског кантона, акт број 08-45-145-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број 08-1-37-15-3/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско - санског кантона акт број 11-19-1642-2/25 од 03.02.2026. године, Управа за заштиту здравља биља Босне и Херцеговине акт број 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског кантона акт број 12-1-19-002290/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број 15.4-052-553/26 од 10.02.2026. године и Министарство здравства Зеничко - добојског кантона, акт број 11-02-1784-4/26 од 11.2.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификован организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима, одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролисања узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да субјекти у пословању са храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво обезбједити да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају

10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:

- za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
- za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
- za svaku pošiljku kopiju sertifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
- za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
- kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO sertifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.

- Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
- Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
- Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
- Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
- Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
- Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac zahtjeva "**SANO**" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem UP-1-50-4-6/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-6-1/26 od 12.1.2026. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane

hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobranju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta "**SANO**" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravlja Tuzlanskog kantona, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanskog kantona, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravlje, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko - podrinjskog kantona, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravlja, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanskog kantona akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15-4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravlja Zeničko - dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji

se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Број UP-1-50-4-6-6/26
23. februara 2026. godine

Директор
Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-6-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **DAS-44406-6** jedinstvenog identifikacijskog koda **DAS-44406-6** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (DAS-44406-6)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (DAS-44406-6)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).

4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
- za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (DAS-44406-6)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (DAS-44406-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
- za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
 - za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje, a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla, iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
- za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
- Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
 - Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
 - Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
 - Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
 - Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
 - Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj zahtjeva "SANO" **suвремена ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem UP-1-50-4-6/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-6-1/26 od 12.1.2026. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da

je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta "**SANO**" **suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanske županije, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinjske županije, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanske županije, akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine, akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanske županije, akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobravanju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobravanju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

Člankom 28. Zakona o hrani kao i člankom 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sustavi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom tijelu.

Člankom 48. Zakona o genetski modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uvjete za stavljanje na tržište, obvezu kontroliranja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom tijelu na njegov zahtjev kao i druge uvjete koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Člankom 20. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobravanju moraju ispuniti sve uvjete i ograničenja koja su u rješenju o odobravanju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu s navedenim, podnosiocu zahtjeva dana je obveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u točki 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnositelj zahtjeva je u obvezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih, na način i u roku kako je navedeno u točki 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na temelju stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu s člankom 195. stavak (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke u visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za

- б) за сваку пошиљку копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
- ц) за сваку пошиљку копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње, а који је издан од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
- д) за сваку пошиљку копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
- е) копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлаштеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу са Правилником о поступку испитивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу генетички модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).

Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.

11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.
16. Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем: УП-1-50-4-7/26 од 7.1.2026. године и допуна захтјева број УП-1-50-4-7-1/26 од 12.1.2026. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварио увид и оцјену достављене документације, те је разматрао наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за подношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14). У складу с наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложио Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта **"SANO" савремена исхрана животиња д.о.о.**, Улица XVI крајишке моторизоване бригаде број 50. Маглајани, 78250 Лакташи, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број: 04-3-1-50-4-116-1/26 од 27.01.2026. године затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу с чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима. По наведеном захтјеву читавали су се: Министарство здравства Тузланског кантона, мејл од 30.01.2026. године број: 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број: 06-03-23-9-40-6/26 од 30.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број: 05-19-18/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број: 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко - неретванског кантона, акт број: 05-19-57/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељења лица и избјеглице Босанско - подрињског кантона, акт број: 08-45-145-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 08-1-37-15-3/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско - санског кантона акт број: 11-19-1642-2/25 од 03.02.2026. године, Управа за заштиту здравља биља Босне и Херцеговине акт број: 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број: 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног

уређења и заштите околице Тузланског кантона акт број: 12-1-19-002290/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број: 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број: 15.4-052-553/26 од 10.02.2026. године и Министарство здравства Зеничко - добојског кантона, акт број: 11-02-1784-4/26 од 11.2.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролisaња узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да субјекти у пословању с храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све

услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво обезбједити да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета за генетички модификоване организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-7-6/26

Директор

23. фебруара 2026. године

Др **Санин Танковић**, с. р.

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1), člana 195. stav (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), člana 3. stav (2) tačka c. alineja 1), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme (broj UP-1-50-4-7-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat "**SANO**" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "**SANO**" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane soje **MON 87708** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-87708-9** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.

2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.
 3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
 - a) na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-877Ø8-9)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-877Ø8-9)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
 4. U skladu s odredbama člana 51. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima.
 5. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (MON-877Ø8-9)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (MON-877Ø8-9)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
 6. U skladu s odredbama člana 24. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljanje na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na propratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakovanju na spremniku ili na njemu pričvršćenju naljepnici/deklaraciji.
 7. U skladu s odredbama člana 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
 8. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
 9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
 10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
 12. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
 13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
 14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
 15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
 16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac "SANO" savremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije

Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-7/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-7-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta **SANO" savremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizovane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanskog kantona, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko - podrinjskog kantona, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanskog kantona akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i

šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjektu u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je

navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-7-6/26

Direktor

23. februara 2026. godine

Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-7-4/26 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt **"SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu **"SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **MON 87708** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-87708-9** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:

- a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-87708-9)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-87708-9)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
 5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-87708-9)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-87708-9)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
 6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljanje na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
 7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetva, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
 8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
 9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
 10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:

- a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
- b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
- c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje, a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla, iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
- d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
- e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.

11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke, na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnositelja zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj "SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o., Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem : UP-1-50-4-7/26 od 7.1.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-7-1/26 od 12.1.2026. godine, Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o

visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta **SANO" suvremena ishrana životinja d.o.o.**, Ulica XVI krajiške motorizirane brigade broj 50 Maglajani, 78250 Laktaši, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-116-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-6/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-18/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanske županije, akt broj 05-19-57/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinske županije, akt broj 08-45-145-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 08-1-37-15-3/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanske županije, akt broj 11-19-1642-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine, akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Tuzlanske županije, akt broj 12-1-19-002290/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-553/26 od 10.02.2026. godine i Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.2.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnositelju

захтјева, ако испunjava uvjete, donosi рјешенје о одобренју за стављање на тржиште генетски модифициране хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Вјећа за генетски модифициране организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланком 16. Правилника о увјетима и поступку издавања одобрења за стављање генетски модифициране хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање одређено је да се за издавање рјешенја о одобренју подноси захтјев у писаној форми Агенцији за сигурност хране Босне и Херцеговине.

Чланком 17а. Правилника о увјетима и поступку издавања одобрења за стављање генетски модифициране хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање одређена је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетски модифицирани организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланком 24. Правилника о увјетима и поступку издавања одобрења за стављање генетски модифициране хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање одређена су правила за означавање генетски модифицираних организана који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетски модифицираних организана и храну за животиње произведену од генетски модифицираних организана.

Чланком 51., 52. и 54. Закона о генетски модифицираним организмима одређена је слједивост, означавање као и руковање, пријевоз и пакирање генетски модифицираних организана као и производа који садрже или се састоје од генетски модифицираних организана.

Чланком 28. Закона о храни као и чланком 51. ставак (5) Закона о генетски модифицираним организмима одређени су захтјеви који се односе на слједивост хране, јасно су прописани sustavi евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном тијелу.

Чланком 48. Закона о генетски модифицираним организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и увјете за стављање на тржиште, обвезу контролирања узорака и достављања резултата надлежном тијелу на његов захтјев као и друге увјете које је дужна испунјавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланком 20. Правилника о увјетима и поступку издавања одобрења за стављање генетски модифициране хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање одређено је да субјекти у пословању с храном након издавања рјешенја о одобренју морају испунити све увјете и ограничења која су у рјешенју о одобренју наведена и требају искључиво осигурати да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу с наведеним, подносителју захтјева дана је обвеза да доставља Агенцији за сигурност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тојци 10. диспозитива рјешенја за свака три мјесеца за сваку пошилјку. Подносилац захтјева је у обвези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешенја, а у случају недостављања истих, на начин и у року како је наведено у тојци 10. овог диспозитива, ово рјешенје ће се ставити ван снаге.

Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване procedure, а на основу стања у предмету и мишљења Вјећа за генетски модифициране организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланком 195. ставак (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешенја.

Накнада за Мишљење Вјећа за генетски модифициране организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешенја за одобрење за стављање на тржиште уплаћена

је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешенја о одобренју за стављање на тржиште генетски модифициране хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист прорачуна Босне и Херцеговине.

Упута о правном лијеку

Против овог рјешенја не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешенја.

Број UP-1-50-4-7-6/26

Равнатељ

23. вељаче 2026. године

Dr. sc. **Sanin Tanković**, v. r.

655

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка ц. алинеја л), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме (број УП-1-50-4-78-2/25 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње која садржи генетички модификоване организме, који је поднио субјекат "AGREKS" d.o.o. Булевар Николе Тесле 39, 76273 Доњи Жабар, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине, доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Одобрава се субјекту "AGREKS" d.o.o. Булевар Николе Тесле 39, 76273 Доњи Жабар, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **40-3-2** јединственог идентификационог кода **MON-04032-6** (квантификација "Real-time PCR"), која ће се користити искључиво као храна за животиње.
2. Забрањује се намјерно уношење у животну средину/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
3. Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је обезбједити да:
 - а) на запакованом производу, на ознаци пише: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-04032-6)";
 - б) се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-04032-6)", стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).

4. У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ, доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га са обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
5. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, подносилац захтјева дужан је обезбједити сљедеће ознаке на паковању:
- за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а, натпис "генетички модификована соја (MON-Ø4Ø32-6)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
 - за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (MON-Ø4Ø32-6)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на попратном документу, или, ако је то примјениво, на паковању, на спремнику или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама попратном документацијом јасно обиљежити генетички модификовани организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
8. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима.
9. Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
10. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период сљедеће податке:
- за сваку пошиљку, количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;
 - за сваку пошиљку, копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
 - за сваку пошиљку, копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње а који је издат од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
 - за сваку пошиљку, копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
 - копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлаштеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу са Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетски модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од генетски модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).
- Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.
11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње, која је предмет овог рјешења.
16. Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева "AGREKS" d.o.o. Булевар Николе Тесле 39, 76273 Доњи Жабар, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за

безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем УП-1-50-4-78/25 од 30.12.2025. године,

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварио увид и оцјену достављене документације те је разматрао наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за подношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14).

У складу с наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам, у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложило Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам, одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта "AGREKS" д.о.о. Булевар Николе Тесле 39, 76273 Доњи Жабар, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број 04-3-1-50-4-115-1/26 од 27.1.2026. године, затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу са чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима. По наведеном захтјеву читовали су се: Министарство здравства Тузланског кантона, мејл од 30.01.2026. године број 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број 06-03-23-9-40-5/26 од 30.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство здравства и социјалне политике Жупаније Посавске, акт број 07-33-62-1/26 од 29.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број 05-19-17/26 од 29.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко - неретванског кантона, акт број 05-19-56/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељења лица и избјеглице Босанско - подрињског кантона, акт број 08-45-144-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске акт број 15.4-052-550/26 од 03.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број

08-1-37-15-2/126 од 04.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског кантона акт број 12-1-19-002234/26 од 06.02.2026. Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско - санског кантона акт број 11-19-1641-2/25 од 03.02.2026. године, Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља акт број 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство здравства Зеничко - добојског кантона, акт број 11-02-1784-4/26 од 11.02.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње, узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролисања узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и

хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање одређено је да субјекти у пословању с храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво осигурати да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета генетички модификоване организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-78-5/25 Директор
24. фебруара 2026. године Др Санин Танковић, с. р.

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка с. аlineја 1), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Вijeća за генетички модификоване организме (број УП-1-50-4-78-2/25 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње која садржи генетички модификоване организме који је поднио субјекат "AGREKS" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Одобрава се субјекту "AGREKS" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **40-3-2** јединственог идентификационог кода **MON-Ø4Ø32-6** (квантификација

- "Real-time PCR"), која ће се користити искључиво као храна за животиње.
2. Забранjuje се намjerno уношење у околиш/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
 3. Прilikом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је осигурати да:
 - a) на запакованом производу на oznaci пише: "Ovaj производ садржи генетички модификовану соју (MON-Ø4Ø32-6)";
 - b) се на незапаканом производу понуђеном крајњем потрошачу oznaka: "Ovaj производ садржи генетички модификовану соју (MON-Ø4Ø32-6)" стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
 4. У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљњој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ доставити пратећу документацију с информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организмима и упознати га с обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
 5. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање, подносилац захтјева дужан је осигурати слjedeће oznake на пакiranju:
 - a) за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а натпис "genетички модификована соја (MON-Ø4Ø32-6)", bit će у заградama непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а alternativно те riječi могу се навести у билјежци spiska хране за животиње, те slova морају бити barem исте величине као и у spisku хране за животиње;
 - b) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организмима натпис "произведен од генетички модификоване соје (MON-Ø4Ø32-6)" bit će у заградama непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а alternativно те riječi могу се навести у билјежци spiska хране за животиње, те slova морају бити barem исте величине као и у spisku хране за животиње.
 6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање, забранjeno је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примjenjivo, на пакovanju на spremniku или на njemu причvršченој налjepници/декларацији.
 7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је прilikом руковања, пријевоза и пакiranja генетички модификованих организмима попратном документацијом јасно

obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.

8. Podnositelj zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnositelj zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnositelj zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj zahtjeva "AGREKS" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani

organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem UP-1-50-4-78/25 od 30.12.2025. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta "AGREKS" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-115-1/26 od 27.1.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-5/26 od 30.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Posavskog kantona, akt broj 07-33-62-1/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-17/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanskog kantona, akt broj 05-19-56/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinjskog kantona, akt broj 08-45-144-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske akt broj 15.4-052-550/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona akt broj 08-1-37-15-2/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002234/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za gradnje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - saskog kantona akt broj 11-19-1641-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja akt broj 07-28-2-378-11/26

od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.02.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je

navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-78-5/25

Direktor

24. februara 2026. godine

Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-78-2/25 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt "**AGREKS**" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "**AGREKS**" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **40-3-2** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-04032-6** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:

- a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)";
- b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
- a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-Ø4Ø32-6)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
- b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-Ø4Ø32-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
- a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
- b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
- c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje, a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla, iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
- d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
- e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj zahtjeva "AGREKS" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem UP-1-50-4-78/25 od 30.12.2025. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za

stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta "AGREKS" d.o.o., Nikole Tesle 39, 76273 Donji Žabar, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-115-1/26 od 27.1.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-5/26 od 30.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske, akt broj 07-33-62-1/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-17/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko - neretvanske županije, akt broj 05-19-56/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko - podrinske županije, akt broj 08-45-144-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske akt broj 15.4-052-550/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-2/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanske županije akt broj 12-1-19-002234/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko - sanske županije akt broj 11-19-1641-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva Zeničko - dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.02.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosi zahtjev, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje

uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

Člankom 28. Zakona o hrani kao i člankom 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sustavi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom tijelu.

Člankom 48. Zakona o genetski modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uvjete za stavljanje na tržište, obvezu kontroliranja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom tijelu na njegov zahtjev kao i druge uvjete koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Člankom 20. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uvjete i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu s navedenim, podnositelju zahtjeva dana je obveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u točki 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnositelj zahtjeva je u obvezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih, na način i u roku kako je navedeno u točki 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na temelju stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu s člankom 195. stavak (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama

Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist proračuna Bosne i Hercegovine.

Упута о правном лијеку:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Број УП-1-50-4-78-5/25

Равнатељ

24. вељаче 2026. године

Др. sc. **Sanin Tanković**, v. r.

656

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка ц. алинеја л), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме (број: УП-1-50-4-67-6/25 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње која садржи генетички модификоване организме, који је поднио субјекат "FARMA LAND" d.o.o., Посушје, Растовача поље 139, 88240 Посушје, Босна и Херцеговина, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине, доноси

РЈЕШЕЊЕ

- Одобрава се субјекту "FARMA LAND" d.o.o., **Посушје**, Растовача поље 139, 88240 Посушје, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **40-3-2** јединственог идентификацијског кода **MON-Ø4Ø32-6** (квантификација "Real-time PCR"), која ће се користити искључиво као храна за животиње.
- Забрањује се намјерно уношење у животну средину/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
- Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је обезбједити да:
 - на запакованом производу, на ознаци пише: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-Ø4Ø32-6)";
 - се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-Ø4Ø32-6)", стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
- У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ, доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га са обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
 - У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, подносилац захтјева дужан је обезбједити сљедеће ознаке на паковању:
 - за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а, натпис "генетички модификована соја (MON-Ø4Ø32-6)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
 - за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (MON-Ø4Ø32-6)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
 - У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на попатном документу, или, ако је то примјењиво, на паковању, на спремноку или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
 - У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама попатном документацијом јасно обиљежити генетички модификовани организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
 - Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима.
 - Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
 - Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период сљедеће податке:
 - за сваку пошиљку, количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;

- б) за сваку пошиљку, копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
- ц) за сваку пошиљку, копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње а који је издат од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
- д) за сваку пошиљку, копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
- е) копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлаштеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу са Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетски модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од генетски модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).

Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.

11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње, која је предмет овог рјешења.
16. Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева "FARMA LAND" d.o.o., Посушје, Растовача поље 139, 88240 Посушје, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем: УП-1-50-4-67-2/25 од 10.12.2025. године, Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварио увид и оцјену достављене документације те је разматрао наведени захтјев у складу с чланом 17а.

Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ у уплаћеној накнади за подношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14).

У складу с наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам, у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложило Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам, одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта "FARMA LAND" d.o.o., Посушје, Растовача поље 139, 88240 Посушје, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број: 04-3-1-50-4-114-1/26 од 27.1.2026. године, затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу с чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима. По наведеном захтјеву читавали су се: Министарство здравства Тузланског кантона мејл од 30.01.2026. године, број: 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 08-1-37-15-2/126 од 04.02.2026. године акт број: 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број: 06-03-23-9-40-4/26 од 30.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број: 05-19-16/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број: 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко-неретванског кантона, акт број: 05-19-55/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељења лица и избјеглице Босанско-подрињског кантона, акт број: 08-45-143-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 08-1-37-15-1/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско-санског кантона акт број: 11-19-1640-2/25 од 03.02.2026. године, Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља акт број: 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број: 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског

кантона акт број: 12-1-19-002279/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније, акт број: 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство просторног уређења, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број: 15.4-052-547/26 од 11.02.2026. године, Министарство здравства Зеничко-добојског кантона, акт број: 11-02-1784-4/26 од 11.02.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње, узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролисања узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да субјекти у пословању с храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена

и требају искључиво осигурати да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета генетички модификоване организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-67-10/25

Директор

26. фебруара 2026. године Др Санин Танковић, с. р.

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1), člana 195. stav (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), člana 3. stav (2) tačka c. alineja 1), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme (broj UP-1-50-4-67-6/25 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane soje **MON 40-3-2** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-04032-6** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.

3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
- na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)";
 - se na nezapakovanom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama člana 51. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima.
5. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
- za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (MON-Ø4Ø32-6)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (MON-Ø4Ø32-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
6. U skladu s odredbama člana 24. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na propratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakovanju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
7. U skladu s odredbama člana 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
8. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
- za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
 - za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac zahtjeva "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem: UP-1-50-4-67/25 od 28.11.2025.

godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-67-2/25 od 10.12.2025. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknade za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-114-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona mail od 30.01.2026. godine, broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-2/126 od 04.02.2026. godine akt broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-40-4/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-16/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanskog kantona, akt broj 05-19-55/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona, akt broj 08-45-143-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-15-1/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko-sanskog kantona akt broj 11-19-1640-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine,

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliše Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002279/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kanton 10, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-547/26 od 11.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.02.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi

dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-67-10/25
26. februara 2026. godine

Direktor
Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-67-6/25 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt "**FARMA LAND**" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu "**FARMA LAND**" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **MON 40-3-2** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-Ø4Ø32-6** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:

- a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
 5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-Ø4Ø32-6)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-Ø4Ø32-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješki spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
 6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljanje na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
 7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
 8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
 9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
 10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:

- a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
- b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
- c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje, a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje podrijetla, iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
- d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
- e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.

11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnositelja zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj zahtjeva "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem: UP-1-50-4-67/25 od 28.11.2025. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-67-2/25 od 10.12.2025. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o

uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-114-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije mail od 30.01.2026. godine, broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-2/126 od 04.02.2026. godine akt broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-4/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-16/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanske županije, akt broj 05-19-55/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjske županije, akt broj 08-45-143-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-1/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko-sanske županije akt broj 11-19-1640-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanske županije akt broj 12-1-19-002279/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-547/26 od 11.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.02.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji

se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosi zahtjeva, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

Člankom 28. Zakona o hrani kao i člankom 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sustavi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom tijelu.

Člankom 48. Zakona o genetski modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uvjete za stavljanje na tržište, obvezu kontroliranja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom tijelu na njegov zahtjev kao i druge uvjete koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Člankom 20. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uvjete i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu s navedenim, podnosiocu zahtjeva dana je obveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u točki 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnositelj zahtjeva je u obvezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih, na način i u roku kako je navedeno u točki 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na temelju stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu s člankom 195. stavak (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist proračuna Bosne i Hercegovine.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-67-10/25

Ravnatelj

26. veljače 2026. godine

Dr. sc. **Sanin Tanković**, v. r.

657

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1), člana 195. stav (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), člana 3. stav (2) tачка ц. алинеја л), člana 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Savjeta za genetski modificirane organizme (broj: UP-1-50-4-70-2/25 od 26.01.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekat "FARMA LAND" d.o.o., Посушје, Растовача поље 139, 88240 Посушје, Босна и Херцеговина, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине, д о н о с и

РЈЕШЕЊЕ

1. Одобрава се "FARMA LAND" d.o.o., Посушје, Растовача поље 139, 88240 Посушје, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **MON 89788** јединственог идентификационог кода **MON-89788-1** (квантификација "Real-time PCR"), која ће се користити искључиво као храна за животиње.
2. Забрањује се намјерно уношење у животну средину/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
3. Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и заhtjevima који се односе на њихову слједивост и означавање ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), подносилац заhtjeva из тачке 1. овог рјешења дужан је обезбједити да:
 - a) на запакованом производу на ознаци пише: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-89788-1)";
 - b) се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "Овај производ садржи генетички модификовану соју (MON-89788-1)"

- стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
4. У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљњој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га са обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
 5. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, подносилац захтјева дужан је обезбједити сљедеће ознаке на паковању:
 - а) за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а натпис "генетички модификована соја (MON-89788-1)", биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;
 - б) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (MON-89788-1)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.
 6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примјениво, на паковању, на spremнику или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.
 7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, превоза и паковања генетички модификованих организама попратном документацијом јасно обиљежити генетички модификовани организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у животну средину/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.
 8. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима.
 9. Ово рјешење важи пет година од дана његовог доношења.
 10. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења, обавезан је достављати препоручено поштом Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, за тромјесечни период сљедеће податке:
 - а) за сваку пошиљку количину увезене хране за животиње са јасно назначеном генетичком модификацијом;
 - б) за сваку пошиљку копију заједничког ветеринарског улазног документа (ЗВУД) као доказ да је наведена храна за животиње увезена у Босну и Херцеговину;
 - ц) за сваку пошиљку копију сертификата који је пратио увезену храну за животиње, а који је издат од стране надлежног органа земље поријекла из којег је видљиво да храна за животиње садржи ГМО;
 - д) за сваку пошиљку копију записника ветеринарског инспектора при истовару хране за животиње;
 - е) копију лабораторијске анализе која укључује детекцију, идентификацију и квантификацију узорка хране за животиње за генетичке модификације (ГМО евентс) детектоване у ГМО сертификату који прати пошиљку, а ради се једном квартално у овлашћеној и акредитованој лабораторији за детекцију ГМО-а у складу са Правилником о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу генетички модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17).
- Рок за доставу наведених података је до 10. у текућем мјесецу за претходни тромјесечни период.
11. Уколико подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења не достави податке на начин и у року како је одређено у тачки 10. овог рјешења, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине ће ставити ово рјешење ван снаге.
 12. Подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења уписује се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.
 13. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.
 14. За обнову овог рјешења потребно је Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине поднијети захтјев у складу с чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, најкасније годину дана прије престанка важења рјешења о одобрењу.
 15. Доношење овог рјешења о одобрењу не умањује општу грађанску и кривичну одговорност подносиоца захтјева по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.
 16. Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева "FARMA LAND" d.o.o., Посушје, Растовача поље 139, 88240 Посушје, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за

безбједност хране Босне и Херцеговине, који је запримљен под бројем: УП-1-50-4-70/25 од 10.12.2025. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је на 26. сједници остварио увид и оцјену достављене документације те је разматрао наведени захтјев у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15). Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за подношење захтјева у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14). У складу с наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојио Мишљење да је наведени захтјев за одобрење за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложио Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о одобравању за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта "FARMA LAND" d.o.o., Посушје, Растовача поље 139, 88240 Посушје, Босна и Херцеговина.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је надлежним органима из члана 3. став (1) Закона о генетички модификованим организмима доставила наведено Мишљење Савјета за генетички модификоване организме и од истих је актом број: 04-3-1-50-4-114-1/25 од 27.01.2026. године, затражила мишљење за доношење овог рјешења у складу са чланом 3. став (2) тачка ц. алинеја 1) Закона о генетички модификованим организмима. По наведеном захтјеву читовали су се: Министарство здравства Тузланског кантона мејл од 30.01.2026. године, број: 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 08-1-37-15-2/126 од 04.02.2026. године акт број: 04-3-1-50-4-114-2/26, Министарство просторног уређења, градитељства и заштите околиша Жупаније Западнохерцеговачке, акт број: 06-03-23-9-40-4/26 од 30.01.2026. године, Министарство промета, веза и заштите околиша Жупаније Посавске, акт број: 05-19-16/26 од 29.01.2026. године, Одјел за пољопривреду, водопривреду и шумарство Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, акт број: 09-1140АС-001/26 од 23.01.2026. године, Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 05-05-24-174/26 од 29.01.2026. године, Министарство трговине, туризма и заштите околиша Херцеговачко-неретванског кантона, акт број: 05-19-55/26 од 03.02.2026. године, Министарство за социјалну политику, здравство, расељења лица и избјеглице Босанско-подрињског кантона, акт број: 08-45-143-1/26 од 04.02.2026. године, Министарство здравства, рада, обитељи и социјалне политике Жупаније Западнохерцеговачке акт број: 08-1-37-15-1/126 од 04.02.2026. године, Министарство за грађење, просторно уређење и заштиту околиша Унско-санског кантона акт број: 11-19-1640-2/25 од

03.02.2026. године, Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља акт број: 07-28-2-378-11/26 од 02.02.2026. године, Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине акт број: 03-3-27-33-20-1/26 од 09.02.2026. године, Министарство просторног уређења и заштите околише Тузланског кантона акт број: 12-1-19-002279/26 од 06.02.2026. године, Министарство пољоприв-реде, водопривреде и шумарства Херцегобосанске жупаније, акт број: 08-02/4-20-108/26 од 06.02.2026. године, Министарство просторног уређења, грађевинарство и екологију Републике Српске, акт број: 15.4-052-547/26 од 11.02.2026. године, Министарство здравства Зеничко-добојског кантона, акт број: 11-02-1784-4/26 од 11.02.2026. године.

Чланом 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година које се може обновити.

Чланом 16. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о одобрењу подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 17а. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена је потребна документација која се доставља уз захтјев ако је храна за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрена у складу с важећим прописима Европске уније.

Чланом 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. Закона о генетички модификованим организмима одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

Чланом 28. Закона о храни као и чланом 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима одређени су захтјеви који се односе на сљедивост хране, јасно су прописани системи евиденције за субјекте у пословању с храном и достављање истих надлежном органу.

Чланом 48. Закона о генетички модификованим организмима одређено је да одобрење за стављање на тржиште ГМО-а и производа садржи између осталог и услове за стављање на тржиште, обавезу контролисања узорака и достављања резултата надлежном органу на његов захтјев као и друге услове које је дужна испуњавати особа која производ ставља на тржиште или га користи.

Чланом 20. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и

хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање одређено је да субјекти у пословању с храном након издавања рјешења о одобрењу морају испунити све услове и ограничења која су у рјешењу о одобрењу наведена и требају искључиво обезбједити да се само одобрена ГМ храна за животиње ставља на тржиште.

У складу са наведеним, подносиоцу захтјева дата је обавеза да доставља Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине, податке наведене у тачки 10. диспозитива рјешења за свака три мјесеца за сваку пошиљку. Подносилац захтјева је у обавези достављати тражене податке због праћења правилне примјене овог рјешења, а у случају недостављања истих на начин и у року како је наведено у тачки 10. овог диспозитива, ово рјешење ће се ставити ван снаге.

Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване процедуре, а на основу стања у предмету и мишљења Савјета за генетички модификоване организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланом 195. став (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-70-4/25 Директор
26. фебруара 2026. године Др Санин Танковић, с. р.

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1), члана 195. став (4) и (5) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 3. став (2) тачка с. аlineја 1), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Вijeća за генетички модификоване организме (број УП-1-50-4-70-2/25 од 26.1.2026. године), по захтјеву за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње која садржи генетички модификоване организме који је поднио субјекат "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Одобрава се субјекту "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **MON 89788** јединственог идентификацијског кода **MON-89788-1**

- (kvantifikacija "Real-time PCR"), која će се користити искључиво као храна за животиње.
2. Забранjuje се намjerno unošenje у околиш/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.
 3. Прilikом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је осигурати да:
 - a) на запакованом производу на oznaci пише: "Ovaj proizvod sadrži генетички модификовану соју (MON-89788-1)";
 - b) се на незапаканом производу понуђеном крајњем потрошачу oznaka: "Ovaj proizvod sadrži генетички модификовану соју (MON-89788-1)" stavi на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).
 4. У складу с одредбама члана 51. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљњој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који prima производ доставити пратећу документацију с информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организмима и упознати га с обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. Закона о генетички модификованим организмима.
 5. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање, подносилац захтјева дужан је осигурати слjedeће oznake на пакiranju:
 - a) за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а натпис "генетички модификована соја (MON-89788-1)", bit će у заградama непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а alternativно те riječi могу се навести у билјежци spiska хране за животиње, те slova морају бити barem исте величине као и у spisku хране за животиње;
 - b) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организмима натпис "произведен од генетички модификоване соје (MON-89788-1)" bit će у заградama непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а alternativно те riječi могу се навести у билјежци spiska хране за животиње, те slova морају бити barem исте величине као и у spisku хране за животиње.
 6. У складу с одредбама члана 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову слједивост и означавање, забранjeno је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подаци из тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примjenjivo, на пакovanju на spremniku или на njemu причvršченој налjepници/декларацији.
 7. У складу с одредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је прilikом rukovanja, prijevoza и пакiranja генетички модификованих организмима попратном документацијом јасно

obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.

8. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.
9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
12. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnosilac zahtjeva "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički

modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem: UP-1-50-4-70/25 od 10.12.2025. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-114-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona mail od 30.01.2026. godine, broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-2/126 od 04.02.2026. godine akt broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-4/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-16/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanskog kantona, akt broj 05-19-55/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljenja lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona, akt broj 08-45-143-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-1/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko-sanskog kantona akt broj 11-19-1640-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja akt broj 07-28-2-378-

11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona akt broj 12-1-19-002279/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-547/26 od 11.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstava Zeničko-dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.02.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u

rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-70-4/25
26. februara 2026. godine

Direktor
Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1), članka 195. stavak (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 3. stavak (2) točka c. alineja 1), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj UP-1-50-4-70-2/25 od 26.1.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt **"FARMA LAND" d.o.o., Posušje**, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Odobrava se subjektu **"FARMA LAND" d.o.o., Posušje**, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **MON 89788** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-89788-1** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.
3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uvjetima i

- postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
- a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-89788-1)";
 - b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-89788-1)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
4. U skladu s odredbama članka 51. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama članka 52. Zakona o genetski modificiranim organizmima.
 5. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
 - a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-89788-1)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
 - b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-89788-1)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.
 6. U skladu s odredbama članka 24. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na popratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.
 7. U skladu s odredbama članka 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen izravnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.
 8. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama članka 51. stav (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima.
 9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.
 10. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
 - a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje s jasno naznačenom genetskom modifikacijom;
 - b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog tijela zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
 - d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
 - e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetske modifikacije (GMO events) detektirane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenom i akreditiranom laboratoriju za detekciju GMO-a u skladu s Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potječu od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).
- Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.
11. Ukoliko podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u točki 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.
 12. Podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.
 13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnositelj zahtjeva iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
 14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s člankom 22. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.
 15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.
 16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Podnositelj zahtjeva "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem: UP-1-50-4-70/25 od 10.12.2025. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo

navedeni zahtjev u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od "FARMA LAND" d.o.o., Posušje, Rastovača polje 139, 88240 Posušje, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim tijelima iz članka 3. stavak (1) Zakona o genetski modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-114-1/26 od 27.01.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu s člankom 3. stavak (2) točka c. alineja 1) Zakona o genetski modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva Tuzlanske županije, mail od 30.01.2026. godine, broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-2/126 od 04.02.2026. godine akt broj 04-3-1-50-4-114-2/26, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke, akt broj 06-03-23-9-40-4/26 od 30.01.2026. godine, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije Posavske, akt broj 05-19-16/26 od 29.01.2026. godine, Odjel za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, akt broj 09-1140AS-001/26 od 23.01.2026. godine, Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke akt broj 05-05-24-174/26 od 29.01.2026. godine, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanske županije, akt broj 05-19-55/26 od 03.02.2026. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjske županije, akt broj 08-45-143-1/26 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva, rada, obitelji i socijalne politike Županije Zapadnohercegovačke akt broj 08-1-37-15-1/126 od 04.02.2026. godine, Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko-sanske županije akt broj 11-19-1640-2/25 od 03.02.2026. godine, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja akt broj 07-28-2-378-11/26 od 02.02.2026. godine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine akt broj 03-3-27-33-20-1/26 od 09.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Tuzlanske županije akt broj 12-1-19-002279/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, akt broj 08-02/4-20-108/26 od 06.02.2026. godine, Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstvo i

ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4-052-547/26 od 11.02.2026. godine, Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojske županije, akt broj 11-02-1784-4/26 od 11.02.2026. godine.

Člankom 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnositelju zahtjeva, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Člankom 16. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 17a. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Europske unije.

Člankom 24. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. Zakona o genetski modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

Člankom 28. Zakona o hrani kao i člankom 51. stavak (5) Zakona o genetski modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sustavi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom tijelu.

Člankom 48. Zakona o genetski modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uvjete za stavljanje na tržište, obvezu kontroliranja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom tijelu na njegov zahtjev kao i druge uvjete koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Člankom 20. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uvjete i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu s navedenim, podnositelju zahtjeva dana je obveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u točki 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnositelj zahtjeva je u obvezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih, na način i u roku kako je navedeno u točki 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине је након испоштоване procedure, а на основу стања у предмету и мишљења Вијећа за генетски модифициране организме да предметна храна за животиње одговара одредбама наведеног Правилника, у складу с чланком 195. ставак (5) Закона о управном поступку, одлучила као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Вијећа за генетски модифициране организме уплаћена је у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења за одобрење за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар GMO-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетски модифициране хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист прорачуна Босне и Херцеговине.

Упута о правном лијеку

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-70-4/25
26. вељаче 2026. године

Равнатељ
Др. sc. **Sanin Tanković**, v. r.

658

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 16. став (1) Правилника о системима квалитета за прехранбене производе ("Службени гласник БиХ", број 90/18), и Приједлога Комисије за регистрацију ознака поријекла, ознака географског поријекла и додјелу ознака гарантовано традиционалног специјалитета прехранбених производа у Босни и Херцеговини (број: УП-1-02-2-56-10/25 од 9.3.2026. године), по Захтјеву за регистрацију назива прехранбеног производа "Кукуруз Клеџак - Поповопољац" заштићеном ознаком поријекла поднесеном од стране Удружења грађана "Произвођачи кукуруза клеџака/поповопољаца, Величани бб, Попово поље, 89101 Требиње, директор Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Региструје се **ОЗНАКА ПОРИЈЕКЛА (ЗОП)** прехранбеног производа "**КУКУРУЗ КЛЕЧАК - ПОПОВОПОЉАЦ**", Удружења грађана "Произвођачи кукуруза клеџака/поповопољаца".
2. Назив из тачке 1. овог рјешења односи се на производ из разреда 1.6. Воће, поврће, житарице, у природном стању или прерађени из Анекса I Правилника о системима квалитета за прехранбене производе ("Службени гласник БиХ", број 90/18).
3. Регистрована ознака из тачке 1. овог рјешења, означава се припадајућим заштићеним знаком ознаке поријекла на начин и у складу са Правилником о изгледу и начину коришћења заштићеног знака ознаке поријекла, ознаке географског поријекла и ознаке гарантовано традиционалног специјалитета прехранбених производа ("Службени гласник БиХ", број 82/19).
4. Даном правоснажности овог рјешења, регистрована ознака из тачке 1. овог рјешења уписује се у регистар Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине.
5. У регистар Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине уписује се и сваки поједини члан Удружења из тачке 1. овог рјешења.

6. Сваки поједини произвођач производа с називом заштићеним из тачке 1. овог рјешења, односно корисник ознаке, као и сваки учесник у ланцу производње, прераде и дистрибуције наведен у спецификацији производа "Кукуруз клеџак - поповопољац", спроводи поступак потврђивања усаглашености са спецификацијом производа код овлашћеног тијела за оцјењивање усаглашености.
7. Рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и на web-страници Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Образложење

Удружење грађана "Произвођачи кукуруза клеџака/ поповопољаца, Величани бб, Попово поље, 89101 Требиње, поднијело је Захтјев за регистрацију назива прехранбеног производа "Кукуруз Клеџак - Поповопољац" заштићеном ознаком поријекла, а који је запримљен у Агенцију за безбједност хране Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) под бројем УП-1-02-2-56/25 од 27.10.2025. године и допуне захтјева под бројем УП-1-02-2-56-2/25 од 10.11.2025. године; УП-1-02-2-56-4/25 од 12.11.2025. године и УП-1-02-2-56-6/25 од 17.12.2025. године.

Захтјев је основан.

Комисија за регистрацију ознака поријекла, ознака географског поријекла и додјелу ознака гарантовано традиционалног специјалитета прехранбених производа у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Комисија) разматрала је Захтјев, у складу са чланом 11. Правилника о системима квалитета за прехранбене производе. Подносилац захтјева доставио је: Захтјев за регистрацију назива прехранбеног производа "Кукуруз Клеџак - Поповопољац" заштићеном ознаком поријекла; доказ о регистрацији Удружења грађана "Произвођачи кукуруза клеџака/поповопољаца"; изјаву Управног одбора Удружења грађана "Произвођачи кукуруза клеџака/поповопољаца" о усвојеној одлуци о заштити ознаке поријекла "Кукуруза Клеџак - Поповопољаца"; Спецификацију производа "Кукуруз Клеџак - Поповопољац"; Јединствени документ за прехранбени производ "Кукуруз Клеџак - Поповопољац"; потврду Organic Control System д.о.о. Суботица да се може извршити поступак провере усклађености са спецификацијом производа "Кукуруз Клеџак - Поповопољац"; назив и адресу Удружења грађана "Произвођачи кукуруза клеџака/поповопољаца" и Organic Control System д.о.о. Суботица као овлашћеног тијела које проверава усклађеност с одредбама спецификације производа; уплатницу о уплаћеној накнади за подношење захтјева за регистрацију ознаке поријекла.

Комисија је утврдила да је достављени Захтјев комплетан и основан. У складу с наведеним Агенција је објавила Обавјештење о Захтјеву ("Службени гласник БиХ", број 78/25) и Произвођачку спецификацију на својој службеној web страници дана.

С обзиром да у прописаном року није било поднесених приговора на објављени Захтјев, Комисија је једногласно доставила Приједлог о регистрацији назива прехранбеног производа "Кукуруз Клеџак - Поповопољац" заштићеном ознаком поријекла.

У складу с наведеним, подносилац Захтјева је обавијештен о испуњавању услова за добијање рјешења и обавезом уплате накнаде за провођење поступка регистрације и накнаде за издавање рјешења односно за упис у регистар.

Чланом 8. Правилника о системима квалитета за прехранбене производе, одређено је да се поступак за регистрацију ознаке поријекла и ознаке географског поријекла прехранбеног производа покреће захтјевом који се

подноси Агенцији, а да предметни поступак проводи Комисија.

Члановима 12., 13., 14., 15. и 16. Правилника о системима квалитета за прехранбене производе, прописан је начин вођења поступка, окончање поступка, уписа у регистар и објава ознаке у "Службеном гласнику БиХ" и на web страници Агенције.

Чланом 17. Правилника о системима квалитета за прехранбене производе, дефинисано је коришћење заштићене ознаке као и изглед и начин коришћења исте.

Чланом 43. Правилника о системима квалитета за прехранбене производе дефинисан је поступак потврђивања усаглашености са спецификацијом производа код овлаштеног тијела за оцјењивање усаглашености.

У складу с напријед наведеним, ријешено је као у диспозитиву овог рјешења.

У складу са Одлуком о висини накнаде за поступак заштите ознака поријекла и заштите ознака географског поријекла и поступак заштите ознака гарантовано традиционалног специјалитета прехранбених производа ("Службени гласник БиХ", број 34/19), подносилац захтјева уплатио је накнаду за подношење захтјева у износу од 30,00 КМ, накнаду за провођење поступка регистрације у износу од 500,00 КМ и накнаду за упис у Регистар у износу од 30,00 КМ, на јединствени рачун трезора (ЈРТ трезор БиХ) у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-02-2-56-12/25

Директор

7. априла 2026. године

Др **Санин Танковић**, с. р.

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), члана 16. став (1) Правилника о системима квалитета за прехранбене производе ("Службени гласник БиХ", број 90/18) и Приједлога Комисије за регистрацију ознака поријекла, ознака географског поријекла и додјелу ознака гарантираног специјалитета прехранбених производа у Босни и Херцеговини (број УП-1-02-2-56-10/25 од 9.3.2026. године), по Захтјеву за регистрацију назива прехранбеног производа "Кukuruz Klečak - Popovopoljac" заштићеном ознаком поријекла поднесеног од стране Удружења грађана "Произвођачи кукuruза клеčka/popovopoljca", Величани bb, Popovo polje, 89101 Trebinje, директор Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине donosi

RJEŠENJE

1. Registrira se **OZNAKA PORIJEKLA (ZOP)** прехранбеног производа "**KUKURUZ KLEČAK – POPOVOPOLJAC**", Удружења грађана "Произвођачи кукuruза клеčka/popovopoljca".
2. Назив из таčke 1. овог рјешења односи се на производ из разреда 1.6. Воће, поврће и житарице, у природном стању или прерађени из Анекса I Правилника о системима квалитета за прехранбене производе ("Службени гласник БиХ", број 90/18).
3. Регистривана ознака из таčke 1. овог рјешења, означава се припадајућим заштићеним знаком ознаке поријекла на начин и у складу са Правилником о изгледу и начину коришћења заштићеног знака ознаке поријекла, ознаке географског

поријекла и ознаке гарантираног специјалитета прехранбених производа ("Службени гласник БиХ", број 82/19).

4. Даном правоснажности овог рјешења, регистривана ознака из таčke 1. овог рјешења уписује се у регистар Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине.
5. У регистар Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине уписује се и сваки поједини члан Удружења из таčke 1. овог рјешења.
6. Сваки поједини произвођач производа с називом заштићеним из таčke 1. овог рјешења, односно корисник ознаке, као и сваки учесник у ланцу производње, прераде и дистрибуције наведени у спецификацији производа "Кukuruz Klečak - Popovopoljac", проводи поступак потврђивања усаглашености са спецификацијом производа код овлаштеног тијела за оцјењивање усаглашености.
7. Рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и на web-страници Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине.

Образложење

Удружење грађана "Произвођачи кукuruза клеčka/popovopoljca", Величани bb, Popovo polje, 89101 Trebinje, подnijelo је Захтјев за регистрацију назива прехранбеног производа "Кukuruz Klečak - Popovopoljac" заштићеном ознаком поријекла, а који је запримљен у Агенцију за сигурност хране Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција) под бројем УП-1-02-2-56/25 од 27.10.2025. године и допуне захтјева под бројем УП-1-02-2-56-2/25 од 10.11.2025. године; УП-1-02-2-56-4/25 од 12.11.2025. године и УП-1-02-2-56-6/25 од 17.12.2025. године.

Захтјев је основан.

Комисија за регистрацију ознака поријекла, ознака географског поријекла и додјелу ознака гарантираног специјалитета прехранбених производа у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: Комисија) разматрала је Захтјев, у складу са чланом 11. Правилника о системима квалитета за прехранбене производе. Подносилац захтјева доставио је: Захтјев за регистрацију назива прехранбеног производа "Кukuruz Klečak - Popovopoljac" заштићеном ознаком поријекла; изјаву Управног одбора Удружења грађана "Произвођачи кукuruза клеčka/popovopoljca" о усвојеној одлуци о заштити ознаке поријекла "Кукuruза Клеčka – Popovopoljca"; Спецификацију производа "Кukuruz Klečak - Popovopoljac"; Јединствени документ за прехранбени производ "Кukuruz Klečak - Popovopoljac"; потврду Organic Control System d.o.o. Subotica да се може извршити поступак провјере усклађености са спецификацијом производа "Кukuruz Klečak - Popovopoljac"; назив и адресу Удружења грађана "Произвођачи кукuruза клеčka/popovopoljca" и Organic Control System d.o.o. Subotica као овлаштеног тијела које провјерава усклађеност с одредбама спецификације производа; уплатницу о уплаћеној накнади за подношење захтјева за регистрацију ознаке поријекла.

Комисија је утврдила да је достављени Захтјев комплетан и основан. У складу с наведеним Агенција је објавила Обавјештење о Захтјеву ("Службени гласник БиХ", број 78/25) и Произвођачку спецификацију на својој службеној web страници.

С обзиром да у прописаном року није било поднесених приговора на објављени Захтјев, Комисија је једногласно доставила Приједлог о регистрацији назива прехранбеног производа "Кukuruz Klečak - Popovopoljac" заштићеном ознаком поријекла.

У складу с наведеним, подносилац Захтјева је обавијештен о испунјаванју услова за добивање рјешења и обавезом уплате накнаде за проведбу поступка регистрације и накнаде за издavanje рјешења односно за упис у регистар.

Članom 8. Pravilnika o sistemima kvaliteta za prehrambene proizvode, određeno je da se postupak za registraciju oznake porijekla i oznake geografskog porijekla prehrambenog proizvoda pokreće zahtjevom koji se podnosi Agenciji, a da predmetni postupak provodi Komisija.

Članovima 12., 13., 14., 15. i 16. Pravilnika o sistemima kvaliteta za prehrambene proizvode, propisan je način vođenja postupka, okončanje postupka, upisa u registar i objava oznake u "Službenom glasniku BiH" i na web stranici Agencije.

Članom 17. Pravilnika o sistemima kvaliteta za prehrambene proizvode, definirano je korištenje zaštićene oznake kao i izgled i način korištenja iste.

Članom 43. Pravilnika o sistemima kvaliteta za prehrambene proizvode definiran je postupak potvrđivanja usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda kod ovlaštenog tijela za ocjenjivanje usaglašenosti.

U skladu s naprijed navedenim, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

U skladu sa Odlukom o visini naknade za postupak zaštite oznaka porijekla i zaštite oznaka geografskog porijekla i postupak zaštite oznaka garantirano tradicionalnog specijaliteta prehrambenih proizvoda ("Službeni glasnik BiH", broj 34/19), podnosilac zahtjeva uplatio je naknadu za podnošenje zahtjeva u iznosu od 30,00 KM, naknadu za provođenje postupka registracije u iznosu od 500,00 KM i naknadu za upis u Registar u iznosu od 30,00 KM, na jedinstveni račun trezora (JRT trezor BiH) u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-02-2-56-12/25

Direktor

7. aprila 2026. godine

Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

Na osnovu članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavak (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), članka 16. stavak (1) Pravilnika o sustavima kvalitete za prehrambene proizvode ("Službeni glasnik BiH", broj 90/18), i Prijedloga Povjerenstva za registraciju oznaka podrijetla, oznaka zemljopisnog podrijetla i dodjelu oznaka zajamčeno tradicionalnog specijaliteta prehrambenih proizvoda u Bosni i Hercegovini (broj UP-1-02-2-56-10/25 od 9.3.2026. godine), po Zahtjevu za registraciju naziva prehrambenog proizvoda "Kukuruz Klečak - Popovopoljac" zaštićenom oznakom podrijetla podnesenog od strane Udruge građana "Proizvođači kukuruza klečka/popovopoljca", Veličani bb, Popovo polje, 89101 Trebinje, ravnatelj Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Registrira se **OZNAKA PODRIJETLA (ZOP)** prehrambenog proizvoda "**KUKURUZ KLEČAK – POPOVO-POLJAC**", Udruge građana "Proizvođači kukuruza klečka/popovopoljca".
2. Naziv iz točke 1. ovog rješenja odnosi se na proizvod iz razreda 1.6. Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni iz Priloga I Pravilnika o sustavima kvalitete za prehrambene proizvode ("Službeni glasnik BiH", broj 90/18).
3. Registrirana oznaka iz točke 1. ovog rješenja, označava se pripadajućim zaštićenim znakom oznake podrijetla na način i sukladno Pravilniku o izgledu i načinu korištenja zaštićenog

znaka oznake podrijetla, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake zajamčeno tradicionalnog specijaliteta prehrambenih proizvoda ("Službeni glasnik BiH", broj 82/19).

4. Danom pravosnažnosti ovog rješenja, registrirana oznaka iz točke 1. ovog rješenja upisuje se u registar Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
5. U registar Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine upisuje se i svaki pojedini član Udruge iz točke 1. ovog rješenja.
6. Svaki pojedini proizvođač proizvoda s nazivom zaštićenim iz točke 1. ovog rješenja, odnosno korisnik oznake, kao i svaki sudionik u lancu proizvodnje, prerade i distribucije naveden u specifikaciji proizvoda "Kukuruz Klečak - Popovopoljac", provodi postupak potvrđivanja sukladnosti sa specifikacijom proizvoda kod ovlaštenog tijela za ocjenjivanje sukladnosti.
7. Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na web-stranici Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Udruga građana "Proizvođači kukuruza klečka/popovopoljca", Veličani bb, Popovo polje, 89101 Trebinje, podnijela je Zahtjev za registraciju naziva prehrambenog proizvoda "Kukuruz Klečak - Popovopoljac" zaštićenom oznakom podrijetla, a koji je zaprimljen u Agenciju za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) pod brojem UP-1-02-2-56/25 od 27.10.2025. godine i dopune zahtjeva pod brojem UP-1-02-2-56-2/25 od 10.11.2025. godine; UP-1-02-2-56-4/25 od 12.11.2025. godine i UP-1-02-2-56-6/25 od 17.12.2025. godine.

Zahtjev je osnovan.

Povjerenstvo za registraciju oznaka podrijetla, oznaka zemljopisnog podrijetla i dodjelu oznaka zajamčeno tradicionalnog specijaliteta prehrambenih proizvoda u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) razmatralo je Zahtjev, sukladno članku 11. Pravilnika o sustavima kvalitete za prehrambene proizvode. Podnositelj zahtjeva dostavio je: Zahtjev za registraciju naziva prehrambenog proizvoda "Kukuruz Klečak – Popovopoljac" zaštićenom oznakom podrijetla; dokaz o registraciji Udruge građana "Proizvođači kukuruza klečka/popovopoljca"; izjavu Upravnog odbora Udruge građana "Proizvođači kukuruza klečka/popovopoljca" o usvojenoj odluci o zaštiti oznake podrijetla "Kukuruz Klečak – Popovopoljca"; Specifikaciju proizvoda "Kukuruz Klečak - Popovopoljac"; Jedinstveni dokument za prehrambeni proizvod "Kukuruz Klečak - Popovopoljac"; potvrdu Organic Control System d.o.o. Subotica da se može izvršiti postupak provjere sukladnosti sa specifikacijom proizvoda "Kukuruz Klečak - Popovopoljac"; naziv i adresu Udruge građana "Proizvođači kukuruza klečka/popovopoljca" i Organic Control System d.o.o. Subotica kao ovlaštenog tijela koje provjerava sukladnost s odredbama specifikacije proizvoda; uplatnicu o uplaćenju naknadi za podnošenje zahtjeva za registraciju oznake podrijetla.

Povjerenstvo je utvrdilo da je dostavljeni Zahtjev kompletan i osnovan. U skladu s navedenim Agencija je objavila Obavijest o Zahtjevu ("Službeni glasnik BiH", broj 78/25) i Proizvođačku specifikaciju na svojoj službenoj web stranici.

S obzirom da u propisanom roku nije bilo podnesenih prigovora na objavljeni Zahtjev, Povjerenstvo je jednoglasno dostavilo Prijedlog o registraciji naziva prehrambenog proizvoda "Kukuruz Klečak - Popovopoljac" zaštićenom oznakom podrijetla.

Sukladno navedenom, podnositelj Zahtjeva je obaviješten o ispunjavanju uvjeta za dobivanje rješenja i obavezom uplate naknade za provedbu postupka registracije i naknade za izdavanje rješenja odnosno za upis u registar.

Чланком 8. Правилника о системима квалитете за прехранбене производе, одређено је да се поступак за регистрацију ознаке подријетла и ознаке земљописног подријетла прехранбеног производа покрене заhtјевом који се подноси Агенцији, а да предметни поступак проводи Повјеренство.

Чланцима 12., 13., 14., 15., и 16. Правилника о системима квалитете за прехранбене производе, прописан је начин вођења поступка, окончање поступка, уписа у регистар и објава ознаке у "Службеном гласнику БиХ" и на веб страници Агенције.

Чланком 17. Правилника о системима квалитете за прехранбене производе, дефинирано је кориштење заштићене ознаке као и изглед и начин кориштења исте.

Чланком 43. Правилника о системима квалитете за прехранбене производе дефиниран је поступак потврђивања сукладности са спецификацијом производа код овлашћеног тјелца за оцјенјивање сукладности.

Сукладно напријед наведеном, ријешено је као у диспозитиву овог рјешења.

Сукладно Одлуци о висини накнаде за поступак заштите ознака подријетла и заштите ознака земљописног подријетла и поступак заштите ознака зајамчено традиционалног специјалитета прехранбених производа ("Службени гласник БиХ", број 34/19), подносилац захтјева уплатио је накнаду за подношење захтјева у износу од 30,00 КМ, накнаду за провођење поступка регистрације у износу од 500,00 КМ и накнаду за упис у Регистар у износу од 30,00 КМ, на јединствени рачун трезора (ЈРТ трезор БиХ) у корист прапрачуна Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-02-2-56-12/25

Равнатељ

7. травња 2026. године

Др. sc. **Sanin Tanković**, v. r.

659

На основу члана 12. став (9) Правилника о системима квалитета за прехранбене производе ("Службени гласник БиХ", број 90/18), Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине објављује

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

О ЗАХТЈЕВУ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ НАЗИВА "КАЛИНОВАЧКА СТЕЉА" ЗАШТИЋЕНОМ ОЗНАКОМ ГЕОГРАФСКОГ ПОРИЈЕКЛА

I.

Подносилац захтјева: Удружење узгајивача оваца "Калиновачка стеља", поднијело је захтјев за регистрацију ознаке географског поријекла прехранбеног производа "Калиновачка стеља".

II.

Спецификација производа објављује се на службеној веб-страници Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине www.fsa.gov.ba.

III.

У складу са Правилником о системима квалитета за прехранбене производе, образложени приговор на објављени захтјев из тачке I овог обавјештења може се поднијети у року од два мјесеца рачунајући од дана објављивања садржаја захтјева у "Службеном гласнику БиХ".

IV.

Ово обавјештење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број УП-1-02-2-65-8/25

9. априла 2026. године

Мостар

Директор

Др **Санин Танковић**, с. р.

На основу члана 12. став (9) Правилника о системима квалитета за прехранбене производе ("Службени гласник БиХ", број 90/18), Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине објављује

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

О ЗАХТЈЕВУ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ НАЗИВА "КАЛИНОВАЧКА СТЕЉА" ЗАШТИЋЕНОМ ОЗНАКОМ ГЕОГРАФСКОГ ПОРИЈЕКЛА

I.

Подносилац захтјева: Удружење узгајивача оваца "Калиновачка стеља", поднијело је захтјев за регистрацију ознаке географског поријекла прехранбеног производа "Калиновачка стеља".

II.

Спецификација производа објављује се на службеној веб-страници Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине www.fsa.gov.ba.

III.

У складу са Правилником о системима квалитета за прехранбене производе, образложени приговор на објављени захтјев из тачке I овог обавјештења може се поднијети у року од два мјесеца рачунајући од дана објављивања садржаја захтјева у "Службеном гласнику БиХ".

IV.

Ово обавјештење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број УП-1-02-2-65-8/25

9. априла 2026. године

Мостар

Директор

Др. sci. **Sanin Tanković**, s. r.

На основу члана 12. став (9) Правилника о системима квалитета за прехранбене производе ("Службени гласник БиХ", број 90/18), Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине објављује

ОБАВЈЕСТ

О ЗАХТЈЕВУ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ НАЗИВА "КАЛИНОВАЧКА СТЕЉА" ЗАШТИЋЕНОМ ОЗНАКОМ ЗЕМЉОПИСНОГ ПОДРИЈЕТЛА

I.

Подносилац захтјева: Удруга узгајивача оваца "Калиновачка стеља", поднијела је захтјев за регистрацију ознаке земљописног подријетла прехранбеног производа "Калиновачка стеља".

II.

Спецификација производа објављује се на службеној интернетској страници Агенције за сигурност хране Босне и Херцеговине: www.fsa.gov.ba.

III.

У складу са Правилником о системима квалитета за прехранбене производе, образложени приговор на објављени захтјев из тачке I ове обавјести може се поднијети у року од два мјесеца рачунајући од дана објављивања садржаја захтјева у "Службеном гласнику БиХ".

IV.

Ova obavijest objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Број UP-1-02-2-65-8/25
9. travnja 2026. godine
Mostar

Равнатељ
Dr. sc. **Sanin Tanković**, v. r.

**ИНСТИТУТ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****660**

На основу члана 7. Споразума о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестала лица Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", бр.13/05) и члана 18. Статута Института за нестала лица Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, а након обављене конкурсне процедуре по Одлуци о расписивању јавног конкурса за именовање чланова Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 12/26), Управни одбор Института за нестала лица Босне и Херцеговине на својој 24. сједници, одржаној 07.04.2026. године донио је:

ОДЛУКУ**О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА ВРШИОЦИМА
ДУЖНОСТИ ТРИ ЧЛАНА КОЛЕГИЈУМА
ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

Доношењем ове Одлуке престаје мандат вршиоцима дужности чланова Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине, именованих Одлуком о именовању вршилаца дужности три члана Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 57/25).

Члан 2.

Мандат вршиоцу дужности члана Колегијума директора Перишић Николи престаје са даном 30.04.2026. године, док вршиоцима дужности чланова Колегијума директора Јуришић Марку и Ђудерија Салихи дана 29.04.2026. године престаје радни однос због стицања услова за одлазак у пензију.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-1540-2/25
10. априла 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Управног одбора
Цвија Јурковић, с. р.

На основу члана 7. Споразума о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", бр.13/05) и члана 18. Статута Института за нестале особе Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, а након обављене конкурсне процедуре по Одлуци о расписивању јавног конкурса за именовање чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 12/26), Управни одбор Института за нестале особе Босне и Херцеговине, на својој 24. сједници, одржаној 07.04.2026. године донио је

ОДЛУКУ**О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА ВРШИОЦИМА ДУЖНОСТИ
ТРИ ЧЛАНА КОЛЕГИЈА ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА ЗА
НЕСТАЛЕ ОСОБЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

Даношењем ове Одлуке престаје мандат вршиоцима дужности чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине, именованих Одлуком о именовању вршилаца дужности три члана Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 57/25).

Члан 2.

Мандат вршиоцу дужности члана Колегија директора Перишић Николи престаје са даном 30.04.2026. године док вршиоцима дужности чланова Колегија директора Јуришић Марку и Ђудерија Салихи дана 29.04.2026. године престаје радни однос због стицања услова за одлазак у mirovinu.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-1540-2/25
10. априла 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Управног одбора
Цвија Јурковић, с. р.

На temelju чланка 7. Споразума о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", бр.13/05) и чланка 18. Статута Института за нестале особе Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, а након обављене натјечајне процедуре по Одлуци о расписивању јавног натјечаја за именовање чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 12/26), Управни одбор Института за нестале особе Босне и Херцеговине на својој 24. сједници, одржаној 07.04.2026. године донио је

ОДЛУКУ**О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА ВРШИТЕЛЈИМА ДУЖНОСТИ
ТРИ ЧЛАНА КОЛЕГИЈА ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА ЗА
НЕСТАЛЕ ОСОБЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Чланак 1.

Даношењем ове Одлуке престаје мандат вршитељима дужности чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине, именованих Одлуком о именовању вршитеља дужности три члана Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 57/25).

Чланак 2.

Мандат вршитељу дужности члана Колегија директора Перишић Николи престаје са даном 30.04.2026. године док вршитељима дужности чланова Колегија директора Јуришић Марку и Ђудерија Салихи дана 29.04.2026. године престаје радни однос због стицања увјета за одлазак у mirovinu.

Чланак 3.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-1540-2/25
10. travnja 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Управног одбора
Цвија Јурковић, в. р.

(SI-675/26-G)

661

На основу члана 7. Споразума о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестала лица Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", бр.13/05) и члана 18. Статута Института за нестала лица Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, а након обављене конкурсне процедуре по Одлуци о расписивању јавног конкурса за именоване чланова Колегијума директора, број 01/1-02-1-394/26 од 11.02.2026. године, те члана 9. Пословника о раду Управног одбора за спровођење јавног конкурса и именовања чланова Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине број 05/1-02-1-1766/25 од 06.11.2025. године, Управни одбор Института за нестала лица Босне и Херцеговине, на својој 24. сједници, одржаној 07.04.2026. године донио је

**ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА КОЛЕГИЈУМА
ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

- (1) Овом одлуком за чланове Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине именују се:
1. Шимун Новаковић,
 2. Никола Перишић и
 3. Суад Хасановић.
- (2) Чланови Колегијума директора именују се на период од четири године, почев од 01.05.2026. године.

Члан 2.

- (1) Чланови Колегијума директора ротирају се на позицији председавајућег Колегијума директора сваких осам мјесеци, поштујући редослијед председавања из претходног сазива Колегијума директора.
- (2) Конститутивном сједницом Колегијума директора председаваће најстарији члан, а након тога члан Колегијума директора који је по распореду ротација слједећи по реду.

Члан 3.

- (1) Колегијум директора руководи Институтом и одговоран је за организовање, руковођење, представљање и заступање Института, те за законитост рада и извршавање одлука Управног одбора Института.
- (2) Начин руковођења Институтом, као и права, обавезе и одговорности чланова Колегијума директора ближе су одређени члановима 21. и 22. Статута Института за нестала лица Босне и Херцеговине и другим актима Института.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-689/26
10. априла 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Управног одбора
Цвија Јурковић, с. р.

На основу члана 7. Споразума о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", бр.13/05) и члана 18. Статута Института за нестале особе Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, а након обављене конкурсне процедуре по Одлуци о расписивању јавног конкурса за именоване чланова Колегијума директора, број 01/1-02-1-394/26 од 11.02.2026. године, те члана 9. Пословника о раду Управног одбора за провођење јавног конкурса и именовања чланова Колегијума директора Института за

нестале особе Босне и Херцеговине број 05/1-02-1-1766/25 од 06.11.2025. године, Управни одбор Института за нестале особе Босне и Херцеговине, на својој 24. сједници, одржаној 07.04.2026. године донио је

**ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА КОЛЕГИЈА ДИРЕКТОРА
ИНСТИТУТА ЗА НЕСТАЛЕ ОСОБЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

- (1) Овом одлуком за чланове Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине именују се:
1. Шимун Новаковић,
 2. Никола Перишић и
 3. Суад Хасановић.
- (2) Чланови Колегија директора именују се на период од четири године, почев од 01.05.2026. године.

Члан 2.

- (1) Чланови Колегија директора ротирају се на позицији председавајућег Колегија директора сваких осам мјесеци, поштујући редослијед председавања из претходног сазива Колегија директора.
- (2) Конституирајућом сједницом Колегија директора председаваће најстарији члан, а након тога члан Колегија директора који је по распореду ротација слједећи по реду.

Члан 3.

- (1) Колегијум директора руководи Институтом и одговоран је за организовање, руковођење, представљање и заступање Института, те за законитост рада и извршавање одлука Управног одбора Института.
- (2) Начин руковођења Институтом, као и права, обавезе и одговорности чланова Колегија директора ближе су одређени члановима 21. и 22. Статута Института за нестале особе Босне и Херцеговине и другим актима Института.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-689/26
10. априла 2026. године
Сарајево

Председавајућа
Управног одбора
Цвија Јурковић, с. р.

На основу члана 7. Споразума о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", бр.13/05) и члана 18. Статута Института за нестале особе Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, а након обављене натјечајне процедуре по Одлуци о расписивању јавног натјечаја за именоване чланова Колегија директора, број 01/1-02-1-394/26 од 11.02.2026. године, те члана 9. Пословника о раду Управног одбора за провођење јавног натјечаја и именовања чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине број 05/1-02-1-1766/25 од 06.11.2025. године, Управни одбор Института за нестале особе Босне и Херцеговине, на својој 24. сједници, одржаној 07.04.2026. године донио је

**ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА КОЛЕГИЈА ДИРЕКТОРА
ИНСТИТУТА ЗА НЕСТАЛЕ ОСОБЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Чланак 1.

- (1) Овом одлуком за чланове Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине именују се:
1. Шимун Новаковић,
 2. Никола Перишић и

3. Suad Hasanović.
(2) Чланови Колегија директора именују се на раздоблје од од четири године, počев од 01.05.2026. године.

Чланак 2.

- (1) Чланови Колегија директора ротирају се на позицији предсједavajuћег Колегија директора сваким осам мјесеци, поштујући редослијед предсједavanja из претходног сазива Колегија директора.
(2) Конституирајућом сједницом Колегија директора предсједават ће најстарији члан, а након тога члан Колегија директора који је по распореду ротација слједeћи по реду.

Чланак 3.

- (1) Колегиј директора руководи Институтом и одговоран је за организовање, руковођење, представљање и заступање Института, те за законитост рада и извршавање одлука Управног одбора Института.
(2) Наћин руковођења Институтом, као и права, обвезе и одговорности чланова Колегија директора ближе су одређени чл. 21. и 22. Статута Института за настале особе Босне и Херцеговине и другим актима Института.

Чланак 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-689/26
10. травња 2026. године
Сарајево

Предсједavajuћа
Управног одбора
Цвија Јурковић, в. р.

(SI-676/26-G)

ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

662

На основу члана 16. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. марта 2026. године, усвојио је

ПОСЛОВНИК

О ИЗМЈЕНИ ПОСЛОВНИКА ВИСОКОГ СУДСКОГ И ТУЖИЛАЧКОГ САВЈЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Пословнику Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), у члану 49. ставу (5) тачка а) се брише.

Члан 2.

Овај пословник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 08-02-2-1501-1/2026
3. априла 2026. године
Сарајево

Предсједник
Санин Бугунић, с. р.

На основу члана 16. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. марта 2026. године, усвојио је

ПОСЛОВНИК

О ИЗМЈЕНИ ПОСЛОВНИКА ВИСОКОГ СУДСКОГ И ТУЖИЛАЧКОГ ВЈЕЋА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Пословнику Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), у члану 49. ставу (5) тачка а) се брише.

Члан 2.

Овај пословник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 08-02-2-1501-1/2026

4. априла 2026. године
Сарајево

Предсједник
Санин Бугунић, с. р.

Темелјем чланка 16. Закона о Високом судбеном и тужителском вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24), Високо судбено и тужителско вјеће Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. оџука 2026. године, усвојио је

ПОСЛОВНИК

О ИЗМЈЕНИ ПОСЛОВНИКА ВИСОКОГ СУДБЕНОГ И ТУЖИТЕЛЈСКОГ ВЈЕЋА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Чланак 1.

У Пословнику Високог судбеног и тужителског вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), у чланку 49. ставку (5) тачка а) се брише.

Чланак 2.

Овај пословник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 08-02-2-1501-1/2026

03. травња 2026. године
Сарајево

Предсједник
Санин Бугунић, в. р.

УСТАВНИ СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

663

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **АП-2992/23**, рјешавајући апелацију **Е. Ц.**, на основу члана VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б), члана 59. ст. (1), (2) и (3) и члана 64. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Теман, предсједник
Валерија Галић, потпредсједница
Angelika Nußberger, потпредсједница
Helen Keller, судија
Ledi Bianku, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, судија

на сједници одржаној 26. марта 2026. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Дјелимично се усваја апелација **Е. Ц.**

Утврђује се повреда права из члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода јер надлежни органи нису предузели одговарајуће законске мјере с циљем заштите

апелантове физичке и психичке добробити у вези с извршењем казне затвора изречене апеланту правоснажном Пресудом Општинског суда у Завидовићима број 42 0 К 048201 22 Кс од 21. октобра 2022. године.

Налаже се Казнено-поправном заводу Бусовача и Општинском суду у Завидовићима да по хитном поступку предузму мјере из своје надлежности с циљем поштовања апелантове физичке и психичке добробити у складу с његовим здравственим стањем и стандардима из члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Казнено-поправном заводу Бусовача и Општинском суду у Завидовићима да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијесте Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одбија се као неоснована апелација **Е. Ц.** поднесена против Пресуде Кантоналног суда у Зеници број 42 0 К 048201 22 Кж 2 од 10. марта 2023. године у односу на право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те право на дјелотворан правни лијек из члана 13. Европске конвенције.

На основу члана 64. став (4) Правила Уставног суда, престаје правно дејство Одлуке Уставног суда о привременој мјери број АП-2992/23 од 12. децембра 2025. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. **Е. Ц.** (у даљњем тексту: апелант) из Завидовића, којег заступа адвокат Бакир Хећимовић из Тузле, поднио је 27. јуна 2023. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Кантоналног суда у Зеници (у даљњем тексту: Кантонални суд) број 42 0 К 048201 22 Кж 2 од 10. марта 2023. године и Пресуде Општинског суда у Завидовићима (у даљњем тексту: Општински суд) број 42 0 К 048201 22 Кс од 21. октобра 2022. године.

2. Апелант је 2. децембра 2025. године тражио од Уставног суда доношење привремене мјере којом се обуставља извршење правоснажне пресуде Општинског суда од 21. октобра 2022. године до доношења одлуке Уставног суда о апелацији. Апелант је 8. децембра 2025. године допунио захтјев за доношење привремене мјере.

II. Поступак пред Уставним судом

3. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Кантоналног суда, Општинског суда и Кантоналног тужилаштва Зеничко-добојског кантона (у даљњем тексту: Тужилаштво) затражено је 5. децембра 2025. године да доставе одговоре на апелацију.

4. Кантонални суд, Општински суд и Тужилаштво су у периоду од 12. до 18. децембра 2025. године доставили одговоре на апелацију, које је Уставни суд 12. фебруара 2026. године доставио апеланту ради евентуалног изјашњења. Апелант није доставио изјашњење.

5. Уставни суд је 12. децембра 2025. године донио Одлуку о привременој мјери број АП-2992/23 (доступна на www.ustavnisud.ba) којом је усвојио апелантов захтјев за доношење привремене мјере. Одлуком је наложено Општинском суду да не предузима радње ради извршења

казне затвора која је апеланту изречена оспореном пресудом Општинског суда од 21. октобра 2022. године, а која је потврђена пресудом Кантоналног суда од 10. марта 2023. године. Такође је одлучено да та одлука Уставног суда ступа на снагу одмах и производи правно дејство до доношења коначне одлуке Уставног суда о апелацији.

6. Општински суд је 16. децембра 2025. године обавијестио Уставни суд да је Одлука Уставног суда о привременој мјери број АП-2992/23 у потпуности реализована, односно да тај суд неће предузимати радње ради извршења казне затвора која је апеланту изречена пресудом Општинског суда од 21. октобра 2022. године (потврђена пресудом Кантоналног суда од 10. марта 2023. године) до доношења коначне одлуке Уставног суда о апелацији.

7. На основу члана 34. Правила Уставног суда, од Федералног министарства правде затражено је 13. јануара 2026. године да достави Уставном суду сљедеће информације: да ли је раније било случајева који су се тicali издржавања казне затвора лица за која је накнадно утврђено (на основу медицинске анализе и документације) да су склона суициду; ако јесте било таквих случајева, да ли постоје одговарајуће здравствене установе за наведене случајеве и на који начин се поступало у смислу ефективне заштите њиховог живота и здравља, на основу чл. 11, 49, 92. и 152. Закона о извршењу кривичних санкција у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЗИКС) и релевантних одредби Закона о заштити лица с душевним сметњама. Федерално министарство правде је 5. марта 2026. године доставило Уставном суду допис у вези с траженим информацијама.

III. Чињенично стање

8. Чињенице предмета које произлазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин.

Уводне напомене

9. Тужилаштво је 1. фебруара 2019. године оптужило апеланта и **С. Ђ.** да су починили кривично дјело разбојништва из члана 289. став (1) у вези са чланом 31. Кривичног закона Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: КЗФБиХ).

10. Рјешењем Општинског суда од 3. септембра 2019. године раздвојен је кривични поступак према оптуженом **С. Ђ.** у односу на кривични поступак према оптуженом апеланту. Кривични поступак према оптуженом **С. Ђ.** је правоснажно окончан под прецизираним бројем.

11. Пресудом Општинског суда од 5. јула 2021. године (коју је донијела суткиња **К. С.**) апелант је проглашен кривим за кривично дјело разбојништва из члана 289. став (1) у вези са чланом 31. КЗФБиХ те је осуђен на казну затвора у трајању од двије године.

12. Рјешењем Кантоналног суда од 16. марта 2022. године дјелимично је уважена апелантова жалба и предмет враћен Општинском суду на поновно суђење. Кантонални суд је у образложењу, између осталог, навео да је апелант у жалби указао на постојање битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 312. став (1) тачка б) Закона о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЗКПФБиХ) јер је на главном претресу учествовала суткиња **К. С.**, која се, према члану 39. тачка е) ЗКПФБиХ, морала изузети. Апелант је у жалби указао да је наведена суткиња у истом поступку учествовала у доношењу пресуде против оптуженог **С. Ђ.** у односу на којег је раздвојен кривични поступак те донесена посебна одлука, након чега је поступајућа суткиња била упозната са свим доказима који су у даљњем поступку коришћени против оптуженог апеланта. Поред тога је апелант навео и да је осуђени **С. Ђ.** у даљњем

току поступка против апеланта саслушан у својству свједока оптужбе. Те жалбене наводе Кантонални суд је оцијенио неоснованим. У вези с тим је наведено да је одредбом члана 39. тачка е) ЗКПФБиХ прописано да судија не може вршити судијску дужност ако је у истом предмету учествовао у доношењу одлуке која се побија правним лијеком. Дакле, наведена законска одредба се не односи на разлоге које наводи жалилац/апелант зашто се поступајућа суткиња првостепеног суда требала изузети. Међутим, и поред тога разлози које наводи апелант нису основани зато што је поступајућа суткиња, иако је донијела пресуду против оптуженог С. Ђ., цијенила доказе који се односе на кривњу тог оптуженог. Наведено је да се у том поступку поступајућа суткиња није упуштала у оцјену и анализу доказа који се односе на апеланта, слиједом чега није почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 312. став (1) тачка б) ЗКПФБиХ. С друге стране, Кантонални суд је истакао да је основан апелантов жалбени приговор у вези са законитошћу претресања његовог мобитела јер прије тога није сачињен записник о претресању. Због тога је закључено да налаз и мишљење вјештака А. Р. представља незаконит доказ, а слиједом тога и сви докази проистекли из таквог налаза. Указано је да ће Општински суд у поновном поступку отклонити учињене битне повреде одредаба кривичног поступка на које је указано тим рјешењем, преузеће раније изведене доказе, а по потреби извести и нове, па ће након брижљиве и савјесне оцјене свих изведених доказа моћи донијети правилну и на закону засновану одлуку.

13. Поводом апелантовог захтјева за изузеће поступајућа суткиња К. С. је 13. маја 2022. године, на основу члана 42. став (2) ЗКПФБиХ, доставила писмену изјаву предсједнику Општинског суда. Поступајућа суткиња је у изјашњењу навела: "Тачно је да је моја родица, односно кћерка маминог полубрата удата за А. М., син Ф., с тим што ја нисам упозната да ли је Ф. М. власник или сувласник оштећеног ТМК д.о.о. Завидовићи, јер је у току поступка, као пуномоћник оштећеног испитан И. М. Везано за даљњи дио захтјева за моје изузеће у складу са чланом 39. тачка е) ЗКПФБиХ, јер сам судила по истој оптужници С. Ђ. против којег је кривични поступак раздвојен, одбрана оптуженог је те наводе већ истицала у жалби на првостепену пресуду о чему се у свом рјешењу од 16. марта 2022. године, већ изјаснио Кантонални суд, који је навео да је тај навод оптуженог неоснован [...] Осим тога, у току поступка против оптуженог [апеланта] изведени су и докази предложени од стране одбране оптуженог које је суд такођер цијенио и имао у виду. У погледу дијела захтјева за изузеће у складу са чланом 39 тачка ф) ЗКПФБиХ, сматрам да не постоје околности које изазивају разумну сумњу у моју непристрасност. У погледу навода да ће оптужени у поновљеном поступку захтијевати поново извођење свих доказа, осим доказа за које Кантонални суд утврдио да се ради о незаконитим доказима, због чега по наводима [апелантовог] браниоца изузећем поступајућег судије и одређивањем другог судије неће бити нарушено начело ефикасности и економичности, напомињем да је одредбом члана 331 а) ст. (4) и (5) ЗКПФБиХ изричито прописано поступање првостепеног суда у таквим ситуацијама. Истичем да у сваком предмету поступак водим непристрасно и у складу са Законом, што је случај и овом предмету".

14. Из стања списка предмета (одговор на апелацију Општинског суда и апелантови наводи) произлази да је Општа сједница Општинског суда одбила апелантов захтјев за изузеће суткиње К. С.

Оспорене пресуде

15. Пресудом Општинског суда број 42 0 К 048201 22 Кс од 21. октобра 2022. године (у даљњем тексту: првостепена пресуда; коју је донијела суткиња К. С.) апелант је проглашен кривим да је на начин описан у изреци пресуде починио кривично дјело разбојништва из члана 289. став (1) у вези са чланом 31. КЗФБиХ. За наведено кривично дјело апелант је осуђен на казну затвора у трајању од двије године. Пресудом је, између осталог, апелант обавезан да правном лицу ПД "Творница монтажних кућа" д.о.о. Завидовићи (у даљњем тексту: оштећени) плати прецизирани новчани износ на име имовинскоправног захтјева.

16. Општински суд је у образложењу, између осталог, истакао да на појединим доказима (које је Тужилаштво извело на главном претресу) није засновао пресуду, нити их је цијенио као доказ с обзиром на то да су прибављени противно одредбама ЗКПФБиХ. То се односи, како је наведено, на доказе које је Кантонални суд рјешењем од 16. марта 2022. године прогласио незаконитим, у смислу члана 11. став (2) ЗКПФБиХ. Даље је наведено да је у конкретном случају спорно да ли је апелант учествовао у извршењу кривичног дјела на начин да је осмислио и детаљно разрадио како ће се извршити кривично дјело, а потом пронашао директног извршиоца С. Ђ., којег у Завидовићима нико не познаје, те му обезбједио смјештај у Завидовићима и обећао му да ће од остварене имовинске користи, односно од отуђеног новца добити дио новца, те када је С. Ђ. починио кривично дјело, апелант присвојио већи износ отуђеног новца. У вези с тим је затим указано на многобројне субјективне и материјалне доказе који су изведени на главном претресу, укључујући и испитивање свједока С. Ђ. С друге стране, наведено је да је апелантова одбрана одустала од приједлога да апелант у току доказног поступка да исказ у својству свједока. Општински суд је истакао да се апелантова осуда не заснива само и искључиво на исказу свједока С. Ђ., који је већ правоснажно осуђен за исто кривично дјело, а на основу споразума о признању кривње закљученог с Тужилашвом. Супротно апелантовим тврдњама, Општински суд је навео да је исказ С. Ђ. у цијелости поткријепљен другим спроведеним доказима, како субјективне тако и објективне природе. Из тих доказа произлази несумњив закључак да је апелант починио кривично дјело на начин, у вријеме и у мјесту како је то описано у изреци пресуде. Општински суд је оцијенио неоснованим навод апелантове одбране да суд исказу свједока С. Ђ. не би требао поклонити вјеру јер се ради о лицу које је склоно вршењу кривичних дјела. При томе је наведено да чињеница осуђиваности или неосуђиваности неког свједока, сама за себе, не мора значити да исказ тог свједока није истинит, поготово када се цијени у међусобној вези с другим спроведеним доказима и када се пресуда не заснива искључиво само на исказу тог свједока. Осим тога, Општински суд је навео да се апелант, што произлази из исказа свједока С. Ђ., дружио с њим, ишао код њега у Брчко и видео гдје и у којим условима С. Ђ. живи. То значи, како је наведено, да је апелант добро знао о каквој се личности ради и, према мишљењу суда, управо због тога је и ангажовао С. Ђ. да по његовом претходном плану, који је детаљно разрадио, изврши кривично дјело разбојништва. Дакле, из спроведених доказа је утврђено да је апелант предузео низ усклађених радњи из којих се може извести закључак о његовом умишљају за почињење кривичног дјела, односно постојању саучесништва. Коначно, Општински суд је оцијенио правно ирелевантним навод апелантове одбране (у контексту кривичног дјела) да је критичне прилике И. Б. поступао противно релевантним прописима за пријенос и пријевоз готовог новца крећући се пјешице, без спремника и

наоружаног чувара. Указано је да та чињеница представља одређен ризик за И. Б. и оштећеног, а никако оправдање да И. Б. буде физички нападнут те да му буде одузет новац. Осим тога, Општински суд је указао и да је свједок С. Ђ. навео да су он и апелант два пута прије критичног дана пратили И. Б., да су једном одустали од извршења кривичног дјела јер је био рамазан, а да им је други пут И. Б. побјегао из видокруга. Имајући у виду наведено, закључено је да је ван разумне сумње доказано да је апелант починио кривично дјело.

17. Пресудом Кантоналног суда број 42 0 К 048201 22 Кж 2 од 10. марта 2023. године (у даљњем тексту: другостепена пресуда) одбијена је као неоснована апелантова жалба и потврђена првостепена пресуда.

18. Кантонални суд је у образложењу истакао да апелант у жалби наводи да је незаконит претрес обављен на подручју Брчког, а по наредби Општинског суда, те да се на доказима прибављеним на тај начин не може заснивати судска одлука. У вези с тим је Кантонални суд навео да су предмети (пронађени и одузети приликом претреса стамбених просторија у Брчком) које је користио осуђени С. Ђ. били предмет вјештачења вјештака информатичке струке. Међутим, Кантонални суд је навео да је Општински суд тај налаз вјештака изузео из списка предмета и није га цијенио, нити на таквом налазу засновао своју одлуку, као ни на прецизираној полицијској службеној забиљешци. Дакле, како се не цијени налаз у цјелини, Кантонални суд је истакао да се нема потребе освртати на поједине његове сегменте и бавити се питањима законитости. Даље је наведено да су неосновани апелантови наводи о незаконитости свих доказа и да се стога првостепена пресуда заснива само на исказу осуђеног С. Ђ. који је већ правоснажно осуђен за предметно кривично дјело на основу споразума о признању кривње закљученог с Тужилаштвом. Кантонални суд је нагласио да је исказ тог свједока у довољној мјери поткријељен другим изведеним прецизираним доказима субјективне и објективне природе (телефонски листинзи, уочавање апеланта на инкриминисаном мјесту, о чему је сачињен полицијски записник, препознавање у судници апеланта од свједока А. и др.). При томе је наведено да је исказ свједока С. Ђ. у складу с праксом Уставног суда брижљиво цијењен и сагледан како би се утврдило да ли је такав исказ поткријељен још неким доказима и да ли евентуално осуђени С. Ђ. сада има интерес да неистинито свједочи против апеланта. Кантонални суд је истакао да је у поступку утврђено да нема чињеница нити околности из којих би произлазило да С. Ђ. има неки интерес да свједочи против апеланта. Све наведене доказе, како је то истакао Кантонални суд, првостепени суд је на довољно јасан и логичан начин анализирао, оцијенио у погледу вјеродостојности и увјерљивости, те дао оцјену свих доказа појединачно и у међусобној вези. Након тога је Општински суд извео правилне закључке и дао разлоге којима се руководио при рјешавању чињеничних и правних питања, а нарочито при утврђивању да ли постоји кривично дјело и апелантова кривња. Поступајући на наведени начин, како је образложено, Општински суд је у цијелости испоштовао одредбе члана 296. став (2) и члана 305. став (7) ЗКПФБиХ.

19. У односу на жалбени приговор да поступајућа суткиња К. С. није могла судити и донијети првостепену пресуду, Кантонални суд је навео да је тај приговор већ истицан и у претходном поступку, о чему се тај суд изјаснио. Позивајући се на садржај одредбе члана 39. тачка е) ЗКПФБиХ, Кантонални суд је навео да се наведена одредба не односи на разлоге које апелант наводи као разлоге зашто се суткиња К. С. требала изузети. Међутим, и поред тога, разлози које апелант наводи у жалби нису основани зато што је суткиња К. С., иако је донијела пресуду против оптуженог

С. Ђ., цијенила доказе који се односе на кривњу тог оптуженог. Кантонални суд је навео да се том приликом суткиња К. С. у том другом поступку није упуштала у оцјену и анализу доказа који се односе на апеланта као оптуженог у овом предмету, због чега није почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 312. став (1) тачка б) ЗКПФБиХ.

Изддржавање казне затвора

20. Из стања списка предмета произлази да апелант казну затвора, изречену пресудама које су предмет ове апелације, издржава у Казнено-поправном заводу Бусовача (у даљњем тексту: КПЗ Бусовача). За вријеме издржавања казне затвора апелант је 13. јуна 2024. године Општинском суду поднио молбу за прекид издржавања казне затвора у трајању од шест мјесеци. Молба је поднесена на основу члана 57. ЗИКС-а, а у вези са чл. 27–31. наведеног закона. Рјешењем Општинског суда од 21. октобра 2024. године усвојена је апелантова молба те му је као осуђеном лицу одобрен прекид издржавања казне затвора у трајању од три мјесеца из разлога прописаних чланом 27. тачка 8. ЗИКС-а. Апелантов отац је 20. децембра 2024. године поднио Општинском суду молбу за продужење прекида због апелантових здравствених разлога.

21. Из стања списка предмета произлази да је рјешењем Општинског суда од 21. јануара 2025. године уважена апелантова молба за прекид издржавања казне затвора по пресуди Општинског суда од 21. октобра 2022. године. Рјешењем је одобрен прекид издржавања у трајању од три мјесеца почевши од 22. јануара 2025. године до 22. априла 2025. године. У образложењу рјешења је наведено да је осуђени апелант за вријеме трајања прекида издржавања казне затвора почео да се лијечи, односно да посјећује психијатра. На те околности су у спис предмета достављени прецизирани медицински докази. У вези с тим, Општински суд је истакао да је у току поступка по службеној дужности спроведено вјештачење апеланта на основу медицинске документације КПЗ Бусовача, апелантовог здравственог картона и медицинске документације списка. Увидом у налаз и мишљење вјештака др Х. Ј. произлази да су апелантове психичке тегобе почеле 2020. године, а везане су за судски процес, након чега се апелант обратио психијатру и психологу прецизираног дома здравља, гдје је и лијечен. Даље је вјештак констатовао да се апелант због поновних психичких тегоба обратио за стручну помоћ, те се у периоду од новембра 2023. године до октобра 2024. године у четири наврата психијатријски лијечио. При томе је вјештак истакао да је апелант навео да није задовољан квалитетом здравствене заштите у КПЗ Бусовача гдје издржава казну затвора, наводећи да лекар у наведени завод долази једном или два пута мјесечно, те да терапију не добија на начин како су то прописали психијатри код којих се лијечио ван завода. Општински суд је навео да је извршио увид у поднесак КПЗ Бусовача од 3. јануара 2025. године у којем је, између осталог, истакнуто да немају ништа против да се настави прекид издржавања казне. Цијенећи апелантове наводе и поднесак КПЗ Бусовача, односно позитиван став тог завода, као и чињеницу да апелант има закажане љекарске прегледе код специјалиста, Општински суд је закључио да је апелантова молба основана, а све како би апелант наставио своје лијечење по већ устаљеном распореду и закажаним терминима, што је основ за прекид казне затвора, према члану 27. став (1) тачка 1. у вези са чланом 57. ЗИКС-а.

22. Увидом у СМС Уставни суд констатује да је Општински суд 18. априла 2025. године донио рјешење којим је уважио апелантову молбу за прекид издржавања казне затвора почевши од 22. априла 2025. године до 22. јула 2025.

године. У образложењу су поновљени разлози наведени у рјешењу Општинског суда од 21. јануара 2025. године.

23. Увидом у СМС Уставни суд констатује да је Општински суд 11. септембра 2025. године донио рјешење којим је уважио апелантову молбу за прекид издржавања казне затвора те одредио да се прекид издржавања казне одобрава у трајању од три мјесеца почевши од правоснажности тог рјешења. Општински суд је у образложењу навео да је апелантова молба основана по основу члана 27. ст. (1) и (2) у вези са чланом 57. ЗИКС-а, а све како би апелант за вријеме прекида издржавања казне затвора бринуо о малољетном дјетету и својој супруги, која је у ризичној трудноћи. При томе је Општински суд указао и да је КПЗ Бусовача исказао позитиван став о апелантовој молби и прекиду издржавања казне затвора.

24. Из стања списка предмета (медицинска документација коју је апелант доставио у захтјеву за привремену мјеру) произлази да је након доношења рјешења Општинског суда од 21. јануара 2025. године апелант обављао редовне мјесечне психијатријске/неуропсихијатријске контролне прегледе у јавним и приватним медицинским установама. Из садржаја наведене документације произлази став појединих љекара да апелант треба да настави с психотерапијом сваких 14 дана, уз редовне контроле и уз љекарску препоруку да се апелант не враћа у пеналну установу до одлуке Уставног суда о апелацији. У једном од наведених мишљења неуропсихијатра (од 1. јула 2025. године) констатовано је да пацијент/апелант долази на контролни преглед у стању видног психичког погоршања, те да је на основу прегледа апеланта процијенено да код њега постоји озбиљан и непосредан ризик од суицида уколико му се не изрекне мјера забране повратка у затвор. У вези с тим је наведено да је апелант у стању изразите емоционалне дестабилизације, депресивне блокаде, с израженим осјећајем безизлазности и трајне угрожености. Такође је наведено и да је код апеланта присутан јасан план самоубиства и доступна средства (лијекови), што додатно повећава хитност стања. Закључено је да у случају да се апелант врати у затворску установу постоји висок непосредни ризик од суицида, те би посљедице по његово здравље и живот могле бити непоправљиве. Препоручено је хитно продужење лијечења у цивилним установама, наставак терапије и праћење ситуације у оквиру породице, те је неопходно сачувати апеланта у познатом и подржавајућем окружењу до рјешавања апелације пред Уставним судом.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

25. Апелант сматра да су му оспореним пресудама прекршена права из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција) и члана 13. Европске конвенције. У суштини, апелант негира да је починио кривично дјело, те проблематизује начин на који су редовни судови спровели доказни поступак, утврдили његову кривичноправну одговорност и образложили оспорене пресуде. У вези с тим указује да се оспорене пресуде заснивају на незаконитим доказима, што се првенствено односи на сва сазнања и оперативне радње произашле из незаконите наредбе за претресање коју је полиција Брчко дистрикта БиХ издао судија за претходни поступак Општинског суда јер је поступао ван своје јурисдикције. Исто тако сматра да се претресање његовог мобитела има сматрати незаконитим, а посљедично томе и сви материјални докази произашли из таквог претресања. Затим наводи да Општински суд није на детаљан начин образложио зашто одбија као неоснован његов

захтјев за изузеће суткиње К. С. У вези с тим, апелант указује да је наведена суткиња у родбинској вези с власником/сувласником, тј. одговорним лицем оштећеног правног лица ТМК д.о.о. Завидовићи. Такође истиче да је наведена суткиња у истом поступку учествовала у доношењу пресуде против оптуженог С. Ђ. у односу на којег је раздвојен кривични поступак јер је с Тужилаштвом закључио споразум о признању кривње. Апелант истиче да је наведена суткиња била упозната са свим доказима који су у даљњем поступку коришћени против њега, а да је С. Ђ. саслушан као свједок оптужбе у кривичном поступку против њега. Заснивање пресуде на свједочењу свједока који је закључио споразум с Тужилаштвом, према апелантовом схватању, представља кршење права на правично суђење.

26. У захтјеву за привремену мјеру од 2. децембра 2025. године апелант је предложио обустављање извршења оспорене првостепене пресуде од 21. октобра 2022. године с циљем спречавања непосредне и ненадокнадиве штете на његово здравље. У вези с тим, апелант је навео да је погоршање његовог здравственог стања документовано у низу специјалистичких налаза и у директној је вези с његовим боравком у затворским условима, а да се стабилизација постиже искључиво амбулантним лијечењем и боравком ван затворске средине. Затим наводи да се према њему као психичком болеснику примјењује мјера везивања ногу и руку иако је смјештен у полуотвореној установи, те да такав третман према њему има изразито негативан психолошки ефекат. То је, како наводи, у супротности и са чланом 3. Европске конвенције. Истиче и да је такав третман код њега продубио осјећај беспомоћности, страха и понижења, а што је додатно појачало посљедице његових дијагноза. Такође указује и да унутар затворске установе не би био у стању затражити адекватно лијечење, те да због тога избјегава обраћање медицинском особљу из страха од поновног малтретирајућег и нечовјечног поступања. Наводи да сви медицински налази указују на то да затворско окружење директно изазива погоршање његовог стања, што представља реалну опасност од психичке декомпензације, губитка функционалности, суицидалних мисли, трајног оштећења менталног здравља и ризика по живот. При томе истиче да тренутно доступни третман у КПЗ Бусовача није довољан. У свјетлу истакнутог, апелант се позвао и на гаранције из члана 2. Европске конвенције. Осим тога, апелант је поновио и наводе из апелације у вези с оцјеном доказа. Коначно, апелант наводи да је због наведених дијагноза и медицинских налаза провео укупно 12 мјесеци на прекидима казне, што представља законски максимум. Истиче да више не постоји могућност даљњег продужења прекида издржавања казне затвора, што значи да се, уколико Уставни суд не усвоји привремену мјеру, 15. децембра 2025. године мора вратити у затвор.

27. У допуни захтјева за доношење привремене мјере апелант је доставио двије потврде о привремено одузетим предметима КПЗ Бусовача од 24. јула и 23. августа 2025. године које, према апелантовом мишљењу, представљају директан доказ да затворска установа не посједује нити издаје психијатријске лијекове који су му прописани, односно да је терапију искључиво могао добити ако је донесе његова породица. То, према апелантовим тврдњама, представља додатни социјални и финансијски терет за његову породицу, односно погоршава његово здравствено стање и повећава ризик од психичког слома. Стога апелант предлаже усвајање привремене мјере прије 15. децембра 2025. године као дана његовог повратка у затвор.

б) Одговори на апелацију

28. Кантонални суд је навео да су неосновани апелантови наводи о кршењу права на правично суђење, због чега тај суд остаје при свим разлозима наведеним у оспореној другостепеној пресуди. То се, како је наведено, посебно односи на приговоре незаконитости доказа. Кантонални суд је истакао да је дао јасне и недвосмислене одговоре како у погледу објективних тако и субјективних обиљежја кривичног дјела. Стога је предложено да се апелација одбије као неоснована.

29. Општински суд је у поступку пред тим судом апеланту и његовом браниоцу омогућио да се изјасне о свим доказима оптужбе и да изведу све доказе које су предложили, а након чега је суд извршио савјесну и цјеловиту оцјену свих доказа и у образложењу пресуде изнио разлоге о одлучним чињеницама. У вези с тим је наведено да су нетачни апелантови наводи да је комплетна пресуда заснована искључиво на исказу, односно свједочењу С. Ђ. као директног извршиоца кривичног дјела. Даље је наведено да је судија који је поступао, након захтјева апелантове одбране, писмено дао своје изјашњење. О том апелантовом захтјеву за изузеће судије је одлучила Општа сједница, односно Колегјум судија Општинског суда, о чему су странке писмено обавијештене. Затим је наведено да нису тачни наводи из апелације да је поступајућа суткиња К. С. у родбинској вези с власником/сувласником, тј. одговорним лицем оштећеног правног лица ТМК д.о.о. Завидовићи. У вези с тим је истакнуто да је тачно да је суткињина родица, тј. кћерка полубрата суткињине мајке удата за А. М. (син Ф. М.), али да Ф. М. није власник или сувласник оштећеног и да је у току поступка као пуномоћник оштећеног испитан И. М. Општински суд је истакао да се у апелацији заправо понављају сви аргументи које је апелант већ раније износио како током првостепеног поступка тако и у жалби против оспорене првостепене пресуде. Наведени апелантови приговори били су предмет оцјене пред Кантоналним судом и тај суд их с правом није прихватио, за шта је дао увјерљиво образложење у оспореној другостепеној пресуди. Сходно томе је предложено да се апелација одбије као неоснована.

30. Тужилаштво је навело да је апелација у потпуности неоснована.

31. Федерално министарство правде је навело да је ЗИКС-ом прописана обавезна здравствена заштита за сва осуђена лица, те да сваки казнено-поправни завод у ФБиХ има свог љекара, као и организовану здравствену заштиту (заводски стационари). У супротном, осуђено лице се може премјестити у завод који има објекат стационара и сталног заводског љекара, а по препоруци заводског љекара осуђено лице се може упутити у адекватну здравствену установу. Даље је наведено да је из достављених одговора казнено-поправних завода у ФБиХ "утврђено да је релативно мали број случајева осуђених особа за које се уоче одређене суицидалне намјере или друге потешкоће на психичком плану. Што се тиче поступања, уколико се утврди да постоји склоност ка суициду прописује се интензиван рад са осуђеном особом од стране одгајатеља и психолога, те се све наведено биљежи у здравствени картон, по потреби осуђена особа се води и на контролу код неуропсихијатра који прописује терапију, те се такве особе стављају под појачан надзор. У вези одговарајућих здравствених установа за наведене случајеве, постоји ЈЗУ Завод за форензичку психијатрију Соколац, које поступајући суд упућује на лијечење". Затим је наведено да је неопходно имати у виду и застару извршења кривичне санкције – изречене казне затвора (у контексту апсолутног рока за извршење казне затвора) приликом узимања у обзир чињеница о психофизичком стању осуђеног

лица. Такође је указано да су одредбама ЗИКС-а прописани услови прекида издржавања казне затвора, а о чему се посебно треба водити рачуна узимајући у обзир наведене застаре извршења казне затвора. Коначно је истакнуто да је у сваком конкретном случају неопходно утврдити околности, као и здравствено стање осуђеног лица, поготово имајући у виду злоупотребу института прекида издржавања казне затвора (бјекство, застара, могућност поновног почињења кривичног дјела, превентивни тип казне, утицај на друге осуђенике у колективу итд.).

V. Релевантни прописи

32. Закон о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 35/03, 37/03 – исправка, 56/03 – исправка, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 и 74/20) у релевантном дијелу гласи:

Члан 39. тач. б), д), е) и ф)

Разлози за изузеће

Судија не може вршити судијску дужност:

б) ако му је осумњичени односно оптужени, његов бранилац, тужилац, оштећени, његов законски заступник или опуномоћеник, брачни односно ванбрачни друг или сродник по крви у правој линији до било којег степена, у бочној линији до четвртог степена, а по тазбини до другог степена,

д) ако је у истом кривичном предмету учествовао као судија за претходни поступак, судија за претходно саслушање или је поступао као тужилац, бранилац, законски заступник или опуномоћеник оштећеног или је саслушан као свједок или као вјештак,

е) ако је у истом предмету учествовао у доношењу одлуке која се побија правним лијеком, и

ф) ако постоје околности које изазивају разумну сумњу у његову непристрасност.

Члан 41.

Поступак за изузимање

(1) Чим сазна за постојање неког од разлога за изузимање из члана 39. тач. од а) до е) овог закона, судија је дужан да прекине сваки рад на том предмету и о томе обавијести председника суда. Ако судија сматра да постоје околности из члана 39. тачке ф) овог закона, извјестити ће о томе председника суда.

(2) У случају из става 1. овог члана, као и у случају када се ради о изузећу председника суда - о његовом изузећу и замјени одлучује општа сједница односно колегијум судија тог суда.

Члан 296.

Докази на којима се заснива пресуда

(1) Суд заснива пресуду само на чињеницама и доказима који су изнесени на главном претресу.

(2) Суд је дужан да савјесно оцијени сваки доказ појединачно и у вези са осталим доказима и на основу такве оцјене изведе закључак да ли је нека чињеница доказана.

Члан 305. став (7)

Садржај пресуде

(7) Суд ће одређено и потпуно изнијети које чињенице и из којих разлога узима као доказане или недоказане, дајући нарочито оцјену вјеродостојности противрјечних доказа, из којих разлога није уважио поједине приједлоге странака, из којих разлога је одлучио да се не саслуша непосредно свједок или вјештак чији је исказ прочитан, којим разлозима се руководио при рјешавању правних питања, а нарочито при утврђивању да ли постоји кривично дјело и кривична одговорност оптуженог и при примјењивању одређених одредаба Кривичног закона на оптуженог и његово дјело.

*Члан 312. став (1) тачка б)**Битне повреде одредаба кривичног поступка**(1) Битна повреда одредаба кривичног поступка постоји:**б) ако је на главном претресу учествовао судија који се морао изузети;***33. Закон о извршењу кривичних санкција у Федерацији Босне и Херцеговине** ("Службене новине ФБиХ" бр. 44/98, 42/99, 12/09, 42/11 и 39/24)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст прописа сачињен у Уставном суду БиХ, како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

Члан 11. став (1)

Поступање с осуђеним особама мора бити човјечно и с поштовањем њиховог људског достојанства, с очувањем њиховог тјелесног и душевног здравља, водећи при томе рачуна да се одржи потребан ред и дисциплина.

Члан 22.

Упућивање осуђених особа на издржавање казне затвора врши суд на чијем подручју осуђени има пребивалиште, односно боравиште или Суд Босне и Херцеговине када је тај суд изрекао казну.

3. Здравствена заштита*Члан 45.*

Осуђеним особама осигурава се љекарска помоћ и болничко лијечење.

Трошкове лијечења сноси установа, осим ако се утврди да се осуђени намјерно озлиједио.

Члан 46.

Свака установа треба да има свога љекара и по могућности организовану здравствену заштиту.

О смјештају осуђеног у болницу установе или у амбулантну собу исте установе одлучује љекар.

У случају да не постоји могућност лијечења у установи, обољела осуђена особа упућује се у установу у којој постоји могућност лијечења, а у случају хитности или кад постоји опасност због дужијег превоза у ту установу, као и кад не постоји могућност потребног специјализираног лијечења у тој установи, обољела осуђена особа упућит ће се у здравствену установу, о чему одлучује руководилац установе.

Вријеме проведено у опћој здравственој установи урачунава се у извршење казне затвора.

Члан 49.

Осуђена особа која за вријеме издржавања казне затвора душевно оболи или показује тешке психичке сметње, упућит ће се у одговарајућу здравствену установу.

IV - ПРЕКИД ИЗДРЖАВАЊА КАЗНЕ ЗАТВОРА И ПРЕМЈЕШТАЈ**1. Прекид издржавања казне затвора***Члан 57.*

Осуђеној особи може се дозволити прекид издржавања казне затвора.

Одредбе чл. 27., 28., 29. и 31. овог закона сходно се примјењују и на прекид издржавања казне затвора.

Прекид издржавања казне затвора извршит ће се и у случају када суд одреди мјеру притвора за друго кривично дјело.

О прекиду издржавања казне затвора рјешењем одлучује суд који је изрекао првостепену пресуду.

У случају из става 4. овог члана суд одлучује у вијећу састављеном од тројице судија.

Члан 92. став (2)

Осуђена особа има право притужби Федералном министарству, односно одговарајућем органу управе кантона, на рад службених особа установе због повреде њених права.

7. Надзор над радом установа*Члан 152. ст. (1), (2) и (3)*

У циљу осигурања јединственог система извршења казне затвора, преношења позитивних искустава, анализирања и проучавања рада појединих организационих јединица и пружања стручне помоћи тим јединицама, Федерално министарство врши надзор над радом установа.

Надзор над извршењем казне затвора обухвата нарочито: законито и правилно поступање са осуђеним особама, надзор над организовањем и радом установа, начин одгоја осуђених особа, стање сигурности и самозащите, функционисање службе осигурања, привредно пословање, начин спровођења здравствено-хигијенских мјера, исхрану и одјевање осуђених особа, као и увјете из чл. 38. до 41. овог закона.

Надзор из става 2. овог члана врши Федерално министарство преко овлашћених радника (у даљем тексту: инспектор).

[...]

VI. Допустивост и меритум

34. Уставни суд запажа да апелација испуњава услове прописане чланом VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине и чланом 18. став (1) Правила Уставног суда, као и да је поднесена у року, да испуњава и остале разлоге допустивости из члана 18. став (3) Правила Уставног суда те да није очигледно (*prima facie*) неоснована, у смислу одредбе члана 18. став (4) Правила Уставног суда.

35. Апелант сматра да му је у кривичном поступку повријеђено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције. Такође, апелант је указао да му је прекршено право на дјелотворан правни лијек у вези с правом на правично суђење. Осим тога, апелант је додатно указао и на кршење члана II/3.а) и б) Устава Босне и Херцеговине и чл. 2. и 3. Европске конвенције у контексту издржавања казне затвора на основу оспорених одлука. Због специфичних околности конкретне предмета, Уставни суд ће апелантове наводе испитати искључиво у свјетлу стандарда члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције.

а) Право на правично суђење

36. Како се ради о предмету у којем је апелант осуђен због извршеног кривичног дјела, Уставни суд ће испитати наводе у вези с правом на правично суђење.

37. Члан II/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

38. Члан 6. ст. 1. и 3.д) Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом. [...]

д) да испитује свједоке против себе или да се они испитају, те да се обезбједи присуство и испитивање

свједока у његову корист под истим условима који важе за свједоке који свједоче против њега;

39. Апелант, у суштини, кршење права на правично суђење доводи у везу с аспектом права на непристрасан суд, оцјеном/законитошћу доказа и "једнакошћу оружја" те арбитрарношћу у примјени права.

Право на непристрасан суд

40. У конкретном случају апелант је проблематизовао непристрасност суткиње К. С. по два основа. Као прво, апелант указује на пристрасност наведене суткиње због њених родбинских веза с оштећеним. Као друго, апелант сматра да суткиња К. С. није смјела учествовати у поступку доношења оспорене првостепене пресуде због чињенице да је претходно одлучивала о кривњи С. Ђ.

41. Уставни суд подсјећа да, у свјетлу праксе Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд), непристрасност у правилу означава одсутност предрасуда или пристрасности (незаузимање страна). Постојање непристрасности, у смислу члана 6. став 1. Европске конвенције, мора се утврдити према (i) субјективном тесту, при чему се мора узети у обзир лично увјерење и понашање одређеног судије, тј. да ли је судија имао икакве личне предрасуде или пристрасности у датом случају; и (ii) објективном тесту, тј. утврђивањем да ли је, независно од личног понашања било којег од својих чланова, сам суд и, између осталих аспеката, његов састав, нудио довољна јемства да се искључи свака легитимна сумња у погледу његове непристрасности. Сваки судија у односу на којег постоји легитиман разлог за страх од недостатка непристрасности мора се повући. Постојање националних процедура за обезбјеђење непристрасности, односно правила која регулишу изузимање судија релевантан је фактор. Таква правила одражавају настојање националног законодавца да уклони све разумне сумње у непристрасност дотичног судије или суда и представљају покушај обезбјеђивања непристрасности уклањањем узрока таквих забринутости (види *Nicholas против Кипра*, пресуда од 9. јануара 2018. године, представка број 63246/10, тач. 49–55. с даљњим референцама). Сама чињеница да странка у поступку тражи изузеће судије због пристрасности, чак и опетовано, нема аутоматски посљедицу да се судија треба повући или бити искључен (види *Harabin против Словачке*, пресуда од 20. новембра 2012. године, представка број 58688/11, тачка 138).

42. Доводећи у обзир наведене ставове у везу са чињеницама конкретног предмета, Уставни суд, прије свега, запажа да је питање (не)пристрасности било проблематизовано током кривичног поступка против апеланта како поводом апелантовог захтјева за изузеће суткиње К. С. тако и у оквиру жалбених навода. У оба случаја редовни судови су закључили да су наводи о пристрасности наведене суткиње неосновани. Уставни суд, прије свега, понавља да је непристрасност битна за правилно обављање судске дужности, те се односи не само на судску одлуку већ и на поступак доношења одлуке. У конкретном случају Уставни суд запажа да је суткиња К. С. одлучивала у два раздвојена поступка по истој оптужници. Дакле, радило се о истом кривичном догађају поводом којег су вођена два одвојена поступка. Према пракси Европског суда, проблеми с непристрасношћу могу се појавити ако је судија у другим фазама поступка већ изразио мишљење о кривњи оптуженог (види *Gómez de Liaño y Botella против Шпаније*, пресуда од 22. јула 2008. године, представка број 21369/04, тач. 67–72. с даљњим референцама). Међутим, у случају суткиње К. С. није се радило о другим фазама поступка, већ је она на основу изведених доказа у засебном поступку утврђивала кривњу

како апеланта тако и првобитно саоптуженог С. Ђ. С друге стране, Уставни суд је заузео јасан став: "Уставни суд наглашава да сама чињеница да су одређене судије биле чланови вијећа које је одлучивало о прихватању споразума о признању кривње у другим поступцима у којим су оптужени били лица која су у конкретном поступку била и свједоци не доводи до повреде права на правично суђење у смислу стандарда које прописује члан 6. став 1. Европске конвенције. Такође, не постоје било какви релевантни докази који би основано могли указивати на то да су те судије биле пристрасне при доношењу оспорене одлуке, те да је тиме повријеђено апелантово право на правично суђење" (види Одлуку о допустивости и меритуму број *АП-608/17* од 24. априла 2019. године, тачка 37. с даљњим референцама, доступну на www.ustavnisud.ba). У вези с тим, Уставни суд запажа да из стања списка предмета не произлази да је наведена суткиња у поступку против С. Ђ. претходно изразила мишљење о апелантовој кривњи. На то апелант није указао ни у редовном поступку нити у апелацији. Дакле, у конкретном случају се не може говорити о прејудуцирању апелантове кривње. Осим тога, узимајући у обзир да редовни судови током цијелог трајања кривичног поступка нису довели у питање тврдњу наведене суткиње да није имала знања о постојању родбинског односа у контексту својине оштећеног, Уставни суд сматра да се не може говорити ни о постојању личног увјерења и предрасуда у околностима конкретног предмета. Према томе, наведене околности, посматране у својој цјелокупности, не упућују на закључак постојања личног интереса суткиње К. С. да апелант буде осуђен, односно постојања ризика тзв. психолошког везивања у контексту поступка који је вођен против С. Ђ. Дакле, Уставни суд сматра да, са стајалишта разумног, поштеног и информисаног посматрача, поступање суткиње К. С. у кривичном поступку против апеланта није могло изазвати објективно оправдане сумње у њену непристрасност. У случају суткиње К. С. нису објективизиране околности које би хипотетички гледано створиле могуће искушење за просјечног човјека да га као судију наведе да не одржи јасну и истиниту равнотежу. Постојећи правни оквир је у конкретном случају омогућио испитивање апелантових навода о пристрасности суткиње К. С. У вези с тим, Уставни суд даље указује да се, у свјетлу праксе Европског суда, кршење члана 6. став 1. Европске конвенције не може заснивати на наводном недостатку независности или непристрасности суда који доноси одлуке ако је донесена одлука била предмет накнадног надзора од судског тијела које има пуну надлежност и обезбјеђује поштовање јемстава утврђених том одредбом (види *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd и други против Грузије*, пресуда од 18. јула 2019. године, представка број 16812/17, тачка 345. с даљњим референцама). Уставни суд запажа да је такав надзор у околностима конкретног предмета обезбијеђен с обзиром на то да је, као што је претходно речено, апелант имао приступ Кантоналном суду као другостепеном суду с пуном надлежношћу за поновно испитивање његове кривње, што је укључивало чињенична и правна питања, између осталог и питање (не)пристрасности суткиње К. С.

43. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да у свјетлу апелантових навода и чињеница предмета непристрасност суткиње К. С. није доведена у сумњу, због чега није постојала обавеза њеног изузимања у апелантовом случају. Посљедице томе, нема произвољности ни у ставу Кантоналног суда из оспорене другостепене пресуде да у конкретном случају није почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 312. став (1) тачка б) ЗКПФБиХ. С обзиром на наведено, Уставни суд закључује да у

конкретном случају није дошло до кршења права на непристрасан суд из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

Оцјена/законитост доказа, "једнакост оружја" и примјена права

44. Уставни суд, даље, примјеђује да апелант оспорава законитост одређених доказа, те да је његова осуђујућа пресуда заснована на свједочењу свједока С. Ђ. који је првобитно био оптужен с апелантом, те који је накнадно с Тужилаштво закључио споразум о признању кривље, а потом био свједок оптужбе у кривичном поступку против апеланта.

45. Уставни суд, прије свега, указује да, према пракси Европског суда, у члану 6. Европске конвенције нису утврђена никаква правила о прихватљивости доказа или начину на који би се они требали оцјењивати, него је то задатак редовних судова. Европски суд процјењује само то да ли је поступак у цјелини, укључујући и начин на који су прикупљени докази, био правичан те да ли је укључио испитивање њихове наводне "незаконитости" (види Европски суд, *Sorokins u Sorokina protiv Латвије*, пресуда од 28. маја 2013. године, представка број 45476/04, тачка 110). Даље, питање једнакости у поступању страна у предметном кривичном поступку се, према оцјени Уставног суда, суштински тиче саме оцјене доказа, које право се у кривичним поступцима уједно неријетко подудара с правом на "једнакост оружја" као подразумијеваним елементом правичног суђења по члану 6. став 1. Европске конвенције. Право на "једнакост оружја" налаже да се свакој страни пружи разумна (процесна) могућност да предочи свој случај под условима који је не доводе у суштински неповољнији положај у односу на другу страну. При томе, нека мања неједнакост која не утиче на правичност поступка у цјелини неће довести до кршења члана 6. Европске конвенције (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП-749/20 од 5. октобра 2021. године, тачка 49. с даљњим референцама).

46. У односу на апелантове наводе о незаконитости доказа, Уставни суд запажа да су редовни судови на јасан начин указали да се оспорена првостепена пресуда не заснива на незаконитим доказима проистеклим из радњи предузетих у Брчко дистрикту БиХ, а које се односе на претресање апелантовог мобитела и његово накнадно вјештачење (види тач. 16. и 18. ове одлуке). Према томе, произлази да је Општински суд у поновном суђењу поступио у складу с упутствима из рјешења Кантоналног суда од 16. марта 2022. године (види тачку 12. ове одлуке). Стога су неосновани апелантови наводи да се оспорене пресуде заснивају на незаконитим доказима.

47. Када је ријеч о апелантовом наводу у вези с исказом С. Ђ., Уставни суд указује да, према ставу Европског суда, Европска конвенција не забрањује домаћем суду да се ослања на инкриминишући исказ саучесника, чак и ако је познато да се тај свједок креће у криминалним круговима (види *Xenofontos u ostali protiv Кипра*, пресуда од 25. октобра 2022. године, представке бр. 68725/16 и др., тачка 77. с даљњим референцама). Коришћење изјава свједока у замјену за имунитет или друге погодности важан је алат у борби домаћих власти против тешког криминала. Међутим, коришћење таквих изјава може довести у питање праведност поступка против окривљеника и може покренути осјетљива питања јер су, по својој природи, такве изјаве подложне манипулацији и могу се дати искључиво ради добијања погодности које се нуде у замјену или ради личне освете. Понекад двосмислена природа таквих изјава и ризик да лице може бити оптужено и суђено на основу непровјерених

оптужби које нису нужно непристрасне не смију се стога потцијенити (види Европски суд, *Fajstavr protiv Чешке Републике*, пресуда од 16. октобра 2025. године, представка број 48303/21, тачка 45. с даљњим референцама).

48. У односу на апелантове наводе којима суштински негира извршење кривичног дјела, Уставни суд подсјећа да је, према пракси Европског суда, првенствено на домаћим органима, нарочито судовима, да рјешавају проблеме тумачења домаћих закона. Европски суд не треба поступати као суд "четврте инстанце", те стога неће, према члану 6. став 1. Европске конвенције (којем кореспондира члан II/3.е) Устава Босне и Херцеговине), доводити у питање оцјену домаћих судова, осим ако се њихова утврђења могу сматрати произвољним или очигледно неразумним (види Европски суд, *Аићерић против Босне и Херцеговине*, одлука од 17. децембра 2019. године, тачка 23. с даљњим референцама, представка број 52871/13). Такву праксу досљедно слиједи и Уставни суд у односу на одлуке редовних судова (види, између осталих, Одлуку о допустивости и меритуму број АП-4033/20 од 22. јуна 2022. године, тач. 42-45. с даљњим референцама, објављену на www.ustavnisud.ba).

49. Доводећи наведене ставове Европског суда и Уставног суда у везу са чињеницама апелантовог случаја, Уставни суд сматра да су редовни судови свој закључак о постојању кривичног дјела, у контексту апелантових инкриминисаних радњи, извели на начин који је у складу са стандардима права на правично суђење. Утврђење апелантове кривичноправне одговорности резултат је цјелокупности спроведеног доказног поступка на усменом (и јавном) главном претресу, на којем је апеланту, тј. његовој одбрани била дата могућност да оспорава све доказе оптужбе. То се посебно односи на испитивање свједока С. Ђ. с којим је Тужилаштво претходно закључило споразум о признању кривље. Препознајући битност вјеродостојности исказа свједока С. Ђ., управо је и сам Кантонални суд у образложењу оспорене другостепене пресуде указао да је тај исказ брижљиво цијењен и сагледан како би се утврдила његова вјеродостојност, односно испитао евентуални интерес и мотив да наведени свједок лажно свједочи против апеланта. При томе, Уставни суд има у виду и да апелант није искористио своје право да да исказ у својству свједока и на тај начин пред расправним судом додатно аргументује своје тврдње, односно оповргне тврдње оптужбе. Дакле, Уставни суд сматра да је у конкретном случају испуњен захтјев из принципа "правичности" да се сви докази изведу на главном претресу у присуству оптуженог с циљем обезбјеђивања принципа контрадикторности поступка (види Европски суд, *Gülağacı против Турске*, одлука од 13. априла 2021. године, представка број 40259/07, тачка 36. с даљњим референцама). Имајући у виду наведено, Уставни суд није могао да закључи да су редовни судови начином спровођења доказног поступка у овој кривичноправној ствари изашли из оквира дискреције слободне оцјене доказа спроведених у поступку, нити је доведена у питање "једнакост оружја", што би резултирало кршењем члана 6. став 1. и став 3.д) Европске конвенције. У таквим околностима не може се рећи да је ослањање редовних судова на свједочење саучесника С. Ђ. учинило суђење неправичним будући да је његов исказ поткријељен и другим изведеним материјалним и субјективним доказима. Супротно апелантовим наводима, Уставни суд налази да су редовни судови у оспореним пресудама за утврђење апелантове кривље дали детаљно и јасно образложење, које ни у једном дијелу не изгледа произвољно или неприхватљиво само по себи, нити доводи у сумњу закључке о извршеном кривичном дјелу које је апеланту стављено на терет. С обзиром на све наведено, Уставни суд сматра да

редовни судови нису пропустили да у образложењу оспорених одлука детаљно одговоре на све апелантове аргументе/приговоре од суштинског значаја за исход поступка у конкретном предмету, те да су дали релевантне и довољне разлоге за своје одлучење.

50. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да околности конкретног предмета у свјетлу претходних разматрања и закључака не остављају дојам да је у кривичном поступку против апеланта, сагледаном у цијелости, прекршено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. и став 3.д) Европске конвенције.

51. Стога, Уставни суд закључује да није дошло до повреде права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције.

б) Наводи о повреди члана 2. Европске конвенције

52. Уставни суд примјећује да је апелант тражио да Уставни суд донесе привремену мјеру којом ће дозволити прекид издржавања казне затвора због чињенице да је након доношења оспорених пресуда оболио. Уставни суд првенствено запажа да из чињеница предмета произлази да је апелант ступио на издржавање казне па је тражио прекид у складу са законом. Рјешењима редовног суда прекид му је дозвољен у више наврата, те више не постоји законски основ за прекид издржавања казне затвора. Даље, апелант истиче да му КПЗ Бусовача не може обезбиједити адекватно лијечење, те да постоји опасност од суицида уколико се врати на издржавање казне затвора у КПЗ Бусовача. У вези с тим, Уставни суд указује да је у Одлуци о привременој мјери број АП-2992/23 од 12. децембра 2025. године, између осталог, закључио да је апелант учинио извјесним да је његово здравствено стање озбиљно угрожено, односно да околности конкретног предмета оправдавају основаност захтјева за доношење привремене мјере. Приликом усвајања захтјева за привремену мјеру, Уставни суд се руководио апелантовим психичким стањем у свјетлу праксе Европског суда у предметима који су подразумијевали позитивну обавезу државе, у смислу члана 2. Европске конвенције (види *Hasani против Шведске*, пресуда од 6. марта 2025. године, представка број 35950/20, тач. 61–65. с даљњим референцама, и *Shanidze против Грузије*, одлука од 7. новембра 2017. године, представка број 60867/08, тачка 41. с даљњим референцама).

53. Из стања списка предмета, што учесници у поступку пред Уставним судом нису ни довели у питање, произлази да су код апеланта присутне психичке тегобе због којих је у више наврата ишао на психијатријско лијечење у јавне и приватне здравствене установе ван пеналне установе у којој издржава казну затвора (КПЗ Бусовача). У вези с тим је код апеланта медицински констатовано да постоји озбиљан и непосредан ризик од суицида уколико се врати на издржавање казне затвора у КПЗ Бусовача. Такође је медицински констатовано и постојање суицидалних мисли, те јасног плана за суицид код апеланта (види тачку 24. ове одлуке). Иако се апелант тренутно налази ван затвора на основу одлуке о привременој мјери Уставног суда и до сада нема доказа да је покушао починити суицид, Уставни суд сматра да наведене констатације покрећу озбиљна питања из обима члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције. Због тога, Уставни суд сматра да су у свјетлу специфичних околности апелантовог случаја примјењиве гаранције из члана 2. Европске конвенције. Другачији приступ, односно чекање да се деси стварна и непосредна опасност по апелантов живот било би противно суштини члана 2. Европске конвенције, који гарантује право на живот. Исто

тако, Уставни суд сматра да би у специфичним околностима конкретног случаја на апеланта био стављен претјеран терет (као осуђеног лица) да тражи заштиту својих права, у смислу члана 92. став (2) ЗИКС-а, подношењем притужбе Федералном министарству правде, односно одговарајућем органу управе кантона на рад службених лица установе због повреде својих права (види тачку 33. ове одлуке). У вези с тим, Уставни суд подсећа да је Европски суд у предмету *Родић против Босне и Херцеговине* (пресуда од 27. маја 2008. године, представка број 22893/05, тачка 58) закључио да "Влада није успјела приложити ниједан извјештај који је направио затворски инспектор при Федералном министарству након примљене притужбе. Заиста, изгледа да систем затворских инспекција не функционише у Федерацији БиХ од 2004. године [...]. Суд, стога, закључује да, како ствари стоје, притужба упућена затворском инспектору при Федералном министарству не представља ефективан правни лијек за наводне повреде". Будући да Федерално министарство правде није понудило никакву нову или другачију аргументацију у вези с питањем дјелотворног остваривања права – заштите осуђених лица путем притужбе (види тачку 31. ове одлуке), Уставни суд сматра да се у апелантовом случају чини и даље примјењив цитирани став Европског суда из предмета *Родић*. Сходно томе, Уставни суд ће у наставку образложења мериторно испитати те наводе апелације, у смислу члана 2. Европске конвенције.

54. Члан II/3.а) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

а) Право на живот

55. Члан 2. став 1. Европске конвенције гласи:

Члан 2. став 1.

Право на живот

1. Право на живот сваког лица заштићено је законом. Нико не смије бити намјерно лишен живота, осим приликом извршења пресуде суда којом је осуђен за кривично дјело за које је законом предвиђена ова казна.

56. Према пракси Европског суда, прва реченица члана 2. Европске конвенције, која се сматра једном од најосновнијих њених одредби, а уједно садржи и једну од основних вриједности демократских друштва која чине Савет Европе, захтијева од државе не само да се суздржи од "намјерног" одузимања живота већ и да предузме одговарајуће кораке како би заштитила животе оних који се налазе у њеној надлежности (види *Fernandes de Oliveira против Португала*, пресуда од 31. јануара 2019. године, представка број 78103/14, тачка 104. с даљњим референцама). Та одредба може, у одређеним добро дефинисаним околностима, наметнути позитивну обавезу властима да предузму превентивне оперативне мјере за заштиту појединца од других или, у одређеним посебним околностима, од самог себе. У случају ризика од самоубиства у затвору, таква позитивна обавеза настаје само када су власти знале или су требале знати да постоји стварна и непосредна опасност да ће одређено лице покушати да себи одузме живот. Европски суд је узео у обзир различите факторе како би утврдио да ли су власти знале или су требале знати да постоји стварна и непосредна опасност по живот одређеног лица. Да би се утврдило кршење те обавезе, мора се утврдити да власти нису предузеле, у оквиру својих овлашћења, мјере које би, с разумне тачке гледишта, ублажиле тај ризик. Европски суд мора испитати да ли су власти учиниле све што се од њих разумно могло очекивати у околностима случаја како би спријечиле остварење одређеног и непосредног ризика и спријечиле тај ризик предузимањем мјера које су им биле на

располагању. Одговор на то питање зависи од свих околности сваког случаја. Међутим, та обавеза се мора тумачити тако да не намеће неподношљив или претјеран терет властима јер не смију изгубити из вида непредвидљивост људског понашања и оперативне изборе који се морају направити у смислу приоритета и ресурса. Стога, свака наводна пријетња животу не обавезује власти, према Европској конвенцији, да предузму конкретне мјере како би спријечиле њену појаву (види *Jeanty против Белгије*, пресуда од 31. марта 2020. године, представка број 82284/17, тач. 70–73. с даљњим референцама). Од одлучног значаја је да ли су надлежне јавне власти у релевантно вријеме знале или су требале знати за постојање стварне и непосредне опасности по живот идентификованог лица и, ако јесу, да ли су пропустиле предузети мјере у оквиру својих овлашћења за које се, по разумној процјени, могло очекивати да се избјегне таква опасност. Ти фактори обично укључују: i) историју проблема с менталним здрављем; ii) тежину менталног стања; iii) претходне покушаје самоубиства или самоповређивања; iv) суицидалне мисли или пријетње и v) знакове физичке или менталне патње (види, *ibid.*, *Fernandes de Oliveira против Португала*, тачка 115. с даљњим референцама). Ако представници државе довољно унапријед постану свјесни такве пријетње, настаје позитивна обавеза на основу члана 2. Европске конвенције према којој су дужни спријечити остваривање те пријетње свим средствима која су разумна и изведива у датим околностима (види *Mikayil Mammadov против Азербејџана*, пресуда од 17. децембра 2009. године, представка број 4762/05, тачка 115).

57. Примјењујући наведене стандарде на околности конкретног случаја, Уставни суд, прије свега, истиче да се у специфичним околностима апелантовог случаја није радило само о његовим пријетњама да ће починити суицид. Постојање суицидалних мисли и стварне опасности од суицида је у апелантовом случају потврђено медицинским налазима и мишљењима. С том медицинском документацијом су биле упознате надлежне јавне власти у контексту одлучивања о апелантовом захтјеву за прекид издржавања казне затвора. Због тога се у конкретном случају не може говорити о непредвидљивости људског понашања и наметању неподношљивог или претјераног терета властима када је ријеч о постојању стварне и непосредне опасности по апелантов живот. При томе, Уставни суд има у виду да надлежне јавне власти нису оповргле апелантове тврдње да му се у КПЗ Бусовача не може обезбиједити одговарајући медицински третман који би умањило ризик од суицида. Таква обавеза (физичка и психичка добробит), према пракси Европског суда, уједно се јавља и у свјетлу гаранција члана 3. Европске конвенције када су у питању лица лишена слободе (види *Mouisel против Француске*, пресуда од 14. новембра 2002. године, представка број 67263/01, тачка 40). У вези с тим, Уставни суд напомиње да су општи принципи који се односе на обавезу очувања здравља и добробити затвореника, посебно пружањем потребне медицинске његе, сажети у предмету *Rootan против Белгије* [ВВ], пресуда од 31. јануара 2019. године, представка број 18052/11, и недавно у предмету *Tarricone против Италије*, пресуда од 8. фебруара 2024. године, представка број 4312/13).

58. Затим, Уставни суд указује на законске прописе, тј. на одредбе ЗИКС-а којима је прописана здравствена заштита затворених лица и из којих јасно произлази могућност, односно обавеза лијечења затвореника (види тачку 33. ове одлуке). При томе, ако таква могућност не постоји у установи у којој се затвореник налази, у случају хитности, као и кад не постоји могућност потребног специјализованог лијечења у тој установи, обољело осуђено лице упутиће се у здравствену установу, о чему одлучује руководиоца установе. Како је

дефинисано наведеним законом, у члану 46. став (2), вријеме проведено у општој здравственој установи урачунава се у извршење казне затвора.

59. Осим тога, Уставни суд указује да, у складу с праксом Европског суда, Европска конвенција не прописује никакву "општу обавезу" пуштања затвореника на слободу из здравствених разлога, чак и ако он пати од болести коју је посебно тешко лијечити. Ипак, Европски суд, како је навео, не може искључити могућност да се у посебно озбиљним случајевима могу појавити ситуације у којима правилно спровођење кривичног правосуђа захтијева правне лијекове у облику хуманитарних мјера (види, на примјер, Европски суд, *Cosovan против Републике Молдавије*, пресуда од 22. марта 2022. године, представка број 13472/18, и *Dorneanu против Румуније*, пресуда од 28. новембра 2017. године, представка број 55089/13). При томе, за потребе конкретног случаја Уставни суд свакако има у виду и институт застареле извршења казне прописан одредбама КЗФБиХ, на шта је, између осталог, указало и Федерално министарство правде у обавијести од 5. марта 2026. године (види тачку 31. ове одлуке).

60. У конкретном случају апелант је Уставном суду доставио љекарске налазе у вези са својим здравственим (психичким) стањем. Уставни суд истиче да закон прописује могућност, заправо обавезу лијечења лица на издржавању казне затвора и упућивање у надлежну здравствену установу у случају да осуђено лице које за вријеме издржавања казне затвора душевно оболи или показује тешке психичке сметње (види тачку 33. ове одлуке). У вези с тим, Уставни суд напомиње да је обавеза свих судова и органа власти да поштују људска права и слободу, при чему Европска конвенција има приоритет над домаћим законодавством. У том погледу, Уставни суд наглашава да не може дјеловати као четврта инстанца при оцјени медицинског стања апеланата, већ је његова улога да обезбиједи поштовање права и законитости у складу с међународним стандардима. Уставни суд понавља да јавне власти у конкретном случају не доводе у питање озбиљност апелантове болести и постојање суицидалних мисли, односно опасности од суицида код апеланта (види тач. од 20. до 24). У вези с тим, Уставни суд указује да је апелантово здравствено стање најприје ствар процјене љекара, као и оцјена како и гдје ће се лијечити. Из стања списка предмета произлази да надлежна јавна (пенална) установа КПЗ Бусовача није поступила у складу са својом законском обавезом из члана 49. ЗИКС-а, којом је прописано: "Осуђена особа која за вријеме издржавања казне затвора душевно оболи или показује тешке психичке сметње, упутиће се у одговарајућу здравствену установу." Уставни суд запажа да из информације коју је доставило Федерално министарство правде (види тачку 31. ове одлуке) произлази да у ФБиХ, односно БиХ постоје такве јавне установе. Међутим, у околностима апелантовог случаја КПЗ Бусовача је само констатовао чињенице везане за апелантово здравствено стање а да није предузео мјере из своје надлежности с циљем заштите апелантове физичке и психичке добробити. Исто тако, Уставни суд сматра да надлежне јавне власти нису узеле у обзир апелантову личну ситуацију и испитале да ли је он у пракси у стању да издржи боравак у КПЗ Бусовача. Наведени пропусти јавних власти су сами по себи супротни гаранцијама из члана 2. Европске конвенције, посебно из разлога што из стања списка предмета у апелантовом случају није могуће утврдити евентуалне објективне околности немогућности јавних власти да испуне гаранције из члана 2. Европске конвенције.

61. Према томе, у ситуацији постојања стварног и непосредног ризика од суицида у апелантовом случају, иако

је неспорно да му лијечење унутар КПЗ Бусовача није могуће, непредузимање одговарајућих конкретних законских мјера јавних власти, а примарно КПЗ Бусовача, представља повреду члана 2. Европске конвенције. Стога, Уставни суд закључује да је дошло до кршења члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције у погледу компатибилности апелантовог здравственог стања с условима у затвору.

62. Имајући у виду наведени закључак, Уставни суд налази да је неопходно наложити КПЗ Бусовача (у којем апелант издржава казну затвора) и Општинском суду (као суду на чијем подручју осуђени има пребивалиште, односно боравиште у смислу члана 22. ЗИКС-а) да предузму конкретне и адекватне мјере из своје надлежности с циљем поштовања апелантове физичке и психичке добробити у складу с његовим здравственим стањем и стандардима из члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције.

п) Остали наводи

63. Апелант је указао и на кршење права на дјелотворан правни лијек из члана 13. Европске конвенције, а које је довео у везу с правом на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције. У вези с тим, Уставни суд подсећа на праксу Европског суда о недостатку независног постојања члана 13. Европске конвенције. Стога, у свјетлу закључака о кршењу права на правично суђење, Уставни суд сматра неоснованим и наводе о кршењу члана 13. Европске конвенције. Уставни суд сматра да се не може појавити никакво питање по члану 13. Европске конвенције заједно с одредбом члана 6. Европске конвенције (види *Hessenthaler против Аустрије*, одлука од 26. августа 2025. године, представка број 8761/23, тачка 13. с даљњим референцама).

VII. Закључак

64. Уставни суд закључује да је дошло до повреде апелантовог права из члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције јер надлежни органи нису предузели одговарајуће законске мјере с циљем заштите апелантове физичке и психичке добробити иако је код апеланта неспорно постојање суицидалних мисли и опасности од суицида.

65. Уставни суд закључује да нема кршења апелантовог права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. и став 3.д) Европске конвенције у кривичном поступку, сагледаном у цјелини, јер су редовни судови у оспореним одлукама дали довољна и релевантна образложења о свим питањима која апелант проблематизује апелацијом, укључујући и наводе о пристрасности, законитости и ојени доказа и у вези с тим коришћењу исказа саопштеног саслушаног у својству свједока, те се одлуке редовних судови о тим питањима не могу оцијенити произвољним.

66. Уставни суд закључује да су неосновани апелантови наводи о кршењу права на дјелотворан правни лијек из члана 13. Европске конвенције у вези с правом на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције с обзиром на то да је Уставни суд закључио да није прекршено апелантово право на правично суђење, због чега се не може појавити никакво питање по члану 13. Европске конвенције заједно с одредбом члана 6. Европске конвенције.

67. На основу члана 59. ст. (1), (2) и (3) и члана 62. став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

68. У складу са чланом 64. став (4) Правила Уставног суда, даном доношења ове одлуке престаје да важи Одлука о привременој мјери број АП-2992/23 од 12. децембра 2025. године.

69. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и
Херцеговине
Мирсад Ћеман

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **АП-2992/23**, рјешавајући апелацију **Е. Дž.**, на основу члана VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка б), члана 59. ст. (1), (2) и (3) и члана 64. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник
Valerija Galić, потпредсједница
Angelika Nußberger, потпредсједница
Helen Keller, суткиња
Ledi Bianku, судија
Marin Vukoja, судија
Larisa Velić, суткиња
на сједници одржаној 26. марта 2026. године donio је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Дјелимично се усваја апелација **Е. Дž.**

Утврђује се повреда права из члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода јер надлежни органи нису предузели одговарајуће законске мјере с циљем заштите апелантове физичке и психичке добробити у вези с извршењем казне затвора изречене апеланту правоснажном Пресудом Опćинског суда у Завидовићима број 42 0 K 048201 22 Ks од 21. октобра 2022. године.

Налаже се Kazнено-поправном заводу Busovača и Опćинском суду у Завидовићима да по hitном поступку предузму мјере из своје надлежности с циљем поштовања апелантове физичке и психичке добробити у складу с његовим здравственим стањем и стандардима из члана II/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Kazнено-поправном заводу Busovača и Опćинском суду у Завидовићима да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијесте Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одбија се као неоснована апелација **Е. Дž.** поднесена против Пресуде Kантоналног суда у Zenici број 42 0 K 048201 22 Kž 2 од 10. марта 2023. године у односу на право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те право на дјелотворан правни лијек из члана 13. Европске конвенције.

На основу члана 64. став (4) Правила Уставног суда, престаје правно дјеловање Одлуке Уставног суда о привременој мјери број АП-2992/23 од 12. децембра 2025. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Е. Дž. (у даљњем тексту: апелант) из Завидовића, којег заступа адвокат Bakir Hećimović из Tuzle, подnio је 27. јуна

2023. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Zenici (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 42 0 K 048201 22 Kž 2 od 10. marta 2023. godine i Presude Općinskog suda u Zavidovićima (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 42 0 K 048201 22 Ks od 21. oktobra 2022. godine.

2. Apelant je 2. decembra 2025. godine tražio od Ustavnog suda donošenje privremene mjere kojom se obustavlja izvršenje pravosnažne presude Općinskog suda od 21. oktobra 2022. godine do donošenja odluke Ustavnog suda o apelaciji. Apelant je 8. decembra 2025. godine dopunio zahtjev za donošenje privremene mjere.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

3. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Općinskog suda i Kantonalnog tužilaštva Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Tužilaštvo) zatraženo je 5. decembra 2025. godine da dostave odgovore na apelaciju.

4. Kantonalni sud, Općinski sud i Tužilaštvo su u periodu od 12. do 18. decembra 2025. godine dostavili odgovore na apelaciju, koje je Ustavni sud 12. februara 2026. godine dostavio apelantu radi eventualnog izjašnjenja. Apelant nije dostavio izjašnjenje.

5. Ustavni sud je 12. decembra 2025. godine donio Odluku o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 (dostupna na www.usstavnisud.ba) kojom je usvojio apelantov zahtjev za donošenje privremene mjere. Odlukom je naloženo Općinskom sudu da ne preduzima radnje radi izvršenja kazne zatvora koja je apelantu izrečena osporenim presudom Općinskog suda od 21. oktobra 2022. godine, a koja je potvrđena presudom Kantonalnog suda od 10. marta 2023. godine. Također je odlučeno da ta odluka Ustavnog suda stupa na snagu odmah i proizvodi pravno djelovanje do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o apelaciji.

6. Općinski sud je 16. decembra 2025. godine obavijestio Ustavni sud da je Odluka Ustavnog suda o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 u potpunosti realizirana, odnosno da taj sud neće preduzimati radnje radi izvršenja kazne zatvora koja je apelantu izrečena presudom Općinskog suda od 21. oktobra 2022. godine (potvrđena presudom Kantonalnog suda od 10. marta 2023. godine) do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o apelaciji.

7. Na osnovu člana 34. Pravila Ustavnog suda, od Federalnog ministarstva pravde zatraženo je 13. januara 2026. godine da dostavi Ustavnom sudu sljedeće informacije: da li je ranije bilo slučajeva koji su se ticali izdržavanja kazne zatvora lica za koja je naknadno utvrđeno (na osnovu medicinske analize i dokumentacije) da su sklona suicidu; ako jeste bilo takvih slučajeva, da li postoje odgovarajuće zdravstvene ustanove za navedene slučajeve i na koji način se postupalo u smislu efektivne zaštite njihovog života i zdravlja, na osnovu čl. 11, 49, 92. i 152. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZIKS) i relevantnih odredbi Zakona o zaštiti lica s duševnim smetnjama. Federalno ministarstvo pravde je 5. marta 2026. godine dostavilo Ustavnom sudu dopis u vezi s traženim informacijama.

III. Činjenično stanje

8. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

Uvodne napomene

9. Tužilaštvo je 1. februara 2019. godine optužilo apelanta i S. Đ. da su počinili krivično djelo razbojništva iz člana 289. stav (1) u vezi sa članom 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZFBiH).

10. Rješenjem Općinskog suda od 3. septembra 2019. godine razdvojen je krivični postupak prema optuženom S. Đ. u odnosu na krivični postupak prema optuženom apelantu. Krivični postupak prema optuženom S. Đ. je pravosnažno okončan pod preciziranim brojem.

11. Presudom Općinskog suda od 5. jula 2021. godine (koju je donijela sutkinja K. S.) apelant je proglašen krivim za krivično djelo razbojništva iz člana 289. stav (1) u vezi sa članom 31. KZFBiH te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine.

12. Rješenjem Kantonalnog suda od 16. marta 2022. godine djelimično je uvažena apelantova žalba i predmet vraćen Općinskom sudu na ponovno suđenje. Kantonalni sud je u obrazloženju, između ostalog, naveo da je apelant u žalbi ukazao na postojanje bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav (1) tačka b) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPFBiH) jer je na glavnom pretresu učestvovala sutkinja K. S., koja se, prema članu 39. tačka e) ZKPFBiH, morala izuzeti. Apelant je u žalbi ukazao da je navedena sutkinja u istom postupku učestvovala u donošenju presude protiv optuženog S. Đ. u odnosu na kojeg je razdvojen krivični postupak te donesena posebna odluka, nakon čega je postupajuća sutkinja bila upoznata sa svim dokazima koji su u daljnjem postupku korišteni protiv optuženog apelanta. Pored toga je apelant naveo i da je osuđeni S. Đ. u daljnjem toku postupka protiv apelanta saslušan u svojstvu svjedoka optužbe. Te žalbene navode Kantonalni sud je ocijenio neosnovanim. U vezi s tim je navedeno da je odredbom člana 39. tačka e) ZKPFBiH propisano da sudija ne može vršiti sudijsku dužnost ako je u istom predmetu učestvovala u donošenju odluke koja se pobija pravim lijekom. Dakle, navedena zakonska odredba se ne odnosi na razloge koje navodi žalilac/apelant zašto se postupajuća sutkinja prvostepenog suda trebala izuzeti. Međutim, i pored toga razlozi koje navodi apelant nisu osnovani zato što je postupajuća sutkinja, iako je donijela presudu protiv optuženog S. Đ., cijenila dokaze koji se odnose na krivnju tog optuženog. Navedeno je da se u tom postupku postupajuća sutkinja nije upuštala u ocjenu i analizu dokaza koji se odnose na apelanta, slijedom čega nije počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav (1) tačka b) ZKPFBiH. S druge strane, Kantonalni sud je istakao da je osnovan apelantov žalbeni prigovor u vezi sa zakonitošću pretresanja njegovog mobitela jer prije toga nije sačinjen zapisnik o pretresanju. Zbog toga je zaključeno da nalaz i mišljenje vještaka A. R. predstavlja nezakonit dokaz, a slijedom toga i svi dokazi proistekli iz takvog nalaza. Ukazano je da će Općinski sud u ponovnom postupku otkloniti učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje je ukazano tim rješenjem, pored čega ranije izvedene dokaze, a po potrebi izvesti i nove, pa će nakon brižljive i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza moći donijeti pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku.

13. Povodom apelantovog zahtjeva za izuzeće postupajuća sutkinja K. S. je 13. maja 2022. godine, na osnovu člana 42. stav (2) ZKPFBiH, dostavila pismenu izjavu predsjedniku Općinskog suda. Postupajuća sutkinja je u izjašnjenju navela: "Tačno je da je moja rodica, odnosno kćerka maminog polubrata udata za A. M., sin F., s tim što ja nisam upoznata da li je F. M. vlasnik ili suvlasnik oštećenog TMK d.o.o. Zavidovići, jer je u toku postupka, kao punomoćnik oštećenog ispitan I. M. Vezano za daljnji dio zahtjeva za moje izuzeće u skladu sa članom 39. tačka e) ZKPFBiH, jer sam sudila po istoj optužnici S. Đ. protiv kojeg je krivični postupak razdvojen, odbrana optuženog je te navode već isticala u žalbi na prvostepenu presudu o čemu se u svom rješenju od 16. marta 2022. godine, već izjasnio Kantonalni sud, koji je naveo da je taj navod optuženog neosnovan [...] Osim toga, u toku postupka protiv optuženog [apelanta] izvedeni su i dokazi predloženi od strane odbrane optuženog koje je sud također cijenio i imao u vidu. U pogledu dijela zahtjeva za izuzeće u skladu sa članom 39 tačka f)

ZKPFBiH, smatram da ne postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u moju nepristrasnost. U pogledu navoda da će optuženi u ponovljenom postupku zahtijevati ponovo izvođenje svih dokaza, osim dokaza za koje Kantonalni sud utvrdio da se radi o nezakonitim dokazima, zbog čega po navodima [apelantovog] branioca izuzećem postupajućeg sudije i određivanjem drugog sudije neće biti narušeno načelo efikasnosti i ekonomičnosti, napominjem da je odredbom člana 331 a) st. (4) i (5) ZKPFBiH izričito propisano postupanje prvostepenog suda u takvim situacijama. Ističem da u svakom predmetu postupak vodim nepristrasno i u skladu sa Zakonom, što je slučaj i ovom predmetu".

14. Iz stanja spisa predmeta (odgovor na apelaciju Općinskog suda i apelantovi navodi) proizlazi da je Opća sjednica Općinskog suda odbila apelantov zahtjev za izuzeće sutkinje K. S.

Osposrene presude

15. Presudom Općinskog suda broj 42 0 K 048201 22 Ks od 21. oktobra 2022. godine (u daljnjem tekstu: prvostepena presuda; koju je donijela sutkinja K. S.) apelant je proglašen krivim da je na način opisan u izreci presude počinio krivično djelo razbojništva iz člana 289. stav (1) u vezi sa članom 31. KZFBiH. Za navedeno krivično djelo apelant je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine. Presudom je, između ostalog, apelant obavezan da pravnom licu PD "Tvornica montažnih kuća" d.o.o. Zavidovići (u daljnjem tekstu: oštećeni) plati precizirani novčani iznos na ime imovinskopravnog zahtjeva.

16. Općinski sud je u obrazloženju, između ostalog, istakao da na pojedinim dokazima (koje je Tužilaštvo izvelo na glavnom pretresu) nije zasnovao presudu, niti ih je cijenio kao dokaz s obzirom na to da su pribavljeni protivno odredbama ZKPFBiH. To se odnosi, kako je navedeno, na dokaze koje je Kantonalni sud rješenjem od 16. marta 2022. godine proglasio nezakonitim, u smislu člana 11. stav (2) ZKPFBiH. Dalje je navedeno da je u konkretnom slučaju sporno da li je apelant učestvovao u izvršenju krivičnog djela na način da je osmislio i detaljno razradio kako će se izvršiti krivično djelo, a potom pronašao direktnog izvršioca S. Đ., kojeg u Zavidovićima niko ne poznaje, te mu osigurao smještaj u Zavidovićima i obećao mu da će od ostvarene imovinske koristi, odnosno od otuđenog novca dobiti dio novca, te kada je S. Đ. počinio krivično djelo, apelant prisvojio veći iznos otuđenog novca. U vezi s tim je zatim ukazano na mnogobrojne subjektivne i materijalne dokaze koji su izvedeni na glavnom pretresu, uključujući i ispitivanje svjedoka S. Đ. S druge strane, navedeno je da je apelantova odbrana odustala od prijedloga da apelant u toku dokaznog postupka dâ iskaz u svojstvu svjedoka. Općinski sud je istakao da se apelantova osuda ne zasniva samo i isključivo na iskazu svjedoka S. Đ., koji je već pravosnažno osuđen za isto krivično djelo, a na osnovu sporazuma o priznanju krivnje zaključenog s Tužilaštvom. Suprotno apelantovim tvrdnjama, Općinski sud je naveo da je iskaz S. Đ. u cijelosti potkrijepljen drugim provedenim dokazima, kako subjektivne tako i objektivne prirode. Iz tih dokaza proizlazi nesumnjiv zaključak da je apelant počinio krivično djelo na način, u vrijeme i u mjestu kako je to opisano u izreci presude. Općinski sud je ocijenio neosnovanim navod apelantove odbrane da sud iskazu svjedoka S. Đ. ne bi trebao pokloniti vjeru jer se radi o licu koje je sklono vršenju krivičnih djela. Pri tome je navedeno da činjenica osuđivanosti ili neosuđivanosti nekog svjedoka, sama za sebe, ne mora značiti da iskaz tog svjedoka nije istinit, pogotovo kada se cijeni u međusobnoj vezi s drugim provedenim dokazima i kada se presuda ne zasniva isključivo samo na iskazu tog svjedoka. Osim toga, Općinski sud je naveo da se apelant, što proizlazi iz iskaza svjedoka S. Đ., družio s njim, išao kod njega u Brčko i vidio gdje i u kojim uvjetima S. Đ. živi. To znači, kako je navedeno, da je apelant dobro znao o kakvoj se ličnosti radi i, prema mišljenju

suda, upravo zbog toga je i angažirao S. Đ. da po njegovom prethodnom planu, koji je detaljno razradio, izvrši krivično djelo razbojništva. Dakle, iz provedenih dokaza je utvrđeno da je apelant preduzeo niz usklađenih radnji iz kojih se može izvesti zaključak o njegovom umišljaju za počinjenje krivičnog djela, odnosno postojanju saučesništva. Konačno, Općinski sud je ocijenio pravno irelevantnim navod apelantove odbrane (u kontekstu krivičnog djela) da je kritične prilike I. B. postupao protivno relevantnim propisima za prijenos i prijevoz gotovog novca krećući se pješice, bez spremnika i naoružanog čuvara. Ukazano je da ta činjenica predstavlja određen rizik za I. B. i oštećenog, a nikako opravdanje da I. B. bude fizički napadnut te da mu bude oduzet novac. Osim toga, Općinski sud je ukazao i da je svjedok S. Đ. naveo da su on i apelant dva puta prije kritičnog dana pratili I. B., da su jednom odustali od izvršenja krivičnog djela jer je bio ramazan, a da im je drugi put I. B. pobjegao iz vidokruga. Imajući u vidu navedeno, zaključeno je da je van razumne sumnje dokazano da je apelant počinio krivično djelo.

17. Presudom Kantonalnog suda broj 42 0 K 048201 22 Kž 2 od 10. marta 2023. godine (u daljnjem tekstu: drugostepena presuda) odbijena je kao neosnovana apelantova žalba i potvrđena prvostepena presuda.

18. Kantonalni sud je u obrazloženju istakao da apelant u žalbi navodi da je nezakonit pretres obavljen na području Brčkog, a po naredbi Općinskog suda, te da se na dokazima pribavljenim na taj način ne može zasnivati sudska odluka. U vezi s tim je Kantonalni sud naveo da su predmeti (pronađeni i oduzeti prilikom pretresa stambenih prostorija u Brčkom) koje je koristio osuđeni S. Đ. bili predmet vještačenja vještaka informatičke struke. Međutim, Kantonalni sud je naveo da je Općinski sud taj nalaz vještaka izuzeo iz spisa predmeta i nije ga cijenio, niti na takvom nalazu zasnovao svoju odluku, kao ni na preciziranoj policijskoj službenoj zabilješci. Dakle, kako se ne cijeni nalaz u cjelini, Kantonalni sud je istakao da se nema potrebe osvrtni na pojedine njegove segmente i baviti se pitanjima zakonitosti. Dalje je navedeno da su neosnovani apelantovi navodi o nezakonitosti svih dokaza i da se stoga prvostepena presuda zasniva samo na iskazu osuđenog S. Đ. koji je već pravosnažno osuđen za predmetno krivično djelo na osnovu sporazuma o priznanju krivnje zaključenog s Tužilaštvom. Kantonalni sud je naglasio da je iskaz tog svjedoka u dovoljnoj mjeri potkrijepljen drugim izvedenim preciziranim dokazima subjektivne i objektivne prirode (telefonski listinzi, uočavanje apelanta na inkriminiranom mjestu, o čemu je sačinjen policijski zapisnik, prepoznavanje u sudnici apelanta od svjedoka A. i dr.). Pri tome je navedeno da je iskaz svjedoka S. Đ. u skladu s praksom Ustavnog suda brižljivo cijenjen i sagledan kako bi se utvrdilo je li takav iskaz potkrijepljen još nekim dokazima i da li eventualno osuđeni S. Đ. sada ima interes da neistinito svjedoči protiv apelanta. Kantonalni sud je istakao da je u postupku utvrđeno da nema činjenica niti okolnosti iz kojih bi proizlazilo da S. Đ. ima neki interes da svjedoči protiv apelanta. Sve navedene dokaze, kako je to istakao Kantonalni sud, prvostepeni sud je na dovoljno jasan i logičan način analizirao, ocijenio u pogledu vjerodostojnosti i uvjerljivosti, te dao ocjenu svih dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi. Nakon toga je Općinski sud izveo pravilne zaključke i dao razloge kojima se rukovodio pri rješavanju činjeničnih i pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji krivično djelo i apelantova krivnja. Postupajući na navedeni način, kako je obrazloženo, Općinski sud je u cijelosti ispoštovao odredbe člana 296. stav (2) i člana 305. stav (7) ZKPFBiH.

19. U odnosu na žalbeni prigovor da postupajuća sutkinja K. S. nije mogla suditi i donijeti prvostepenu presudu, Kantonalni sud je naveo da je taj prigovor već istican i u prethodnom postupku, o čemu se taj sud izjasnio. Pozivajući se na sadržaj odredbe člana 39. tačka e) ZKPFBiH, Kantonalni sud je naveo da se navedena

odredba ne odnosi na razloge koje apelant navodi kao razloge zašto se sutkinja K. S. trebala izuzeti. Međutim, i pored toga, razlozi koje apelant navodi u žalbi nisu osnovani zato što je sutkinja K. S., iako je donijela presudu protiv optuženog S. Đ., cijenila dokaze koji se odnose na krivnju tog optuženog. Kantonalni sud je naveo da se tom prilikom sutkinja K. S. u tom drugom postupku nije upuštala u ocjenu i analizu dokaza koji se odnose na apelanta kao optuženog u ovom predmetu, zbog čega nije počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav (1) tačka b) ZKPFBiH.

Izdržavanje kazne zatvora

20. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da apelant kaznu zatvora, izrečenu presudama koje su predmet ove apelacije, izdržava u Kazneno-popravnom zavodu Busovača (u daljnjem tekstu: KPZ Busovača). Za vrijeme izdržavanja kazne zatvora apelant je 13. juna 2024. godine Općinskom sudu podnio molbu za prekid izdržavanja kazne zatvora u trajanju od šest mjeseci. Molba je podnesena na osnovu člana 57. ZIKS-a, a u vezi sa čl. 27–31. navedenog zakona. Rješenjem Općinskog suda od 21. oktobra 2024. godine usvojena je apelantova molba te mu je kao osuđenom licu odobren prekid izdržavanja kazne zatvora u trajanju od tri mjeseca iz razloga propisanih članom 27. tačka 8. ZIKS-a. Apelantov otac je 20. decembra 2024. godine podnio Općinskom sudu molbu za produženje prekida zbog apelantovih zdravstvenih razloga.

21. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da je rješenjem Općinskog suda od 21. januara 2025. godine uvažena apelantova molba za prekid izdržavanja kazne zatvora po presudi Općinskog suda od 21. oktobra 2022. godine. Rješenjem je odobren prekid izdržavanja u trajanju od tri mjeseca počevši od 22. januara 2025. godine do 22. aprila 2025. godine. U obrazloženju rješenja je navedeno da je osuđeni apelant za vrijeme trajanja prekida izdržavanja kazne zatvora počeo da se liječi, odnosno da posjećuje psihijatra. Na te okolnosti su u spis predmeta dostavljeni precizirani medicinski dokazi. U vezi s tim, Općinski sud je istakao da je u toku postupka po službenoj dužnosti provedeno vještačenje apelanta na osnovu medicinske dokumentacije KPZ Busovača, apelantovog zdravstvenog kartona i medicinske dokumentacije spisa. Uvidom u nalaz i mišljenje vještaka dr. H. J. proizlazi da su apelantove psihičke tegobe počele 2020. godine, a vezane su za sudski proces, nakon čega se apelant obratio psihijatru i psihologu preciziranog doma zdravlja, gdje je i liječen. Dalje je vještak konstatirao da se apelant zbog ponovnih psihičkih tegoba obratio za stručnu pomoć, te se u periodu od novembra 2023. godine do oktobra 2024. godine u četiri navrata psihijatrijski liječio. Pri tome je vještak istakao da je apelant naveo da nije zadovoljan kvalitetom zdravstvene zaštite u KPZ Busovača gdje izdržava kaznu zatvora, navodeći da ljekar u navedeni zavod dolazi jednom ili dva puta mjesečno, te da terapiju ne dobija na način kako su to propisali psihijatri kod kojih se liječio van zavoda. Općinski sud je naveo da je izvršio uvid u podnesak KPZ Busovača od 3. januara 2025. godine u kojem je, između ostalog, istaknuto da nemaju ništa protiv da se nastavi prekid izdržavanja kazne. Cijeneći apelantove navode i podnesak KPZ Busovača, odnosno pozitivan stav tog zavoda, kao i činjenicu da apelant ima zakazane ljekarske preglede kod specijalista, Općinski sud je zaključio da je apelantova molba osnovana, a sve kako bi apelant nastavio svoje liječenje po već ustaljenom rasporedu i zakazanim terminima, što je osnov za prekid kazne zatvora, prema članu 27. stav (1) tačka 1. u vezi sa članom 57. ZIKS-a.

22. Uvidom u CMS Ustavni sud konstatira da je Općinski sud 18. aprila 2025. godine donio rješenje kojim je uvažio apelantovu molbu za prekid izdržavanja kazne zatvora počevši od 22. aprila 2025. godine do 22. jula 2025. godine. U obrazloženju

su ponovljeni razlozi navedeni u rješenju Općinskog suda od 21. januara 2025. godine.

23. Uvidom u CMS Ustavni sud konstatira da je Općinski sud 11. septembra 2025. godine donio rješenje kojim je uvažio apelantovu molbu za prekid izdržavanja kazne zatvora te odredio da se prekid izdržavanja kazne odobrava u trajanju od tri mjeseca počevši od pravosnažnosti tog rješenja. Općinski sud je u obrazloženju naveo da je apelantova molba osnovana po osnovu člana 27. st. (1) i (2) u vezi sa članom 57. ZIKS-a, a sve kako bi apelant za vrijeme prekida izdržavanja kazne zatvora brinuo o maloljetnom djetetu i svojoj supruzi, koja je u rizičnoj trudnoći. Pri tome je Općinski sud ukazao i da je KPZ Busovača iskazao pozitivan stav o apelantovoj molbi i prekidu izdržavanja kazne zatvora.

24. Iz stanja spisa predmeta (medicinska dokumentacija koju je apelant dostavio u zahtjevu za privremenu mjeru) proizlazi da je nakon donošenja rješenja Općinskog suda od 21. januara 2025. godine apelant obavljao redovne mjesečne psihijatrijske/neuropsihijatrijske kontrolne preglede u javnim i privatnim medicinskim ustanovama. Iz sadržaja navedene dokumentacije proizlazi stav pojedinih ljekara da apelant treba da nastavi s psihoterapijom svakih 14 dana, uz redovne kontrole i uz ljekarsku preporuku da se apelant ne vraća u penalnu ustanovu do odluke Ustavnog suda o apelaciji. U jednom od navedenih mišljenja neuropsihijatra (od 1. jula 2025. godine) konstatirano je da pacijent/apelant dolazi na kontrolni pregled u stanju vidnog psihičkog pogoršanja, te da je na osnovu pregleda apelanta procijenjeno da kod njega postoji ozbiljan i neposredan rizik od suicida ukoliko mu se ne izrekne mjera zabrane povratka u zatvor. U vezi s tim je navedeno da je apelant u stanju izrazite emocionalne destabilizacije, depresivne blokade, s izraženim osjećajem bezizlaznosti i trajne ugroženosti. Također je navedeno i da je kod apelanta prisutan jasan plan samoubistva i dostupna sredstva (lijekovi), što dodatno povećava hitnost stanja. Zaključeno je da u slučaju da se apelant vrati u zatvorsku ustanovu postoji visok neposredni rizik od suicida, te bi posljedice po njegovo zdravlje i život mogle biti nepopravljive. Preporučeno je hitno produženje liječenja u civilnim ustanovama, nastavak terapije i praćenje situacije u okviru porodice, te je neophodno sačuvati apelanta u poznatom i podržavajućem okruženju do rješavanja apelacije pred Ustavnim sudom.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

25. Apelant smatra da su mu osporenim presudama prekršena prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i člana 13. Evropske konvencije. U suštini, apelant negira da je počinio krivično djelo, te problematizira način na koji su redovni sudovi proveli dokazni postupak, utvrdili njegovu krivičnopravnu odgovornost i obrazložili osporene presude. U vezi s tim ukazuje da se osporene presude zasnivaju na nezakonitim dokazima, što se prvenstveno odnosi na sva saznanja i operative radnje proizašle iz nezakonite naredbe za pretresanje koju je policiji Brčko distrikta BiH izdao sudija za prethodni postupak Općinskog suda jer je postupao van svoje jurisdikcije. Isto tako smatra da se pretresanje njegovog mobitela ima smatrati nezakonitim, a posljedično tome i svi materijalni dokazi proizašli iz takvog pretresanja. Zatim navodi da Općinski sud nije na detaljan način obrazložio zašto odbija kao neosnovan njegov zahtjev za izuzeće sutkinje K. S. U vezi s tim, apelant ukazuje da je navedena sutkinja u rodbinskoj vezi s vlasnikom/suvlasnikom, tj. odgovornim licem oštećenog pravnog lica TMK d.o.o. Zavidovići. Također ističe da je navedena sutkinja u istom postupku učestvovala u donošenju presude protiv optuženog S. Đ. u odnosu na kojeg je razdvojen krivični postupak

jer je s Tužilaštvom zaključio sporazum o priznanju krivnje. Apelant ističe da je navedena sutkinja bila upoznata sa svim dokazima koji su u daljnjem postupku korišteni protiv njega, a da je S. Đ. saslušan kao svjedok optužbe u krivičnom postupku protiv njega. Zasnivanje presude na svjedočenju svjedoka koji je zaključio sporazum s Tužilaštvom, prema apelantovom shvatanju, predstavlja kršenje prava na pravično suđenje.

26. U zahtjevu za privremenu mjeru od 2. decembra 2025. godine apelant je predložio obustavljanje izvršenja osporene prvostepene presude od 21. oktobra 2022. godine s ciljem sprečavanja neposredne i nenadoknadive štete na njegovu zdravlje. U vezi s tim, apelant je naveo da je pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja dokumentirano u nizu specijalističkih nalaza i u direktnoj je vezi s njegovim boravkom u zatvorskim uvjetima, a da se stabilizacija postiže isključivo ambulantnim liječenjem i boravkom van zatvorske sredine. Zatim navodi da se prema njemu kao psihičkom bolesniku primjenjuje mjera vezivanja nogu i ruku iako je smješten u poluotvorenoj ustanovi, te da takav tretman prema njemu ima izrazito negativan psihološki efekat. To je, kako navodi, u suprotnosti i sa članom 3. Evropske konvencije. Ističe i da je takav tretman kod njega produbio osjećaj bespomoćnosti, straha i poniženja, a što je dodatno pojačalo posljedice njegovih dijagnoza. Također ukazuje i da unutar zatvorske ustanove ne bi bio u stanju zatražiti adekvatno liječenje, te da zbog toga izbjegava obraćanje medicinskom osoblju iz straha od ponovnog maltretirajućeg i nečovječnog postupanja. Navodi da svi medicinski nalazi ukazuju na to da zatvorsko okruženje direktno izaziva pogoršanje njegovog stanja, što predstavlja realnu opasnost od psihičke dekompenzacije, gubitka funkcionalnosti, suicidalnih misli, trajnog oštećenja mentalnog zdravlja i rizika po život. Pri tome ističe da trenutno dostupni tretman u KPZ Busovača nije dovoljan. U svjetlu istaknutog, apelant se pozvao i na garancije iz člana 2. Evropske konvencije. Osim toga, apelant je ponovio i navode iz apelacije u vezi s ocjenom dokaza. Konačno, apelant navodi da je zbog navedenih dijagnoza i medicinskih nalaza proveo ukupno 12 mjeseci na prekidima kazne, što predstavlja zakonski maksimum. Ističe da više ne postoji mogućnost daljnjeg produženja prekida izdržavanja kazne zatvora, što znači da se, ukoliko Ustavni sud ne usvoji privremenu mjeru, 15. decembra 2025. godine mora vratiti u zatvor.

27. U dopuni zahtjeva za donošenje privremene mjere apelant je dostavio dvije potvrde o privremeno oduzetim predmetima KPZ Busovača od 24. jula i 23. augusta 2025. godine koje, prema apelantovom mišljenju, predstavljaju direktan dokaz da zatvorska ustanova ne posjeduje niti izdaje psihijatrijske lijekove koji su mu propisani, odnosno da je terapiju isključivo mogao dobiti ako je donese njegova porodica. To, prema apelantovim tvrdnjama, predstavlja dodatni socijalni i finansijski teret za njegovu porodicu, odnosno pogoršava njegovo zdravstveno stanje i povećava rizik od psihičkog sloma. Stoga apelant predlaže usvajanje privremene mjere prije 15. decembra 2025. godine kao dana zahtjevog povratka u zatvor.

b) Odgovori na apelaciju

28. Kantonalni sud je naveo da su neosnovani apelantovi navodi o kršenju prava na pravično suđenje, zbog čega taj sud ostaje pri svim razlozima navedenim u osporenoj drugostepenoj presudi. To se, kako je navedeno, posebno odnosi na prigovore nezakonitosti dokaza. Kantonalni sud je istakao da je dao jasne i nedvosmislene odgovore kako u pogledu objektivnih tako i subjektivnih obilježja krivičnog djela. Stoga je predloženo da se apelacija odbije kao neosnovana.

29. Općinski sud je u postupku pred tim sudom apelantu u njegovom braniocu omogućio da se izjasne o svim dokazima optužbe i da izvedu sve dokaze koje su predložili, a nakon čega je sud izvršio savjesnu i cjelovitu ocjenu svih dokaza i u obrazloženju

presude iznio razloge o odlučnim činjenicama. U vezi s tim je navedeno da su netačni apelantovi navodi da je kompletna presuda zasnovana isključivo na iskazu, odnosno svjedočenju S. Đ. kao direktnog izvršioca krivičnog djela. Dalje je navedeno da je sudija koji je postupao, nakon zahtjeva apelantove odbrane, pismeno dao svoje izjašnjenje. O tom apelantovom zahtjevu za izuzeće sudije je odlučila Opća sjednica, odnosno Kolegij sudija Općinskog suda, o čemu su stranke pismeno obaviještene. Zatim je navedeno da nisu tačni navodi iz apelacije da je postupajuća sutkinja K. S. u rodbinskoj vezi s vlasnikom/suvlasnikom, tj. odgovornim licem oštećenog pravnog lica TMK d.o.o. Zavidovići. U vezi s tim je istaknuto da je tačno da je sutkinjina rodica, tj. kćerka polubrata sutkinjine majke udata za A. M. (sin F. M.), ali da F. M. nije vlasnik ili suvlasnik oštećenog i da je u toku postupka kao punomoćnik oštećenog ispitan I. M. Općinski sud je istakao da se u apelaciji zapravo ponavljaju svi argumenti koje je apelant već ranije iznio kako tokom prvostepenog postupka tako i u žalbi protiv osporene prvostepene presude. Navedeni apelantovi prigovori bili su predmet ocjene pred Kantonalnim sudom i taj sud ih s pravom nije prihvatio, za šta je dao uvjerljivo obrazloženje u osporenoj drugostepenoj presudi. Shodno tome je predloženo da se apelacija odbije kao neosnovana.

30. Tužilaštvo je navelo da je apelacija u potpunosti neosnovana.

31. Federalno ministarstvo pravde je navelo da je ZIKS-om propisana obavezna zdravstvena zaštita za sva osuđena lica, te da svaki kazneno-popravni zavod u FBiH ima svog ljekara, kao i organiziranu zdravstvenu zaštitu (zavodski stacionari). U suprotnom, osuđeno lice se može premjestiti u zavod koji ima objekat stacionara i stalnog zavodskog ljekara, a po preporuci zavodskog ljekara osuđeno lice se može uputiti u adekvatnu zdravstvenu ustanovu. Dalje je navedeno da je iz dostavljenih odgovora kazneno-popravnih zavoda u FBiH "utvrđeno da je relativno mali broj slučajeva osuđenih osoba za koje se uoče određene suicidalne namjere ili druge poteškoće na psihičkom planu. Što se tiče postupanja, ukoliko se utvrdi da postoji sklonost ka suicidu propisuje se intenzivan rad sa osuđenom osobom od strane odgajatelja i psihologa, te se sve navedeno bilježi u zdravstveni karton, po potrebi osuđena osoba se vodi i na kontrolu kod neuropsihijatra koji propisuje terapiju, te se takve osobe stavlja u pojačan nadzor. U vezi odgovarajućih zdravstvenih ustanova za navedene slučajeve, postoji JZU Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac, koje postupajući sud upućuje na liječenje". Zatim je navedeno da je neophodno imati u vidu i zastaru izvršenja krivične sankcije – izrečene kazne zatvora (u kontekstu apsolutnog roka za izvršenje kazne zatvora) prilikom uzimanja u obzir činjenica o psihofizičkom stanju osuđenog lica. Također je ukazano da su odredbama ZIKS-a propisani uvjeti prekida izdržavanja kazne zatvora, a o čemu se posebno treba voditi računa uzimajući u obzir navedene zastare izvršenja kazne zatvora. Konačno je istaknuto da je u svakom konkretnom slučaju neophodno utvrditi okolnosti, kao i zdravstveno stanje osuđenog lica, pogotovo imajući u vidu zloupotrebu instituta prekida izdržavanja kazne zatvora (bjekstvo, zastara, mogućnost ponovnog počinjenja krivičnog djela, preventivni tip kazne, utjecaj na druge osuđeničke u kolektivu itd.).

V. Relevantni propisi

32. **Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 35/03, 37/03 – ispravka, 56/03 – ispravka, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20) u relevantnom dijelu glasi:

Član 39. tač. b), d), e) i f)

Razlozi za izuzeće

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost:

b) ako mu je osumnjičeni, odnosno optuženi, njegov branitelj, tužitelj, oštećeni, njegov zakonski zastupnik ili punoćnik, bračni odnosno vanbračni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tzbini do drugog stepena,

d) ako je u istom krivičnom predmetu učestvovao kao sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak,

e) ako je u istom predmetu učestvovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom, i

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristrasnost.

Član 41.

Postupak za izuzeće

(1) Čim sazna za postojanje kojeg od razloga za izuzeće iz člana 39. tač. od a) do e) ovog zakona, sudija je dužan prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda. Ako sudija smatra da postoje okolnosti iz člana 39. tačke f) ovog zakona, izvijestit će o tome predsjednika suda.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao i u slučaju kada se radi o izuzeću predsjednika suda - o njegovom izuzeću i zamjeni odlučuje opća sjednica, odnosno kolegij sudija tog suda.

Član 296.

Dokazi na kojima se zasniva presuda

(1) Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu.

(2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak da li je neka činjenica dokazana.

Član 305. stav (7)

Sadržaj presude

(7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz pročitao, kojim razlozima se rukovodio pri rješavanju pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji krivično djelo i krivična odgovornost optuženog i pri primjenjivanju određenih odredaba Krivičnog zakona na optuženog i njegovo djelo.

Član 312. stav (1) tačka b)

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

(1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji:

b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti;

33. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 44/98, 42/99, 12/09, 42/11 i 39/24)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 11. stav (1)

Postupanje s osuđenim osobama mora biti čovječno i s poštovanjem njihovog ljudskog dostojanstva, s očuvanjem njihovog tjelesnog i duševnog zdravlja, vodeći pri tome računa da se održi potreban red i disciplina.

Član 22.

Upućivanje osuđenih osoba na izdržavanje kazne zatvora vrši sud na čijem području osuđeni ima prebivalište, odnosno boravište ili Sud Bosne i Hercegovine kada je taj sud izrekao kaznu.

3. Zdravstvena zaštita

Član 45.

Osuđenim osobama osigurava se ljekarska pomoć i bolničko liječenje.

Troškove liječenja snosi ustanova, osim ako se utvrdi da se osuđeni namjerno ozlijedio.

Član 46.

Svaka ustanova treba da ima svoga ljekara i po mogućnosti organizovanu zdravstvenu zaštitu.

O smještaju osuđenog u bolnicu ustanove ili u ambulatnu sobu iste ustanove odlučuje ljekar.

U slučaju da ne postoji mogućnost liječenja u ustanovi, oboljela osuđena osoba upućuje se u ustanovu u kojoj postoji mogućnost liječenja, a u slučaju hitnosti ili kad postoji opasnost zbog dužeg prevoza u tu ustanovu, kao i kad ne postoji mogućnost potrebnog specijaliziranog liječenja u toj ustanovi, oboljela osuđena osoba uputit će se u zdravstvenu ustanovu, o čemu odlučuje rukovodilac ustanove.

Vrijeme provedeno u općoj zdravstvenoj ustanovi uračunava se u izvršenje kazne zatvora.

Član 49.

Osuđena osoba koja za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške psihičke smetnje, uputit će se u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

IV - PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA I PREMJEŠTAJ

1. Prekid izdržavanja kazne zatvora

Član 57.

Osuđenoj osobi može se dozvoliti prekid izdržavanja kazne zatvora.

Odredbe čl. 27., 28., 29. i 31. ovog zakona shodno se primjenjuju i na prekid izdržavanja kazne zatvora.

Prekid izdržavanja kazne zatvora izvršit će se i u slučaju kada sud odredi mjeru pritvora za drugo krivično djelo.

O prekidu izdržavanja kazne zatvora rješenjem odlučuje sud koji je izrekao prvostepenu presudu.

U slučaju iz stava 4. ovog člana sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudija.

Član 92. stav (2)

Osuđena osoba ima pravo pritužbi Federalnom ministarstvu, odnosno odgovarajućem organu uprave kantona, na rad službenih osoba ustanove zbog povrede njenih prava.

7. Nadzor nad radom ustanova

Član 152. st. (1), (2) i (3)

U cilju osiguranja jedinstvenog sistema izvršenja kazne zatvora, prenošenja pozitivnih iskustava, analiziranja i proučavanja rada pojedinih organizacionih jedinica i pružanja stručne pomoći tim jedinicama, Federalno ministarstvo vrši nadzor nad radom ustanova.

Nadzor nad izvršenjem kazne zatvora obuhvata naročito: zakonito i pravilno postupanje sa osuđenim osobama, nadzor nad organizovanjem i radom ustanova, način odgoja osuđenih osoba, stanje sigurnosti i samozaštite, funkcionisanje službe osiguranja, privredno poslovanje, način sprovođenja zdravstveno-higijenskih mjera, ishranu i odjevanje osuđenih osoba, kao i uvjete iz čl. 38. do 41. ovog zakona.

Nadzor iz stava 2. ovog člana vrši Federalno ministarstvo preko ovlaštenih radnika (u daljem tekstu: inspektor).

[...]

VI. Dopustivost i meritum

34. Ustavni sud zapaža da apelacija ispunjava uvjete propisane članom VI(3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, kao i da je podnesena u roku, da ispunjava i ostale razloge dopustivosti iz člana 18. stav (3) Pravila Ustavnog suda te da nije očigledno (*prima facie*)

neosnovana, u smislu odredbe člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda.

35. Apelant smatra da mu je u krivičnom postupku povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije. Također, apelant je ukazao da mu je prekršeno pravo na djelotvoran pravni lijek u vezi s pravom na pravično suđenje. Osim toga, apelant je dodatno ukazao i na kršenje člana II/3.a) i b) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 2. i 3. Evropske konvencije u kontekstu izdržavanja kazne zatvora na osnovu osporenih odluka. Zbog specifičnih okolnosti konkretnog predmeta, Ustavni sud će apelantove navode ispitati isključivo u svjetlu standarda člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Evropske konvencije.

a) Pravo na pravično suđenje

36. Kako se radi o predmetu u kojem je apelant osuđen zbog izvršenog krivičnog djela, Ustavni sud će ispitati navode u vezi s pravom na pravično suđenje.

37. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

38. Član 6. st. 1. i 3.d) Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

d) da ispituje svjedoke protiv sebe ili da se oni ispituju, te da se osigura prisustvo i ispitivanje svjedoka u njegovu korist pod istim uvjetima koji važe za svjedoke koji svjedoče protiv njega;

39. Apelant, u suštini, kršenje prava na pravično suđenje dovodi u vezi s aspektom prava na nepristrasan sud, ocjenom/zakonitošću dokaza i "jednakošću oružja" te arbitrarnošću u primjeni prava.

Pravo na nepristrasan sud

40. U konkretnom slučaju apelant je problematizirao nepristrasnost sutkinje K. S. po dva osnova. Kao prvo, apelant ukazuje na pristrasnost navedene sutkinje zbog njenih rodbinskih veza s oštećenim. Kao drugo, apelant smatra da sutkinja K. S. nije smjela učestvovati u postupku donošenja osporene prvostepene presude zbog činjenice da je prethodno odlučivala o krivnji S. Đ.

41. Ustavni sud podsjeća da, u svjetlu prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), nepristrasnost u pravilu označava odsutnost predrasuda ili pristrasnosti (nezauzimanje strana). Postojanje nepristrasnosti, u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije, mora se utvrditi prema (i) subjektivnom testu, pri čemu se mora uzeti u obzir lično uvjerenje i ponašanje određenog sudije, tj. da li je sudija imao ikakve lične predrasude ili pristrasnosti u datom slučaju; i (ii) objektivnom testu, tj. utvrđivanjem da li je, nezavisno od ličnog ponašanja bilo kojeg od svojih članova, sam sud i, između ostalih aspekata, njegov sastav, nudio dovoljna jamstva da se isključi svaka legitimna sumnja u pogledu njegove nepristrasnosti. Svaki sudija u odnosu na kojeg postoji legitiman razlog za strah od nedostatka nepristrasnosti mora se povući. Postojanje nacionalnih procedura za osiguranje nepristrasnosti, odnosno pravila koja reguliraju izuzimanje sudija relevantan je faktor. Takva pravila odražavaju nastojanje nacionalnog zakonodavca da ukloni sve razumne sumnje u nepristrasnost dotičnog sudije ili suda i predstavljaju pokušaj osiguranja nepristrasnosti uklanjanjem uzroka takvih zabrinutosti (vidi *Nicholas protiv Kipra*, presuda od 9. januara 2018. godine, predstavka broj 63246/10, tač. 49–55. s daljnjim referencama). Sama činjenica da stranka u postupku traži izuzeće

sudije zbog pristrasnosti, čak i opetovano, nema automatski posljedicu da se sudija treba povući ili biti isključen (vidi *Harabin protiv Slovačke*, presuda od 20. novembra 2012. godine, predstavka broj 58688/11, tačka 138).

42. Dovodeći u obzir navedene stavove u vezi sa činjenicama konkretnog predmeta, Ustavni sud, prije svega, zapaža da je pitanje (ne)pristrasnosti bilo problematizirano tokom krivičnog postupka protiv apelanta kako povodom apelantovog zahtjeva za izuzeće sutkinje K. S. tako i u okviru žalbenih navoda. U oba slučaja redovni sudovi su zaključili da su navodi o pristrasnosti navedene sutkinje neosnovani. Ustavni sud, prije svega, ponavlja da je nepristrasnost bitna za pravilno obavljanje sudske dužnosti, te se odnosi ne samo na sudsku odluku već i na postupak donošenja odluke. U konkretnom slučaju Ustavni sud zapaža da je sutkinja K. S. odlučivala u dva razdvojena postupka po istoj optužnici. Dakle, radilo se o istom krivičnom događaju povodom kojeg su vođena dva odvojena postupka. Prema praksi Evropskog suda, problemi s nepristrasnošću mogu se pojaviti ako je sudija u drugim fazama postupka već izrazio mišljenje o krivnji optuženog (vidi *Gómez de Liaño y Botella protiv Španije*, presuda od 22. jula 2008. godine, predstavka broj 21369/04, tač. 67–72. s daljnjim referencama). Međutim, u slučaju sutkinje K. S. nije se radilo o drugim fazama postupka, već je ona na osnovu izvedenih dokaza u zasebnom postupku utvrđivala krivnju kako apelanta tako i prvobitno saoptuženog S. Đ. S druge strane, Ustavni sud je zauzeo jasan stav: "Ustavni sud naglašava da sama činjenica da su određene sudije bile članovi vijeća koje je odlučivalo o prihvatanju sporazuma o priznanju krivnje u drugim postupcima u kojim su optuženi bili lica koja su u konkretnom postupku bila i svjedoci ne dovodi do povrede prava na pravično suđenje u smislu standarda koje propisuje član 6. stav 1. Evropske konvencije. Također, ne postoje bilo kakvi relevantni dokazi koji bi osnovano mogli ukazivati na to da su te sudije bile pristrasne pri donošenju osporene odluke, te da je time povrijeđeno apelantovo pravo na pravično suđenje" (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-608/17 od 24. aprila 2019. godine, tačka 37. s daljnjim referencama, dostupnu na www.ustavnisud.ba). U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da iz stanja spisa predmeta ne proizlazi da je navedena sutkinja u postupku protiv S. Đ. prethodno izrazila mišljenje o apelantovoj krivnji. Na to apelant nije ukazao ni u redovnom postupku niti u apelaciji. Dakle, u konkretnom slučaju se ne može govoriti o prejudiciranju apelantove krivnje. Osim toga, uzimajući u obzir da redovni sudovi tokom cijelog trajanja krivičnog postupka nisu doveli u pitanje tvrdnju navedene sutkinje da nije imala saznanja o postojanju rodbinskog odnosa u kontekstu vlasništva oštećenog, Ustavni sud smatra da se ne može govoriti ni o postojanju ličnog uvjerenja i predrasuda u okolnostima konkretnog predmeta. Prema tome, navedene okolnosti, posmatrane u svojoj cjelokupnosti, ne upućuju na zaključak postojanja ličnog interesa sutkinje K. S. da apelant bude osuđen, odnosno postojanja rizika tzv. psihološkog vezivanja u kontekstu postupka koji je vođen protiv S. Đ. Dakle, Ustavni sud smatra da, sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog posmatrača, postupanje sutkinje K. S. u krivičnom postupku protiv apelanta nije moglo izazvati objektivno opravdane sumnje u njenu nepristrasnost. U slučaju sutkinje K. S. nisu objektivizirane okolnosti koje bi hipotetički gledano stvorile moguće iskušenje za prosječnog čovjeka da ga kao sudiju navede da ne održi jasnu i istinitu ravnotežu. Postojeći pravni okvir je u konkretnom slučaju omogućio ispitivanje apelantovih navoda o pristrasnosti sutkinje K. S. U vezi s tim, Ustavni sud dalje ukazuje da se, u svjetlu prakse Evropskog suda, kršenje člana 6. stav 1. Evropske konvencije ne može zasnivati na navodnom nedostatku nezavisnosti ili nepristrasnosti suda koji donosi odluke ako je donesena odluka bila predmet naknadnog nadzora od sudskog tijela koje ima punu nadležnost i osigurava poštovanje jamstava utvrđenih tom

odredbom (vidi *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd i drugi protiv Gruzije*, presuda od 18. jula 2019. godine, predstavka broj 16812/17, tačka 345. s daljnjim referencama). Ustavni sud zapaža da je takav nadzor u okolnostima konkretnog predmeta osiguran s obzirom na to da je, kao što je prethodno rečeno, apelant imao pristup Kantonalnom sudu kao drugostepenom sudu s punom nadležnošću za ponovno ispitivanje njegove krivnje, što je uključivalo činjenična i pravna pitanja, između ostalog i pitanje (ne)pristrasnosti sutkinje K. S.

43. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da u svjetlu apelantovih navoda i činjenica predmeta nepristrasnost sutkinje K. S. nije dovedena u sumnju, zbog čega nije postojala obaveza njenog izuzimanja u apelantovom slučaju. Posljedično tome, nema proizvoljnosti ni u stavu Kantonalnog suda iz osporene drugostepene presude da u konkretnom slučaju nije počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav (1) tačka b) ZKPFBiH. S obzirom na navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja prava na nepristrasni sud iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ocjena/zakonitost dokaza, "jednakost oružja" i primjena prava

44. Ustavni sud, dalje, primjećuje da apelant osporava zakonitost određenih dokaza, te da je njegova osuđujuća presuda zasnovana na svjedočenju svjedoka S. Đ. koji je prvobitno bio optužen s apelantom, te koji je naknadno s Tužilaštvom zaključio sporazum o priznanju krivnje, a potom bio svjedok optužbe u krivičnom postupku protiv apelanta.

45. Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Evropskog suda, u članu 6. Evropske konvencije nisu utvrđena nikakva pravila o prihvatljivosti dokaza ili načinu na koji bi se oni trebali ocjenjivati, nego je to zadatka redovnih sudova. Evropski sud procjenjuje samo to da li je postupak u cjelini, uključujući i način na koji su prikupljeni dokazi, bio pravičan te da li je uključio ispitivanje njihove navodne "nezakonitosti" (vidi Evropski sud, *Sorokins i Sorokina protiv Latvije*, presuda od 28. maja 2013. godine, predstavka broj 45476/04, tačka 110). Dalje, pitanje jednakosti u postupanju strana u predmetnom krivičnom postupku se, prema ocjeni Ustavnog suda, suštinski tiče same ocjene dokaza, koje pravo se u krivičnim postupcima ujedno nerijetko podudara s pravom na "jednakost oružja" kao podrazumijevanim elementom pravičnog suđenja po članu 6. stav 1. Evropske konvencije. Pravo na "jednakost oružja" nalaze da se svakoj strani pruži razumna (procesna) mogućnost da predoči svoj slučaj pod uvjetima koji je ne dovode u suštinski nepovoljniji položaj u odnosu na drugu stranu. Pri tome, neka manja nejednakost koja ne utječe na pravičnost postupka u cjelini neće dovesti do kršenja člana 6. Evropske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP-749/20* od 5. oktobra 2021. godine, tačka 49. s daljnjim referencama).

46. U odnosu na apelantove navode o nezakonitosti dokaza, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi na jasan način ukazali da se osporena prvostepena presuda ne zasniva na nezakonitim dokazima proisteklim iz radnji preduzetih u Brčko distriktu BiH, a koje se odnose na pretresanje apelantovog mobitela i njegovo naknadno vještačenje (vidi tač. 16. i 18. ove odluke). Prema tome, proizlazi da je Općinski sud u ponovnom suđenju postupio u skladu s uputstvima iz rješenja Kantonalnog suda od 16. marta 2022. godine (vidi tačku 12. ove odluke). Stoga su neosnovani apelantovi navodi da se osporene presude zasnivaju na nezakonitim dokazima.

47. Kada je riječ o apelantovom navodu u vezi s iskazom S. Đ., Ustavni sud ukazuje da, prema stavu Evropskog suda, Evropska konvencija ne zabranjuje domaćem sudu da se oslanja na inkriminirajući iskaz saučesnika, čak i ako je poznato da se taj

svjedok kreće u kriminalnim krugovima (vidi *Xenofontos i ostali protiv Kipra*, presuda od 25. oktobra 2022. godine, predstavke br. 68725/16 i dr., tačka 77. s daljnjim referencama). Korištenje izjava svjedoka u zamjenu za imunitet ili druge pogodnosti važan je alat u borbi domaćih vlasti protiv teškog kriminala. Međutim, korištenje takvih izjava može dovesti u pitanje pravednost postupka protiv okrivljenika i može pokrenuti osjetljiva pitanja jer su, po svojoj prirodi, takve izjave podložne manipulaciji i mogu se dati isključivo radi dobijanja pogodnosti koje se nude u zamjenu ili radi lične osvete. Ponekad dvosmislena priroda takvih izjava i rizik da lice može biti optuženo i suđeno na osnovu neprovjerenih optužbi koje nisu nužno nepristrasne ne smiju se stoga potcijeniti (vidi Evropski sud, *Fajstavr protiv Češke Republike*, presuda od 16. oktobra 2025. godine, predstavka broj 48303/21, tačka 45. s daljnjim referencama).

48. U odnosu na apelantove navode kojima suštinski negira izvršenje krivičnog djela, Ustavni sud podsjeća da je, prema praksi Evropskog suda, prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćih zakona. Evropski sud ne treba postupati kao sud "četvrtе instance", te stoga neće, prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (kojem korespondira član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine), dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili očigledno nerazumnim (vidi Evropski sud, *Aščerić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 17. decembra 2019. godine, tačka 23. s daljnjim referencama, predstavka broj 52871/13). Takvu praksu dosljedno slijedi i Ustavni sud u odnosu na odluke redovnih sudova (vidi, između ostalih, Odluku o dopustivosti i meritumu broj *AP-4033/20* od 22. juna 2022. godine, tač. 42–45. s daljnjim referencama, objavljenu na www.ustavnisud.ba).

49. Dovodeći navedene stavove Evropskog suda i Ustavnog suda u vezu sa činjenicama apelantovog slučaja, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi svoj zaključak o postojanju krivičnog djela, u kontekstu apelantovih inkriminiranih radnji, izveli na način koji je u skladu sa standardima prava na pravično suđenje. Utvrđenje apelantove krivičnopravne odgovornosti rezultat je cjelokupnosti provedenog dokaznog postupka na usmenom (i javnom) glavnom pretresu, na kojem je apelantu, tj. njegovoj odbrani bila data mogućnost da osporava sve dokaze optužbe. To se posebno odnosi na ispitivanje svjedoka S. Đ. s kojim je Tužilaštvo prethodno zaključilo sporazum o priznanju krivnje. Prepoznajući bitnost vjerodostojnosti iskaza svjedoka S. Đ., upravo je i sam Kantonalni sud u obrazloženju osporene drugostepene presude ukazao da je taj iskaz brižljivo cijenjen i sagledan kako bi se utvrdila njegova vjerodostojnost, odnosno ispitaio eventualni interes i motiv da navedeni svjedok lažno svjedoči protiv apelanta. Pri tome, Ustavni sud ima u vidu i da apelant nije iskoristio svoje pravo da dâ iskaz u svojstvu svjedoka i na taj način pred raspravnim sudom dodatno argumentira svoje tvrdnje, odnosno opovrgne tvrdnje optužbe. Dakle, Ustavni sud smatra da je u konkretnom slučaju ispunjen zahtjev iz principa "pravičnosti" da se svi dokazi izvedu na glavnom pretresu u prisustvu optuženog s ciljem osiguranja principa kontradiktornosti postupka (vidi Evropski sud, *Gülağacı protiv Turske*, odluka od 13. aprila 2021. godine, predstavka broj 40259/07, tačka 36. s daljnjim referencama). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud nije mogao zaključiti da su redovni sudovi načinom provođenja dokaznog postupka u ovoj krivičnopravnoj stvari izašli iz okvira diskrecije slobodne ocjene dokaza provedenih u postupku, niti je dovedena u pitanje "jednakost oružja", što bi rezultiralo kršenjem člana 6. stav 1. i stav 3.d) Evropske konvencije. U takvim okolnostima ne može se reći da je oslanjanje redovnih sudova na svjedočenje saučesnika S. Đ. učinilo suđenje nepravičnim budući da je njegov iskaz potkrijepljen i drugim izvedenim materijalnim i subjektivnim dokazima. Suprotno apelantovim navodima, Ustavni

sud nalazi da su redovni sudovi u osporenim presudama za utvrđenje apelantove krivnje dali detaljno i jasno obrazloženje, koje ni u jednom dijelu ne izgleda proizvoljno ili neprihvatljivo samo po sebi, niti dovodi u sumnju zaključke o izvršenom krivičnom djelu koje je apelantu stavljeno na teret. S obzirom na sve navedeno, Ustavni sud smatra da redovni sudovi nisu propustili da u obrazloženju osporenih odluka detaljno odgovore na sve apelantove argumente/prigovore od suštinskog značaja za ishod postupka u konkretnom predmetu, te da su dali relevantne i dovoljne razloge za svoje odlučjenje.

50. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da okolnosti konkretnog predmeta u svjetlu prethodnih razmatranja i zaključaka ne ostavljaju dojam da je u krivičnom postupku protiv apelanta, sagledanom u cijelosti, prekršeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. i stav 3.d) Evropske konvencije.

51. Stoga, Ustavni sud zaključuje da nije došlo do povrede prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije.

b) Navodi o povredi člana 2. Evropske konvencije

52. Ustavni sud primjećuje da je apelant tražio da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom će dozvoliti prekid izdržavanja kazne zatvora zbog činjenice da je nakon donošenja osporenih presuda obolio. Ustavni sud prvenstveno zapaža da iz činjenica predmeta proizlazi da je apelant stupio na izdržavanje kazne pa je tražio prekid u skladu sa zakonom. Rješenjima redovnog suda prekid mu je dozvoljen u više navrata, te više ne postoji zakonski osnov za prekid izdržavanja kazne zatvora. Dalje, apelant ističe da mu KPZ Busovača ne može osigurati adekvatno liječenje, te da postoji opasnost od suicida ukoliko se vrati na izdržavanje kazne zatvora u KPZ Busovača. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je u Odluci o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 od 12. decembra 2025. godine, između ostalog, zaključio da je apelant učinio izvjesnim da je njegovo zdravstveno stanje ozbiljno ugroženo, odnosno da okolnosti konkretnog predmeta opravdavaju osnovanost zahtjeva za donošenje privremene mjere. Prilikom usvajanja zahtjeva za privremenu mjeru, Ustavni sud se rukovodio apelantovim psihičkim stanjem u svjetlu prakse Evropskog suda u predmetima koji su podrazumijevali pozitivnu obavezu države, u smislu člana 2. Evropske konvencije (vidi *Hasani protiv Švedske*, presuda od 6. marta 2025. godine, predstavka broj 35950/20, tač. 61–65. s daljnjim referencama, i *Shanidze protiv Gruzije*, odluka od 7. novembra 2017. godine, predstavka broj 60867/08, tačka 41. s daljnjim referencama).

53. Iz stanja spisa predmeta, što učesnici u postupku pred Ustavnim sudom nisu ni doveli u pitanje, proizlazi da su kod apelanta prisutne psihičke tegobe zbog kojih je u više navrata išao na psihijatrijsko liječenje u javne i privatne zdravstvene ustanove van penalne ustanove u kojoj izdržava kaznu zatvora (KPZ Busovača). U vezi s tim je kod apelanta medicinski konstatirano da postoji ozbiljan i neposredan rizik od suicida ukoliko se vrati na izdržavanje kazne zatvora u KPZ Busovača. Također je medicinski konstatirano i postojanje suicidalnih misli, te jasnog plana za suicid kod apelanta (vidi tačku 24. ove odluke). Iako se apelant trenutno nalazi van zatvora na osnovu odluke o privremenoj mjeri Ustavnog suda i do sada nema dokaza da je pokušao počinuti suicid, Ustavni sud smatra da navedene konstatacije pokreću ozbiljna pitanja iz obima člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Evropske konvencije. Zbog toga, Ustavni sud smatra da su u svjetlu specifičnih okolnosti apelantovog slučaja primjenjive garancije iz člana 2. Evropske konvencije. Drugačiji pristup, odnosno čekanje da se desi stvarna i neposredna opasnost po apelantov život bilo bi protivno suštini člana 2. Evropske konvencije, koji garantira pravo na život. Isto tako, Ustavni sud smatra da bi u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja na

apelanta bio stavljen pretjeran teret (kao osuđenog lica) da traži zaštitu svojih prava, u smislu člana 92. stav (2) ZIKS-a, podnošenjem pritužbe Federalnom ministarstvu pravde, odnosno odgovarajućem organu uprave kantona na rad službenih lica ustanove zbog povrede svojih prava (vidi tačku 33. ove odluke). U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je Evropski sud u predmetu *Rodić protiv Bosne i Hercegovine* (presuda od 27. maja 2008. godine, predstavka broj 22893/05, tačka 58) zaključio da "Vlada nije uspjela priložiti nijedan izvještaj koji je napravio zatvorski inspektor pri Federalnom ministarstvu nakon primljene pritužbe. Zaista, izgleda da sistem zatvorskih inspekcija ne funkcioniра u Federaciji BiH od 2004. godine [...]. Sud, stoga, zaključuje da, kako stvari stoje, pritužba upućena zatvorskom inspektoru pri Federalnom ministarstvu ne predstavlja efektivan pravni lijek za navodne povrede". Budući da Federalno ministarstvo pravde nije ponudilo nikakvu novu ili drugačiju argumentaciju u vezi s pitanjem djelotvornog ostvarivanja prava – zaštite osuđenih lica putem pritužbe (vidi tačku 31. ove odluke), Ustavni sud smatra da se u apelantovom slučaju čini i dalje primjenjiv citirani stav Evropskog suda iz predmeta *Rodić*. Shodno tome, Ustavni sud će u nastavku obrazloženja meritorno ispitati te navode apelacije, u smislu člana 2. Evropske konvencije.

54. Član II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

a) Pravo na život

55. Član 2. stav 1. Evropske konvencije glasi:

Član 2. stav 1.

Pravo na život

1. Pravo na život svake osobe zaštićeno je zakonom. Niko ne smije biti namjerno lišen života, osim prilikom izvršenja presude suda kojom je osuđen za krivično djelo za koje je zakonom predviđena ova kazna.

56. Prema praksi Evropskog suda, prva rečenica člana 2. Evropske konvencije, koja se smatra jednom od najosnovnijih njenih odredbi, a ujedno sadrži i jednu od osnovnih vrijednosti demokratskih društava koja čine Vijeće Evrope, zahtjeva od države ne samo da se suzdrži od "namjernog" oduzimanja života već i da preduzme odgovarajuće korake kako bi zaštitila živote onih koji se nalaze u njenoj nadležnosti (vidi *Fernandes de Oliviera protiv Portugala*, presuda od 31. januara 2019. godine, predstavka broj 78103/14, tačka 104. s daljnjim referencama). Ta odredba može, u određenim dobro definiranim okolnostima, nametnuti pozitivnu obavezu vlastima da preduzmu preventivne operativne mjere za zaštitu pojedinca od drugih ili, u određenim posebnim okolnostima, od samog sebe. U slučaju rizika od samoubistva u zatvoru, takva pozitivna obaveza nastaje samo kada su vlasti znale ili su trebale znati da postoji stvarna i neposredna opasnost da će određeno lice pokušati da sebi oduzme život. Evropski sud je uzeo u obzir različite faktore kako bi utvrdio da li su vlasti znale ili su trebale znati da postoji stvarna i neposredna opasnost po život određenog lica. Da bi se utvrdilo kršenje te obaveze, mora se utvrditi da vlasti nisu preduzele, u okviru svojih ovlaštenja, mjere koje bi, s razumne tačke gledišta, ublažile taj rizik. Evropski sud mora ispitati da li su vlasti učinile sve što se od njih razumno moglo očekivati u okolnostima slučaja kako bi spriječile ostvarenje određenog i neposrednog rizika i spriječile taj rizik preduzimanjem mjera koje su im bile na raspolaganju. Odgovor na to pitanje zavisi od svih okolnosti svakog slučaja. Međutim, ta obaveza se mora tumačiti tako da ne nameće nepodnošljiv ili pretjeran teret vlastima jer ne smiju izgubiti iz vida nepredvidljivost ljudskog ponašanja i operativne izbore koji se moraju napraviti u smislu prioriteta i resursa. Stoga, svaka navodna prijetnja životu ne obavezuje vlasti, prema Evropskoj konvenciji, da preduzmu konkretne mjere kako bi spriječile njenu pojavu (vidi *Jeanty protiv Belgije*, presuda od 31. marta 2020. godine,

predstavka broj 82284/17, tač. 70–73. s daljnjim referencama). Od odlučnog značaja je da li su nadležne javne vlasti u relevantno vrijeme znale ili su trebale znati za postojanje stvarne i neposredne opasnosti po život identificiranog lica i, ako jesu, da li su propustile preduzeti mjere u okviru svojih ovlaštenja za koje se, po razumnoj procjeni, moglo očekivati da se izbjegne takva opasnost. Ti faktori obično uključuju: i) historiju problema s mentalnim zdravljem; ii) težinu mentalnog stanja; iii) prethodne pokušaje samoubistva ili samopovređivanja; iv) suicidalne misli ili prijetnje i v) znakove fizičke ili mentalne patnje (vidi, *ibid.*, *Fernandes de Oliveira protiv Portugala*, tačka 115. s daljnjim referencama). Ako predstavnici države dovoljno unaprijed postanu svjesni takve prijetnje, nastaje pozitivna obaveza na osnovu člana 2. Evropske konvencije prema kojoj su dužni spriječiti ostvarivanje te prijetnje svim sredstvima koja su razumna i izvediva u datim okolnostima (vidi *Mikayil Mammadov protiv Azerbejdžana*, presuda od 17. decembra 2009. godine, predstavka broj 4762/05, tačka 115).

57. Primjenjujući navedene standarde na okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud, prije svega, ističe da se u specifičnim okolnostima apelantovog slučaja nije radilo samo o njegovim prijetnjama da će počinuti suicid. Postojanje suicidalnih misli i stvarne opasnosti od suicida je u apelantovom slučaju potvrđeno medicinskim nalazima i mišljenjima. S tom medicinskom dokumentacijom su bile upoznate nadležne javne vlasti u kontekstu odlučivanja o apelantovom zahtjevu za prekid izdržavanja kazne zatvora. Zbog toga se u konkretnom slučaju ne može govoriti o nepredvidljivosti ljudskog ponašanja i nametanju nepodnošljivog ili pretjeranog tereta vlastima kada je riječ o postojanju stvarne i neposredne opasnosti po apelantov život. Pri tome, Ustavni sud ima u vidu da nadležne javne vlasti nisu opovrgle apelantove tvrdnje da mu se u KPZ Busovača ne može osigurati odgovarajući medicinski tretman koji bi umanjio rizik od suicida. Takva obaveza (fizička i psihička dobrobit), prema praksi Evropskog suda, ujedno se javlja i u svjetlu garancija člana 3. Evropske konvencije kada su u pitanju lica lišena slobode (vidi *Moussel protiv Francuske*, presuda od 14. novembra 2002. godine, predstavka broj 67263/01, tačka 40). U vezi s tim, Ustavni sud napominje da su opći principi koji se odnose na obavezu očuvanja zdravlja i dobrobiti zatvorenika, posebno pružanjem potrebne medicinske njege, sažeti u predmetu *Rooman protiv Belgije* [VV], presuda od 31. januara 2019. godine, predstavka broj 18052/11, i nedavno u predmetu *Tarricone protiv Italije*, presuda od 8. februara 2024. godine, predstavka broj 4312/13).

58. Zatim, Ustavni sud ukazuje na zakonske propise, tj. na odredbe ZIKS-a kojima je propisana zdravstvena zaštita zatvorenih lica i iz kojih jasno proizlazi mogućnost, odnosno obaveza liječenja zatvorenika (vidi tačku 33. ove odluke). Pri tome, ako takva mogućnost ne postoji u ustanovi u kojoj se zatvorenik nalazi, u slučaju hitnosti, kao i kad ne postoji mogućnost potrebnog specijaliziranog liječenja u toj ustanovi, oboljelo osuđeno lice uputit će se u zdravstvenu ustanovu, o čemu odlučuje rukovodilac ustanove. Kako je definirano navedenim zakonom, u članu 46. stav (2), vrijeme provedeno u općoj zdravstvenoj ustanovi uračunava se u izvršenje kazne zatvora.

59. Osim toga, Ustavni sud ukazuje da, u skladu s praksom Evropskog suda, Evropska konvencija ne propisuje nikakvu "opću obavezu" puštanja zatvorenika na slobodu iz zdravstvenih razloga, čak i ako on pati od bolesti koju je posebno teško liječiti. Ipak, Evropski sud, kako je naveo, ne može isključiti mogućnost da se u posebno ozbiljnim slučajevima mogu pojaviti situacije u kojima pravilno provođenje krivičnog pravosuđa zahtijeva pravne lijekove u obliku humanitarnih mjera (vidi, na primjer, Evropski sud, *Cosovan protiv Republike Moldavije*, presuda od 22. marta 2022. godine, predstavka broj 13472/18, i *Dorneanu protiv Rumunije*, presuda od 28. novembra 2017. godine, predstavka broj 55089/13). Pri tome, za potrebe konkretnog slučaja Ustavni sud

svakako ima u vidu i institut zastare izvršenja kazne propisan odredbama KZFBiH, na šta je, između ostalog, ukazalo i Federalno ministarstvo pravde u obavijesti od 5. marta 2026. godine (vidi tačku 31. ove odluke).

60. U konkretnom slučaju apelant je Ustavnom sudu dostavio ljekarske nalaze u vezi sa svojim zdravstvenim (psihičkim) stanjem. Ustavni sud ističe da zakon propisuje mogućnost, zapravo obavezu liječenja lica na izdržavanju kazne zatvora i upućivanje u nadležnu zdravstvenu ustanovu u slučaju da osuđeno lice koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške psihičke smetnje (vidi tačku 33. ove odluke). U vezi s tim, Ustavni sud napominje da je obaveza svih sudova i organa vlasti da poštuju ljudska prava i slobode, pri čemu Evropska konvencija ima prioritet nad domaćim zakonodavstvom. U tom pogledu, Ustavni sud naglašava da ne može djelovati kao četvrta instanca pri ocjeni medicinskog stanja apelanata, već je njegova uloga da osigura poštovanje prava i zakonitosti u skladu s međunarodnim standardima. Ustavni sud ponavlja da javne vlasti u konkretnom slučaju ne dovode u pitanje ozbiljnost apelantove bolesti i postojanje suicidalnih misli, odnosno opasnosti od suicida kod apelanta (vidi tač. od 20. do 24). U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je apelantovo zdravstveno stanje najprije stvar procjene ljekara, kao i ocjena kako i gdje će se liječiti. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da nadležna javna (penalna) ustanova KPZ Busovača nije postupila u skladu sa svojom zakonskom obavezom iz člana 49. ZIKS-a, kojom je propisano: "Osuđena osoba koja za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške psihičke smetnje, uputit će se u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu." Ustavni sud zapaža da iz informacije koju je dostavilo Federalno ministarstvo pravde (vidi tačku 31. ove odluke) proizlazi da u FBiH, odnosno BiH postoje takve javne ustanove. Međutim, u okolnostima apelantovog slučaja KPZ Busovača je samo konstatirao činjenice vezane za apelantovo zdravstveno stanje a da nije preduzeo mjere iz svoje nadležnosti s ciljem zaštite apelantove fizičke i psihičke dobrobiti. Isto tako, Ustavni sud smatra da nadležne javne vlasti nisu uzele u obzir apelantovu ličnu situaciju i ispitale da li je on u praksi u stanju da izdrži boravak u KPZ Busovača. Navedeni propusti javnih vlasti su sami po sebi suprotni garancijama iz člana 2. Evropske konvencije, posebno iz razloga što iz stanja spisa predmeta u apelantovom slučaju nije moguće utvrditi eventualne objektivne okolnosti nemogućnosti javnih vlasti da ispune garancije iz člana 2. Evropske konvencije.

61. Prema tome, u situaciji postojanja stvarnog i neposrednog rizika od suicida u apelantovom slučaju, iako je nesporno da mu liječenje unutar KPZ Busovača nije moguće, nepreduzimanje odgovarajućih konkretnih zakonskih mjera javnih vlasti, a primarno KPZ Busovača, predstavlja povredu člana 2. Evropske konvencije. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je došlo do kršenja člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Evropske konvencije u pogledu kompatibilnosti apelantovog zdravstvenog stanja s uvjetima u zatvoru.

62. Imajući u vidu navedeni zaključak, Ustavni sud nalazi da je neophodno naložiti KPZ Busovača (u kojem apelant izdržava kaznu zatvora) i Općinskom sudu (kao sudu na čijem području osuđeni ima prebivalište, odnosno boravište u smislu člana 22. ZIKS-a) da preduzmu konkretne i adekvatne mjere iz svoje nadležnosti s ciljem poštovanja apelantove fizičke i psihičke dobrobiti u skladu s njegovim zdravstvenim stanjem i standardima iz člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Evropske konvencije.

c) Ostali navodi

63. Apelant je ukazao i na kršenje prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije, a koje je doveo u vezu s pravom na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije. U vezi s tim, Ustavni

sud podsjeća na praksu Evropskog suda o nedostatku nezavisnog postojanja člana 13. Evropske konvencije. Stoga, u svjetlu zaključaka o kršenju prava na pravično suđenje, Ustavni sud smatra neosnovanim i navode o kršenju člana 13. Evropske konvencije. Ustavni sud smatra da se ne može pojaviti nikakvo pitanje po članu 13. Evropske konvencije zajedno s odredbom člana 6. Evropske konvencije (vidi *Hessenthaler protiv Austrije*, odluka od 26. augusta 2025. godine, predstavka broj 8761/23, tačka 13. s daljnjim referencama).

VII. Zaključak

64. Ustavni sud zaključuje da je došlo do povrede apelantovog prava iz člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Evropske konvencije jer nadležni organi nisu preduzeli odgovarajuće zakonske mjere s ciljem zaštite apelantove fizičke i psihičke dobrobiti iako je kod apelanta nesporno postojanje suicidalnih misli i opasnosti od suicida.

65. Ustavni sud zaključuje da nema kršenja apelantovog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. i stav 3.d) Evropske konvencije u krivičnom postupku, sagledanom u cjelini, jer su redovni sudovi u osporenim odlukama dali dovoljna i relevantna obrazloženja o svim pitanjima koja apelant problematizira apelacijom, uključujući i navode o pristrasnosti, zakonitosti i ocjeni dokaza i u vezi s tim korištenju iskaza saoptuženog saslušanog u svojstvu svjedoka, te se odluke redovnih sudova o tim pitanjima ne mogu ocijeniti proizvoljnim.

66. Ustavni sud zaključuje da su neosnovani apelantovi navodi o kršenju prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije u vezi s pravom na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije s obzirom na to da je Ustavni sud zaključio da nije prekršeno apelantovo pravo na pravično suđenje, zbog čega se ne može pojaviti nikakvo pitanje po članu 13. Evropske konvencije zajedno s odredbom člana 6. Evropske konvencije.

67. Na osnovu člana 59. st. (1), (2) i (3) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

68. U skladu sa članom 64. stav (4) Pravila Ustavnog suda, danom donošenja ove odluke prestaje da važi Odluka o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 od 12. decembra 2025. godine.

Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda
Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP-2992/23**, rješavajući apelaciju **E. Dž.**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1), (2) i (3) i članka 64. stavak (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Valerija Galić, dopredsjednica
Angelika Nußberger, dopredsjednica
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudac
Marin Vukoja, sudac
Larisa Velić, sutkinja
na sjednici održanoj 26. ožujka 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Djelomično se usvaja apelacija **E. Dž.**

Utvrđuje se povreda prava iz članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda jer nadležni organi nisu poduzeli odgovarajuće zakonske mjere s ciljem zaštite apelantove fizičke i psihičke dobrobiti u svezi s izvršenjem kazne zatvora izrečene apelantu pravomoćnom Presudom Općinskog suda u Zavidovićima broj 42 0 K 048201 22 Ks od 21. listopada 2022. godine.

Nalaže se Kazneno-popravnim zavodu Busovača i Općinskom sudu u Zavidovićima da po hitnom postupku poduzmu mjere iz svoje nadležnosti s ciljem poštovanja apelantove fizičke i psihičke dobrobiti u skladu s njegovim zdravstvenim stanjem i standardima iz članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Kazneno-popravnim zavodu Busovača i Općinskom sudu u Zavidovićima da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odbija se kao neutemeljena apelacija **E. Dž.** podnesena protiv Presude Kantonalnog suda u Zenici broj 42 0 K 048201 22 Kž 2 od 10. ožujka 2023. godine u odnosu na pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te pravo na djelotvoran pravni lijek iz članka 13. Evropske konvencije.

Na temelju članka 64. stavak (4) Pravila Ustavnog suda, prestaje pravno djelovanje Odluke Ustavnog suda o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 od 12. prosinca 2025. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. E. Dž. (u daljnjem tekstu: apelant) iz Zavidovića, kojeg zastupa odvjetnik Bakir Hećimović iz Tuzle, podnio je 27. lipnja 2023. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Zenici (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 42 0 K 048201 22 Kž 2 od 10. ožujka 2023. godine i Presude Općinskog suda u Zavidovićima (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 42 0 K 048201 22 Ks od 21. listopada 2022. godine.

2. Apelant je 2. prosinca 2025. godine tražio od Ustavnog suda donošenje privremene mjere kojom se obustavlja izvršenje pravomoćne presude Općinskog suda od 21. listopada 2022. godine do donošenja odluke Ustavnog suda o apelaciji. Apelant je 8. prosinca 2025. godine dopunio zahtjev za donošenje privremene mjere.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

3. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Općinskog suda i Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo) zatraženo je 5. prosinca 2025. godine da dostave odgovore na apelaciju.

4. Kantonalni sud, Općinski sud i Tužiteljstvo su u razdoblju od 12. do 18. prosinca 2025. godine dostavili odgovore na apelaciju, koje je Ustavni sud 12. veljače 2026. godine dostavio apelantu radi eventualnog izjašnjenja. Apelant nije dostavio izjašnjenje.

5. Ustavni sud je 12. prosinca 2025. godine donio Odluku o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 (dostupna na www.ustavnisud.ba) kojom je usvojio apelantov zahtjev za donošenje privremene mjere. Odlukom je naloženo Općinskom

suda da ne poduzima radnje radi izvršenja kazne zatvora koja je apelantu izrečena osporenom presudom Općinskog suda od 21. listopada 2022. godine, a koja je potvrđena presudom Kantonalnog suda od 10. ožujka 2023. godine. Također je odlučeno da ta odluka Ustavnog suda stupa na snagu odmah i proizvodi pravno djelovanje do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o apelaciji.

6. Općinski sud je 16. prosinca 2025. godine obavijestio Ustavni sud da je Odluka Ustavnog suda o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 u potpunosti realizirana, odnosno da taj sud neće poduzimati radnje radi izvršenja kazne zatvora koja je apelantu izrečena presudom Općinskog suda od 21. listopada 2022. godine (potvrđena presudom Kantonalnog suda od 10. ožujka 2023. godine) do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o apelaciji.

7. Na temelju članka 34. Pravila Ustavnog suda, od Federalnog ministarstva pravde zatraženo je 13. siječnja 2026. godine da dostavi Ustavnom sudu sljedeće informacije: je li ranije bilo slučajeva koji su se ticali izdržavanja kazne zatvora osoba za koje je naknadno utvrđeno (na temelju medicinske analize i dokumentacije) da su sklone suicidu; ako jeste bilo takvih slučajeva, postoje li odgovarajuće zdravstvene ustanove za navedene slučajeve i na koji način se postupalo u smislu efektivne zaštite njihovog života i zdravlja, na temelju čl. 11., 49., 92. i 152. Zakona o izvršenju kaznenih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZIKS) i relevantnih odredbi Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama. Federalno ministarstvo pravde je 5. ožujka 2026. godine dostavilo Ustavnom sudu dopis u svezi s traženim informacijama.

III. Činjenično stanje

8. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

Uvodne napomene

9. Tužiteljstvo je 1. veljače 2019. godine optužilo apelanta i S. Đ. da su počinili kazneno djelo razbojništva iz članka 289. stavak (1) u svezi sa člankom 31. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZFBiH).

10. Rješenjem Općinskog suda od 3. rujna 2019. godine razdvojen je kazneni postupak prema optuženom S. Đ. u odnosu na kazneni postupak prema optuženom apelantu. Kazneni postupak prema optuženom S. Đ. je pravomoćno okončan pod preciziranim brojem.

11. Presudom Općinskog suda od 5. srpnja 2021. godine (koju je donijela sutkinja K. S.) apelant je proglašen krivim za kazneno djelo razbojništva iz članka 289. stavak (1) u svezi sa člankom 31. KZFBiH te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine.

12. Rješenjem Kantonalnog suda od 16. ožujka 2022. godine djelomično je uvažena apelantova žalba i predmet vraćen Općinskom sudu na ponovno suđenje. Kantonalni sud je u obrazloženju, između ostalog, naveo da je apelant u žalbi ukazao na postojanje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak (1) točka b) Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPFBiH) jer je na glavnom pretresu sudjelovala sutkinja K. S., koja se, prema članku 39. točka e) ZKPFBiH, morala izuzeti. Apelant je u žalbi ukazao da je navedena sutkinja u istom postupku sudjelovala u donošenju presude protiv optuženog S. Đ. u odnosu na kojeg je razdvojen kazneni postupak te donesena posebna odluka, nakon čega je postupajuća sutkinja bila upoznata sa svim dokazima koji su u daljnjem postupku korišteni protiv optuženog apelanta. Pored toga je apelant naveo i da je osuđeni S. Đ. u daljnjem tijeku postupka protiv apelanta saslušan u svojstvu svjedoka optužbe. Te žalbene navode Kantonalni sud je ocijenio neutemeljenim. U svezi s tim je navedeno da je odredbom članka 39. točka e) ZKPFBiH propisano

da sudac ne može vršiti sudačku dužnost ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom. Dakle, navedena zakonska odredba se ne odnosi na razloge koje navodi žalitelj/apelant zašto se postupajuća sutkinja prvostupanjskog suda trebala izuzeti. Međutim, i pored toga razlozi koje navodi apelant nisu utemeljeni zato što je postupajuća sutkinja, iako je donijela presudu protiv optuženog S. Đ., cijnila dokaze koji se odnose na krivnju tog optuženog. Navedeno je da se u tom postupku postupajuća sutkinja nije upuštala u ocjenu i analizu dokaza koji se odnose na apelanta, slijedom čega nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak (1) točka b) ZKPFBiH. S druge strane, Kantonalni sud je istaknuo da je utemeljen apelantov žalbeni prigovor u svezi sa zakonitošću pretresanja njegovog mobitela jer prije toga nije sačinjen zapisnik o pretresanju. Zbog toga je zaključeno da nalaz i mišljenje vještaka A. R. predstavlja nezakonit dokaz, a slijedom toga i svi dokazi proistekli iz takvog nalaza. Ukazano je da će Općinski sud u ponovnom postupku otkloniti učinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje je ukazano tim rješenjem, preuzet će ranije izvedene dokaze, a po potrebi izvesti i nove, pa će nakon brižljive i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza moći donijeti pravilnu i na zakonu utemeljenu odluku.

13. Povodom apelantovog zahtjeva za izuzeće postupajuća sutkinja K. S. je 13. svibnja 2022. godine, na temelju članka 42. stavak (2) ZKPFBiH, dostavila pismenu izjavu predsjedniku Općinskog suda. Postupajuća sutkinja je u izjašnjenju navela: "Tačno je da je moja rodica, odnosno kćerka maminog polubrata udata za A. M., sin F., s tim što ja nisam upoznata da li je F. M. vlasnik ili suvlasnik oštećenog TMK d.o.o. Zavidovići, jer je u toku postupka, kao punomoćnik oštećenog ispitan I. M. Vezano za daljnji dio zahtjeva za moje izuzeće u skladu sa članom 39. točka e) ZKPFBiH, jer sam sudila po istoj optužnici S. Đ. protiv kojeg je krivični postupak razdvojen, odbrana optuženog je te navode već isticala u žalbi na prvostepenu presudu o čemu se u svom rješenju od 16. marta 2022. godine, već izjasnio Kantonalni sud, koji je naveo da je taj navod optuženog neosnovan [...] Osim toga, u toku postupka protiv optuženog [apelanta] izvedeni su i dokazi predloženi od strane odbrane optuženog koje je sud također ocijenio i imao u vidu. U pogledu dijela zahtjeva za izuzeće u skladu sa članom 39 točka f) ZKPFBiH, smatram da ne postoje okolnosti koje izazivaju razumnju sumnju u moju nepristrasnost. U pogledu navoda da će optuženi u ponovljenom postupku zahtijevati ponovo izvođenje svih dokaza, osim dokaza za koje Kantonalni sud utvrdio da se radi o nezakonitim dokazima, zbog čega po navodima [apelantovog] branioca izuzećem postupajućeg sudije i određivanjem drugog sudije neće biti narušeno načelo efikasnosti i ekonomičnosti, napominjem da je odredbom člana 331 a) st. (4) i (5) ZKPFBiH izričito propisano postupanje prvostepenog suda u takvim situacijama. Ističem da u svakom predmetu postupak vodim nepristrasno i u skladu sa Zakonom, što je slučaj i ovom predmetu".

14. Iz stanja spisa predmeta (odgovor na apelaciju Općinskog suda i apelantovi navodi) proizlazi da je Opća sjednica Općinskog suda odbila apelantov zahtjev za izuzeće sutkinje K. S.

Osporene presude

15. Presudom Općinskog suda broj 42 0 K 048201 22 Ks od 21. listopada 2022. godine (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda; koju je donijela sutkinja K. S.) apelant je proglašen krivim da je na način opisan u izreci presude počinio kazneno djelo razbojništva iz članka 289. stavak (1) u svezi sa člankom 31. KZFBiH. Za navedeno kazneno djelo apelant je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine. Presudom je, između ostalog, apelant obavezan pravnoj osobi PD "Tvornica montažnih kuća" d.o.o. Zavidovići (u daljnjem tekstu: oštećeni) platiti precizirani novčani iznos na ime imovinskopravnog zahtjeva.

16. Općinski sud je u obrazloženju, između ostalog, istaknuo da na pojedinim dokazima (koje je Tužiteljstvo izvelo na glavnom pretresu) nije utemeljio presudu, niti ih je cijenio kao dokaz s obzirom na to da su pribavljeni protivno odredbama ZKPFBiH. To se odnosi, kako je navedeno, na dokaze koje je Kantonalni sud rješenjem od 16. ožujka 2022. godine proglasio nezakonitim, u smislu članka 11. stavak (2) ZKPFBiH. Dalje je navedeno da je u konkretnom slučaju sporno je li apelant sudjelovao u izvršenju kaznenog djela na način da je osmislio i detaljno razradio kako će se izvršiti kazneno djelo, a potom pronašao izravnog izvršitelja S. Đ., kojeg u Zavidovićima nitko ne poznaje, te mu osigurao smještaj u Zavidovićima i obećao mu da će od ostvarene imovinske koristi, odnosno od otuđenog novca dobiti dio novca, te kada je S. Đ. počinio kazneno djelo, apelant prisvojio veći iznos otuđenog novca. U svezi s tim je zatim ukazano na mnogobrojne subjektivne i materijalne dokaze koji su izvedeni na glavnom pretresu, uključujući i ispitivanje svjedoka S. Đ. S druge strane, navedeno je da je apelantova obrana odustala od prijedloga da apelant tijekom postupka dâ iskaz u svojstvu svjedoka. Općinski sud je istaknuo da se apelantova osuda ne temelji samo i isključivo na iskazu svjedoka S. Đ., koji je već pravomoćno osuđen za isto kazneno djelo, a na temelju sporazuma o priznanju krivnje zaključenog s Tužiteljstvom. Suprotno apelantovim tvrdnjama, Općinski sud je naveo da je iskaz S. Đ. u cijelosti potkrijepljen drugim provedenim dokazima, kako subjektivne tako i objektivne prirode. Iz tih dokaza proizlazi nesumnjiv zaključak da je apelant počinio kazneno djelo na način, u vrijeme i u mjestu kako je to opisano u izreci presude. Općinski sud je ocijenio neutemeljenim navod apelantove obrane da sud iskazu svjedoka S. Đ. ne bi trebao pokloniti vjeru jer se radi o osobi koja je sklona vršenju kaznenih djela. Pri tome je navedeno da činjenica osuđivanosti ili neosuđivanosti nekog svjedoka, sama za sebe, ne mora značiti da iskaz tog svjedoka nije istinit, pogotovo kada se cijeni u međusobnoj svezi s drugim provedenim dokazima i kada se presuda ne temelji isključivo samo na iskazu tog svjedoka. Osim toga, Općinski sud je naveo da se apelant, što proizlazi iz iskaza svjedoka S. Đ., družio s njim, išao kod njega u Brčko i vidio gdje i u kojim uvjetima S. Đ. živi. To znači, kako je navedeno, da je apelant dobro znao o kakvoj se ličnosti radi i, prema mišljenju suda, upravo zbog toga je i angažirao S. Đ. da po njegovom prethodnom planu, koji je detaljno razradio, izvrši kazneno djelo razbojništva. Dakle, iz provedenih dokaza je utvrđeno da je apelant poduzeo niz usklađenih radnji iz kojih se može izvesti zaključak o njegovom umišljaju za počinjenje kaznenog djela, odnosno postojanju suučesništva. Konačno, Općinski sud je ocijenio pravno irelevantnim navod apelantove obrane (u kontekstu kaznenog djela) da je kritične prilike I. B. postupao protivno relevantnim propisima za prijenos i prijevoz gotovog novca krećući se pješice, bez spremnika i naoružanog čuvara. Ukazano je da ta činjenica predstavlja određen rizik za I. B. i oštećenog, a nikako opravdanje da I. B. bude fizički napadnut te da mu bude oduzet novac. Osim toga, Općinski sud je ukazao i da je svjedok S. Đ. naveo da su on i apelant dva puta prije kritičnog dana pratili I. B., da su jednom odustali od izvršenja kaznenog djela jer je bio ramazan, a da im je drugi put I. B. pobjegao iz vidokruga. Imajući u vidu navedeno, zaključeno je da je izvan razumne sumnje dokazano da je apelant počinio kazneno djelo.

17. Presudom Kantonalnog suda broj 42 0 K 048201 22 Kž 2 od 10. ožujka 2023. godine (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda) odbijena je kao neutemeljena apelantova žalba i potvrđena prvostupanjska presuda.

18. Kantonalni sud je u obrazloženju istaknuo da apelant u žalbi navodi da je nezakonit pretres obavljen na području Brčkog, a po naredbi Općinskog suda, te da se na dokazima pribavljenim na taj način ne može temeljiti sudska odluka. U svezi s tim je Kantonalni sud naveo da su predmeti (pronađeni i oduzeti prilikom

pretresa stambenih prostorija u Brčkom) koje je koristio osuđeni S. Đ. bili predmet vještačenja vještaka informatičke struke. Međutim, Kantonalni sud je naveo da je Općinski sud taj nalaz vještaka izuzeo iz spisa predmeta i nije ga cijenio, niti na takvom nalazu utemeljio svoju odluku, kao ni na preciziranoj policijskoj službenoj zabilješci. Dakle, kako se ne cijeni nalaz u cjelini, Kantonalni sud je istaknuo da se nema potrebe osvrnuti na pojedine njegove segmente i baviti se pitanjima zakonitosti. Dalje je navedeno da su neutemeljeni apelantovi navodi o nezakonitosti svih dokaza i da se stoga prvostupanjska presuda temelji samo na iskazu osuđenog S. Đ. koji je već pravomoćno osuđen za predmetno kazneno djelo na temelju sporazuma o priznanju krivnje zaključenog s Tužiteljstvom. Kantonalni sud je naglasio da je iskaz tog svjedoka u dovoljnoj mjeri potkrijepljen drugim izvedenim preciziranim dokazima subjektivne i objektivne prirode (telefonski listinzi, uočavanje apelanta na inkriminiranom mjestu, o čemu je sačinjen policijski zapisnik, prepoznavanje u sudnici apelanta od svjedoka A. i dr.). Pri tome je navedeno da je iskaz svjedoka S. Đ. u skladu s praksom Ustavnog suda brižljivo cijenjen i sagledan kako bi se utvrdilo je li takav iskaz potkrijepljen još nekim dokazima i ima li eventualno osuđeni S. Đ. sada interes neistinito svjedočiti protiv apelanta. Kantonalni sud je istaknuo da je u postupku utvrđeno da nema činjenica niti okolnosti iz kojih bi proizlazilo da S. Đ. ima neki interes da svjedoči protiv apelanta. Sve navedene dokaze, kako je to istaknuo Kantonalni sud, prvostupanjski sud je na dovoljno jasan i logičan način analizirao, ocijenio u pogledu vjerodostojnosti i uvjerljivosti, te dao ocjenu svih dokaza pojedinačno i u međusobnoj svezi. Nakon toga je Općinski sud izveo pravilne zaključke i dao razloge kojima se rukovodio pri rješavanju činjeničnih i pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i apelantova krivnja. Postupajući na navedeni način, kako je obrazloženo, Općinski sud je u cijelosti ispoštovao odredbe članka 296. stavak (2) i članka 305. stavak (7) ZKPFBiH.

19. U odnosu na žalbeni prigovor da postupajuća sutkinja K. S. nije mogla suditi i donijeti prvostupanjsku presudu, Kantonalni sud je naveo da je taj prigovor već istican i u prethodnom postupku, o čemu se taj sud izjasnio. Pozivajući se na sadržaj odredbe članka 39. točka e) ZKPFBiH, Kantonalni sud je naveo da se navedena odredba ne odnosi na razloge koje apelant navodi kao razloge zašto se sutkinja K. S. trebala izuzeti. Međutim, i pored toga, razlozi koje apelant navodi u žalbi nisu utemeljeni zato što je sutkinja K. S., iako je donijela presudu protiv optuženog S. Đ., cijnila dokaze koji se odnose na krivnju tog optuženog. Kantonalni sud je naveo da se tom prilikom sutkinja K. S. u tom drugom postupku nije upuštala u ocjenu i analizu dokaza koji se odnose na apelanta kao optuženog u ovom predmetu, zbog čega nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak (1) točka b) ZKPFBiH.

Izdržavanje kazne zatvora

20. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da apelant kaznu zatvora, izrečenu presudama koje su predmet ove apelacije, izdržava u Kazneno-popravnom zavodu Busovača (u daljnjem tekstu: KPZ Busovača). Za vrijeme izdržavanja kazne zatvora apelant je 13. lipnja 2024. godine Općinskom sudu podnio molbu za prekid izdržavanja kazne zatvora u trajanju od šest mjeseci. Molba je podnesena na temelju članka 57. ZIKS-a, a u svezi sa čl. 27.–31. navedenog Zakona. Rješenjem Općinskog suda od 21. listopada 2024. godine usvojena je apelantova molba te mu je kao osuđenoj osobi odobren prekid izdržavanja kazne zatvora u trajanju od tri mjeseca iz razloga propisanih člankom 27. točka 8. ZIKS-a. Apelantov otac je 20. prosinca 2024. godine podnio Općinskom sudu molbu za produljenje prekida zbog apelantovih zdravstvenih razloga.

21. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da je rješenjem Općinskog suda od 21. siječnja 2025. godine uvažena apelantova molba za prekid izdržavanja kazne zatvora po presudi Općinskog suda od 21. listopada 2022. godine. Rješenjem je odobren prekid izdržavanja u trajanju od tri mjeseca počevši od 22. siječnja 2025. godine do 22. travnja 2025. godine. U obrazloženju rješenja je navedeno da se osuđeni apelant za vrijeme trajanja prekida izdržavanja kazne zatvora počeo liječiti, odnosno posjećivati psihijatra. Na te okolnosti su u spis predmeta dostavljeni precizirani medicinski dokazi. U svezi s tim, Općinski sud je istaknuo da je tijekom postupka po službenoj dužnosti provedeno vještačenje apelanta na temelju medicinske dokumentacije KPZ Busovača, apelantovog zdravstvenog kartona i medicinske dokumentacije spisa. Uvidom u nalaz i mišljenje vještaka dr. H. J. proizlazi da su apelantove psihičke tegobe počele 2020. godine, a vezane su za sudski proces, nakon čega se apelant obratio psihijatru i psihologu preciziranog doma zdravlja, gdje je i liječen. Dalje je vještak konstatirao da se apelant zbog ponovnih psihičkih tegoba obratio za stručnu pomoć, te se u razdoblju od studenog 2023. godine do listopada 2024. godine u četiri navrata psihijatrijski liječio. Pri tome je vještak istaknuo da je apelant naveo da nije zadovoljan kvalitetom zdravstvene zaštite u KPZ Busovača gdje izdržava kaznu zatvora, navodeći da liječnik u navedeni zavod dolazi jednom ili dva puta mjesečno, te da terapiju ne dobiva na način kako su to propisali psihijatri kod kojih se liječio izvan zavoda. Općinski sud je naveo da je izvršio uvid u podnesak KPZ Busovača od 3. siječnja 2025. godine u kojem je, između ostalog, istaknuto da nemaju ništa protiv da se nastavi prekid izdržavanja kazne. Cijeneći apelantove navode i podnesak KPZ Busovača, odnosno pozitivan stav tog zavoda, kao i činjenicu da apelant ima zakazane liječničke preglede kod specijalista, Općinski sud je zaključio da je apelantova molba utemeljena, a sve kako bi apelant nastavio svoje liječenje po već ustaljenom rasporedu i zakazanim terminima, što je osnova za prekid kazne zatvora, prema članku 27. stavak (1) točka 1. u svezi sa člankom 57. ZIKS-a.

22. Uvidom u CMS Ustavni sud konstatira da je Općinski sud 18. travnja 2025. godine donio rješenje kojim je uvažio apelantovu molbu za prekid izdržavanja kazne zatvora počevši od 22. travnja 2025. godine do 22. srpnja 2025. godine. U obrazloženju su ponovljeni razlozi navedeni u rješenju Općinskog suda od 21. siječnja 2025. godine.

23. Uvidom u CMS Ustavni sud konstatira da je Općinski sud 11. rujna 2025. godine donio rješenje kojim je uvažio apelantovu molbu za prekid izdržavanja kazne zatvora te odredio da se prekid izdržavanja kazne odobrava u trajanju od tri mjeseca počevši od pravomoćnosti tog rješenja. Općinski sud je u obrazloženju naveo da je apelantova molba utemeljena po osnovi članka 27. st. (1) i (2) u svezi sa člankom 57. ZIKS-a, a sve kako bi apelant za vrijeme prekida izdržavanja kazne zatvora brinuo o maloljetnom djetetu i svojoj supruzi, koja je u rizičnoj trudnoći. Pri tome je Općinski sud ukazao i da je KPZ Busovača iskazao pozitivan stav o apelantovoj molbi i prekidu izdržavanja kazne zatvora.

24. Iz stanja spisa predmeta (medicinska dokumentacija koju je apelant dostavio u zahtjevu za privremenu mjeru) proizlazi da je nakon donošenja rješenja Općinskog suda od 21. siječnja 2025. godine apelant obavljao redovne mjesečne psihijatrijske/neuropsihijatrijske kontrolne preglede u javnim i privatnim medicinskim ustanovama. Iz sadržaja navedene dokumentacije proizlazi stav pojedinih liječnika da apelant treba nastaviti s psihoterapijom svakih 14 dana, uz redovne kontrole i uz liječničku preporuku da se apelant ne vraća u penalnu ustanovu do odluke Ustavnog suda o apelaciji. U jednom od navedenih mišljenja neuropsihijatra (od 1. srpnja 2025. godine) konstatirano je da pacijent/apelant dolazi na kontrolni pregled u stanju vidnog

psihičkog pogoršanja, te da je na temelju pregleda apelanta procijenjeno da kod njega postoji ozbiljan i neposredan rizik od suicida ukoliko mu se ne izrekne mjera zabrane povratka u zatvor. U svezi s tim je navedeno da je apelant u stanju izrazite emocionalne destabilizacije, depresivne blokade, s izraženim osjećajem bezizlaznosti i trajne ugroženosti. Također je navedeno i da je kod apelanta prisutan jasan plan samoubojstva i dostupna sredstva (lijekovi), što dodatno povećava hitnost stanja. Zaključeno je da u slučaju da se apelant vrati u zatvorsku ustanovu postoji visok neposredni rizik od suicida, te bi posljedice po njegovo zdravlje i život mogle biti nepopravljive. Preporučeno je hitno produljenje liječenja u civilnim ustanovama, nastavak terapije i praćenje situacije u okviru obitelji, te je nužno sačuvati apelanta u poznamom i podržavajućem okruženju do rješavanja apelacije pred Ustavnim sudom.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

25. Apelant smatra da su mu osporenim presudama prekršena prava iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i članka 13. Europske konvencije. U biti, apelant negira da je počinio kazneno djelo, te problematizira način na koji su redovni sudovi proveli dokazni postupak, utvrdili njegovu kaznenopravnu odgovornost i obrazložili osporene presude. U svezi s tim ukazuje da se osporene presude temelje na nezakonitim dokazima, što se prvenstveno odnosi na sva saznanja i operativne radnje proizašle iz nezakonite naredbe za pretresanje koju je policiji Brčko distrikta BiH izdao sudac za prethodni postupak Općinskog suda jer je postupao izvan svoje jurisdikcije. Isto tako smatra da se pretresanje njegovog mobitela ima smatrati nezakonitim, a posljedično tome i svi materijalni dokazi proizašli iz takvog pretresanja. Zatim navodi da Općinski sud nije na detaljan način obrazložio zašto odbija kao neutemeljen njegov zahtjev za izuzeće sutkinje K. S. U svezi s tim, apelant ukazuje da je navedena sutkinja u rodbinskoj vezi s vlasnikom/suvlasnikom, tj. odgovornom osobom oštećene pravne osobe TMK d.o.o. Zavidovići. Također ističe da je navedena sutkinja u istom postupku sudjelovala u donošenju presude protiv optuženog S. Đ. u odnosu na kojeg je razdvojen kazneni postupak jer je s Tužiteljstvom zaključio sporazum o priznanju krivnje. Apelant ističe da je navedena sutkinja bila upoznata sa svim dokazima koji su u daljnjem postupku korišteni protiv njega, a da je S. Đ. saslušan kao svjedok optužbe u kaznenom postupku protiv njega. Temeljenje presude na svjedočenju svjedoka koji je zaključio sporazum s Tužiteljstvom, prema apelantovom shvaćanju, predstavlja kršenje prava na pravično suđenje.

26. U zahtjevu za privremenu mjeru od 2. prosinca 2025. godine apelant je predložio obustavu izvršenja osporene prvostupanjske presude od 21. listopada 2022. godine s ciljem sprečavanja neposredne i nenadoknadive štete na njegovo zdravlje. U svezi s tim, apelant je naveo da je pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja dokumentirano u nizu specijalističkih nalaza i u izravnoj je svezi s njegovim boravkom u zatvorskim uvjetima, a da se stabilizacija postiže isključivo ambulantnim liječenjem i boravkom izvan zatvorske sredine. Zatim navodi da se prema njemu kao psihičkom bolesniku primjenjuje mjera vezivanja nogu i ruku iako je smješten u poluotvorenoj ustanovi, te da takav tretman prema njemu ima izrazito negativan psihološki efekt. To je, kako navodi, u suprotnosti i sa člankom 3. Europske konvencije. Ističe i da je takav tretman kod njega prodbio osjećaj bespomoćnosti, straha i poniženja, a što je dodatno pojačalo posljedice njegovih dijagnoza. Također ukazuje i da unutar zatvorske ustanove ne bi bio u stanju zatražiti adekvatno liječenje, te da zbog toga izbjegava obraćanje medicinskom osoblju iz straha od ponovnog maltretirajućeg i nečovječnog postupanja. Navodi da

svi medicinski nalazi ukazuju na to da zatvorsko okruženje izravno izaziva pogoršanje njegovog stanja, što predstavlja realnu opasnost od psihičke dekompenzacije, gubitka funkcionalnosti, suicidalnih misli, trajnog oštećenja mentalnog zdravlja i rizika po život. Pri tome ističe da trenutno dostupni tretman u KPZ Busovača nije dovoljan. U svjetlu istaknutog, apelant se pozvao i na garancije iz članka 2. Europske konvencije. Osim toga, apelant je ponovio i navode iz apelacije u svezi s ocjenom dokaza. Konačno, apelant navodi da je zbog navedenih dijagnoza i medicinskih nalaza proveo ukupno 12 mjeseci na prekidima kazne, što predstavlja zakonski maksimum. Ističe da više ne postoji mogućnost daljnjeg produljenja prekida izdržavanja kazne zatvora, što znači da se, ukoliko Ustavni sud ne usvoji privremenu mjeru, 15. prosinca 2025. godine mora vratiti u zatvor.

27. U dopuni zahtjeva za donošenje privremene mjere apelant je dostavio dvije potvrde o privremeno oduzetim predmetima KPZ Busovača od 24. srpnja i 23. kolovoza 2025. godine koje, prema apelantovom mišljenju, predstavljaju izravan dokaz da zatvorska ustanova ne posjeduje niti izdaje psihijatrijske lijekove koji su mu propisani, odnosno da je terapiju isključivo mogao dobiti ako je donese njegova obitelj. To, prema apelantovim tvrdnjama, predstavlja dodatni socijalni i financijski teret za njegovu obitelj, odnosno pogoršava njegovo zdravstveno stanje i povećava rizik od psihičkog sloma. Stoga apelant predlaže usvajanje privremene mjere prije 15. prosinca 2025. godine kao dana njegovog povratka u zatvor.

b) Odgovori na apelaciju

28. Kantonalni sud je naveo da su neutemeljeni apelantovi navodi o kršenju prava na pravično suđenje, zbog čega taj sud ostaje pri svim razlozima navedenim u osporenoj drugostupanjskoj presudi. To se, kako je navedeno, posebno odnosi na prigovore nezakonitosti dokaza. Kantonalni sud je istaknuo da je dao jasne i nedvosmislene odgovore kako u pogledu objektivnih tako i subjektivnih obilježja kaznenog djela. Stoga je predloženo da se apelacija odbije kao neutemeljena.

29. Općinski sud je u postupku pred tim sudom apelantu i njegovom branitelju omogućio da se izjasne o svim dokazima optužbe i da izvedu sve dokaze koje su predložili, a nakon čega je sud izvršio savjesnu i cjelovitu ocjenu svih dokaza i u obrazloženju presude iznio razloge o odlučnim činjenicama. U svezi s tim je navedeno da su netočni apelantovi navodi da je kompletna presuda utemeljena isključivo na iskazu, odnosno svjedočenju S. Đ. kao izravnog izvršitelja kaznenog djela. Dalje je navedeno da je sudac koji je postupao, nakon zahtjeva apelantove obrane, pismeno dao svoje izjašnjenje. O tom apelantovom zahtjevu za izuzeće suca je odlučila Opća sjednica, odnosno Kolegij sudaca Općinskog suda, o čemu su stranke pismeno obaviještene. Zatim je navedeno da nisu točni navodi iz apelacije da je postupajuća sutkinja K. S. u rodbinskoj vezi s vlasnikom/suvlasnikom, tj. odgovornom osobom oštećene pravne osobe TMK d.o.o. Zavidovići. U svezi s tim je istaknuto da je točno da je sutkinjina rođica, tj. kćerka polubrata sutkinjine majke udata za A. M. (sin F. M.), ali da F. M. nije vlasnik ili suvlasnik oštećenog i da je tijekom postupka kao punomoćnik oštećenog ispitan I. M. Općinski sud je istaknuo da se u apelaciji zapravo ponavljaju svi argumenti koje je apelant već ranije iznio kako tijekom prvostupanjskog postupka tako i u žalbi protiv osporene prvostupanjske presude. Navedeni apelantovi prigovori bili su predmet ocjene pred Kantonalnim sudom i taj sud ih s pravom nije prihvatio, za što je dao uvjerljivo obrazloženje u osporenoj drugostupanjskoj presudi. Shodno tome je predloženo da se apelacija odbije kao neutemeljena.

30. Tužiteljstvo je navelo da je apelacija u potpunosti neutemeljena.

31. Federalno ministarstvo pravde je navelo da je ZIKS-om propisana obvezna zdravstvena zaštita za sve osuđene osobe, te da

svaki kazneno-popravni zavod u FBiH ima svog liječnika, kao i organiziranu zdravstvenu zaštitu (zavodski stacionari). U suprotnom, osuđena osoba se može premjestiti u zavod koji ima objekt stacionara i stalnog zavodskog liječnika, a po preporuci zavodskog liječnika osuđena osoba se može uputiti u adekvatnu zdravstvenu ustanovu. Dalje je navedeno da je iz dostavljenih odgovora kazneno-popravnih zavoda u FBiH "utvrđeno da je relativno mali broj slučajeva osuđenih osoba za koje se uoče određene suicidalne namjere ili druge poteškoće na psihičkom planu. Što se tiče postupanja, ukoliko se utvrdi da postoji sklonost ka suicidu propisuje se intenzivan rad sa osuđenom osobom od strane odgajatelja i psihologa, te se sve navedeno bilježi u zdravstveni karton, po potrebi osuđena osoba se vodi i na kontrolu kod neuropsihijatra koji propisuje terapiju, te se takve osobe stavljaju pod pojačan nadzor. U vezi odgovarajućih zdravstvenih ustanova za navedene slučajeve, postoji JZU Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac, koje postupajući sud upućuje na liječenje". Zatim je navedeno da je nužno imati u vidu i zastaru izvršenja kaznene sankcije – izrečene kazne zatvora (u kontekstu apsolutnog roka za izvršenje kazne zatvora) prilikom uzimanja u obzir činjenica o psihofizičkom stanju osuđene osobe. Također je ukazano da su odredbama ZIKS-a propisani uvjeti prekida izdržavanja kazne zatvora, a o čemu se posebno treba voditi računa uzimajući u obzir navedene zastare izvršenja kazne zatvora. Konačno je istaknuto da je u svakom konkretnom slučaju nužno utvrditi okolnosti, kao i zdravstveno stanje osuđene osobe, pogotovo imajući u vidu zloupotrebu instituta prekida izdržavanja kazne zatvora (bjekstvo, zastara, mogućnost ponovnog počinjenja kaznenog djela, preventivni tip kazne, utjecaj na druge osuđene u kolektivu itd.).

V. Relevantni propisi

32. **Zakon o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 35/03, 37/03 – ispravak, 56/03 – ispravak, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 39. toč. b), d), e) i f)

Razlozi za izuzeće

Sudac ne može obavljati sudačku dužnost:

b) ako mu je osumnjičenik odnosno optuženik njegov branitelj, tužitelj, oštećenik, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćnik, bračni odnosno izvanbračni drug ili krvni rođak u ravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, a po tazbini do drugog stupnja,

d) ako je u istom kaznenom predmetu sudjelovao kao sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili opunomoćnik oštećenika ili je ispitan kao svjedok ili kao vještak,

e) ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom i

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristranost.

Članak 41.

Postupak za izuzeće

(1) Čim sazna za postojanje kojeg od razloga za izuzeće iz članka 39. toč. a) do e) ovoga Zakona, sudac je dužan prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda. Ako sudac smatra da postoje okolnosti iz članka 39. točke f) ovoga Zakona, izvjestiti će o tome predsjednika suda.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, kao i u slučaju kada se radi o izuzeću predsjednika suda, o njegovom izuzeću i zamjeni odlučuje opća sjednica, odnosno kolegij sudaca tog suda.

Članak 296.

Dokazi na kojima se temelji presuda

(1) Sud temelji presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnoj raspravi.

(2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u svezi s ostalim dokazima te na temelju takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.

Članak 305. stavak (7)

Sadržaj presude

(7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga smatra dokazanim ili nedokazanim, dajući osobito ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih je razloga odlučio ne ispitati izravno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz pročitan, kojim se razlozima upravljao pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i kaznena odgovornost optuženika i pri primjeni određenih odredaba Kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

Članak 312. stavak (1) točka b)

Bitne povrede odredaba kaznenog postupka

(1) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji:

b) ako je na glavnoj raspravi sudjelovao sudac koji se morao izuzeti;

33. Zakon o izvršenju kaznenih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 44/98, 42/99, 12/09, 42/11 i 39/24)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 11. stavak (1)

Postupanje s osuđenim osobama mora biti čovječno i s poštovanjem njihovog ljudskog dostojanstva, s očuvanjem njihovog tjelesnog i duševnog zdravlja, vodeći pri tome računa da se održi potreban red i disciplina.

Članak 22.

Upućivanje osuđenih osoba na izdržavanje kazne zatvora obavlja sud na čijem području osuđeni ima prebivalište, odnosno boravište ili Sud Bosne i Hercegovine kada je taj sud izrekao kaznu.

3. Zdravstvena zaštita

Članak 45.

Osuđenim osobama osigurava se liječnička pomoć i bolničko liječenje.

Troškove liječenja snosi ustanova, osim ako se utvrdi da se osuđeni namjerno ozlijedio.

Članak 46.

Svaka ustanova treba da ima svoga liječnika i po mogućnosti organiziranu zdravstvenu zaštitu.

O smještaju osuđenog u bolnicu ustanove ili u ambulatnu sobu iste ustanove odlučuje liječnik.

U slučaju da ne postoji mogućnost liječenja u ustanovi, oboljela osuđena osoba upućuje se u ustanovu u kojoj postoji mogućnost liječenja, a u slučaju hitnosti ili kad postoji opasnost zbog dužeg prijevoza u tu ustanovu, kao i kad ne postoji mogućnost potrebnog specijaliziranog liječenja u toj ustanovi, oboljela osuđena osoba uputit će se u zdravstvenu ustanovu, o čemu odlučuje rukovoditelj ustanove.

Vrijeme provedeno u općoj zdravstvenoj ustanovi uračunava se u izvršenje kazne zatvora.

Članak 49.

Osuđena osoba koja za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške psihičke smetnje, uputit će se u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

IV - PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA I PREMJEŠTAJ

1. Prekid izdržavanja kazne zatvora

Članak 57.

Osuđenoj osobi može se dopustiti prekid izdržavanja kazne zatvora.

Odredbe čl. 27. do 29. i 31. ovog zakona sukladno se primjenjuju i na prekid izdržavanja kazne zatvora.

Prekid izdržavanja kazne zatvora izvršit će se i u slučaju kada sud odredi mjeru pritvora za drugo krivično djelo.

O prekidu izdržavanja kazne zatvora rješenjem odlučuje sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu.

U slučaju iz stavka 4. ovog članka, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca.

Članak 92. stavak (2)

Osuđena osoba ima pravo pritužbi Federalnom ministarstvu, odnosno odgovarajućem organu uprave kantona na rad službenih osoba ustanove zbog povrede njenih prava.

7. Nadzor nad radom ustanova

Članak 152. st. (1), (2) i (3)

U cilju osiguranja jedinstvenog sustava izvršenja kazne zatvora, prenošenja pozitivnih iskustava, analiziranja i proučavanja rada pojedinih organizacijskih jedinica i pružanja stručne pomoći tim jedinicama, Federalno ministarstvo obavlja nadzor nad radom ustanova.

Nadzor nad izvršenjem kazne zatvora obuhvaća naročito: zakonito i pravilno postupanje s osuđenim osobama, nadzor nad organiziranjem i radom ustanova, način odgoja osuđenih osoba, stanje sigurnosti i samozaštite, funkcioniranje službe osiguranja, privredno poslovanje, način provođenja zdravstveno-higijenskih mjera, ishranu i odijevanje osuđenih osoba, kao i uvjeti iz čl. 38. do 41. ovog zakona.

Nadzor iz stavka 2. ovog članka vrši Federalno ministarstvo preko ovlaštenih djelatnika (u daljnjem tekstu: inspektor).

[...]

VI. Dopustivost i meritum

34. Ustavni sud zapaža da apelacija ispunjava uvjete propisane člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, kao i da je podnesena u roku, da ispunjava i ostale razloge dopustivosti iz članka 18. stavak (3) Pravila Ustavnog suda te da nije očigledno (*prima facie*) neutemeljena, u smislu odredbe članka 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda.

35. Apelant smatra da mu je u kaznenom postupku povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Također, apelant je ukazao da mu je prekršeno pravo na djelotvoran pravni lijek u svezi s pravom na pravično suđenje. Osim toga, apelant je dodatno ukazao i na kršenje članka II/3.(a) i (b) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 2. i 3. Europske konvencije u kontekstu izdržavanja kazne zatvora na temelju osporenih odluka. Zbog specifičnih okolnosti konkretnog predmeta, Ustavni sud će apelantove navode ispitati isključivo u svjetlu standarda članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 2. Europske konvencije.

a) Pravo na pravično suđenje

36. Kako se radi o predmetu u kojem je apelant osuđen zbog izvršenog kaznenog djela, Ustavni sud će ispitati navode u svezi s pravom na pravično suđenje.

37. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

38. Članak 6. st. 1. i 3.d) Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnoj roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

d) da ispituje svjedoke protiv sebe ili da se oni ispituju, te da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka u njegovu korist pod istim uvjetima koji važe za svjedoke koji svjedoče protiv njega;

39. Apelant, u biti, kršenje prava na pravično suđenje dovodi u vezu s aspektom prava na nepristran sud, ocjenom/zakonitošću dokaza i "jednakošću oružja" te arbitrarnošću u primjeni prava.

Pravo na nepristran sud

40. U konkretnom slučaju apelant je problematizirao nepristranost sutkinje K. S. po dvije osnove. Kao prvo, apelant ukazuje na pristranost navedene sutkinje zbog njezinih rodbinskih veza s oštećenim. Kao drugo, apelant smatra da sutkinja K. S. nije smjela sudjelovati u postupku donošenja osporene prvostupanjske presude zbog činjenice da je prethodno odlučivala o krivnji S. Đ.

41. Ustavni sud podsjeća da, u svjetlu prakse Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), nepristranost u pravilu označava odsutnost predrasuda ili pristranosti (nezauzimanje strana). Postojanje nepristranosti, u smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije, mora se utvrditi prema (i) subjektivnom testu, pri čemu se mora uzeti u obzir osobno uvjerenje i ponašanje određenog suca, tj. je li sudac imao ikakve osobne predrasude ili pristranosti u danom slučaju; i (ii) objektivnom testu, tj. utvrđivanjem je li, neovisno o osobnom ponašanju bilo kojeg od svojih članova, sam sud i, između ostalih aspekata, njegov sastav, nudio dovoljna jamstva da se isključi svaka legitimna sumnja u pogledu njegove nepristranosti. Svaki sudac u odnosu na kojeg postoji legitiman razlog za strah od nedostatka nepristranosti mora se povući. Postojanje nacionalnih procedura za osiguranje nepristranosti, odnosno pravila koja reguliraju izuzimanje sudaca relevantan je faktor. Takva pravila odražavaju nastojanje nacionalnog zakonodavca da ukloni sve razumne sumnje u nepristranost dotičnog suca ili suda i predstavljaju pokušaj osiguranja nepristranosti uklanjanjem uzroka takvih zabrinutosti (vidi *Nicholas protiv Cipra*, presuda od 9. siječnja 2018. godine, predstavka broj 63246/10, toč. 49.–55. s daljnjim referencama). Sama činjenica da stranka u postupku traži izuzeće suca zbog pristranosti, čak i opetovano, nema automatski posljedicu da se sudac treba povući ili biti isključen (vidi *Harabin protiv Slovačke*, presuda od 20. studenog 2012. godine, predstavka broj 58688/11, točka 138.).

42. Dovodeći u obzir navedene stavove u vezu sa činjenicama konkretnog predmeta, Ustavni sud, prije svega, zapaža da je pitanje (ne)pristranosti bilo problematizirano tijekom kaznenog postupka protiv apelanta kako povodom apelantovog zahtjeva za izuzeće sutkinje K. S. tako i u okviru žalbenih navoda. U oba slučaja redovni sudovi su zaključili da su navodi o pristranosti navedene sutkinje neutemeljeni. Ustavni sud, prije svega, ponavlja da je nepristranost bitna za pravilno obavljanje sudačke dužnosti, te se odnosi ne samo na sudsku odluku već i na postupak donošenja odluke. U konkretnom slučaju Ustavni sud zapaža da je sutkinja K. S. odlučivala u dva razdvojena postupka po istoj optužnici. Dakle, radilo se o istom kaznenom događaju povodom kojeg su vođena dva odvojena postupka. Prema praksi Europskog suda, problemi s nepristranošću mogu se pojaviti ako je sudac u drugim fazama postupka već izrazio mišljenje o krivnji optuženog (vidi *Gómez de Liaño y Botella protiv Španjolske*, presuda od 22. srpnja 2008. godine, predstavka broj 21369/04, toč. 67.–72. s daljnjim referencama). Međutim, u slučaju sutkinje K. S. nije se radilo o drugim fazama postupka, već je ona na temelju izvedenih dokaza

u zasebnom postupku utvrđivala krivnju kako apelanta tako i prvobitno suoptuženog S. Đ. S druge strane, Ustavni sud je zauzeo jasan stav: "Ustavni sud naglašava da sama činjenica da su određeni suci bili članovi vijeća koje je odlučivalo o prihvaćanju sporazuma o priznanju krivnje u drugim postupcima u kojim su optuženi bile osobe koje su u konkretnom postupku bile i svjedoci ne dovodi do povrede prava na pravično suđenje u smislu standarda koje propisuje članak 6. stavak 1. Europske konvencije. Također, ne postoje bilo kakvi relevantni dokazi koji bi utemeljeno mogli ukazivati na to da su ti suci bili pristrani pri donošenju osporene odluke, te da je time povrijeđeno apelantovo pravo na pravično suđenje" (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-608/17 od 24. travnja 2019. godine, točka 37. s daljnjim referencama, dostupnu na www.ustavnisud.ba). U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da iz stanja spisa predmeta ne proizlazi da je navedena sutkinja u postupku protiv S. Đ. prethodno izrazila mišljenje o apelantovoj krivnji. Na to apelant nije ukazao ni u redovnom postupku niti u apelaciji. Dakle, u konkretnom slučaju se ne može govoriti o prejudiciranju apelantove krivnje. Osim toga, uzimajući u obzir da redovni sudovi tijekom cijelog trajanja kaznenog postupka nisu doveli u pitanje tvrdnju navedene sutkinje da nije imala saznanja o postojanju rodbinskog odnosa u kontekstu vlasništva oštećenog, Ustavni sud smatra da se ne može govoriti ni o postojanju osobnog uvjerenja i predrasuda u okolnostima konkretnog predmeta. Prema tome, navedene okolnosti, promatrane u svojoj cjelokupnosti, ne upućuju na zaključak postojanja osobnog interesa sutkinje K. S. da apelant bude osuđen, odnosno postojanja rizika tzv. psihološkog vezivanja u kontekstu postupka koji je vođen protiv S. Đ. Dakle, Ustavni sud smatra da, sa stajališta razumnog, poštenog i informiranog promatrača, postupanje sutkinje K. S. u kaznenom postupku protiv apelanta nije moglo izazvati objektivno opravdane sumnje u njezinu nepristranost. U slučaju sutkinje K. S. nisu objektivizirane okolnosti koje bi hipotetički gledano stvorile moguće iskušenje za prosječnog čovjeka da ga kao suca navede da ne održi jasnu i istinitu ravnotežu. Postojeći pravni okvir je u konkretnom slučaju omogućio ispitivanje apelantovih navoda o pristranosti sutkinje K. S. U svezi s tim, Ustavni sud dalje ukazuje da se, u svjetlu prakse Europskog suda, kršenje članka 6. stavak 1. Europske konvencije ne može temeljiti na navodnom nedostatku neovisnosti ili nepristranosti suda koji donosi odluke ako je donesena odluka bila predmet naknadnog nadzora od sudskog tijela koje ima punu nadležnost i osigurava poštovanje jamstava utvrđenih tom odredbom (vidi *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd i drugi protiv Gruzije*, presuda od 18. srpnja 2019. godine, predstavka broj 16812/17, točka 345. s daljnjim referencama). Ustavni sud zapaža da je takav nadzor u okolnostima konkretnog predmeta osiguran s obzirom na to da je, kao što je prethodno rečeno, apelant imao pristup Kantonalnom sudu kao drugostupanjskom sudu s punom nadležnošću za ponovno ispitivanje njegove krivnje, što je uključivalo činjenična i pravna pitanja, između ostalog i pitanje (ne)pristranosti sutkinje K. S.

43. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da u svjetlu apelantovih navoda i činjenica predmeta nepristranost sutkinje K. S. nije dovedena u sumnju, zbog čega nije postojala obveza njezinog izuzimanja u apelantovom slučaju. Posljedično tome, nema proizvoljnosti ni u stavu Kantonalnog suda iz osporene drugostupanjske presude da u konkretnom slučaju nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak (1) točka b) ZKPFBiH. S obzirom na navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije došlo do kršenja prava na nepristran sud iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Оцена/zakonitost dokaza, "jednakost oružja" i primjena prava

44. Ustavni sud, dalje, primjećuje da apelant osporava zakonitost određenih dokaza, te da je njegova osuđujuća presuda utemeljena na svjedočenju svjedoka S. Đ. koji je prvobitno bio optužen s apelantom, te koji je naknadno s Tužiteljstvom zaključio sporazum o priznanju krivnje, a potom bio svjedok optužbe u kaznenom postupku protiv apelanta.

45. Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Europskog suda, u članku 6. Europske konvencije nisu utvrđena nikakva pravila o prihvatljivosti dokaza ili načinu na koji bi se oni trebali ocjenjivati, nego je to zadatak redovnih sudova. Europski sud procjenjuje samo to je li postupak u cjelini, uključujući i način na koji su prikupljeni dokazi, bio pravičan te je li uključio ispitivanje njihove navodne "nezakonitosti" (vidi Europski sud, *Sorokins i Sorokina protiv Latvije*, presuda od 28. svibnja 2013. godine, predstavka broj 45476/04, točka 110.). Dalje, pitanje jednakosti u postupanju strana u predmetnom kaznenom postupku se, prema ocjeni Ustavnog suda, suštinski tiče same ocjene dokaza, koje pravo se u kaznenim postupcima ujedno nerijetko podudara s pravom na "jednakost oružja" kao podrazumijevanim elementom pravičnog suđenja po članku 6. stavak 1. Europske konvencije. Pravo na "jednakost oružja" nalaže da se svakoj strani pruži razumna (procesna) mogućnost da predoči svoj slučaj pod uvjetima koji je ne dovode u suštinski nepovoljniji položaj u odnosu na drugu stranu. Pri tome, neka manja nejednakost koja ne utječe na pravičnog postupka u cjelini neće dovesti do kršenja članka 6. Europske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-749/20 od 5. listopada 2021. godine, točka 49. s daljnjim referencama).

46. U odnosu na apelantove navode o nezakonitosti dokaza, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi na jasan način ukazali da se osporena prvostupanjska presuda ne temelji na nezakonitim dokazima proisteklim iz radnji poduzetih u Brčko distriktu BiH, a koje se odnose na pretresanje apelantovog mobitela i njegovo naknadno vještačenje (vidi toč. 16. i 18. ove odluke). Prema tome, proizlazi da je Općinski sud u ponovnom suđenju postupio u skladu s uputama iz rješenja Kantonalnog suda od 16. ožujka 2022. godine (vidi točku 12. ove odluke). Stoga su neutemeljeni apelantovi navodi da se osporene presude temelje na nezakonitim dokazima.

47. Kada je riječ o apelantovom navodu u svezi s iskazom S. Đ., Ustavni sud ukazuje da, prema stavu Europskog suda, Europska konvencija ne zabranjuje domaćem sudu da se oslanja na inkriminirajući iskaz suučesnika, čak i ako je poznato da se taj svjedok kreće u kriminalnim krugovima (vidi *Xenofontos i ostali protiv Cipra*, presuda od 25. listopada 2022. godine, predstavke br. 68725/16 i dr., točka 77. s daljnjim referencama). Korištenje izjava svjedoka u zamjenu za imunitet ili druge pogodnosti važan je alat u borbi domaćih vlasti protiv teškog kriminala. Međutim, korištenje takvih izjava može dovesti u pitanje pravednost postupka protiv okrivljenika i može pokrenuti osjetljiva pitanja jer su, po svojoj prirodi, takve izjave podložne manipulaciji i mogu se dati isključivo radi dobivanja pogodnosti koje se nude u zamjenu ili radi osobne osvete. Ponekad dvosmislena priroda takvih izjava i rizik da osoba može biti optužena i suđena na temelju neprovjerenih optužbi koje nisu nužno nepristrane ne smiju se stoga podcijeniti (vidi Europski sud, *Fajstavr protiv Češke Republike*, presuda od 16. listopada 2025. godine, predstavka broj 48303/21, točka 45. s daljnjim referencama).

48. U odnosu na apelantove navode kojima suštinski negira izvršenje kaznenog djela, Ustavni sud podsjeća da je, prema praksi Europskog suda, prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćih zakona. Europski sud ne treba postupati kao sud "četvrte instance", te stoga neće, prema članku 6. stavak 1. Europske konvencije (kojem

korespondira članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine), dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili očigledno nerazumnim (vidi Europski sud, *Aščerić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 17. prosinca 2019. godine, točka 23. s daljnjim referencama, predstavka broj 52871/13). Takvu praksu dosljedno slijedi i Ustavni sud u odnosu na odluke redovnih sudova (vidi, između ostalih, Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-4033/20 od 22. lipnja 2022. godine, toč. 42.–45. s daljnjim referencama, objavljenu na www.ustavnisud.ba).

49. Dovodeći navedene stavove Europskog suda i Ustavnog suda u svezu sa činjenicama apelantovog slučaja, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi svoj zaključak o postojanju kaznenog djela, u kontekstu apelantovih inkriminiranih radnji, izveli na način koji je u skladu sa standardima prava na pravično suđenje. Utvrđenje apelantove kaznenopravne odgovornosti rezultat je cjelokupnosti provedenog dokaznog postupka na usmenom (i javnom) glavnom pretresu, na kojem je apelantu, tj. njegovoj obrani bila dana mogućnost da osporava sve dokaze optužbe. To se posebno odnosi na ispitivanje svjedoka S. Đ. s kojim je Tužiteljstvo prethodno zaključilo sporazum o priznanju krivnje. Prepoznajući bitnost vjerodostojnosti iskaza svjedoka S. Đ., upravo je i sam Kantonalni sud u obrazloženju osporene drugostupanjske presude ukazao da je taj iskaz brižljivo cijenjen i sagledan kako bi se utvrdila njegova vjerodostojnost, odnosno ispitao eventualni interes i motiv da navedeni svjedok lažno svjedoči protiv apelanta. Pri tome, Ustavni sud ima u vidu i da apelant nije iskoristio svoje pravo da dà iskaz u svojstvu svjedoka i na taj način pred raspravnim sudom dodatno argumentira svoje tvrdnje, odnosno opovrgne tvrdnje optužbe. Dakle, Ustavni sud smatra da je u konkretnom slučaju ispunjen zahtjev iz načela "pravičnosti" da se svi dokazi izvedu na glavnom pretresu u prisustvu optuženog s ciljem osiguranja načela kontradiktornosti postupka (vidi Europski sud, *Gülağacı protiv Turske*, odluka od 13. travnja 2021. godine, predstavka broj 40259/07, točka 36. s daljnjim referencama). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud nije mogao zaključiti da su redovni sudovi načinom provođenja dokaznog postupka u ovoj kaznenopravnoj stvari izašli iz okvira diskrecije slobodne ocjene dokaza provedenih u postupku, niti je dovedena u pitanje "jednakost oružja", što bi rezultiralo kršenjem članka 6. stavak 1. i stavak 3.d) Europske konvencije. U takvim okolnostima ne može se reći da je oslanjanje redovnih sudova na svjedočenje suučesnika S. Đ. učinilo suđenje nepravičnim budući da je njegov iskaz potkrijepljen i drugim izvedenim materijalnim i subjektivnim dokazima. Suprotno apelantovim navodima, Ustavni sud nalazi da su redovni sudovi u osporenim presudama za utvrđenje apelantove krivnje dali detaljno i jasno obrazloženje, koje ni u jednom dijelu ne izgleda proizvoljno ili neprihvatljivo samo po sebi, niti dovodi u sumnju zaključke o izvršenom kaznenom djelu koje je apelantu stavljeno na teret. S obzirom na sve navedeno, Ustavni sud smatra da redovni sudovi nisu propustili u obrazloženju osporenih odluka detaljno odgovoriti na sve apelantove argumente/prigovore od suštinskog značaja za ishod postupka u konkretnom predmetu, te da su dali relevantne i dovoljne razloge za svoje odlučnje.

50. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da okolnosti konkretnog predmeta u svjetlu prethodnih razmatranja i zaključaka ne ostavljaju dojam da je u kaznenom postupku protiv apelanta, sagledanom u cijelosti, prekršeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. i stavak 3.d) Europske konvencije.

51. Stoga, Ustavni sud zaključuje da nije došlo do povrede prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije.

b) Navodi o povredi članka 2. Europske konvencije

52. Ustavni sud primjećuje da je apelant tražio da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom će dozvoliti prekid izdržavanja kazne zatvora zbog činjenice da je nakon donošenja osporenih presuda obolio. Ustavni sud prvenstveno zapaža da iz činjenica predmeta proizlazi da je apelant stupio na izdržavanje kazne pa je tražio prekid u skladu sa zakonom. Rješenjima redovnog suda prekid mu je dozvoljen u više navrata, te više ne postoji zakonska osnova za prekid izdržavanja kazne zatvora. Dalje, apelant ističe da mu KPZ Busovača ne može osigurati adekvatno liječenje, te da postoji opasnost od suicida ukoliko se vrati na izdržavanje kazne zatvora u KPZ Busovača. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je u Odluci o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 od 12. prosinca 2025. godine, između ostalog, zaključio da je apelant učinio izvjesnim da je njegovo zdravstveno stanje ozbiljno ugroženo, odnosno da okolnosti konkretnog predmeta opravdavaju osnovanost zahtjeva za donošenje privremene mjere. Prilikom usvajanja zahtjeva za privremenu mjeru, Ustavni sud se rukovodio apelantovim psihičkim stanjem u svjetlu prakse Europskog suda u predmetima koji su podrazumijevali pozitivnu obvezu države, u smislu članka 2. Europske konvencije (vidi *Hasani protiv Švedske*, presuda od 6. ožujka 2025. godine, predstavka broj 35950/20, toč. 61.–65. s daljnjim referencama, i *Shanidze protiv Gruzije*, odluka od 7. studenog 2017. godine, predstavka broj 60867/08, točka 41. s daljnjim referencama).

53. Iz stanja spisa predmeta, što sudionici u postupku pred Ustavnim sudom nisu ni doveli u pitanje, proizlazi da su kod apelanta prisutne psihičke tegobe zbog kojih je u više navrata išao na psihijatrijsko liječenje u javne i privatne zdravstvene ustanove izvan penalne ustanove u kojoj izdržava kaznu zatvora (KPZ Busovača). U svezi s tim je kod apelanta medicinski konstatirano da postoji ozbiljan i neposredan rizik od suicida ukoliko se vrati na izdržavanje kazne zatvora u KPZ Busovača. Također je medicinski konstatirano i postojanje suicidalnih misli, te jasnog plana za suicid kod apelanta (vidi točku 24. ove odluke). Iako se apelant trenutno nalazi izvan zatvora na temelju odluke o privremenoj mjeri Ustavnog suda i do sada nema dokaza da je pokušao počiniti suicid, Ustavni sud smatra da navedene konstatacije pokreću ozbiljna pitanja iz opsega članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 2. Europske konvencije. Zbog toga, Ustavni sud smatra da su u svjetlu specifičnih okolnosti apelantovog slučaja primjenjive garancije iz članka 2. Europske konvencije. Drugačiji pristup, odnosno čekanje da se desi stvarna i neposredna opasnost po apelantov život bilo bi protivno suštini članka 2. Europske konvencije, koji garantira pravo na život. Isto tako, Ustavni sud smatra da bi u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja na apelanta bio stavljen pretjeran teret (kao osuđene osobe) da traži zaštitu svojih prava, u smislu članka 92. stavak (2) ZIKS-a, podnošenjem pritužbe Federalnom ministarstvu pravde, odnosno odgovarajućem organu uprave kantona na rad službenih osoba ustanove zbog povrede svojih prava (vidi točku 33. ove odluke). U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je Europski sud u predmetu *Rodić protiv Bosne i Hercegovine* (presuda od 27. svibnja 2008. godine, predstavka broj 22893/05, točka 58) zaključio da "Vlada nije uspjela priložiti nijedno izvješće koje je napravio zatvorski inspektor pri Federalnom ministarstvu nakon primljene pritužbe. Zaista, izgleda da sustav zatvorskih inspekcija ne funkcionira u Federaciji BiH od 2004. godine [...]. Sud, stoga, zaključuje da, kako stvari stoje, pritužba upućena zatvorskom inspektoru pri Federalnom ministarstvu ne predstavlja efektivan pravni lijek za navodne povrede". Budući da Federalno ministarstvo pravde nije ponudilo nikakvu novu ili drugačiju argumentaciju u svezi s pitanjem djelotvornog ostvarivanja prava – zaštite osuđenih osoba putem pritužbe (vidi točku 31. ove odluke), Ustavni sud smatra da se u apelantovom slučaju čini i dalje primjenjiv citirani stav Europskog suda iz predmeta *Rodić*.

Shodno tome, Ustavni sud će u nastavku obrazloženja meritorno ispitati te navode apelacije, u smislu članka 2. Europske konvencije.

54. Članak II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:
Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

a) *Pravo na život*

55. Članak 2. stavak 1. Europske konvencije glasi:

Članak 2. stavak 1.

Pravo na život

1. Pravo na život svake osobe zaštićeno je zakonom. Nitko ne smije biti namjerno lišen života, osim prilikom izvršenja presude suda kojom je osuđen za kazneno djelo za koje je zakonom predviđena ova kazna.

56. Prema praksi Europskog suda, prva rečenica članka 2. Europske konvencije, koja se smatra jednom od najosnovnijih njezinih odredbi, a ujedno sadrži i jednu od temeljnih vrijednosti demokratskih društava koja čine Vijeće Europe, zahtijeva od države ne samo da se suzdrži od "namjernog" oduzimanja života već i da poduzme odgovarajuće korake kako bi zaštitila živote onih koji se nalaze u njezinoj nadležnosti (vidi *Fernandes de Oliveira protiv Portugala*, presuda od 31. siječnja 2019. godine, predstavka broj 78103/14, točka 104. s daljnjim referencama). Ta odredba može, u određenim dobro definiranim okolnostima, nametnuti pozitivnu obvezu vlastima da poduzmu preventivne operativne mjere za zaštitu pojedinca od drugih ili, u određenim posebnim okolnostima, od samog sebe. U slučaju rizika od samoubojstva u zatvoru, takva pozitivna obveza nastaje samo kada su vlasti znale ili su trebale znati da postoji stvarna i neposredna opasnost da će si određena osoba pokušati oduzeti život. Europski sud je uzeo u obzir različite faktore kako bi utvrdio jesu li vlasti znale ili su trebale znati da postoji stvarna i neposredna opasnost po život određene osobe. Da bi se utvrdilo kršenje te obveze, mora se utvrditi da vlasti nisu poduzele, u okviru svojih ovlasti, mjere koje bi, s razumne točke gledišta, ublažile taj rizik. Europski sud mora ispitati jesu li vlasti učinile sve što se od njih razumno moglo očekivati u okolnostima slučaja kako bi spriječile ostvarenje određenog i neposrednog rizika i spriječile taj rizik poduzimanjem mjera koje su im bile na raspolaganju. Odgovor na to pitanje ovisi o svim okolnostima svakog slučaja. Međutim, ta obveza se mora tumačiti tako da ne nameće nepodnošljiv ili pretjeran teret vlastima jer ne smiju izgubiti iz vida nepredvidljivost ljudskog ponašanja i operativne izbore koji se moraju napraviti u smislu prioriteta i resursa. Stoga, svaka navodna prijetnja životu ne obvezuje vlasti, prema Europskoj konvenciji, da poduzmu konkretne mjere kako bi spriječile njezinu pojavu (vidi *Jeanty protiv Belgije*, presuda od 31. ožujka 2020. godine, predstavka broj 82284/17, toč. 70.–73. s daljnjim referencama). Od odlučnog značaja je jesu li nadležne javne vlasti u relevantno vrijeme znale ili su trebale znati za postojanje stvarne i neposredne opasnosti po život identificirane osobe i, ako jesu, jesu li propustile poduzeti mjere u okviru svojih ovlasti za koje se, po razumnoj procjeni, moglo očekivati da se izbjegne takva opasnost. Ti faktori obično uključuju: i) povijest problema s mentalnim zdravljem; ii) težinu mentalnog stanja; iii) prethodne pokušaje samoubojstva ili samopovređivanja; iv) suicidalne misli ili prijetnje i v) znakove fizičke ili mentalne patnje (vidi, *ibid.*, *Fernandes de Oliveira protiv Portugala*, točka 115. s daljnjim referencama). Ako predstavnici države dovoljno unaprijed postanu svjesni takve prijetnje, nastaje pozitivna obveza na temelju članka 2. Europske konvencije prema kojoj su dužni spriječiti ostvarivanje te prijetnje svim sredstvima koja su razumna i izvediva u danim okolnostima (vidi *Mikayil Mammadov protiv Azerbajdžana*, presuda od 17. prosinca 2009. godine, predstavka broj 4762/05, točka 115.).

57. Primjenjujući navedene standarde na okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud, prije svega, ističe da se u

specifičnim okolnostima apelantovog slučaja nije radilo samo o njegovim prijetnjama da će počiniti suicid. Postojanje suicidalnih misli i stvarne opasnosti od suicida je u apelantovom slučaju potvrđeno medicinskim nalazima i mišljenjima. S tom medicinskom dokumentacijom su bile upoznate nadležne javne vlasti u kontekstu odlučivanja o apelantovom zahtjevu za prekid izdržavanja kazne zatvora. Zbog toga se u konkretnom slučaju ne može govoriti o nepredvidljivosti ljudskog ponašanja i nametanju nepodnošljivog ili pretjeranog tereta vlastima kada je riječ o postojanju stvarne i neposredne opasnosti po apelantov život. Pri tome, Ustavni sud ima u vidu da nadležne javne vlasti nisu opovrgnule apelantove tvrdnje da mu se u KPZ Busovača ne može osigurati odgovarajući medicinski tretman koji bi umanjio rizik od suicida. Takva obveza (fizička i psihička dobrobit), prema praksi Europskog suda, ujedno se javlja i u svjetlu garancija članka 3. Europske konvencije kada su u pitanju osobe lišene slobode (vidi *Mouiel protiv Francuske*, presuda od 14. studenog 2002. godine, predstavka broj 67263/01, točka 40.). U svezi s tim, Ustavni sud napominje da su opća načela koja se odnose na obvezu očuvanja zdravlja i dobrobiti zatvorenika, posebno pružanjem potrebne medicinske njege, sažeti u predmetu *Rooman protiv Belgije* [VV], presuda od 31. siječnja 2019. godine, predstavka broj 18052/11, i nedavno u predmetu *Tarricone protiv Italije*, presuda od 8. veljače 2024. godine, predstavka broj 4312/13).

58. Zatim, Ustavni sud ukazuje na zakonske propise, tj. na odredbe ZIKS-a kojima je propisana zdravstvena zaštita zatvorenih osoba i iz kojih jasno proizlazi mogućnost, odnosno obveza liječenja zatvorenika (vidi točku 33. ove odluke). Pri tome, ako takva mogućnost ne postoji u ustanovi u kojoj se zatvorenik nalazi, u slučaju hitnosti, kao i kad ne postoji mogućnost potrebnog specijaliziranog liječenja u toj ustanovi, oboljela osuđena osoba uputit će se u zdravstvenu ustanovu, o čemu odlučuje rukovodilac ustanove. Kako je definirano navedenim Zakonom, u članku 46. stavak (2), vrijeme provedeno u općoj zdravstvenoj ustanovi uračunava se u izvršenje kazne zatvora.

59. Osim toga, Ustavni sud ukazuje da, u skladu s praksom Europskog suda, Europska konvencija ne propisuje nikakvu "opću obvezu" puštanja zatvorenika na slobodu iz zdravstvenih razloga, čak i ako on pati od bolesti koju je posebno teško liječiti. Ipak, Europski sud, kako je naveo, ne može isključiti mogućnost da se u posebno ozbiljnim slučajevima mogu pojaviti situacije u kojima pravilno provođenje kaznenog pravosuđa zahtijeva pravne lijekove u obliku humanitarnih mjera (vidi, na primjer, Europski sud, *Cosovan protiv Republike Moldavije*, presuda od 22. ožujka 2022. godine, predstavka broj 13472/18, i *Dorneanu protiv Rumunjske*, presuda od 28. studenog 2017. godine, predstavka broj 55089/13). Pri tome, za potrebe konkretnog slučaja Ustavni sud svakako ima u vidu i institut zastare izvršenja kazne propisan odredbama KZFBiH, na što je, između ostalog, ukazalo i Federalno ministarstvo pravde u obavijesti od 5. ožujka 2026. godine (vidi točku 31. ove odluke).

60. U konkretnom slučaju apelant je Ustavnom sudu dostavio liječničke nalaze u svezi sa svojim zdravstvenim (psihičkim) stanjem. Ustavni sud ističe da zakon propisuje mogućnost, zapravo obvezu liječenja osobe na izdržavanju kazne zatvora i upućivanje u nadležnu zdravstvenu ustanovu u slučaju da osuđena osoba koja za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške psihičke smetnje (vidi točku 33. ove odluke). U svezi s tim, Ustavni sud napominje da je obveza svih sudova i organa vlasti da poštuju ljudska prava i slobode, pri čemu Europska konvencija ima prioritet nad domaćim zakonodavstvom. U tom pogledu, Ustavni sud naglašava da ne može djelovati kao četvrta instanca pri ocjeni medicinskog stanja apelanata, već je njegova uloga da osigura poštovanje prava i zakonitosti u skladu s međunarodnim standardima. Ustavni sud ponavlja da javne vlasti u konkretnom slučaju ne dovode u pitanje ozbiljnost apelantove

bolesti i postojanje suicidalnih misli, odnosno opasnosti od suicida kod apelanta (vidi toč. od 20. do 24). U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je apelantovo zdravstveno stanje najprije stvar procjene liječnika, kao i ocjena kako i gdje će se liječiti. Iz stanja spisa predmeta proizlazi da nadležna javna (penalna) ustanova KPZ Busovača nije postupila u skladu sa svojom zakonskom obvezom iz članka 49. ZIKS-a, kojom je propisano: "Osuđena osoba koja za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške psihičke smetnje, uputit će se u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu." Ustavni sud zapaža da iz informacije koju je dostavilo Federalno ministarstvo pravde (vidi točku 31. ove odluke) proizlazi da u FBiH, odnosno BiH postoje takve javne ustanove. Međutim, u okolnostima apelantovog slučaja KPZ Busovača je samo konstatirao činjenice vezane za apelantovo zdravstveno stanje a da nije poduzeo mjere iz svoje nadležnosti s ciljem zaštite apelantove fizičke i psihičke dobrobiti. Isto tako, Ustavni sud smatra da nadležne javne vlasti nisu uzele u obzir apelantovu osobnu situaciju i ispitalo je li on u praksi u stanju izdržati boravak u KPZ Busovača. Navedeni propusti javnih vlasti su sami po sebi suprotni garancijama iz članka 2. Europske konvencije, posebno iz razloga što iz stanja spisa predmeta u apelantovom slučaju nije moguće utvrditi eventualne objektivne okolnosti nemogućnosti javnih vlasti da ispune garancije iz članka 2. Europske konvencije.

61. Prema tome, u situaciji postojanja stvarnog i neposrednog rizika od suicida u apelantovom slučaju, iako je nesporno da mu liječenje unutar KPZ Busovača nije moguće, nepoduzimanje odgovarajućih konkretnih zakonskih mjera javnih vlasti, a primarno KPZ Busovača, predstavlja povredu članka 2. Europske konvencije. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je došlo do kršenja članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 2. Europske konvencije u pogledu kompatibilnosti apelantovog zdravstvenog stanja s uvjetima u zatvoru.

62. Imajući u vidu navedeni zaključak, Ustavni sud nalazi da je nužno naložiti KPZ Busovača (u kojem apelant održava kaznu zatvora) i Općinskom sudu (kao sudu na čijem području osuđeni ima prebivalište, odnosno boravište u smislu članka 22. ZIKS-a) da poduzmu konkretne i adekvatne mjere iz svoje nadležnosti s ciljem poštovanja apelantove fizičke i psihičke dobrobiti u skladu s njegovim zdravstvenim stanjem i standardima iz članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 2. Europske konvencije.

c) Ostali navodi

63. Apelant je ukazao i na kršenje prava na djelotvoran pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije, a koje je doveo u vezu s pravom na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća na praksu Europskog suda o nedostatku neovisnog postojanja članka 13. Europske konvencije. Stoga, u svjetlu zaključaka o kršenju prava na pravično suđenje, Ustavni sud smatra neutemeljenim i navode o kršenju članka 13. Europske konvencije. Ustavni sud smatra da se ne može pojaviti nikakvo pitanje po članku 13. Europske konvencije zajedno s odredbom članka 6. Europske konvencije (vidi *Hessenthaler protiv Austrije*, odluka od 26. kolovoza 2025. godine, predstavka broj 8761/23, točka 13. s daljnjim referencama).

VII. Zaključak

64. Ustavni sud zaključuje da je došlo do povrede apelantovog prava iz članka II/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 2. Europske konvencije jer nadležni organi nisu poduzeli odgovarajuće zakonske mjere s ciljem zaštite apelantove fizičke i psihičke dobrobiti iako je kod apelanta nesporno postojanje suicidalnih misli i opasnosti od suicida.

65. Ustavni sud zaključuje da nema kršenja apelantovog prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. i stavak 3.d) Europske konvencije u kaznenom postupku, sagledanom u cjelini, jer su

redovni sudovi u osporenim odlukama dali dovoljna i relevantna obrazloženja o svim pitanjima koja apelant problematizira apelacijom, uključujući i navode o pristranosti, zakonitosti i ocjeni dokaza i u svezi s tim korištenju iskaza suoptuženog saslušаног u svojstvu svjedoka, te se odluke redovnih sudova o tim pitanjima ne mogu ocijeniti proizvoljnim.

66. Ustavni sud zaključuje da su neutemeljeni apelantovi navodi o kršenju prava na djelotvoran pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije u svezi s pravom na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije s obzirom na to da je Ustavni sud zaključio da nije prekršeno apelantovo pravo na pravično suđenje, zbog čega se ne može pojaviti nikakvo pitanje po članku 13. Europske konvencije zajedno s odredbom članka 6. Europske konvencije.

67. Na temelju članka 59. st. (1), (2) i (3) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

68. U skladu sa člankom 64. stavak (4) Pravila Ustavnog suda, danom donošenja ove odluke prestaje važiti Odluka o privremenoj mjeri broj AP-2992/23 od 12. prosinca 2025. godine.

69. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda
Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, v. r.

ИСПРАВКЕ

ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

664

У Правилнику о правилима вођења, коришћења и приступа подацима о путницима, те механизима заштите и техничке обраде података који се обрађују и роковима чувања података, који је објављен на босанском, хрватском и српском језику ("Службени гласник БиХ", број 6/26), поткрала се очигледна техничка грешка те у складу са чланом 55. Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17, 70/17 и 10/21) Гранична полиција Босне и Херцеговине врши следећу

ИСПРАВКУ

ПРАВИЛНИКА О ПРАВИЛИМА ВОЂЕЊА, КОРИШЋЕЊА И ПРИСТУПА ПОДАЦИМА О ПУТНИЦИМА, ТЕ МЕХАНИЗМИМА ЗАШТИТЕ И ТЕХНИЧКЕ ОБРАДЕ ПОДАТАКА КОЈИ СЕ ОБРАЂУЈУ И РОКОВИМА ЧУВАЊА ПОДАТАКА

Члан 1.

У тексту Правилника умјесто "ПОГЛАВЉЕ III - РОКОВИ ЧУВАЊА И ЗАШТИТА ПОДАТАКА" треба да стоји "ПОГЛАВЉЕ IV - РОКОВИ ЧУВАЊА И ЗАШТИТА ПОДАТАКА", а досадашње "ПОГЛАВЉЕ IV - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ" постаје "ПОГЛАВЉЕ V - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ".

Члан 2.

Ова исправка објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 17-05-1-04-3-4464-10/22
02. априла 2026. године
Сарајево

Директор
Главни генерални
инспектор полиције
Мирко Купрешаковић, с. р.

У Правилнику о правилима вођења, коришћења и приступа подацима о путницима, те механизмима заштите и техничке обраде података који се обрађују и роковима чувања података, који је објављен на босанском, хрватском и српском језику ("Службени гласник БиХ", број 6/26), поткрала се очигледна техничка грешка те у складу с чланом 55. Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17, 70/17 и 10/21), Гранична полиција Босне и Херцеговине врши следећу

ИСПРАВКУ

ПРАВИЛНИКА О ПРАВИЛИМА ВОЂЕЊА, КОРИШЋЕЊА И ПРИСТУПА ПОДАЦИМА О ПУТНИЦИМА, ТЕ МЕХАНИЗМИМА ЗАШТИТЕ И ТЕХНИЧКЕ ОБРАДЕ ПОДАТАКА КОЈИ СЕ ОБРАЂУЈУ И РОКОВИМА ЧУВАЊА ПОДАТАКА

Члан 1.

У тексту Правилника умјесто "ПОГЛАВЉЕ III - РОКОВИ ЧУВАЊА И ЗАШТИТА ПОДАТАКА" треба да стоји "ПОГЛАВЉЕ IV - РОКОВИ ЧУВАЊА И ЗАШТИТА ПОДАТАКА", а досадашње "ПОГЛАВЉЕ IV - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ" постаје "ПОГЛАВЉЕ V - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ".

Члан 2.

Ова исправка објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 17-05-1-04-3-4464-10/22
02. априла 2026. године
Сарајево

Директор
Главни генерални
инспектор полиције
Мирко Купрешаковић, с. р.

У Правилнику о правилима вођења, коришћења и приступа подацима о путницима, те механизмима заштите и техничке обраде података који се обрађују и роковима чувања података, који је објављен на босанском, хрватском и српском језику ("Службени гласник БиХ", број 6/26), поткрала се очигледна техничка погрешка те у складу с чланком 55. Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17, 70/17 и 10/21), Гранична полиција Босне и Херцеговине врши следећу

ИСПРАВКА

ПРАВИЛНИКА О ПРАВИЛИМА ВОЂЕЊА, КОРИШЋЕЊА И ПРИСТУПА ПОДАЦИМА О ПУТНИЦИМА, ТЕ МЕХАНИЗМИМА ЗАШТИТЕ И ТЕХНИЧКЕ ОБРАДЕ ПОДАТАКА КОЈИ СЕ ОБРАЂУЈУ И РОКОВИМА ЧУВАЊА ПОДАТАКА

Чланак 1.

У тексту Правилника умјесто "ПОГЛАВЉЕ III - РОКОВИ ЧУВАЊА И ЗАШТИТА ПОДАТАКА" треба стајати "ПОГЛАВЉЕ IV - РОКОВИ ЧУВАЊА И ЗАШТИТА ПОДАТАКА", а досадашње "ПОГЛАВЉЕ IV - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ" постаје "ПОГЛАВЉЕ V - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ".

Чланак 2.

Овај исправак објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 17-05-1-04-3-4464-10/22
02. травња 2026. године
Сарајево

Равнатељ
Главни генерални
инспектор полиције
Мирко Купрешаковић, в. р.

САДРЖАЈ

**САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 644 Одлука о измјени Одлуке о формирању Интерресорне радне групе за израду Оквирног закона о сарадњи са исељеништвом институција Босне и Херцеговине (српски језик)
Одлука о измјени Одлуке о формирању Интерресорне радне групе за израду Оквирног закона о сарадњи са исељеништвом институција Босне и Херцеговине (bosanski jezik)
Одлука о измјени Одлуке о формирању Интерресорне радне групе за израду Оквирног закона о сарадњи са исељеништвом институција Босне и Херцеговине (hrvatski jezik)

- 645 Одлука о измјени Одлуке о именовању чланова Међуресорне радне групе за израду Нацрта закона о развојној и хуманитарној помоћи Босне и Херцеговине трећим земљама (српски језик)
Одлука о измјени Одлуке о именовању чланова Међуресорне радне групе за израду Нацрта закона о развојној и хуманитарној помоћи Босне и Херцеговине трећим земљама (bosanski jezik)
Одлука о измјени Одлуке о именовању чланова Међуресорне радне групе за израду Нацрта закона о развојној и хуманитарној помоћи Босне и Херцеговине трећим земљама (hrvatski jezik)

- 646 Правилник о начину обављања контроле преноса оружја и муниције преко државне границе (српски језик)
Правилник о начину обављања контроле пријеноса оружја и муниције преко државне границе (bosanski jezik)
Правилник о начину обављања контроле пријеноса оружја и стrelјива преко државне границе (hrvatski jezik)

**МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 647 Одлука о додјели средстава интервентне буџетске резерве (српски језик)
Одлука о додјели средстава интервентне буџетске резерве (bosanski jezik)
Одлука о додјели средстава интервентне прораџунске приџуве (hrvatski jezik)

**АГЕНЦИЈА ЗА ЛИЈЕКОВЕ И МЕДИЦИНСКА
СРЕДСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 648 Правилник о начину пријављивања, прикупљања и праћења нежељених реакција на лијекове (српски језик)
Правилник о начину пријављивања, прикупљања и праћења нежељених реакција на лијекове (bosanski jezik)

Правилник о начину пријављивања, прикупљања и праћења нежељених реакција на лијекове (hrvatski jezik)

34

**АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ ХРАНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 649 Рјешење број УП-1-50-4-2-8/26 (српски језик) 41
Рјешење број УП-1-50-4-2-8/26 (bosanski jezik) 43
Рјешење број УП-1-50-4-2-8/26 (hrvatski jezik) 46
650 Рјешење број УП-1-50-4-3-6/26 (српски језик) 48
Рјешење број УП-1-50-4-3-6/26 (bosanski jezik) 51
Рјешење број УП-1-50-4-3-6/26 (hrvatski jezik) 53
651 Рјешење број УП-1-50-4-4-6/26 (српски језик) 56
Рјешење број УП-1-50-4-4-6/26 (bosanski jezik) 59
Рјешење број УП-1-50-4-4-6/26 (hrvatski jezik) 61
652 Рјешење број УП-1-50-4-5-6/26 (српски језик) 64
Рјешење број УП-1-50-4-5-6/26 (bosanski jezik) 66
Рјешење број УП-1-50-4-5-6/26 (hrvatski jezik) 69
653 Рјешење број УП-1-50-4-6-6/26 (српски језик) 71
Рјешење број УП-1-50-4-6-6/26 (bosanski jezik) 74
Рјешење број УП-1-50-4-6-6/26 (hrvatski jezik) 76
654 Рјешење број УП-1-50-4-7-6/26 (српски језик) 79
Рјешење број УП-1-50-4-7-6/26 (bosanski jezik) 81
Рјешење број УП-1-50-4-7-6/26 (hrvatski jezik) 84
655 Рјешење број УП-1-50-4-78-5/25 (српски језик) 86
Рјешење број УП-1-50-4-78-5/25 (bosanski jezik) 89
Рјешење број УП-1-50-4-78-5/25 (hrvatski jezik) 91
656 Рјешење број УП-1-50-4-67-10/25 (српски језик) 94
Рјешење број УП-1-50-4-67-10/25 (bosanski jezik) 96
Рјешење број УП-1-50-4-67-10/25 (hrvatski jezik) 99
657 Рјешење број УП-1-50-4-70-4/25 (српским језик) 101
Рјешење број УП-1-50-4-70-4/25 (bosanski jezik) 104
Рјешење број УП-1-50-4-70-4/25 (hrvatski jezik) 106
658 Рјешење број УП-1-02-2-56-12/25 (српски језик) 109
Рјешење број УП-1-02-2-56-12/25 (bosanski jezik) 110
Рјешење број УП-1-02-2-56-12/25 (hrvatski jezik) 111
659 Обавјештење о захтјеву за регистрацију назива "Калиновачка стеља" заштићеном ознаком географског поријекла (српски језик) 112
Обавјештење о захтјеву за регистрацију назива "Kalinovačka stelja" заштићеном ознаком географског поријекла (bosanski jezik) 112
Обавјест о захтјеву за регистрацију назива "Kalinovačka stelja" заштићеном ознаком земљописног подријетла (hrvatski jezik) 112

**ИНСТИТУТ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 660 Одлука о престанку мандата вршиоцима дужности три члана Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине (српски језик) 113
 Одлука о престанку мандата вршиоцима дужности три члана Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 113
 Одлука о престанку мандата вршиоцима дужности три члана Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 113
- 661 Одлука о именовану чланова Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине (српски језик) 114
 Одлука о именовану чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 114
 Одлука о именовану чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 114

**ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 662 Пословник о измјени Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (српски језик) 115
 Пословник о измјени Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 115

Poslovnik o izmjeni Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 115

**УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 663 Одлука број АП-2992/23 (српски језик) 115
 Одлука број АП-2992/23 (bosanski jezik) 126
 Одлука број АП-2992/23 (hrvatski jezik) 136

**ИСПРАВКЕ
ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 664 Исправка Правилника о правилима вођења, коришћења и приступа подацима о путницима, те механизима заштите и техничке обраде података који се обрађују и роковима чувања података (српски језик) 146
 Исправка Правилника о правилима вођења, коришћења и приступа подацима о путницима, те механизима заштите и техничке обраде података који се обрађују и роковима чувања података (bosanski jezik) 146
 Исправка Правилника о правилима вођења, коришћења и приступа подацима о путницима, те механизима заштите и техничке обраде података који се обрађују и роковима чувања података (hrvatski jezik) 146